JULES VERNE

Škola robinsonů

Mladý malík Godfrey, synovec skotského milionáře Kolderupa, má všechny jednotky k tomu, aby byl tvorem. Má zálibu obrovské cestovat a vstoupit se zjevením povolání Phoxy. Ale vlákno zákonného tvrdou Godfreyho rodinná. Chce toho zdá, a tak se rozhodne vyhnout tomu kolem světa. Loď, na níž se plaví, ztroskotá a z celé posádky se na pustém ostrově zachrání ten Godfrey a jeden mladý muž Turkitis. Spolu pak na ostrově prožijí dobrodružství, ale vrátí se robinsonády.

KAVAVA

Těžko bychom našli dnes mezi mladými čtenáři jediného, který by neznal a neměl rád — alespoň jeden román slavného francouzského spisovatele Julese Verna!

Ano, Jules Verne je opravdu spisovatel světoznámý (žil v letech 1828—1905), a dnes už málokdo ví, že jeho literární začátky nebyly zrovna lehké.

1828-1905

Vystudoval práva, stal se v Paříži burzovním zprostředkovatelem a dlouhá léta se marně pokoušel o úspěchy jako básník, povídkář a dramatik. Prvního pozoruhodného úspěchu dosáhl teprve r. 1863 svým fantastickým románem Pět neděl v balónu, ale pak už následují rychle za sebou romány další, zajišťující autorovi trvalou slávu. Jeho stará láska k moři a tajemným dálkám, jeho jinošské zaujetí pro pokrok a všechno nové, jeho zájem o historii zeměpisu a zeměpisné objevy — to vše značně přispělo k tomu, že okouzlil a dodnes okouzluje milióny čtenářů na celém světě. Napsal celkem na 80 knih.

JULES VERNE

Škola robinzonů

Kapitola první,

- v níž má čtenář příležitost koupit si ostrov

„Tomu, kdo nabídne nejvíc, bude patřit ostrov! Prodá se ostrov! Prodávám ostrov za hotové! Zájemci, hlaste se!" opakoval několikrát za sebou Dean Felporg, dražební komisař.

„Ostrov se prodá, ostrov se prodá!" vykřikoval po něm hlasem ještě pronikavějším vyvolavač Gingrass a prodíral se množstvím lidí sem a tam. Rozčilený dav ho téměř nevnímal, ačkoliv si Gingrass musel klestit cestu a křičel stále hlasitěji: „Ostrov se prodá, ostrov se prodá!"

Prostorný sál budovy číslo 10 v ulici Sacramento měl nebývalé množství návštěvníků. Všichni byli vzrušeni, i když už celou řadu dní věděli, co se bude dražit. Zdá se, že sem přišli jenom proto, aby viděli, jak dražba dopadne. Tlačili se tady a hlučeli Američané z Kalifornie, Oregonu, Utahu, bylo tu i několik Francouzů. Jak by také ne, vždyť tvoří dobrou šestinu místního obyvatelstva. Přišli sem i pestře odění

Mexičané, několik Číňanů ve svých zvláštních kimonech se širokými rukávy, obutí do špičatých střevíců a s kuželovitými "klobouky na hlavách. I Kanakové z Oceánie tu byli, a přišlo dokonce i několik Indiánů od břehů Trinity-riveru.

Dražba se konala v hlavním městě Kalifornie, v San Francisku. Ale bylo to jiné San Francisco než před dvěma desítkami let. Tehdy, před dvaceti lety, se sem táhli ze všech dílů světa zlatokopové, a odstup od těchto let, kdy zlatá horečka začala, byl po městě znát. Kdepak je rok 1850, kdy bylo pro táhnoucí zástupy San Francisco pouhou přechodnou stanicí, hostincem, přístavem, krčmou, kde narychlo pojedli a přespali muži štvaní zlatou horečkou k západnímu svahu Sierry Nevady.

Rychle vzrůstajícímu mladému městu ochotně ustoupila malá, dnes už téměř neznámá městečka, jako by věděla, že ustupují městu ve své budoucnosti jedinečnému. Vždyť San Francisco má dnes už sto tisíc obyvatel*, prostírá se po svazích dvou návrší a chystá se – protože na mořském břehu se mu už nedostává místa – šířit svou vládu a slávu dovnitř kontinentu. Všechna velká města na celém západním pobřeží obou Amerik, Severní i Jižní, svrhlo San Francisco postupně z trůnu, ať to byla Lima, Santiago, Valparaiso a další města vládnoucí nad Tichým oceánem. To Američané učinili králem Tichého oceánu Sán Francisco,v učinili je chloubou západního pobřeží.

Tohoto dne – bylo to 15. května – panovala ještě zima. Do této oblasti proudí vzduch ze severních krajin, a tak první květnové týdny se podobají spíše posledním týdnům měsíce března ve střední Evropě. V sále, kde se konala dražba, to však nikomu nevadilo. Sešel se tu tak ohromný dav, že sál byl lidskými těly nejen přeplněn, ale i přetopen. Přítomným se perlily na čelech kapičky potu, které by asi venku ve chvilce mrzly v ledové krupky.

Zájemců o dražbu bylo hodně, ale kupec nepřišel pravděpodobně žádný; Nahrnuli se sem jenom zvědavci. V sále nikdo ani na chvilinku nezapochyboval, že by se našel tak veliký blázen, byť i sebebohatší, aby koupil ostrov v Tichém oceáně. Z jakého nepochopitelného nebo podivínského rozmaru se vláda rozhodla ostrov prodat, vrtalo v hlavách všem. Dohadovali se mezi sebou, vyptávali se, ale nikdo přesně nevěděl. Jisté bylo jen jediné – že se nikdo nedá vlákat do dražby, i když se veřejný vyvolavač snažil, seč mu síly stačily. Křičel, nabízel, vychvaloval, pentlil a zdobil ostrov všemi možnými přednostmi a výhodami, ale- nadarmo.

Kdekdo se smál, ke koupi se však nepřihlásil nikdo.

„Ostrov! Ostrov se prodá!" opakoval Gingrass bez ustání.

„Ale komu, když nikdo nekoupí!" vykřikl jakýsi Ir a vzbudil tím v sále salvu smíchu. Všichni o něm věděli, že nemá v kapse ani tolik, aby si mohl koupit jediný oblázek z prodávaného ostrova.

* *Před 100 lety*

„Hektar ostrova za dvanáct, ale co to říkám, za jedenáct dolarů. Je to za babku," volal komisař Dean Felporg,

„To je zadarmo," odpověděl tlustý nájemce. „Zvlášť když nevynese ani dolar. To vám zaručím!" chlubil se svými znalostmi hospodářských výnosů tlustý muž.

„Ostrov o rozloze téměř sto tisíc hektarů!" vykřikl komisař, jako by neslyšel tlusťochovy poznámky.

„Jen jestli stojí pevně na svých základech!" poznamenal Mexičan, známý denní i noční host místních krčem, věčně podnapilý a kymácející se ze strany na stranu.

„Překrásný ostrov s ještě nádhernějšími, dosud nedotčenými lesy," doplňoval komisaře vyvolavač. „S loukami, pahorky, řekou..."

„Ručíte za své údaje?" ptal se Francouz, jako by chtěl koupit, ale nechce se dát napálit.

„Samozřejmě že ručím," pohotově odtušil komisař. Ve svém úřadě pracoval už tolik let, že ho ani nenapadlo rozčilovat se nad vtipkováním obecenstva.

„Dáváte záruku alespoň na dva roky?"

„Do skonání světa!"

„Ba ještě déle!"

„Ostrov, jedinečný ostrov!" křičel vyvolavač. „Ostrov bez jediného škodlivého zvířete, bez divoké zvěře, bezhadů a plazů ..."

„A co ptactvo? Také nemá žádné?" pokoušel se kdosi zavtipkovat.

„A jak je to s hmyzem?" ptal se další.

„Ostrov tomu, kdo nabídne nejvíc," pokračoval klidně Dean Felporg. „Neváhejte a sáhněte do kapsy, ať vám neuteče příležitost! Kdo chce ostrov v bezvadném stavu, jehož se dosud nedotkla lidská ruka, z něhož ještě nikdo netěžil, ostrov v Tichém oceáně, oceáně všech oceánů? Odhadní cena nestojí ani za řeč! Jedenáct set tisíc dolarů. Za jeden milión a sto tisíc dolarů celý obrovský, nádherný ostrov. Kupci, hlaste se. Kdo? Vy, pane? Ne? Tak támhle vzadu, ten pán, co kývá hlavou jako porcelánový mandarín, to je jistě kupec, že? Ostrov! Mám ostrov. Kupte ostrov!"

„Podejte mi ho sem, ať si ho prohlédnu!" ozval se v zástupu hlas. „Nekupuju zajíce v pytli!"

Lidé se opět dali do smíchu. Zdálo se, že víc než trocha zábavy se dnes v sále už neodehraje. Nikdo se nepřihlásil natož aby něco přidal nad odhadní cenu?

Ačkoliv předmět, který se dnes prodával, nemohl jít z ruky do ruky jako nějaký obraz nebo hrnec, přece kupec – případný kupec – musel vědět, co kupuje. V sále visel podrobný plán ostrova a každý si ho mohl prostudovat, aby poznal, jaké přednosti má tento kousek zeměkoule. Soudní prodej nemohl být podvod. Plán byl přesný, zaznamenával polohu

ostrova, jeho orientaci, rozlohu půdy, kopce i údolí, skály, vodní síť, druhy porostů, podnebí, místo, kde bylo možné přistát s lodí, kudy lze projít. Ostatně už po celou řadu měsíců před dražbou nejrůznější časopisy Spojených států a kromě toho všechny kalifornské časopisy, ať to byly deníky, týdeníky, čtrnáctideníky, měsíčníky, revue, sborníky, buletiny, zkrátka všecka periodika i občasníky obracely pozornou svých čtenářů k tomuto ostrovu. Navíc prodával stát a dražba byla schválena Kongresem. Bát se tedy nikdo nemusel.

Byl to ostrov Spencer, který leží jihozápadně od zálivu San Francisco, asi čtyři sta šedesát mil od kalifornského pobřeží, na 32° 18´ severní šířky a 142° 18´ západní délky od greenwichského poledníku.

Jeho poloha byla tedy mimo veškeré cesty lodní dopravy, ať už osobní nebo nákladní, a pro kýženého majitele to znamenalo příjemný klid. Na druhé straně však ostrov Spencer zase nebyl tak příliš vzdálen od pevniny a pro kupce je to další výhoda – plavba z pevniny na ostrov nebo zpět nebude zdlouhavá a v žádném případě pak už nebezpečná. Pravidelné mořské proudy se v těchto místech rozdělují, uhýbají na sever nebo na jih a tvoří zde jakési jezero s klidnou vodou, jemuž se někdy říká „Fleurinský vír".

Ostrov Spencer se rozkládá právě uprostřed tohoto rozsáhlého víru. Protože směr víru není dost dobře možné určit, zajíždí sem jen málo lodí. Velké dráhy Tichého oceánu, které spojují Nový svět se Starým, ať už směřují do Japonska nebo do Číny, vedou mnohem jižněji. Parní loď se tu tedy neobjeví a pro plachetní lodě je na povrchu tohoto „Fleurinského víru" takový klid a bezvětří, že by tu možná uvízly. Takže veškeré lodě ostrov Spencer zdaleka míjejí, a ten tu strmí jako osamělý vrchol nějaké podmořské hory Tichého oceánu. Ostrov by tedy měl cenu především pro člověka, který by chtěl uniknout z hluku světa a hledá nerušený klid. Anebo pro dobrovolného robinzona, který by si tu chtěl vyzkoušet svoje schopnosti žít v přírodě sám. Ovšem bylo by především nutné zaplatit žádanou sumu. A ta, i když relativně byla nízká, byla pro většinu obyvatelstva neslýchaně velká.

Proč vlastně Spojené státy ostrov prodávají? Proč se ho chtějí zbavit? Z pouhého vrtochu? Ale kdepak. Národ, stát nemůže jednat podle nálady nebo z rozmaru jako jednotlivec, jako nějaký soukromník. Věc se měla ve skutečnosti takto: Pro svou polohu byl ostrov Spencer kusem úplně zbytečné země bez nejmenšího významu. Nemělo cenu založit na něm osadu – kdo by tu taky chtěl bydlet. Z vojenského hlediska neměl ostrov strategicky důležitou polohu, vévodil pustině Tichého oceánu. Obchodně by také nebyl výhodný, jeho plodiny by nezaplatily ani nájemné z lodí. Založit zde trestaneckou kolonii nebylo rovněž možné, ostrov byl v tomto případě zase příliš blízko břehů. A zalidnit jej- z nějakých jiných důvodů by byla záležitost příliš drahá a problematická. Tak zůstával ostrov od nepaměti pustý a Kongres, skládající se z mužů

náramně praktických, se konečně rozhodl. Ostrov se prodá v dražbě. Ovšem pod podmínkou, že smí být prodán jedině americkému občanu.

Samozřejmě, že zadarmo ostrov dát nechtěli, i když praktickou cenu pro stát neměl. Odhadní cena byla proto stanovena na jeden milión jedno sto tisíc dolarů, částku, která byla podle toho, jak se to vezme, bezvýznamná, nepatrná, nebo obrovská. Pro finanční společnost, která by se pro koupi rozhodla a jak náklady, tak výnosy dělila podle akcií, by to byla směšná sumička. Ovšem v případě, že by taková obchodní transakce znamenala nějakou výhodu. A tu, znovu to musím zdůraznit, ostrov Spencer zaručit nemohl. Odborníci si tohoto kousku země utrženého od Spojených států necenili o nic víc než nějakého ostrůvku, ztraceného kdesi mezi ledovci na severní točně. Ovšem pro jednotlivce to byla veliká suma. Musel by to být nesmírný boháč, aby ji mohl zaplatit. Ostrov neznamenal pražádný přínos, nevynesl by ani setinu ze sta, jak říkají obchodníci, a to už je hodně mizerný obchod. A musel by to být nesmírný boháč už proto, že se ostrov prodával jedině za hotovost. Občanů, kteří mají milióny po kapsách, jistě není moc a těch, kteří by takovou sumu mohli vydat bez naděje, že se jim vrátí, je ještě méně.

Ovšem Kongres se rozhodl, že na stanovené ceně bude trvat, že z ní nesleví ani jediný cent. Za ostrov musí dostat jedenáct set tisíc dolarů, jinak se ostrov neprodá a zůstane majetkem Spojených států. Toto rozhodnutí ovšem bylo dvojsečné. Relativita ceny ostrova Spencer mohla znamenat, že o něj nikdo neprojeví zájem, že – . jak si většina lidí myslela – nebude nikdo tak hloupý, aby, platil tak obrovskou sumu za tak problematický majetek,

Výhrady, které k prodeji Kongres měl jeho lákavost ještě poněkud zmenšovaly: majitel se nikdy nesmí prohlásit za krále ostrova, může zde založit jedině republiku. případné ostrovany, obyvatele ostrova Spencer, nesmí nikdy pokládat za své poddané, ale za spoluobčany. Ti jej také budou volit za presidenta republiky – ať už na omezenou dobu, nebo na dožití. S tím samozřejmě byl vydán i zákaz založit na ostrově panovnický rod. Kongres si tak zajistil, aby ani tady nemohlo vzniknout království, jako je Spojené státy nestrpěly kdekoliv jinde na svém území.

Proč tyto podmínky zmenšovaly cenu ostrova? Výminka měla pravděpodobně odstrašit případného ctižádostivého milionáře či obchodního velmože, který by chtěl soupeřit s některým z divošských králů, panujících na ostrovech Sandwichských*, Markézách nebo na některém jiném souostroví Tichého oceánu.

Ať už tedy z toho nebo onoho důvodu – ke koupi ostrova se nehlásí zatím nikdo. Čas ubíhá, vyvolávač se zadýchává, sípá a chraptí, jak

** Dnes Havajských*

neustále opakuje a vykřikuje podmínky prodeje, komisař už téměř nemůže mluvit, a přece nepostřehli ani jediný náznak, pokynutí hlavou, na něž jsou oba, jak komisař, tak vyvolavač neobyčejně bystří a okamžitě ho zpozorují. O nějakém přihození nad odhadní cenu už vůbec nemohlo být ani řeči.

Komisařovo kladívko se neustále zdvíhalo nad stůl. jako by už mělo zaklepat své poprvé, podruhé..., a stejně trpělivě čekali lidé. Těm bylo ostatně veseleji, bavili se, jak mohli, žertovali, vtipkovali, smích se přeléval sálem z místa na místo. Někdo nabídl třeba za ostrov dva dolary i s útratami a hned se ozvalo několik dalších, kteří ostrov okamžitě brali za úhradu.

„Ani za celý milión to nemusí být," křičel kdosi, „beru ostrov, i když mi dáte třeba jen padesát!"

Vyvolavač obcházel a bez přestání opakoval:

„Ostrov se prodá, ostrov se prodá!"

V sále však nebylo nikoho, kdo by ostrov koupil.

„Koupím v případě, že mi zaručíte," vykřikoval kramář Stumpy z Obchodnické třídy, „že tam jsou zlatonosné žíly. Ručíte mi za to?"

„Neručím," odpověděl komisař, „ale nikde není psáno, že tam třeba opravdu nejsou. A nezapomeňte, že stát postupuje kupci veškerá práva, tedy i právo na zlatá kutiště nebo rýžoviště!"

„A co sopka? Je tam nějaká sopka?" ptal se Oakhurst, krčmář z ulice Montgomery.

„Ne, sopka tam není," pohotově odvětil Dean Felporg, „jinak by byl ostrov mnohem dražší!"

Sálem se rozlehl nehorázný smích.

„Ostrov se prodá! Ostrov se prodá!" sípal už téměř Gingrass. Namáhal si však hlasivky marně a zbytečně.

„Stačí jediný dolar, půl dolaru, dokonce jediný cent," řekl naposledy komisař, „nad odhadní cenu a já ostrov přiklepnu! Začínám! Poprvé, podruhé .,.!"

Hrobové ticho.

„Protože se nikdo nehlásí, dražbu odložím! Poprvé, podruhé .. .!"

„Jeden milión dvě stě tisíc dolarů!"

Šest slov se rozlehlo sálem jako šest výstřelů.

Všichni přítomní v této chvíli ztichli, jako by rázem oněměli. A otočili se za hlasem, který se odvážil nabídnout tak vysokou cenu.

Spatřili Williama W. Kolderupa ze San Franciska.

Kapitola druhá

William W. Kolderup ze San Franciska zápasí s J. R. Taskinarem ze Stocktonu

Sál se po chvíli strnutí znovu rozšuměl. Ostrov se tedy přece jen prodá! A koupí ho muž neobyčejně bohatý, muž, který počítá dolary na milióny, tak jako je jiní počítají na desítky nebo, na sta.

William W. Kojderup. prý byl bohatší než vévoda z Westminsteru, který pobírá roční důchod ve výši osmi tisíc liber a může denně utratit padesát tisíc franků, to je za minutu třicet šest franků* – bohatší než senátor Jones z Nevady, který má třicet pět miliónů důchodu, bohatší než sám M. Mackay, kterému každá hodina přinese sedm tisíc osm set franků.

A to nemluvím o malých milionářích jako o Rotschildech, Vanderbiltech, vévodech Northumberlandských, Stewartech, o ředitelích přebohaté kalifornské banky a dalších finančních magnátech, kterým by William W. Kolderup mohl dávat almužny. Ovšem taková almužna by obnášela milión, ne nějaký desetník.

Tento známý a dnes už uctívaný boháč vystavěl pevné základy svého obrovského jmění na těžbě prvních zlatonosných žil v Kalifornii.

Byl hlavním společníkem švédského kapitána Suttera, na jehož pozemcích byla v roce 1848 objevena první zlatá žíla. A od té doby byl jeho pomocníkem nejen rozum, ale i štěstí, stal se akcionářem všech, velkých dolů v obou světadílech. Vrhal se bez obav do nejsmělejších obchodních i průmyslových transakcí, investoval nevyčerpatelné kapitály do stovky hutí a jeho lodě z nich vyvážely výrobky do celého světa. Dá se říci, že jeho bohatství rostlo ne řadou aritmetickou, ale doslova geometrickou. Říkalo se o něm, tak jako se říkává o miliardářích, že nemá ani potuchy, jaké jmění vůbec vlastní. To byl však omyl. Ve skutečnosti věděl až příliš dobře o každém dolaru, jenže se tím nikomu nechlubil.

V době, kdy ho představuji svým čtenářům – a to s veškerou úctou, jaké si člověk podobného ražení zasluhuje – pracovalo, pro Williama W. Kolderupa na dva tisíce kanceláří a úřadů, rozmístěných na všech, důležitějších místech zeměkoule. Náš muž zaměstnával osmdesát tisíc úředníků ať už v Americe, Evropě nebo Austrálii. Měl tři sta tisíc dopisovatelů. Pět set jeho lodí bez ustání brázdilo všemi moři. Vydával ročně více než milión jenom za kolky na směnky a za poštovné. Byl to muž vážený a ctěný a byl skutečnou chloubou bohatého Friska, jak Američané rádi nazývají hlavní město Kalifornie.

** Dnes asi 15 000 Kčs*

Nabídka, kterou právě v dražební síni učinil, byla míněna bezesporu vážně. Po krátkém šumu, který v sále na chvíli zazněl, nastal jakýsi zvláštní ruch. To když přítomní poznali, kdože to nabízí nad odhadní cenu ostrova Spencer celých sto tisíc navíc. Žerty se už neozvaly, vtipkování vystřídaly výkřiky obdivu. Kdosi zavolal hurá a v okamžiku se sálem rozléhalo nesčetněkrát opakované hurá, hurá, hurá!

Za chvíli se obecenstvo uklidnilo a nastalo hluboké ticho a klid. Oči všech se zaostřily, uši nastavily. Kdybychom tam mohli být my, přestali bychom snad i dýchat, aby nám neuniklo ani to nejmenší z bouřlivé scény, která se snad odehraje, až se někdo pustí s Williamem W. Kolderupem do zápasu.

Stane se však něco takového? Je to pravděpodobné? Je to vůbec možné?

Ani v nejmenším! A kdyby si někdo přece jen troufl, pak by stačilo podívat se Williamu W. Kolderupovi do očí. Určitě by ho ihned přešla chuť, protože by poznal, že tento člověk není zvyklý ustupovat. A zvláště už ne, jde-li o finance.

Byl to velký muž, silný, s objemnou hlavou, širokými rameny, mohutnými pažemi a pevnou kostrou. Zrak měl dobrácký, ale odhodlaný a nebyl zvyklý klopit oči. Vlasy, i když už šedivějící, měl husté jako v mladých letech. Jeho energický nos vypadal téměř jako pravoúhlý trojúhelník. Kníry neměl, zato nosil hustou, po americku přistřiženou bradku, pod spodním rtem do obloučku vyholenou a táhnoucí se po lícních kostech vzhůru k spánkům v podobě licousů pepřové barvy. Měl úplně bezvadné, téměř bílé zuby, až otřesně pravidelně rozsázené za tenkými rty většinou sevřených úst. Jeho hlava vypadala, jako by patřila veliteli, stojícímu na poli za nebezpečné bouře a čelícímu nebezpečí i nepohodě. Na první pohled bylo patrné, že by s ní nepohnula žádná bouřka, tak pevně trůnila na mohutném krku. Každý pohyb této hlavy, který by učinila shora dolů, by v dnešní dražbě znamenal nejméně sto tisíc dolarů navíc.

Nezdálo se však, že k nějakému zápasu dojde.

„Milión dvě stě tisíc dolarů! Milión dvě stě tisíc dolarů!" zvolal komisař. Jeho hlas měl nyní úplně jiné zabarvení i přízvuk a projevoval bezděčně radost z toho, že veškerá předchozí námaha nebyla marná.

„Milión dvě stě tisíc dolarů, našel se kupec, hlásí se kupec," vykřikoval Gingrass. „Nabízí za ostrov milión dvě stě tisíc dolarů!"

„Teď může kdokoliv beze strachu přihodit, kolik se mu zamane," šeptal zasvěcený kramář Oakhurst, „William Kolderup neustoupí, kdyby ho to mělo stát celé jmění!"

„Nikdo se neozve, to je nesmysl," odpověděl mu kramář z Obchodnické třídy. „Však on dobře ví, že se nikdo neodváží."

„Ticho, ticho!" ozvalo se sálem několikrát. Lidé chtěli slyšet, co se bude dít, jestli se někdo přihlásí s vyšší nabídkou. Na Kolderupa byla v té chvíli hezká podívaná. Stál vztyčen jako socha, klidně a nehnutě,

jako by ho celá věc ani v nejmenším nezajímala. A přece jenom – to ovšem mohli pozorovat jen jeho nejbližší sousedé – oči měl zúžené a plné napětí.

„Nabízí někdo víc? Nikdo?" zeptal se Dean Felporg.

Nikdo se nehlásil.

Komisař připravil kladívko: „Poprvé, p o d r u h é . . a udělal pauzu.

„Poprvé, podruhé!" opakoval po něm Gingrass, tak jako vždycky opakoval téměř vše, co řekl komisař. –

„Přiklepnu ho tedy!"

„Přiklepneme ho!"

'„Ostrov Spencer.se vším všudy co na něm i v něm je, za jeden milión dvě stě tisíc dolarů!"

„Za jeden milión dvě stě tisíc dolarů!"

„Viděli jste dobře? Slyšeli jste dobře?"

„Nebudete litovat?"

„Za dvanáct set tisíc dolarů ostrov Spencer!"

Napětí v sále sílilo, zvědavost téměř svírala lidem prsa, až nemohli skoro dýchat. Najde se v posledních okamžicích protivník, přidá se někdo?

Komisař Felporg mával kladívkem ze slonové kosti nad stolem. Ťuknutí, ještě jedno jediné ťuknutí a bude po dražbě!

Lidé byli rozčíleni jako při nějakém velkém a významném utkání. A komisař uměl napětí stupňovat. Jeho kladívko pomalu klesalo, téměř se dotklo stolu a opět se vzneslo. Okamžik se chvělo ve vzduchu téměř varovně a najednou se přichystalo prudce dopadnout.

Dřív než zazněla rána, ozval se hlas:

„Třináct set tisíc dolarů!"

Sálem zašumělo téměř jednohlasé „ach". Znamenalo úžas. Vzápětí po něm následovalo druhé „ach", které vyjadřovalo všeobecné uspokojení. Přece jen se přihlásil člověk s vyšší nabídkou. Přece se tu tedy odehraje dražební zápas.

Kdo byl ten odvážlivec, který neváhal bojovat s Williamem W. Kolderupem ze San Franciska? Kdo by si troufal předhodit mu o sto tisíc dolarů víc, než nabídl on sám?

Byl to J. R. Taskinar ze Stocktonu.

J. R. Taskinar byl rovněž bohatý, ale tlustý byl ještě víc. Vážil téměř tři sta kilogramů. Při posledním závodě nejtlustších lidí v Chicagu sice prohrál, dostal až druhé místo, ale to jenom proto, že neměl dost času, aby se najedl. Ztratil tak dobrých pět kilogramů na váze, a tím i první místo.

Tento kolos měl židle vyrobené jen pro sebe, aby se vůbec mohl posadit, aby měl kde uvelebit svou obrovskou postavu. Bydlel ve Stocktonu na San Jeachimu. Stockton je jedno z nejdůležitějších kalifornských měst, centrem uhelných á rudných, dolů na jihu, soupeřem Sacramenta, které je zase střediskem těžebního průmyslu

na severu. Stockton je také městem, v němž lodi nakládají největší množství kalifornského obilí.

Nejenom těžba v dolech a obchod obilím byly pro majetek J. R. Taskinara znamenitým přínosem, ale také petrolej protékal jeho pokladnou. Kromě toho byl tento muž šťastný hráč. Hrál poker, ruletu západní Ameriky, a jakkoliv hazardoval, vždycky vyhrával, každá hra znamenala pěknou kulatou sumu, kterou přidával k svému jmění. Ale i když byl velmi bohatý, přece se netěšil nijaké vážnosti. Považovali jej za obyčejného chlapíka, s jehož jménem by neradi spojovali slůvko „ctihodný", jinak dost užívané. Byl to dobrý tahoun, dříč. Lidé však od něho čekali pravděpodobně víc, než čeho byl schopen dosáhnout. A vadilo jim nejspíš to, že neváhal sáhnout po svém deringeru, kalifornském revolveru, kdykoliv se domníval, že je toho zapotřebí.

Ať už tomu bylo jakkoliv, J. R. Taskinar z duše nenáviděl Williama W. Kolderupa. Záviděl mu jmění, jeho postavení, vážnost, které se těšil, jeho „ctihodnost". Nenáviděl ho a opovrhoval jím, tak jako tlustý člověk opovrhuje hubeným, považuje-li jej za chudého. Nebylo to poprvé, co se obchodník ze Stocktonu pokoušel „vypít rybník" obchodníku ze San Franciska, připravit ho o nějaký džob, ať už dobrý, nebo špatný, jen tak, z rivalství. William W. Kolderup ho znal až příliš dobře a při každém setkání mu dával najevo svou převahu. To přirozeně stocktonského boháče neuklidňovalo.

Poslední nepřítelův úspěch, který J. R. Taskinar svému soupeři nikdy neodpustil, byla současně vlastní porážka při volbách. Co úsilí, hrozeb a pomluv, nepočítaje v to tisíce dolarů marně promrhaných volebními agitátory, vynaložil. V zákonodárném sboru v Sacramentě sedí na jeho místě nenáviděný William W. Kolderup.

Těžko říci, jak se J. R. Taskinar dozvěděl, že William W. Kolderup chce koupit ostrov Spencer. Nepotřeboval tento ostrov o nic více nebo méně než jeho sok. O to však nedbal. Viděl jen novou příležitost pustit se do křížku, zápasit, bojovat a snad i vyhrát. A nechtěl si tuto možnost nechat ujít.

Proto přišel na dražbu, proto čekal v záloze, skryt mezi zvědavci, a čekal, kolik soupeř nabídne.

Konečně se dočkal:

„Dvanáct set tisíc dolarů!"

A teprve když William W. Kolderup myslel, že ostrov je jeho, že nikdo víc nenabídne, vykřikl J. R. Taskinar:

„Třináct set tisíc dolarů!"

Zaznělo to jako práskání bičem. Všichni se obrátili po hlase.

„Tlustý Taskinar!"

Jeho jméno šlo od úst k ústům. Ano, tlustý Taskinar. Znala ho celá řada lidí a jeho tělnatost nenechala na pochybách nikoho, i když ho třeba předtím nikdy neviděl. Časopisy se už o jeho popularitu postaraly, dokonce jakýsi matematik vypočítal, že Taskinarova tělesná váha je tak

značná, že by dokázala vychýlit Měsíc z jeho dráhy, kdyby se na něm tlusťoch usadil.

Teď se však lidé v sále ani dost málo nezajímali o Taskinarovu váhu nebo tloušťku, Mnohem víc je dráždilo a rozněcovalo, že vystoupil proti Williamu W. Kolderupovi na veřejnosti a že se strhne bitva, v které se bude střílet dolary. Těžko soudit, ke které z těchto dvou chodících pokladen projevovali v této chvílí lidé větší sympatie, na kterého z obou mužů by si vsadili.

Oba jsou nesmírně bohatí, vzájemná nenávist není o nic menší. Záleží teď jen na tom, kdo je samolibější a tvrdohlavější.

Rozruch v síni rychle opadl a v shromáždění se opět rozhostil klid. Snad by bylo slyšet i pavouka, jak přede svou pavučinu, takové bylo v sále ticho.

Trapné mlčení konečně přerušil komisařův hlas.

„Za jeden milión tři sta tisíc dolarů ostrov Spencer!" svolal Dean Felporg a vstal, aby mohl lépe pozorovat, zda někdo nabídku míní zvýšit.

William W. Kolderup se obrátil k J. R. Taskinarovi. Přítomni poodstoupili, aby udělali sokům místo. Muž ze Stocktonu a muž ze San Franciska stáli proti sobě, hleděli si tváři v tvář a mohli by si i oči vyškrábat. Možná že by to rádi udělali, nebýt tolika svědků. Ale oči by jeden před druhým nikdy nesklopil.

„Jeden milión čtyři sta tisíc dolarů!" řekl William W. Kolderup.

„Milión pět set tisíc!" odpověděl J. R. Taskinar.

„Milión šest set tisíc!"

„Milión sedm set tisíc!"

Nepřipomíná vám to zkazku o dvou bláznivých průmyslnících, kteří se předháněli výškou komínů u svých hutí a nedbali na to, že se může stát neštěstí? Tady ti dva také vztyčují komíny, jenže ze zlatých prutů.

Počínali si však přece jen každý trochu jinak. Zatímco se William W. Kolderup po každém přihození J. R. Taskinara chvíli rozmýšlel, než řekl novou sumu vyrážel J. R, Taskinar ze sebe cifry jako střely a nezdálo se, že by chtěl třeba jen vteřinku rozvažovat.

„Jeden milión sedm set tisíc dolarů!" opakoval komisař. „Nuže, pánové, to je jako zadarmo! Bezesporu!" Mluvil ták, jako by zapomněl, co vlastně draží, jako by chtěl poznamenat: „Jen rám stojí za víc!"

„Sedmnáct set tisíc dolarů!" vykřikl vyvolavač Gingrass právě včas, aby Deana Felporga vzpamatoval.

„Osmnáct set tisíc![44] poznamenal William W. Kolderup.

„Devatenáct set tisíc!" odpověděl rychle J. R. Taskinar.

„Dva milióny!" zazněla ihned na to odpověď Williama W. Kolderupa. Nezaváhal tentokrát ani chviličku.

Trochu pobledl, když vyslovil tuto sumu, ale celé jeho chování prozrazovalo, že se nevzdá, že z boje neustoupí.

J. R. Taskinar byl úplně rozpálený. Jeho kulaté tváře se podobaly červeným nádražáckým plácačkám, kterými se zastavují vlaky. Nezdálo se však, že jeho soupeř to pochopí jako výstražné znamení. Všechno nasvědčovalo, že se požene plnou parou dál.

Tlustý Taskinar, to tušil. Krev mu stoupala do hlavy, točil nervózně buclatými prsty, na nichž zářily obrovské brilianty, pokyvoval těžkým zlatým, řetězem, na kterém visely jeho hodinky. Díval se na svého nepřítele, pak na okamžik zavřel oči, a když je opět otevřel, sršela z nich zášť mnohem silnější než kdykoliv předtím.

„Dva milióny pět set tisíc dolarů!" řekl konečně. Doufal, že tímto nečekaným skokem zmaří další přihazování.

Mýlil se však. „Dva milióny sedm set tisíc," řekl na to úplně klidně William W. Kolderup.

„Dva milióny devět set tisíc!"

„Tři milióny!"

Ano, William W. Kolderup ze San Franciška zvýšil cenu ostrova na tři milióny dolarů.

Síní se rozlehl dlouhý a silný potlesk. Lidé byli rozjařeni z létajících statisíců a teď už miliónů. Hluk ale utichl hned, jakmile promluvil komisař. Opakoval poslední nabídku a kladívko v jeho ruce hrozilo, že dopadne na stůl pouhým ochabnutím svalů. Dean Felporg, vždycky téměř lhostejný ke všem obratům při dražbách, jako by se už nemohl udržet.

Celý sál se teď díval na J. R. Taskinara. Tlusťoch, jako by cítil tíži těch pátravých zraků, ale mnohem více pociťoval tíži tří miliónů, které jako by ho chtěly rozmačkat. Chtěl mluvit, samozřejmě, chtěl přihodit, nabídnout víc – ale nemohl. Chtěl kývnout hlavou na znamení, že pokračuje, ale ani to nešlo.

Nakonec se ale jeho hlas přece jenom ozval. Sice tiše, slabě, ale přece jen dost zřetelně na to, aby už nemohl couvnout.

„Tři milióny pět set tisíc."

„Čtyři milióny," hned na to William W. Kolderup.

Bylo to jako rána kyjem. J. H. Taskinar podlehl, už nic neskrýval. Kladívko dopadlo na mramorovou desku stolu.

Ostrov Spencer koupil William W. Kolderup ze San Francisca za čtyři milióny dolarů.

„Pomstím se, pomstím...!" mumlal si pro sebe J. R. Taskinar.

Podíval se na vítěze očima naplněnýma smrtelnou nenávisti a odešel.

Williama W. Kolderupa pozdravilo trojnásobné „hip, hip, hurá!". A provázelo jej pak cestou až do třídy Montgomery. Potřeštění návštěvníci dražební síně byli tak popletení, že zapomněli dokonce i zpívat Yankee Doodle.

Kapitola třetí,

v které je provázen rozhovor Phiny Hollaneyové s Goldfreym Morganem hrou na klavír

William W. Kolderup vešel do svého paláce v ulici Montgomery, hlavní třídě San Franciska. Celá tato veliká tepna, která probíhá městem rovnoběžně s jeho nábřežími, je plná ruchu, šumu života: jezdí tu tramvaje, spousty vozů s koňským spřežením nebo tažených mezky, na vydlážděných chodnících proudí davy lidí nebo se, tlačí před obchody, a ještě spíš před vchody do barů, kde se prodávají nejrůznější nápoje.

Myslím, že je zbytečné, abych popisoval palác naboba z Friska. Stačí jen se zmínit, že se díky svým miliónům pokusil nahromadit ve svém, obydlí co nejvíce přepychu. Pohodlí tu sice bylo, méně už vkusu. Neměl zřejmě ani v nejmenším nadání vybírat věci krásné, umělecké, zato však uvažoval prakticky. Všichni nemohou mít všechno.

Čtenáři snad postačí sdělení, že přijímací salón měl zařízen přepychově, a dokonce i hezky. V této místnosti bylo i piano. Někdo na ně právě hrál, tóny klavíru se rozléhaly v příjemné atmosféře celého paláce. Kolderup hru chviličku poslouchal a pak spokojeně poznamenal „Dobře, dobře, jsou tam spolu. Oba, ona i on. Nejdřív si zajdu za pokladníkem a pak si s nimi promluvím." Zamířil do své pracovny, aby dokončil záležitosti týkající se ostrova Spencer. Považoval celou věc za takovou maličkost, že se jí v příštích chvílích nemínil už obírat. Načmáral pár řádků, pověřil svého zaměstnance, aby vyzvedl peníze a proplatil v hotovosti ostrov Spencar, a tím pro něho případ skončil. Začal se ihned zabývat úplně jinými myšlenkami, „kombinací", jak v duchu svoje představy a plány nazýval.

Dvojice, na kterou myslel, byla skutečně v salóně. Ona u piana, on napolo seděl a napolo ležel na pohovce. Naslouchal dost roztržitě lahodným a čistým zvukům arpeggia, na kterém si dávala mladá dívka tak záležet.

„Posloucháš mě vůbec?" otázala se najednou. „Samozřejmě že ano!"

r

„Ano, ano! Ale slyšíš něco?"

„Jakpak by ne, Phino. Nikdy jsi tak dobře nehrála tyhle variace . Aul Robina Graye."

„Co to povídáš? Cože hraju? Godfrey... to je přece Happy moment... Šťastná chvíle ..!"

„Promiň, promiň, spletl jsem se," řekl Godfrey tak ledabyle a hlasem tak lhostejným, že to Phinu nemohlo nechat na pochybách.

Zvedla obě ruce a na okamžik rozevřela prsty nad klaviaturou, jako by se rozmýšlela, který akord by měla zahrát. Otočila se však na židli a pátravě se zadívala na Godfreyho. Ten se snažil předstírat, že nic nepozoruje, a hleděl kamsi do prázdna.

Phina Hollaneyová byla, vzdálená příbuzná Williama W, Kolderupa. Ujal se jí jako sirotka, vychoval ji, tak jako vychovává otec dceru. Chtěl také, na Phlně, aby ho považovala za otce, a také, aby ho tak měla ráda. Phina vyrůstala v jeho domácnosti jako skutečná dcera Kolderupova.

Byla to mladá dívka, svým způsobem hezká. Někomu mohla snad připadat dokonce okouzlující. Tato šestnáctiletá blondýnka měla trochu melancholickou povahu, jak už na první pohled prozrazovaly její tmavomodré oči. Tak jako bývá v Americe zvykem i v nejlepších společnostech přirovnávat krásné dívky k lilii, musím to učinit i já. Byla to tedy lilie, chcete-li, ale lilie roubovaná na pevném a silném kmeni. Je to sice nesmysl, ale je tomu tak. Lilie roubovaná na kmeni. Phina měla jistě dobré srdce, laskavou povahu a spoustu, jiných šlechetných vlastností, ale především byla velice rozumná a praktická. Ani v

nejmenším nepopouštěla uzdu svým snům, iluzím a představám, jak to dívky jejího věku dělávají.

Snít můžu ve spaní, myslívala si, ne, když bdím.

Podle toho také jednala.

„Godfrey!" řekla.

„Ano, Phino?"

„Mohl bys mi říci, kde jsi?"

„Jak to, kde jsem? Přece tady, v salóně, u tebe!"

„Nelži, Godfrey. Nejsi tady v nejmenším. I když tě vidím a slyším. Ale jsi přitom hodně daleko. Určitě se nemýlím, když řeknu, že jsi někde na druhém konci světa!"

Phina se otočila zpátky ke klavíru a mechanicky bloudila po klávesách. Hrála jakýsi mollový motiv, tklivý a zádumčivý. Synovec Williama W. Kolderupa to nezpozoroval.

Mladý muž v salóně, zdánlivě naslouchající Phinihě hře, byl blízkým pokrevním příbuzným pána domu. Byl to syn jeho sestry, která před lety zemřela, a podobně jako Phina vyrůstal í Godfrey v domácnosti Williama W. Kolderupa. Obchodník, který se pro starosti o svůj majetek neměl čas ani oženit, si tak vytvořil jakousi iluzi rodinného života. Časem si už ani neuvědomoval, že Phina není jeho dcera a Godfrey ... Ale o tom až později.

Godfreymu bylo právě dvaadvacet let. Před nedávnem dokončil studia a teď neměl nic ani na starosti, ani na práci. Trávil život v zahálce a nečinnosti, strýc pravděpodobně pozapomněl, že by ho měl nějak zaměstnat. Dokončil sice vysokou školu, získal i diplom, ale nezdálo se, že by měl nějaké zvláštní schopnosti, nadání, chuť na něčem pracovat. Lelkoval, kterákoliv, životní cesta se mu zdála jednoduchá, lehce přístupná. Snad měl i pravdu. Ať by si zvolil cokoliv, nikdy by netrpěl nouzí.

Byl to příjemný mladý muž, uměl *se* dobře chovat, elegantně se oblékat. Nikdy si nepotrpěl na módní výstřelky' a nosit nějaké zlaté ozdoby, jako prsteny, zlaté řetězy, jehlice a podobné klenotnické výtvory, se mu protivilo, i když to jeho vrstevníci považovali za úmyslnou výstřednost.

Teď mohu prozradit, co čtenář možná už uhodl. Ano, Godfrey se měl oženit s Phinmi. Byla to úplná samozřejmost, nikoho nenapadlo, že by tomu mohlo být jinak. Konvenční sňatek. William W. Kolderup ani na chvíli nezapochyboval, že se Phina s Godfreym vezmou, tolik si tento sňatek přál. Jestliže někdy uvažoval, proč se vlastně honí za bohatstvím, jistě mu vyvstaly na mysli tyto dvě bytosti. Snad také jen je jediné na celém, světě měl rád. Ostatně, osud jeho záměrům tak trochu přihrával. Phina se líbila Godfreymu tak, že si ani neuvědomoval existenci ostatních, dívek, a Phina se v přítomnosti Godfreyho cítila šťastná. Možná že by je jejich vzájemné sympatie opustily, kdyby věděli, že William W. Kolderup plánuje jejich sňatek i z toho důvodu, že

to účetně bude velmi pohodlné. Oba měli v bance od chvíle, kdy se narodili, založené pěkné konto a spojit obě jmění a přepsat je na novomanžely bude maličkost. Strýc a otec v jedné osobě pevně doufal, že svatba bude ještě v květnu. Odklad by mohla způsobit jen nějaká nenadálá a vážná událost, omyl nebo nedopatření.

Jak brzy uvidíme, nějaké nedopatření tu už muselo být dřív, než se o něm William W. Kolderup dozvěděl.

Bylo a hned dvojí – Godfrey se jednak nepovažoval za dost dospělého, aby mohl učinit tak závažný krok a oženit se, a za druhé se ho strýček nějak docela opomněl na jeho nejbližší úmysly, chuť či nechuť, zeptat.

Když Godfrey dostudoval, pocítil jakousi neurčitou omrzelost. Netěšil ho pravděpodobně život, v němž mu nic nechybělo, kde neměl nic na starosti ani na práci, kde se mu bez přičinění a zásluh dostávalo všeho, nač jen pomyslel.

Aniž by dost dobře věděl, odkud se vzaly, začaly ho pronásledovat představy, že se musí vydat na cesty. Zdá lo se mu, že se naučil všemu, jedině cestovat že neumí. Co se týče druhého, měl pravdu. Z celého

světa, ať Starého či Nového, znal jen jediné místo: San Francisco. Tady se narodil, tady žil, tady chodil do škol. A město nikdy neopustil, jedině snad ve snu.

Godfrey byl přesvědčen, že mladý muž, který alespoň dvakrát nebo třikrát neobeplul svět, není mužem. Cestování člověka rozhodně zocelí, naučí ho čelit nesnázím. Člověk musí zažít nějaký nebezpečí, potíže, dobrodružství, má-li za něco stát. A cestovat znamená konečně i vidět, poznávat, pozorovat, objevovat, srovnávat, učit se – copak i tohle není nezbytný doplněk vzdělání?

Aby alespoň trochu ukojil své touhy, utišil žízeň po cestách, pohroužil se do četby nejrůznějších cestopisů. Přečetl jich celou řadu, a tak kromě jiného objevil s Markem Polem Nebeskou říši, s Kolumbem Ameriku, s Cookem Tichý oceán, s Dumonť ďUrvillem jižní točnu. Do všech těchto končin se musí podívat, objeví znova sám pro sebe místa, která slavní cestovatelé navštívili bez něho. Že bude muset třeba i podstoupit nějaký boj na moři, ať už s bouří, nebo piráty? Že mu hrozí zajetí muka, a snad i smrt? Ničeho se nebál, chtěl prožít, všechno. Nejvíc by se mu ovšem zamlouvalo ztroskotat na nějakém pustém břehu a žít ve vzdálených, neprobádaných končinách světa život Selkirka nebo Robinsona Crusoea. Stát se robinzonem! Godfrey už sice dávno nebyl dítě, ale v tomhle ohledu měl představy docela chlapecké. Toužil prožít dobrodružství, která líčil ve svých knihách Daniel Defoe.

Synovec Williama W. Kolderupa dospěl v představách až sem právě v tu dobu, kdy ho strýček chtěl spoutat, jak se říká, jhem manželským. Cestovat snad až pak, po svatbě, s Phinou jako manželkou? Kdepak. Co by to bylo za cesty, má-li na nich skutečně něco prožít, podstoupit, zocelit se? Musel by se starat o pohodlí, střežit a chránit Phinu, vyhýbat se právě tomu, po čem toužil, nebezpečí a nesnázím. Buď pojede sám, anebo se nevydá nikam. Ostatně, až se vrátí z cest, nebude určitě už chtít nic jiného, než vplout do manželského přístavu a učinit jak doufal, Phinu šťastnou. Mohl by to udělat dřív, dokud neviděl Čínu, Japonsko, Evropu? Tomu nevěřil.

Byl v zajetí svých představ o cestách, takže ani nevnímal Phininu blízkost. Zachycoval jen útržky jejích slov a spíš si domýšlel, co mu vlastně říká, než aby ji chápal. Její hru na klavír, která ho jindy tak okouzlovala, už neslyšel vůbec.

Phině to samozřejmě neušlo. Tvrdit, že ji to nezlobilo a nermoutilo, to se neodvážím. Ale protože byla praktická, přijímala věci i události s klidem a spíš optimisticky. Myslela si, že má-li Godfrey cestovat, tak ať odjede raději před svatbou nežli až po ní.

Proto mu také docela prostě a jednoduše řekla:

„Nelži, Godfrey. Jsi určitě někde na druhém konci světa!"

Godfrey vstal a udělal několik nerozhodných kroků po místnosti. Pak přistoupil ke klavíru a skoro nevědomky se dotkl jedné z kláves. Na Phinu se přitom ani nepodíval.

Ozval se táhlý tón s žalostným, smutným nádechem. Nota tak odpověděla za něho.

Phina to pochopila. A s trochou zlomyslnosti mu připravila horkou chvíli. Pověsila se mu na krk a žvatlala: „Ale neopustíš mě, viď, že mě neopustíš? Nikam nepojedeš, jak bys mohl něco takového udělat? Máme se ták rádi"

Godfrey, už tak dost v rozpacích, zrudl a začal něco koktat. Phina ho pustila a rozesmála se.

„Ani nevíš, jak jsem ráda, že odjedeš! Hrozně jsem se bála, že otec bude chtít, abychom se co nejdříve vzali. Takhle budeme moci svatbu o rok, o dva odložit!"

Ubohý mladý muž! Byl na něho dost trapný pohled nevěděl nejen, co by řekl, ale ani co si má myslet.

Vysvobodil ho – alespoň na chvíli – William W. Kolderup. Objevil se ve dveřích s tváří mírně zakaboněnou. Nebylo to nic neobvyklého, tvářil se většinou starostlivě, jako velmi zaměstnaný člověk, který právě vyřídil jednu důležitou záležitost a musí ihned řešit další.

„Tak to bychom měli," řekl hned, sotva vstoupil. „Teď už jenom zbývá stanovit den."

„Stanovit den?" zeptal se nechápavě Godfrey. „Jaký den, smím-li vědět?"

„Copak nevíš?" podivil se William W. Kolderup. „Přece den vašeho sňatku. Nebo se snad žením já?"

„Možná že by to bylo spíš na místě," řekla Phina.

„Cože? Jak?" vykřikl skoro strýc. „Tropíte si snad ze mne žerty ? Mládeži, mládeži. No nic ... Co byste tak řekli ke konci měsíce. To by šlo, ne?"

„Tatínku," řekla Phina vážně, „o svatbě zatím mluvit nebudeme. Teď bude nutné stanovit den odjezdu."

„Odjezdu? Jakého .odjezdu? Ty chceš někam jet, Phino?"

„Já ne, ale Godfrey pojede."

„Kam by jel? Nic o tom nevím. Godfrey, co to má znamenat?"

Synovec Williama W. Kolderupa neodpověděl.

„Myslím, že by se měl podívat trochu do světa, dřív než se ožení," řekla za něho Phina.

„Ty chceš cestovat? Ty?" podivil se strýc a popadl synovce za rameno tak pevně, Jako by mu ten potřeštěnec chtěl utéci.

„Ano, strýčku," odpověděl Godfrey rozhodně.

„Podívejme se," pokýval William W. Kolderup hlavou. „A na jak dlouho míníš odejet?"

„Na osmnáct měsíců. Nejdéle na dva roky, jestli..."

„Jestli...?"

„Jetstli nebudeš nic namítat a jestli bude Phina chtít na mě tak dlouho čekat."

„Tys mi ženich! Takhle se hrneš do ženění?"

„Nenapadlo mě," řekl Godfrey, „že budeš s naší svatbou tak spěchat."

„Já spěchám? Spíš snad spěcháš ty na cesty, ne?"„Myslím, že bude dobře Godfreymu nebránit," řekla Phina. „Přemýšlela jsem o tom, tatínku, a myslím si, že nemá tak špatný nápad. Já mám na vdávání času dost a dost, a zdá se mi, že Godfrey je ještě mladší než já."

„Ehm," poznamenal Godfrey.

Phina si toho nevšímala. „Na cestách trochu zestárne a dostane rozum. Jen ať si cestuje, nebudeme, mu bránit. Až ho to unaví, zatouží po odpočinku a vrátí se."

„Cože, ty chceš toho holobrádka nechat uletět? Dokonce si snad sama přeješ, aby odjel?" divil se William W. Kolderup.

„Ano. Dva roky mu budou jistě stačit."

„A chceš na něho čekat?"

„Proč ne. Doufám, že ho mám tolik ráda, abych mohla klidně čekat."

Phina se vrátila ke klavíru, a ať už úmyslně nebo náhodou, začala hrát. „Odjezd ženichův". Snad si ani neuvědomila, že hraje skladbu v mollové stupnici, místo v durové. Nevědomky tak vyjádřila hrou svůj smutek.

Godfrey stál mlčky, zaražený. Strýc vzal jeho hlavu do rukou a natočil ho obličejem k světlu. Chvíli se na sebe dívali Takhle, aniž se potřeboval ptát, svého synovce vyslýchal A Godfrey, aniž mluvil, odpovídal na jeho otázky.

Smutné tóny „Odjezdu ženichova" poletovaly místností. William W. Kolderup se prošel salónem a vrátil se pak ke Gódfreymu, Zvýšeným hlasem se ho zeptal:

„Myslíš to doopravdy?"

„Myslím," řekla Phina. Nepřestávala hrát domnívala se, že otázka patří jí. Godfrey jen přikývl.

„All right!" řekl William W. Kolderup a upřel na synovce zvláštní pohled. Stáli drahnou chvíli proti sobě, strýc si Godfreyho pátravě prohlížel a zdálo se, že se mu za čelem, rojí nějaké divné myšlenky.

„Tak ty chceš odjet. Chceš cestovat. Dřív než se oženíš s Phinou. No dobrá, synovečku. Pojedeš. Odjedeš co nejdřív A poznáš, co to je," mumlal polohlasně.

Pak *se* opět prošel místností a znovu se zastavil před Godfreym. Založil si ruce a zeptal se:

„A kam máš namířeno?"

„Kamkoliv."

„Opravdu? Je ti jedno kam."

„Jistě. Chci poznat celý svět, a tak je snad jedno, kam pojedu nejdřív."

„Nemáš tedy pevný plán. Nevadí, nějak to už dáme dohromady. A kdy chceš odjet?"

„Podle tebe, strýčku Wille. Jak budeš ty chtít."

„Myslím, že bys měl vyjet brzo. Co nejdřív!"

Phina celý rozhovor slyšela a přestala najednou hrát. Prsty jí bloudily nad klávesnicí, jako by nevěděly, kterého tónu se dotknout. Pak uhodila na „as" a tím skladbu po krátké přestávce ukončila. „As", kterým končí Raoul v Hugenotech, když utíká ke konci svého dvojzpěvu s Valentinou. Měla pravděpodobně srdce přeplněno žalem, ačkoliv se tvářila, jako by se nic nedělo.

William W. Kolderup si stoupl vedle ní.

„Phino," řekl káravě, „tímhle tónem nikdy nekonči! To není dobré!"

A uhodil palcem na jednu z kláves. Zaznělo jasné, zvučné „a".

Kapitola čtvrtá,

představí čtenáři T. Arteletta, kterému přezdívají Tartelett*

Kdyby byl T. Artelett Francouz, nazývali by ho jeho krajané žertovně Tartelett. I když nejsme ve Francii a T. Artelett není Francouz, budeme ho tak bez rozpaků nazývat. Už taky proto, že Tartelett docela dobře mohl Francouzem být.

Chateaubriand vypravuje ve své Cestě z Paříže do Jeruzaléma o malém napudrovaném muži s nakadeřenými vlasy, jaké se nosívaly před časem, v zeleném kabátě, v kazajce, s manžetami z mušelínu a kraječkami na prsou, který skřípal na malé housličky a učil Irokéze tancovat Madelon Friquet.

Kaliforňané sice nejsou Irokézové, ale Tartelett je učitelem tance a společenského chování v hlavním městě Kalifornie. Za vyučování také nedostával, tak jako jeho předchůdce, bobří kůže a uzené medvědí kýty, ale dolary. A rovněž tak neříkal, když mluvil o svých žácích: „Tito páni divoši a tyto paní divošky." To všechno jen proto, že jeho žáci byli vzdělaní a on jejich vzdělání ještě prohluboval, znamenitě jejich vzdělanosti přispíval.

Tartelett byl svobodný a v době, kdy ho čtenářům představuji, mu bylo čtyřicet pět let. Proč zůstal svobodný, dost dobře nechápal. Měl se před řádkou lét oženit se slečnou na vdavky už dosti zralou.

Tehdy měl o sobě napsat dva tři řádky, aby nevěstina rodina věděla, jak je starý, jaké zaujímá postavení a snad I jaké má příjmy. Teď mi ušetří práci, protože ho nemusím popisovat a líčit ani po stránce fyzické, ani po stránce duševní. Stačí jen citovat, co tehdy sám o sobě napsal:

Narodil se dne 17. července roku 1835 ve čtvrt na čtyři ráno.

Jeho postava měří pět stop, dva palce a tři milimetry.

Tlustý je, měří-li nad kyčlemi, dvě stopy a tři palce.

**Ve francouzštině správně Tartelette = Dortíček*

Těžký je, protože v posledním roce přibyl na váze téměř tři kilogramy, sto padesát a jednu libru a dvě unce.

Hlavu má podlouhlou.

Vlasy, nad čelem poněkud prořídlé, má kaštanové barvy a počínají mu trochu šedivět; čelo má vysoké, obličej oválný, pleť přirozené barvy, spíše trochu do červena.

Jeho oči – slouží mu výborně, má skvělý zrak – jsou šedavě kaštanové, řasy a obočí čistě kaštanové barvy; víčka má poněkud zapadlá pod výrazně vyklenutým obočím.

Nos má normální, prostředně velký, na konci levé nozdry poněkud porušený.

Skráně a líce má hladké, bezvousé.

Jeho uši jsou veliké, ploché, přilehlé k hlavě.

Ústa má prostředně velká a není v nich jediného zkaženého zubu.

Drobné, úzké a trochu zaostřené rty pokrývají husté kníry; rovněž jeho kulatá brada je hojně pokryta vícebarevným vousem.

Tlustý krk zdobí v týle malá hnědá bradavice.

Jeho tělo, jak se může každý přesvědčit v době, kdy se koupe, je bílé pleti a jen velmi mírně chlupaté.

Jeho život plyne klidně a pravidelně. Netěší se sice příliš pevnému zdraví, ale protože vede velmi střídmý život, od svého narození nikdy nezastonal, má tedy zdraví neporušené.

Průdušky má snadno dráždivé, je náchylný ke kašli, a z toho důvodu neholduje zlozvyku kouřit tabák. Nepije ani lihové nápoje, ani kávu, ani likéry, ani víno. Zkrátka všechno, co by mohlo nějak škodlivě působit na jeho nervovou soustavu, je z jeho zdravovědy přísně vyloučeno. Lehké pivo a víno hodně ředěné vodou jsou jediné nápoje, kterých si dopřává a které mu neuškodí. Díky této své opatrnosti ho doposud žádná choroba neohrožovala a jaktěživ ještě nepotřeboval vyhledat lékaře.

Jeho pohyby jsou čilé, chůzi má živou, povahu přímou a otevřenou. Protože je velmi choulostivý, váhal až dosud vstoupit do svazku manželského, a to ze strachu, aby neučinil svou ženu nešťastnou, jelikož by se jistě o jeho zdraví a život neustále velmi obávala.

Takhle se tedy náš milý Tartelett vylíčil a popsal. Je dost divné, že tento zevrubný a vyčerpávající popis přece jen asi nestačil. Ze zamýšleného sňatku se slečnou už postarší a zjevně vdavekchtivou totiž sešlo. Tartelett je dodnes přesvědčen, že svatbu zhatila závistivá rodina. Profesor zůstal svobodný a vyučoval dál tanči a společenskému chování.

V této hodnosti nastoupil také kdysi do domu Williama W. Kolderupa, kde vyučoval oběma předmětům malého chlapce, a ještě menší děvčátko: to učil dokonce teprve chodit. S lety jeho dva žáci dorůstali, až

už je nebylo čemu učit. Tartelett však v domě zůstal a tvořil mezi jeho obyvateli jakési nepříliš nápadné a přitom docela zbytečné kolečko.

Ostatně to byl hodný člověk a milý i přes své podivínské sklony. Všichni ho měli svým způsobem rádi, jeho dva žáci k němu dokonce přilnuli. Profesor miloval Godfreyho i Phinu a oba mu jeho lásku spláceli. I když už je pravidelně nevyučoval, staral se o ne stále. Měl totiž jediný životní cíl, jedinou ctižádost: předat jim oběma do posledního zbytku celé své taneční umění, a co se společenského chování týče, učinit z nich dvě absolutně dokonalé bytosti.

Je to skoro k nevíře, ale je tomu tak: William W. Kolderup určil svému synovci za průvodce na cestách profesora Tarteletta. Nikdo z celého boháčova paláce se k tomu přirozeně nemohl hodit méně než právě profesor Tartelett. William W. Kolderup však asi věděl svoje: že totiž ke Godfreyho rozhodnutí vydat se na cesty přispěl nejvíc – ne-li vůbec – právě profesor. Chtěl takhle profesora napomenout, potrestat? Nebo měl profesor pečovat, aby Godfreyho mravy nepřišly na cestách k úhoně?

V této chvíli Tartelett ještě nic netuší. Ví jen, že se má dostavit k svému chlebodárci. Pečlivě se upravil, vzal svoje housličky, které s sebou nosil ostatně neustále, aby je měl po ruce, kdykoliv by je potřeboval, a vyšel ze svého pokoje. Po schodech kráčel jako na nějakém divadelním představení – dbal, aby se vždycky choval a vystupoval tak, jak se na tanečního mistra sluší a patří. K Williamu W. Kolderupovi vešel v mírném předklonu, s rukama uctivě přitisknutýma k tělu a s mírným úsměvem na tváři. Zastavil se v jakémsi předepsaném postavení, které vyhlíželo velmi vratce, Tartelett se však držel zpříma.

„Poslal jsem pro vás, pane Tartelette," oznámil mu William W. Kolderup, „abych vám sdělil novinu. Myslím, že vás však příliš nepřekvapí."

„Prosím, jak si přejete," řekl profesor.

„Můj synovec se zatím ženit nebude, protože odjíždí. Sňatek se odkládá na půldruhého roku, možná na dva. Godfrey se totiž rozhodl, že musí doplnit své vzdělání a vydat se na cesty. Navštíví některé země Nového i Starého světa."

„Pane," řekl Tartelett spokojeně, „můj žák Godfrey bude na cestách Chloubou své země, udělá všude čest zemi, která ho zrodila, a . . . "

„A bude dělat také čest profesorovi společenského chování, který ho učil dobrým mravům," poznamenal obchodník tónem, jehož ironii naivní Tartelett nepochopil. Domníval se, že mu zaměstnavatel vyslovil nejvyšší uznání a vysekl poklonu.

„Předpokládám, že vám bude hodně zatěžko odloučit se od svého žáka, což?" vyzvídal William W. Kolderup.

„Ano," řekl Tartelett truchlivě, „bude se mi stýskat, zármutek mě bude tížit..."

„Hm. Hm. Jakpak bychom tomu jenom odpomohli?" svraštil William W. Kolderup huňaté obočí.

„Ah," vydechl jen Tartelett a podivně mu zatrnulo.

Znepokojeni vyjádřil bezděky i pohybem – učinil krůček dozadu, přešlápl a zůstal stát mírně rozkročen se špičkami chodidel stočenými k sobě. Zjevně neměl ani potuchy o tom, co dělá.

Ano řekl boháč najednou úsečným tónem, který nepřipouštěl jakoukoliv vytáčku, výmluvu, „věděl jsem, že by bylo příliš kruté rozloučit na tak dlouho profesora a jeho žáka, když si navzájem tak dobře rozumějí."

„Zajisté, ovšem... cesta...!" koktal Tartelett. „Pan Godfrey odjede ..."

„Zajisté, ovšem...," opakoval po něm posměšně William W. Kolderup, „pan Godfrey odjede a vy s ním. Všechna dobrá semena, která jste do něho během dlouholeté a výborné výchovy zasel, milý profesore, ještě nevzklíčila. Je třeba, aby můj synovec cestoval, má-li z něho být dokonalý muž. A na cestách vyniknou nejen dobré vlastnosti Godfreyho, ale i kromobyčejné nadání a schopnosti vaše, profesore, jemuž je můj synovec povinován tolikerými díky za svoje uhlazené chování a vystupování."

Tartelett byl otřesen. Dosud nikdy nevznikla v hlavě tohoto velkého dítěte myšlenka, že by se měl vzdálit ze San Franciska, natož opustit Kalifornii, a dokonce celou Ameriku. Vydat se na moře! Něco podobného ho nemohlo ani napadnout. Byl tak zaujatý svým tanečním uměním a bezvadným vystupováním, že neměl dost času přemýšlet o něčem jiném. Zvlášť když po celý svůj život ani na krok neopustil hlavní město. A teď ho žádají. . . Ne! Dávají mu bez obalu na srozuměnou, že se chtě nechtě musí vydat na cesty. Právě na ty nepohodlné, obtížné a nebezpečné cesty, které tolik doporučoval svému žáku!

Není divu, že Tartelett, který nikdy nevynikal chrabrostí a statečností, byl velice znepokojen. Cítil, ubožák, ve svém životě poprvé, jak se mu svaly na nohou, vytrénované pětatřicetiletým tvrdým cvičením, bezmocně chvějí.

„Snad...," řekl nesměle a snažil se vykouzlit znovu naučený úsměv tanečníka, který z jeho tváře na chvíli zmizel. „Snad ... se ani nehodím, nejsem hoden..."

„I jste," odpověděl stručně William W. Kolderup, „a pokud se necítíte, sám brzy poznáte, co ve vás ještě vězí!" Bylo jasné, že přít se nemá nejmenší cenu.

Rozkaz je rozkaz. Tartelett na odpor ani nepomyslel. Co taky je tady v domě, v jakém je postavení? Je jenom věc balík, bedna, kterou mohou přesouvat, strkat, odeslat do kteréhokoliv kouta světa. Nedá se nic dělat, bude muset jet. Nejraději by utekl, tak se cesty hrozil. Snažil se však zachovat alespoň navenek klid. Pokusil se zaujmout opět předepsaný postoj a zeptal se:

„A kdy máme odcestovat?"

„Za měsíc."
„Čím pojedeme?"
„Přirozeně lodí."
„Ano, ano. Poplujeme Tichým oceánem... A smím se zeptat, kde máme podle vašeho rozhodnutí poprvé přistát?"
„Na Novém Zélandu. Zpozoroval jsem určité chyby na chování Novozélanďanů. Například nesprávné držení loktů.. Je to velmi nepěkné a věřím, že vy to záhy napravíte."
Tak byl určen Godfreymu Morganovi společník na cestách.
Pokynem dal obchodník Tartelettovi na srozuměnou, že jednání je skončeno. Tartelett odcházel v takovém rozpoložení, že jeho chůze postrádala obvyklý půvab. A nejen to. Zapomněl nejen pravidla svého umění, ale snad i normálně chodit. Kráčel poprvé s chodidly stočenými k vnitřní straně. Šmajdal.

Kapitola pátá,

v níž se konají přípravy na cestu a nakonec se opravdu odcestuje

Dřív než uzavře manželský svazek, před onou dlouhou cestou životem ve dvou, pojede Godfrey na cestu kolem světa. Cestovat po světě bývá nebezpečnější než setrvat v manželském přístavu, třebas i zmítaném sebevětšími bouřemi.
Budoucí cestovatel však neměl strach. Naopak, těšil se na strázně a nebezpečí a doufal, že se vrátí zocelený, zmužilý. Odjede jako mladík a vrátí se jako muž. Co všechno uvidí, zažije, pozná! Jeho fantazie se rozeběhla na plné obrátky. Viděl se hned na palubě v nebezpečné bouři, hned zas procházet se ulicemi velikých neznámých měst, na to opět v krvavé potyčce se záludnými cizinci, nebo jak prchá africkou džunglí před houfem divochů ... Až tohle všechno zažije, uklidní se, nebude už toužit po dobrodružství, zvědavost ho opustí a rád se vrátť domů. Tady pak bude žít klidně, bez nutkání zase někam uletět. Manželský krb pak už nikdy neopustí, i kdyby ho lákalo sebevětší pokušení – nebude to pokušení neznámé, a proto mu snadno odolá. Dělá dobře? Dostane se mu opravdu dobrého a důkladného poučení? Prospěje mu cesta?
Odpověď ponecháme budoucnosti.
Godfrey byl unesený představami a nemyslil na nic jiného. Nejraději by byl odjel hned.
Phina trpěla, nedávala to však znát. Trápila se nejrůznějšími obavami o zdraví a život svého nastávajícího, v neposlední řadě i strachem, aby někde nepotkal jinou dívku. Byla to její první velká životní zkouška.
Profesor Tartelett, vždycky tak bezvadně ovládající své tělo, ztratil najednou rovnováhu. Marně se snažil, zaujmout správné držení těla,

potácel se i na podlaze svého pokoje, jako by už byl v kajutě lodi zmítané rozbouřeným mořem.

William W. Kolderup byl od chvíle, kdy o cestě rozhodl, zamlklý. Zejména se svým synovcem skoro nepromluvil. Měl stále semknuté rty, a oči, napůl přikryté víčky, prozrazovaly, že se obírá nějakými neobyčejnými myšlenkami. A opravdu. Hlavu, obvykle přetíženou obchodními záležitostmi, měl plnou Godfreyho cesty.

„Tak tedy Cestovat chceš," mumlal polohlasně, „cestovat, místo aby ses ženil! Na cesty, místo abys zůstal doma. V toulání světem vidíš štěstí, neumíš být docela prostě, obyčejně šťastný doma, s hodnou, dobrou ženou. No dobrá, jak chceš. Odjedeš. Budeš cestovat."

Přípravy na cestu už byly v plném proudu.

Godfrey přemýšlel, kam se asi se svým společníkem vydá nejdřív. Radili se spolu, zkoumali, která z cestovních společností by je dopravila co nejdříve do Evropy. Starý svět lákal zřejmě Godfreyho nejvíc. Mohli se vydat na východ, na jih, na západ – všemi směry zaručovala řada společností snadnou a pohodlnou dopravu bez čekání v přístavech, protože příjezdy a odjezdy lodí na sebe navazovaly. V průběhu debat si však Godfrey uvědomil, že by jeho cesta byla vlastně jen procházkou turistickou, kdyby měli takhle cestovat. A proto mu přišlo vhod rozhodnutí Williama W. Kolderupa.

Dědic miliardáře ze "San Franciska přece nebude cestovat cizí lodí! Bohatý obchodník má celé loďstvo obchodních lodí, ať už plachetních nebo parních, a některé z jeho lodí jsou opatřeny jak plachtami, tak parním pohonem. A jedna z nich má být vybavena vším, co bude Godfrey Morgan na svých cestách potřebovat. Jako by šlo o urozeného prince, který cestuje pro svou vlastní zábavu a na útraty otcových poddaných!

William W. Kolderup přikázal, aby na cesty připravili *Dream*, pevnou loď o nosnosti šesti tisíc tun a síle dvou set koní. Velitelem *Dreamu* měl byt kapitán Turcotte, otužilý mořský vlk, který zbrázdil křížem krážem všechny oceány světa. Byl to dobrý a odvážný námořník, který ze svých padesáti let strávil dobrých čtyřicet na moři a kterého nevyvedla z míry žádná z bouří, co jich kde na mořích řádí. Vyšplhal i dnes lehce na hlavní stožár, aby odtud čelil rozbouřenému moři, a považoval to za hračku. Protřelý plavec-světoběžník nikdy nechuravěl, onemocněl jedině „pozemní nemocí" – to když stál se svou lodí v přístavu. Byl tak zvyklý pohybovat se po neklidné palubě, že uvykl kolébavé chůzi. Na souši se kymácel ze strany na stranu, zepředu, dozadu, jako by i tady musel vyrovnávat pohybující se palubu.

Mužstvo *Dreamu* mělo tvořit celkem osmnáct mužů – kapitánův pobočník, strojník, čtyři topiči a dvanáct členů mužstva. *Dream sice* urazil za hodinu jenom osm mil, ale jinak to bylo výtečné plavidlo. Jeho rychlost sice byla malá na to, aby projel vlnou vzdutého moře, ale na druhé straně nemohla mořská vlna z něho nic smést, protože se na jeho

palubu vůbec nedostala. Je to výhoda, která určitě vyváží poněkud menší rychlost lodi, zvlášť když není kam spěchat. Ostatně *Dream* měl kromě parního stroje na pět set čtverečních metrů plachet, takže v příznivém větru mohly plachty vydatně přispět páře na pomoc.

Ovšem *Dream* neměl sloužit jen vyjížďce pro zábavu, i když to měla být dlouhá cesta. William W. Kolderup byl muž příliš praktický, než aby nechal svou loď zjezdit desetitisíce mil po mořích celé zeměkoule bez užitku. Loď měla sice odplout bez nákladu, ale po cestě měla nakládat a vykládat nejrůznější zboží podle plánu, který William W. Kolderup stanovil. Skladištní prostory měly být zatím naplněny vodou, aby loď byla schopna plavby. Kromě přepravy nákladů měl *Dream*, lépe řečeno kapitán Turcotte, vyřizovat i jiné obchodní a úřední záležitosti, takže prakticky nevzniknou vůbec žádné cestovní výlohy. Vrtoch Godfreyho Morgana nebude stát strýčkovu pokladnu ani jediný cent, naopak, ještě jí přinese užitek.

O všech těchto věcech vedl William W. Kolderup s kapitánem Turcottem dlouhé a tajné rozmluvy. Godfrey pozoroval, že projednávání celé záležitosti není tak docela jednoznačné, protože kapitán Turcotte navštívil strýce mnohokrát. A často, když od Williama W. Kolderupa odcházel, vypadal dost podivně – jako po nějaké rozepři, hádce, sporu. To ovšem nepřicházelo v úvahu, s Williamem W. Kolderupem nebylo možné se přít. Kapitán Turcotte však, jak se zdálo, přece jen s nějakými příkazy svého šéfa nesouhlasil, protože byl zjevně rozčilený, vlasy měl pocuchané, jako by se v nich při debatě nervózně prohraboval, a jeho kolébavá chůze byla zřetelnější. Houpal se mnohem prudčeji než obvykle. Nebo se snad opravdu přeli? Je to možné? Godfrey skutečně bezděky dvakrát zaslechl jakýsi povyk, který tomu nasvědčoval. Synovec Williama W. KoJderupa nétušil, že kapitán Turcotte má výsadu a může se se svým zaměstnavatelem hádat. Miliardář tohoto námořníka tak ctil a miloval, že mu to dovolil.

Konečně, jak se zdálo, bylo všechno v pořádku, kapitán se se svým šéfem dohodl. Kdo z nich ustoupil, William W, Kolderup, nebo Turcotte? Neodvažuji se tvrdit, že,to byl ten či onen, hlavně proto ne, že vůbec nevím, co byla příčinou jejich sporů. Kdybych se však měl sázet, pravděpodobně bych vsadil na to, že ustoupil – kapitán Turcotte.

Ať už je tomu jak chce, zdálo se, že po debatách, poradách, dohadech á sporech, trvajících plných osm dní, se konečně domluvili. Turcotte však nebyl pravděpodobně příliš spokojený, bručel a cedil mezi zuby:

„Čert mě vem, pět tisíc ďasů ať si mě odnese, jestli jsem já, Turcotte, měl tušení, co mě ceká, co budu muset dělat!"

Přípravy *Dreamu* pokračovaly i během porad, kapitán pamatoval na všechno a pečlivě kontroloval postup prací, aby se loď mohla vydat na cestu už v první polovině června. *Dream* prodělal důkladnou generálku, všechny vadné nebo opotřebované části byly vyměněny, opraveny, loď

krásně nalakována. Zejména spodek byl důkladně natřen miniem, jehož červeň výrazně kontrastovala se světlým vrškem.

Do přístavu v San Francisku přijíždí velmi mnoho lodí nejrůznějších druhů a z celého světa. Už dlouhá léta by městské pobřeží, upravené k přistávání lodí, k nakládání i vykládce, nestačilo pojmout tolik lodí. Inženýři tu vystavěli celou řadu umělých pobřeží, dlouhých pásů, směřujících do moře – na pevných smrkových kůlech, zaražených do dna, byla vybudována mola o ploše několika čtverečních mil. Tak vznikla pohodlná a rozsáhlá přístaviště vybavená jeřáby, u nichž mohly kotvit steamery* všech oceánů, steamboaty** z kalifornských řek, clippery*** ze všech zemí i pobřežní americké lodice. Zátoka byla sice zdánlivě menší, ale mohlo v ní nakládat a vykládat zboží mnohonásobně více lodí, aniž by si navzájem překážely nebo se ohrožovaly.

Dream, jakmile opustil loděnice, kotvil u jednoho takového umělého břehu, jenž byl pokračováním ulice Warf-Missien. Loď byla v dokonalém stavu a mohla kdykoliv vyplout na širé moře. Ať to byly plachty, parní kotel, nebo stroj pohánějící lodní šroub – všechno bylo po drobeno zatěžkávacím zkouškám a výtečně obstálo. Na loď byla naložena také parní šalupa, která měla obstarávat snadnější spojení s pevninou v místech, kde by *Dream* nemohl přirazit ke břehu. Byla to rychlá a praktický nepotopitelná loď, která za dlouhé plavby vykoná jistě neocenitelné služby.

Mužstvo, které kapitán Turcotte najal do služby k parnímu stroji nebo k plachtám, tvořilo doslova vybranou družinu – sotva by byl kde našel muže lepší. *Dream* byl naplněn zásobami jídla, pití, šatstva a dalších životních potřeb nezbytných při dlouhém cestování. Značná část potravin byla v konzervách nejlepší jakosti, ovšem do mezipalubí bylo naloženo i domácí zvířectvo. Bylo tu celé stádečko ovcí a koz, „zlatí králíci" – aguti, hejno slepic i s kohouty, kachny a další zvířata. Dne 10. června bylo všechno hotovo, přípravy skončeny, náklad naložen, mužstvo na palubě a loď mohla vyplout.

Plán cesty, jímž se *Dream* měl řídit, byl už dávno stanovený – William W. Kolderup měl s kapitánem debaty nepochybně i na toto téma. Ale jediné, co se Godfrey i ostatní dozvěděli, bylo, že první zastávka a odpočinek bude na Novém Zélandě v městě Aucklandu****. Změnu by mohl způsobit jedině nedostatek uhlí. Zásoba paliva by nestačila snad v případě, že by vál trvalý protivítr a plachty byly při cestě k nepotřebě. Pak by zakotvili na některém z tichomořských ostrovů.

* *Námořní parník*
** *Říční parník*
*** *Rychlá plachetnice*
**** *Tehdejší hlavní město N. Z.*

Godfrey se ostatně o tyto věci staral dost málo — nejdůležitější pro něj bylo, aby se užuž dostal na moře. Ještě méně zajímala jakákoliv podrobnost Tarteletta — ten měl zase hlavu plnou představ, co všechno se může při cestě stát, jaká nebezpečí plavba přinese. A jak se den odjezdu blížil stávaly se Tartelettovy představy hrozivější a hrozivější.

Na jednu zdánlivou maličkost bych zapomněl. Byla to formalita, ale formalita nezbytná; jak by se mohl ženich vydat na tak dlouhou cestu, na cestu kolem světa, a neměl při tom obraz té, kterou miluje? A jak by nevěsta, která bude čekat dlouhé měsíce na návrat svého vyvoleného, mohla zůstat bez ženichovy podobizny?

Stephenson a spol., fotografové z třídy Montgomery, věc obstarali. Godfrey byl zvěčněn v cestovních šatech, Phina si oblékla vycházkové šaty a obratní umělci za pomoci slunce vykouzlili na fotografické desce její půvabnou, ale trochu smutnou tvář.

A bylo to, jako by cestovali spolu. Phinina podobizna zaujala místo v Godfreyho kajutě a Godfreyho portrét se ocitl v pokoji mladé dívky,

Tartelett, i když nebyl ženich, se měl také vyfotografovat — slušnost velela, aby i on svěřil svůj obraz papíru. Ale přes všechnu námahu, snahu a schopnosti fotografů se nepodařilo portrétu dosáhnout. Všechny obrázky vypadaly jako nějaká neurčitá mlhovina, v které nebylo možné ani při nejlepší vůli rozpoznat slavného profesora tance a společenského chování.

Ubožák Tartelett se neudržel ani chviličku v klidu, nedokázal přes všechno domlouvání, vysvětlování a napomínání stát nehnutě. Fotografové se pokoušeli přimět ho k nehybnosti i drastičtějšími prostředky, připevnili ho ke stojanu, ale nadarmo. Tartelett se chvěl, třásl a kymácel, jako by už byl na *Dreamu*.

Nezbývalo než se vzdát snahy zachovat podobu tohoto znamenitého muže. Byla by to nenapravitelná škoda pro potomstvo, kdyby — ale na to raději nemysleme — Tartelett v domnění, že cestuje do Starého světa, odešel na onen svět.

Dream tedy už mohl zvednout kotvy. Všechny listiny a papíry byly připravené: lodní doklady, nákladní list, nájemní smlouva, pojistka — všechno bylo vyhotovené, sepsané a v pořádku. Odjezdu už nemohlo bránit nic, a tak v domě na třídě Montgomery byla podávána slavnostní přesnídávka na rozloučenou. Jedli a pili na Šťastnou cestu Godfreyho a na jeho brzký návrat.

Godfrey, po celou dobu v horečném napětí z chystané cesty, najednou zjihl. Byl skoro dojatý a ani se nenamáhal to skrýt. Phina se naopak tvářila docela klidně a samozřejmě. Tartelett, strachem už docela usoužený, s radostí utopil svou hrůzu v několika pohárech šampaňského a nevystřízlivěl ani ve chvíli, když už nastupoval na loď. Zapomněl dokonce i na svoje housličky a byl by snad bez nich odejel. Naštěstí mu je donesli právě ve chvíli, kdy *Dream* zvedal kotvy.

Poslední stisky rukou, poslední pozdravy, přání. Stroj zaburácel, lodní šroub se roztočil a steamer se dal do pohybu.

„Na shledanou, Phino!"

„Na shledanou, Godfrey!"

„Dobrou plavbu," volal strýc, „a štěstí ať vás doprovází!"

„Hlavně, aby nás dovedlo zpátky," šeptal si pro sebe potichu profesor Tartelett.

„A nezapomeň, Godfrey, na heslo, které je na boku *Dreamu"* připomínal William W. Kolderup. Na *Dreamu* bylo napsáno:

B u ď s t a t e č n ý !

„Nezapomenu, strýčku Wille, nezapomenu! Na shledanou, Phino!"

„Na shledanou, Godfrey!"

Steamer se vzdaloval, na nábřeží i na lodi mávali všichni kapesníky. A mávali ještě, když už se navzájem nemohli vidět, když už loď mizela.

Záliv San Francisco, největší na světě, přeplul *Dream* dřív, než se kdo nadál, minul úzký vjezd „Golden Gatu" a pak už jeho kýl brázdil vody Tichého oceánu. Zdálo se, jako by se za ním tato „Zlatá brána" zavřela.

Kapitola šestá,

v které se čtenář seznámí s další osobou

Cesta tedy začala. Že se to zatím obešlo bez nesnází, všichni dobře víme. Dokonce i Tartelett to uznával a s nepopiratelnou logikou téměř nepřetržitě opakoval:

„Cesta vždycky začne, a většinou dobře. Ale kde a jak skončí, to je ve hvězdách!"

Od kajuty na zádi lodi, v níž bydlel Godfrey, vedly schody přímo do jídelny. Náš mladý cestovatel měl veškeré pohodlí i co se týče vybavení kajuty. Phina jako by byla najednou pro něho nejdůležitější ze všeho – její podobiznu několikrát přendával, dokud se mu nepodařilo najít nejlepší místo. Konečně byl spokojený – umístil ji na nejlépe osvětlené stěně kajuty a odevšad na ni viděl. Ale abychom se vrátili k výbavě Godfreyho plovoucího pokoje: měl tu pohodlnou postel, pracovní stůl, židli, skříně a skříňky na šatstvo a prádlo, příruční knihovničku: nechybělo mu nic a dvaadvacetiletý cestovatel sotva něco postrádal. Takhle by cestoval kolem světa třeba dvaadvacetkrát za sebou. Byl právě ve věku, kdy se člověk dívá na svět vesele, s optimismem, kdy jádrem veškeré jeho filosofie je zdraví a dobrá mysl. Můžete-li, vydejte se také na cesty. A jestliže nemůžete, vydejte se přece na cesty!

Tartelett samozřejmě spokojený nebyl. Jednak byl už 0 hodně starší, než aby se dokázal z něčeho prostě radovat, jednak se mu zdálo, že ho ošidili. Jeho kajuta se mu zdála mrňavá, těsná, lůžko nezvykle tvrdé, nepohodlné, podlaha v kajutě jako by nebyla skoro žádná: tedy na tomhle ubohém kousíčku má cvičit, tančit, trénovat? Byt tak mrzutý, že si ani neuvědomil, že jako cestovatel by měl na svoje povolání profesora tance a společenského chování zapomenout Vyloučeno. Měl to tak v krvi že i k spánku uléhal s rovně nataženýma nohama, se sraženými patami – v prvním postavení, jak sám říkával – a je pravděpodobné, že v téhle pozici ulehne i k poslednímu spánku.

Při jídle sedali v malé jídelně u „kolísavého stolu". Godfrey s Tartelettem seděli proti sobě u delších stran jídelního stolu, kapitán a jeho pobočník obsadili konce. Toto strašné pojmenování „kolísavý stůl" dávalo tušit, že profesorovo místo bude často prázdné.

Počasí našim cestovatelům přálo. Byl krásný měsíc červen, vál příznivý severovýchodní vítr. Kapitán Turcotte mohl rozvinout plachty, aby *Dream* plul rychleji. Rychlost lodi měla dobrý vliv na její stabilitu: nehoupala se příliš ze strany na stranu. Také vlny na moři nemohly lodi ublížit anebo ji víc rozkymácet – dorážely na *Dream* zezadu a jen chabě. Paluba lodi byla téměř klidná, nehnutá a cestovatelům nehrozilo, že by jim zešpičatěly nosy, zapadly oči, zbledly líce, zmodrala čela a zbělely rty. Plavba byla příjemná – pro profesora Tarteletta snesitelná –,

steamer plul přímo k jihozápadu mořem téměř klidným, sotva se čeřícím. Pobřeží jim záhy zmizelo z očí.

V prvních dvou dnech se neudálo nic, co by stálo za zmínku. Dream plul výborně a začátek cesty byl tedy příznivý. O to divnější bylo, že v obličeji kapitána Turcotta se časem objevoval podivný neklid, který se marně snažil skrýt. Každý den, když slunce dostoupilo k zenitu, měřil velmi pečlivě polohu lodi a několikrát se přesvědčoval, jsou-li výsledky správné. Hned poté odváděl svého pobočníka do kapitánské kajuty, kde se s ním zavřel a dlouho debatoval. Rozmluvy byly tajné, jako by hovořili o něčem velmi vážném, co by druzí neměli vědět. Godfrey to ani nezpozoroval, vždyť plavbě vůbec nerozuměl, a nezdálo se mu, že by bylo něco v nepořádku. Zato kormidelník a námořníci se těmto poradám dost podivovali — nezdálo se jim, že by byl nějaký důvod.

Posádka se divila tím víc, protože hned první noci, aniž toho bylo zapotřebí, změnila loď dvakrát kurs. A ráno, jako by nic, pokračoval *Dream* v původním směru. Kdyby byla loď odkázána pouze na plachty, bylo by to snad docela logické: musí se řídit vzdušnými proudy, větrem. Ale parní loď, která může plachty stáhnout, když nevane příznivý vítr, by přece mohla pokračovat ve vytčené dráze. A *Dream*, jak víme, má plachty i parní kotel! Proč tedy to kličkování? Co to kapitán se svým pobočníkem dělají a proč?

Dne 12. června se přihodila událost, kterou nikdo nečekal.

Kapitán Turcotte, jeho pobočník a Godfrey zasedali právě k snídani, když se na palubě strhl neobyčejný povyk. Hned nato se rozletěly dveře jídelny, jako by je někdo vyrazil, a na prahu se objevil kormidelník.

„Kapitáne, kapitáne," volal rozčileně.

„Co se děje?" zeptal se Turcotte a hned vstal.

„Je tu ... Číňan!"

„Cože? Číňan?"

„Ano! Opravdový Číňan. Právě ho posádka našla v podpalubí!"

„V podpalubí?" vykřikl kapitán Turcotte. „Tak to máme černého pasažéra! U čerta, do moře s ním!"

„All right!" srazil podpatky kormidelník. A tento výtečný chlapík, jemuž každé přání kapitána bylo rozkazem, by to snad byl bez nejmenších výčitek svědomí skutečně udělal.

Kapitán Turcotte, sledován Godfreym a pobočníkem, vyšel na příď.

Byl tu opravdu Číňan. Obklopilo jej několik mužů, dva nebo tři ho pevně drželi. Jeden mu dokonce uštědřil pěkný štulec.

Číňan byl asi pětatřicetiletý až čtyřicetiletý, měl inteligentní obličej, byl dobře urostlý. Tvář měl dosud hladkou, ale pobledlou, přece jen už bylo znát, že byl celou řadu hodin zavřen ve tmě a v nevětraném prostoru.

Kapitán Turcotte pokynul, aby ho muži pustili.

„Kdo jsi?" zeptal se.

„Syn Slunce."

„Jak se jmenuješ?"

„Seng-Vu," odpověděl Číňan. „V naší řeči to znamená: „Ten, jenž nežije."

„A co děláš na této lodi?"

„Jedu na ní, plavím se," odpověděl klidně Seng-Vu. „Nejsem vám tu ani na obtíž, ani vám neudělám škodu."

„Vida. Není ani na obtíž, ani neudělá škodu! ... Skryl jsi se před vyplutím pod palubu, co?"

„Tak jak říkáte, kapitáne!"

„Aby ses svezl zadarmo z Ameriky až do Číny, na druhou stranu Tichého oceánu, nemám pravdu?"

„Dovolíte-li."

„A co když to nedovolím, ty mouřeníne se žlutou kůží! Co když tě požádám, abys do Číny plul bez naší pomoci?"

„Pokusil bych se o to," odpověděl Číňan bez rozpaků. „Ale asi bych nedoplaval. Zahynul bych po cestě."

„Tak to tedy zkusíš?" řekl kapitán naoko rozzlobeně a pokynul mužům: „Přes palubu s ním!"

Plavci i kormidelník věděli, že to nemyslí vážně, Godfrey se ale vyděsil.

„Kapitáne," vykřikl, „jestli je o jednoho Číňana víc na palubě, pak je o jednoho méně v Kalifornii. A tam už jich je, pokud vím, mnoho."

„Až příliš mnoho," přikývl kapitán Turcotte.

„Když už se ten chudák rozhodl zbavit San Francisco své přítomnosti, zasluhuje trochu smilování! Hodíme ho do moře, až se budeme blížit k čínským břehům!"

Rozmluva byla sice vedena zpola žertem, ale jak kapitán, tak Godfrey neměli Číňany příliš rádi. Do Spojených států se jich v té době stěhovalo hodně, a představa, že Číňanů je tři sta miliónů proti třiceti miliónům Američanů, nebyla nijak příjemná. Zákonodárné sbory států Kalifornie, Oregonu, Nevady, Utahu, ba i sám Kongres se zabývaly přistěhovalectvím Číňanů a Yankeeové přezdívali čínským přistěhovalcům „žlutý mor".

Jen v Kalifornii bylo v té době už více než padesát tisíc „nebešťanů". Byli to lidé velmi zruční a pracovití, vyplatili se jako námezdní síla na rýžovištích zlata protože jim stačila hrstka jídla, doušek čaje a trochu opia. Cena práce jejich vinou ke škodě domácích dělníků rychle klesala, a tak, ačkoliv to bylo proti americké ústavě, byly vydány zvláštní zákony, které omezovaly jejich stěhování do země a nepřiznávaly jim práva občanů. Ostatně se tu s Číňany vůbec zle nakládá podobně jako s černochy a Indiány. Nikdo nenazve Číňana jinak než „prokletý John", považují ho všeobecně za nakaženého morem, a tak Číňané bydlí v jakýchsi ghettech, kde zachovávají pečlivě mravy i obyčeje Nebeské říše.

V hlavním městě Kalifornie byli zatlačeni ke čtvrti Sacramento, v jejíchž ulicích visí čínské znaky a lucerny. Tam je možné potkat jich celé tisíce, jak klušou v kimonech se širokými rukávy a ve střevících se zobcem obráceným vzhůru. Usazují se zde většinou jako kramáři,

zahradníci a běliči. Hodně jich pracuje jako kuchaři a někteří jsou členy hereckých společností, které hrají ve francouzských divadlech San Franciska čínská dramata.

Nemám, proč bych to tajil – Seng-Vu byl členem takové herecké společnosti a hrál role prvního komika. Ovšem je-li vůbec možné o některém čínském herci říci, že je komik: podle evropských měřítek jen stěží. I když totiž na divadle žertují, jsou tak vážní, že kalifornský romanopisec Francis Brett Harte mohl s klidem říci, že nikdy neviděl čínského herce se smát. Přiznal se také, že se mu nikdy nepodařilo rozpoznat, zda Číňané hrají truchlohru, nebo frašku – tak podobné jsou si výkony herců v obou druzích her.

Seng-Vu byl tedy komik, a když skončila divadelní sezóna, usmyslel si, že se vrátí do vlasti. Protože byl pravděpodobně mnohem bohatší na herecké úspěchy než na peníze a nemínil se do Číny vrátit až jako mrtvola*, vklouzl tajně do podpalubí *Dreamu.*

Zásobil se potravinami i vodou a doufal, že se mu cestu podaří vykonat, aniž by ho někdo objevil. Troufal si těch několik neděl v podpalubí vydržet a věřil, že jako se dostal nepozorovaně na loď, opustí ji stejně tajně v některém z čínských přístavů.

Mohlo se mu to skutečně podařit, nebýt náhody. Jeden z členů mužstva se nemohl upamatovat, kam odložil svoje nářadí, a slídil v podpalubí.

Kapitán Turcotte se k radosti Godfreyho rychle vzdal úmyslu hodit Seng-Vua do Tichého oceánu. Číňan se už do své skrýše nevrátil. Pomáhal při některých pracích, ale dbal, aby ji mohl dělat sám. Nestál příliš o štiplavé a posměvačné řeči nebo o nějaký ten šťouchanec, kterými mužstvo nešetřilo. Ale z lodních zásob si nevzal ani sousta. Měl svých zásob asi dost.

I když nepřekážel, jeho doprava nic nestála, naopak ještě pomohl, přece kapitán Turcotte nebyl nadšen jeho přítomností na lodi.

„Ten Číňan nám bude zatraceně překážet, až nadejde pravý okamžik," poznamenal několikrát starostlivě. Jeho poznámce ale nikdo nerozuměl, jedině snad kapitánův pobočník.

„Proč se vloudil do *Dreama?"* zeptal se kapitána.

„Proč, proč! Aby se dostal do Šanghaje, to je jasné. K čertu s ním. No, co se dá dělat. Tím hůř pro něho.."

** číňané se dávají pohřbít ve vlasti. Jsou lodě, které dopravují výhradně mrtvé.*

Kapitola sedmá,

která nás poučí, že William W. Kolderup neudělal chybu, když svou loď pojistil

V následujících dnech, a to 13., 14. a 15. června, tlakoměr ponenáhlu, ale vytrvale klesal. Nestoupl ani o píď a znamenalo to předzvěst proměnlivého počasí, vítr, déšť a možná i bouři. Vítr skutečně zesílil a vál přímo proti *Dřeamu.* Loď se prodírala dosti silným vlnobitím, narážejícím na její příď. Plachty byly tedy staženy a *Dream* plul jen na parní pohon pomocí lodního šroubu. I tak ale jen prostřední rychlostí, aby se vyhnul nebezpečným nárazům.

Godfrey snášel trpělivě první zkoušky, které mu moře připravilo, nebál se ani burácení, ani kymácení lodi a neztratil ani na okamžik dobrou mysl. Miloval moře asi tolik, že by mu odpustil i těžší okamžiky.

Tartelett ale moře neměl rád. A jako by to oceán tušil, splácel mu po svém. Ubohý profesor tance a společenského chování se choval docela nespolečensky a tancoval proti všem pravidlům svého umění,

Steamer se otřásal a Tartelett nemohl ve své kajutě Vydržet.

„Vzduch, vzduch," naříkal.

Byl neustále na palubě. Loď se zakymácela a Tartelett letěl z přídě na záď a vzápětí ze zádi na příď. Steamer se zakolébal a Tartelett letěl z jednoho boku na druhý. Opíral se o pažení, chytal se lanoví a zaujímal pózy, které moderní choreografie neznala a které by jistě zavrhla. Protože země byla příliš daleko, měl Tartelett jediné přání: vznést se do vzduchu v balóně, aby unikl neklidné podlaze. Jeden z jeho předků, bývalý tanečník, kdysi pro hlásil, že už nikdy nevstoupí na jeviště. Jak rád by teď Tartelett prohlásil, že už nikdy nevstoupí na palubu.

Byl to jen okamžitý nápad Williama W. Kolderupa, že ho poslal na cesty s Godfreym? Profesor tance začínal mít silné podezření, že boháč nějakým šestým smyslem vytušil, kdo vzbudil v jeho synovci touhy po cestách.

„Potrvá tenhle nečas dlouho?" ptal se dvacetkrát za den kapitána, aby zaplašil trudné myšlenky.

„Nemůžu říct," kabonil čelo kapitán, „tlakoměr nevěští nic dobrého."

„A kdy dojedeme?"

„Brzy, pane Tartelette. Doufám, že brzy!... Hm... Ovšem nejdřív se nám musí vyjasnit. Potřebujeme dobré počasí... hm ...!"

„A tomuhle se říká Tichý oceán?" vzdychal usoužený profesor, „tohle že je Tichý oceán?" škytal a chytal se všeho, co měl nablízku.

Profesor Tartelett netrpěl jen mořskou nemocí. Pozoroval s hrůzou vysoké ježící se vlny, které dorážely na Drcam, slyšel sykot unikající páry, když prudký náraz otevřel ventily, a zdálo se mu, že se steamer zmítá na vodních štítech jako korková zátka.

„To není možné," obrátil se se svými starostmi na Godfreyho, „tohle nemůže dobře skončit. Určitě se převrhneme!" A upíral na svého žáka strnulý zrak.

„Klid, jen klid. Tartelette," odpovídal Godfrey. „Loď je přece od toho, aby plula po vodě. Pročpak by se zvrhávala. když je určena k plavbě? A taky je tak zkonstruovaná."

„Já tvrdím, že není. Není a není! Jak by mohla takhle tancovat, to je nějaká plavba? Zvrhneme se dřív, než *se* nadějeme."

Profesor byl skoro posedlý představou, že se loď zvrátí. A protože nemohl podniknout nic, co by *Dream* odvrátilo od jeho záhuby, postaral se alespoň o sebe: připnul si svůj záchranný pás. Zprvu ho odepínal, když se mu zdálo, že je klidněji, pak ho ale nosil neustále, lezl s ním i do postele. Připoutal si ho k tělu silným řemenem a nebyl by se ho vzdal ani za hromadu zlata. Pokaždé když mu moře dopřálo trochu oddechu, hned svůj pás odzátkoval a dofukoval ho až k prasknutí. A přece se mu nezdálo, že je dost plný, strachoval se, zda ho na vodě skutečně udrží.

Nesmějte se, prosím, Tartelettovu strachu. Nezapomeňte, že tento nedobrovolný cestovatel se doposud neodvážil ani na klidnou hladinu zátoky San Franciska, že nepoznal rozbouřené moře, a je otázka, jestli mu někdy uvykne. Nedivte se proto, že nyní tak trpí, že ho souží strach a trápí hrůza, co si moře usmyslí.

Kromě toho bylo počasí stále horší a horší a *Dreamu* hrozila blížící se vichřice. To ale zatím nikdo nevěděl, pobřežní telegrafy* nemohly loď varovat, protože byla příliš daleko.

Godfrey, přestože byl na moři také nováček, byl klidný a veselý. Ale brzy ho znepokojovalo zvláštní zjištění. Už několik dní pozoroval, že ve dne loď pluje jen na slabý výkon a je vlnami doslova smýkána. Mírná rychlost jí měla zabezpečit, aby se neporouchal stroj, A přece se lodní šroub hned vynořoval, hned ponořoval, hned se naprázdno zuřivě točil vzduchem, hned se zařízl do rozbouřených - vod a to jistě nijak celému systému, neprospívalo. Tyhle neočekávané změny působily na stroj jako temné výbuchy, písty pracovaly nestejnoměrně a strojník měl co dělat, aby svou práci zvládl.

A tak jak ve dne loď tancovala a zmítala se, tak v noci bylo otřásání steameru mnohem slabší, *Dream* plul skoro klidně.

Znamená to snad, že vítr k večeru ochabuje, že se moře na noc uklidní, že po ᵥzápadu slunce nastává bezvětří? Rozdíl byl tak nápadný, že si Godfrey umínil přesvědčit co se to vlastně děje. Jedenadvacátý červen byl zvlášť špatný, vítr ještě zesílil a nebylo pravděpodobné, že by se rozbouřené moře, tolik hodin doslova bičované, mohlo na noc utišit. A přece, jakmile nastal soumrak, se *Dream* zase uklidnil.

Bylo už téměř k půlnoci z 21. na 22. června, když Godfrey vstal, teple se oblékl a vyšel na palubu.

** Světelné*

Na přídi bděla stráž, Turcotte stál na kapitánském můstku.

Vichr nebyl o nic menší než ve dne. Ale nárazy vln, které se měly rozbíjet o příď *Dreamu,* byly kupodivu mírné.

Godfrey pátral po obloze a pak se zahleděl na komín, z něhož se valily kotouče dýmu. S údivem hleděl, že loď -nenechává dým za sebou, ale že se kouř valí z komína směrem k přídi. A tedy také směrem, kterým loď plula. „Obrátil se snad vítr?" zeptal se sám sebe. Považoval to za dobré znamení a šel se otázat kapitána. Vystoupil na můstek a řekl:

„Kapitáne, mohl byste ..."

Větu ale nedokončil. Kapitán, zachumlaný do nepromokavého pláště, ho neslyšel přijít, a teď sebou překvapeně a dost nevrle trhl.

„Vy, pane Godfrey? Vy, tady, na můstku?"

„Ano, kapitáne. Přicházím se vás zeptat...?

„Na co?" utrhl se skoro kapitán Turcotte.

„Jestli se neobrátil vítr!"

„Ne, ne, pane Godfrey, neobrátil. A naneštěstí ještě zesílí, bojím se, že se změní v bouři!"

,fJak to, že se neobrátil! Vždyť máme vítr vzadu!"

„Vítr vzadu ... opravdu ... vítr máme vzadu!" odpověděl kapitán rozpačitě. A pak hned vybuchl, jako by ho toto zjištění dopálilo:

„Však je to taky proti mé vůli!"

„Co tím myslíte?"

„Hm, hm$_r$" zahuhňal kapitán neurčitě a pak řekl: „Loď je v nebezpečí. Abych jí neuškodil, musel jsem ji obrátit a utíkat před větrem. Plujeme opačným směrem."

„To nám ale způsobí zpoždění," vykřikl Godfrey. „To je mi hrozně líto!"

„Je to mrzuté, opravdu," odpověděl kapitán Turcotte, Ale hned, jak se rozední a jestli se moře jen trochu, umírní, obrátíme se zase k západu. Žádám vás, pane Godfrey, abyste se uklidnil a vrátil se hned do své kajuty. Důvěřujte mi. Ničeho se nebojte a zkuste usnout. Snad se vám to podaří, sám vidíte, že plujeme poměrně klidně."

Godfrey přikývl. Podíval se ještě jednou s netajenou úzkostí na nízké mraky, které uháněly obrovskou rychlostí oblohou, a sestoupil z můstku. Vrátil *se* do své kajuty, kde ho brzy přepadl tvrdý spánek. Měl co dohánět.

Druhého dne se *Dream* obrátil a plul správným směrem, ačkoliv se počasí nijak nezměnilo, vichr zuřil dál.

Tyto podivné manévry prováděla loď ještě plné dva dny a dvě noci. Ve dně směřovala k západu, v noci k východu.

Mezitím se počasí i moře trochu umoudřilo. Tlakoměr sice nepatrně, ale přece stoupal. Jestliže jen trochu zesílí vítr ze severu, je naděje na lepší plavbu. Severní vánek skutečně mraky rozehnal. Když Godfrey dne 25. června vyšel ráno kolem osmé hodiny na palubu, byly mraky tytam a sluneční paprsky proplétající se lanovím, vrhaly zlaté pruhy po celé lodi.

Moře bylo tmavozelené a leskl se na něm široký pás zářivého slunečního světla. Vítr vanul v slabých poryvech, ohýbal hřebeny vln a zdobil je stříbřitou

pěnou, Plachty *Dreamu* byly popuštěny, Moře už nevzdouvaly skutečné vlny, po jeho hladině jen ubíhaly táhlé vlnivé pruhy, které lodí lehce kolébaly.

Táhlé vlnivé pruhy nebo rozbouřené vlnobití byly po pravdě profesoru Tartelettovi stejně milé nebo nemilé. Byl nemocný a už mu bylo jedno, je-li moře „příliš mírné", anebo naopak „příliš zuřivé", Trpěl tak jako tak, ležel na palubě a lapal po, vzduchu jako kapr na suchu.

Kapitánův pobočník stál na můstku a díval se dalekohledem k severovýchodu. Godfrey k němu přistoupil.

„Tak co?" řekl vesele, „dnes už je trochu líp, než bylo včera."

„Ano, pane Godfrey," odpověděl pobočník, „už jsme konečně v klidných vodách."

„A plujeme už správným směrem?" „Ještě ne."

„Ještě ne? A proč?"

„Poslední bouře vrhla *Dream* pravděpodobně k severovýchodu. Neznáme přesně svoji současnou polohu a je nutné ji určit. Půjde to dobře, podívejte se, jak krásně svítí slunce. A obloha je jako vymetená. V poledne, až změříme výšku, určíme přesnou polohu lodě, a kapitán nám pak ukáže cestu."

„Kde je teď vlastně kapitán?" zeptal se Godfrey. „Opustil loď."

„Cože? Kapitán opustil loď?"

„Ano, musel. Strážnému se zdálo, že vidí na východě nějaká skaliska. Nebyl si docela jistý, protože ho oslňovalo slunce. Ale pokud tam nějaké skály jsou, pak nejsou v námořních mapách zakresleny. Kapitán se tedy vypravil na šalupě podívat se, co to tam vlastně je. Provázejí ho tři muži."

„Kdy odjeli?"

„Asi před půldruhou hodinou."

„Škoda," řekl Godfrey. „Mrzí mě, že mi nikdo nic neřekl. Byl bych se rád vydal s nimi."

„Spal jste, pane Godfrey," odpověděl pobočník, „a kapitán vás nechtěl budit."

„Co se dá dělat." Řekněte mi tedy alespoň, kterým směrem šalupa vyplula?"

„Tímhle," ukázal pobočník, „na severovýchod."

„Uvidím ji dalekohledem?"

„To těžko. Je příliš daleko."

„Ale vrátí se brzo, ne?"

„Musí se brzo. vrátit," přisvědčil pobočník. „Kapitán chce určit naši polohu sám a měl by být na palubě ještě před polednem."

Godfrey si vypůjčil námořní dalekohled a usadil se na přídi. Nechtěl propást návrat šalupy. Obhlídka, na kterou se kapitán Turcotte vydal, ho nepřekvapila – je samozřejmé, že *Dream* nemůže plout někam, kde jsou skály a kde by mohl narazit na mořský útes.

Uplynuly více jak dvě hodiny. Teprve kolem půl jedenácté se nad obzorem objevil tenký proužek dýmu. Pocházel nesporně z šalupy, která splnila svůj úkol: vykonala obhlídku a vrací se k mateřské lodi.

Godfrey ji se zálibou sledoval dalekohledem. Viděl, jak se její obrysy stávají stále jasnější a jak parní šalupa na mořské hladině pomaličku

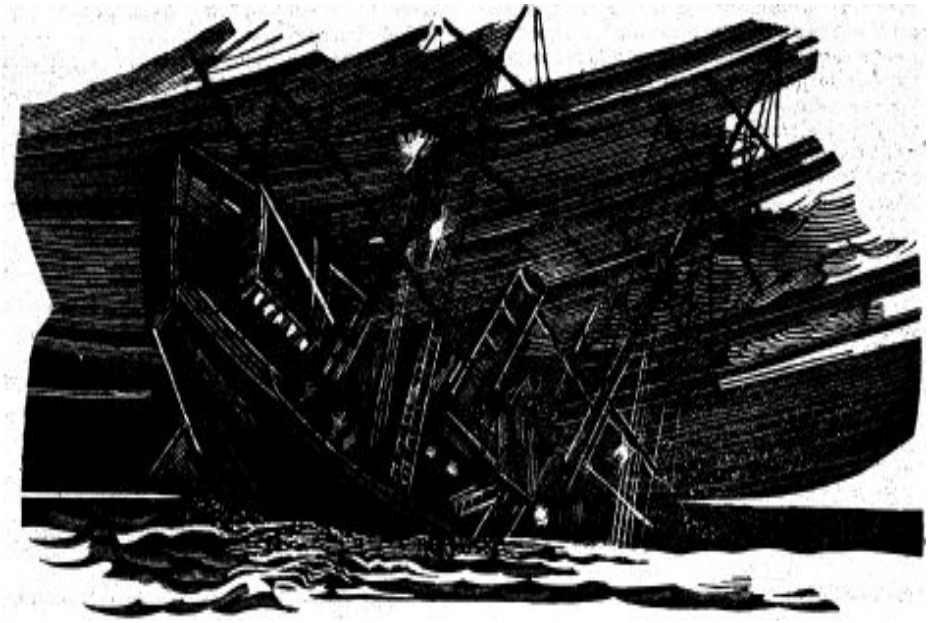

roste. I dým byl zřetelnější a bylo už vidět i několik kotoučů páry, jak se mísí na jasném pozadí obzoru s kouřem. Šalupa byla výtečná loď, docilovala veliké rychlosti. Teď zřejmě plula plnou parou a brzy byla viditelná i pouhým okem. K jedenácté hodině už byla tak blízko, že bylo vidět, jak její příď rozráží mořskou hladinu do dvou krajkových pásů a jak se za ní táhne dlouhý pěnící se pruh vody, šířící se rychle do obou stran.

Ve čtvrt na dvanáct šalupa dorazila k *Dreamu.* Kapitán Turcotte se objevil na palubě.

„Co je nového, kapitáne?" ptal se ho hned Godfrey a podával mu ruku.

„Dobrý den, pane Godfrey!"

„Nic?" podivil se Godfrey. „A co ta skaliska?"

Kapitán Turcotte mávl rukou. „Byl to asi klam. Nenašli jsme nic podezřelého. Strážný viděl bůhvíco. Dost jsem se tomu divil. Není tu široko daleko po nějaké skále ani památky a i moře je hluboké."

„Tak vyrazíme na cestu, ne?" řekl Godfrey.

„Ano, vydáme se na cestu. Ale napřed musíme zjistit, kde vlastně jsme, určit polohu."

„Máme šalupu zase naložit na loď?" zeptal se pobočník.

„Jen ji nechte na moři." odpověděl rychle kapitán. „Možná že se vydáme na obhlídku ještě jednou. Vezmeme ji do vleku."

Kapitánův rozkaz byl hned vykonán. Parní šalupa byla připojena k *Dreamu* a zůstal na ní jeden z mužů, aby udržoval oheň pod parním kotlem.

V poledne změřil kapitán Turcotte sextantem výšku slunce a vypočetl polohu *Dreamu.* Pak udal směr, kterým má loď plout.

Udělil ještě několik rozkazů, pozorně se zadíval k obzoru a zavolal pak svého pobočníka. Odešel s ním do kajuty, kde spolu oba dost dlouho debatovali.

Den byl překrásný, *Dream* mohl jet plnou parou. Plachty byly skasané, loď uháněla bez jejich pomoci. Při rychlosti, kterou steamer poháněl parní stroj, by plachty byly k ničemu. Vítr byl příliš slabý, než aby je mohl napnout,

Godfrey byl veselý a šťastný. Neztrácel náladu ani za předchozích bouřlivých dnů a tím více byl spokojený a v dobrém rozpoložení teď, kdy bylo moře klidné a slunce jasně zářilo na obloze. Profesor Tartelett byl však stále zasmušilý, nic mu nepomohlo hezké počasí ani příznivé vyhlídky. Moře ho už sice bezprostředně netrýznilo, ale nemohl se stále vzpamatovat. Po několika dnech nedobrovolné hladovky se pokusil zase něco sníst, ale necítil ani hlad, ani chuť. Godfrey mu chtěl sejmout záchranný pás, protože se domníval, že ho zbytečně tísní na prsou.

Tartelett se však ohradil, a to dost tvrdě. Jen ať mu ho nechá, co když tahle hromada železa a dříví do něčeho vrazí? Bude po lodi, zbudou z ní jen třísky, a co pak?

Den se pomalu chýlil k večeru. Z moře vystupovaly husté páry, zdálo se však, jako by se hladiny ani nedotkly. Formovaly se a houstly až několik metrů nad vodou. Nadcházející noc bude pravděpodobně mnohem temnější, než jak se za krásné denní pohody zdálo.

I když se v těchto končinách Tichého oceánu *Dream* nemusel bát nějakého úskalí, jak bylo z jeho polohy, kterou tak pečlivě kapitán Turcotte určil, zřejmé – přece jen tu nebezpečí číhalo. V zamlžené noci může lodi hrozit srážka s jiným plavidlem.

Mlha zhoustla a zčernala tak, že nebylo vidět ani na metr od kýlu. Na lodi byly proto rozžaty lucerny. Na vrchol předního stěžně bylo vytaženo bílé světlo a na boky steameru byla umístěna výstražná světla – vpravo zelené a vlevo červené. Posádka *Dreamu* mohla být klidná – jejich vinou ke srážce s jinou lodí nedojde. Je to ovšem slabá útěcha, protože to možnou srážku ještě nevylučovalo a ztroskotání je přece jenom ztroskotání, ať to zaviní kdokoliv. Jestliže ovšem na lodi podobné obavy vůbec někoho přepadaly, pak to byl profesor Tartelett.

Zatímco mužstvo činilo bezpečnostní opatření, vešel tento vážený a ctěný muž potácivým krokem do své kajuty. Vcházel sem jen s pouhou slabou nadějí, že konečně stráví klidnou noc, i když *se Dream* jen sotva znatelně kolébal na táhlých klidných vlnách. Godfrey se k spánku ukládal s úplnou jistotou, že se nerušeně vyspí.

Kapitán Turcotte pověřil velením svého pobočníka a odešel rovněž do své kajuty, aby si na několik hodin odpočinul. Všechno bylo v nejlepším pořádku. Steamer popluje úplně bezpečně, protože i mlha s postupující noci poněkud zesvětlila a zřídla,

Godfrey usnul v několika minutách, ale Tartelett se převaloval bezmocné z boku na bok. Spánek nepřicházel. Profesor společenského chování ulehl na své lože oblečený, jak si v posledních dnech zvykl, a že nespí, prozrazovaly i hluboké vzdechy souženého muže.

Najednou – asi v jednu hodinu po půlnoci – probudily Godfreyho hrozné výkřiky. Vyskočil z postele, hodil přes sebe kabát a vjel do námořnických bot.

Křik na palubě zesílil a bylo rozumět dvěma slovům, která z vřavy vyrážela nejúděsněji:

„Potápíme se! Potápíme sel"

V okamžiku vyrazil Godfrey ze své kajuty. V jídelně zakopl o nějaký balík, beztvarou hmotu, ale nestaral se, co to je. Teprve později ho napadlo, že to byl asi profesor Tartelett.

Na lodi byl strašlivý zmatek. Mužstvo bylo na palubě, pobíhalo sem a tam, pravděpodobně aby plnilo rozkazy, které udílel kapitán a jeho pobočník.

„Srazili jsme se?" zeptal se Godfrey.

„Nevím ... nevím ... Ta prokletá mlha, není nic vidět," odpověděl kapitánův pobočník. „Loď má ale určitě trhlinu, protože se potápíme."

„Potápíme se?" zeptal se Godfrey.

Byla to zbytečná otázka: *Dream* pravděpodobně narazil na podmořský útes a do jeho podpalubí teď vniká voda. Nachýlil se zřetelně a příď lodi už byla skoro pod vodou.

Komín steameru nedýmal, stroj nebylo slyšet – voda zřejmě vnikla už i do kotle a do strojovny.

„Opusťte loď, okamžitě do moře, pane Godfrey, slyšíte? Opusťte ihned loď," volal kapitán. „Neotálejte, honem, honem, loď se rychle potápí a vtáhne vás do víru..

„Co Tartelett?"

„Vezmu si ho na starost. Jsme dost blízko u nějakého břehu. Postarám se o něho. Má naštěstí záchranný pás."

„A vy, kapitáne?"

„Mou povinností je zůstat na lodi, dokud ji všichni neopustí. A já zůstanu," řekl kapitán a vzápětí vykřikl: „Honem, utečte, rychle, rychle."

Godfrey ještě váhal, i když paluba byla tak šikmo, že se na ní sotva udržel, voda pohltila už téměř polovinu lodi.

Kapitán Turcotte věděl, že Godfrey umí, plavat jako ryba. Bez rozpaků ho popadl za ramena a hodil ho do vody jako kotě.

Byl nejvyšší čas. Kdyby nebyla taková tma, bylo by jistě vidět, jak se chvilku poté v místech, kde byl předtím *Dream,* dělá hluboký vír, smrtonosná vodní propast.

Godfrey plaval mocnými tempy a vzdálil se brzy z nebezpečného místa. Nevěděl, jestli uplynula vteřina, minuta nebo hodina od chvíle, kdy ho kapitán srazil do moře, když uslyšel několik zoufalých výkřiků a pod hladinou zmizela lodní světla jedno po druhém.

Nemohlo být nejmenší pochybnosti: *Dream* skončil na dně moře.

Godfreymu se podařilo doplavat k jakémusi vysokému skalisku. Vydrápal se na ně a zjistil, že tu bude před příbojem dobře chráněný. A tam také čekal až do rána. Marně volal do tmy, nikdo mu neodpovídal. Nevěděl, je-li na nějakém osamělém útesu, čnícím z moře, nebo dostal-li se na ostrov. Netušil, co se stalo s ostatními, přežil-li jediný tuto katastrofu. Bděl, volal a čekal, až nastane ráno.

Kapitola osmá,

v níž Godfrey smutně uvažuje o své touze cestovat

Ještě tři dlouhé hodiny mělo trvat, než začne svítat. O takových hodinách je možné říci, že trvají celé věky.

Zkouška to byla hned na začátku pěkně krutá. Ale zopakujme si s Godfreym, že se nechtěl vydat na pouhou vycházku, že nestál o pohodlné cestování, že chtěl prožít nebezpečí, nástrahy, dobrodružství. Když se vydával na moře, věděl dobře, že klidný á nerušený život nechává za sebou, že ho čeká nejistota, strádání a možná i smrt. Teď jen aby neklesal na mysli, aby byl opravdu tak statečný, jak si to představoval.

Alespoň na několik hodin byl v bezpečí. I když nevěděl, jestli bude mít zítra co jíst a pít bezprostředně mu nic nehrozilo. Mořské vlny ho nemohly ze skály smést, byl příliš vysoko. Bál se, aby jeho útočiště nezaplavil pří boj. Ale zbytečně. Kdyby jen trochu přemýšlel, byl by si uvědomil, že *Dream* ztroskotal za přílivu.

Jaká je to asi skála, na které se zachránil? Je to osamělé skalisko, nebo je součástí řady útesů, či snad dokonce patří k nějakému ostrovu? Jaké to bylo pobřeží, o němž se kapitán Turcotte domníval, že je vidí v tmách? Ke které pevnině náleží? Ano, už je jisté, že za dlouhých a nebezpečných bouří, kterými se *Dream* prodíral, byla loď svedena ze správné cesty. Ani polohu lodi neurčil kapitán Turcotte pravděpodobně z tohoto důvodu dobře. Jak jinak by mohl ještě před několika hodinami tvrdit, že na jeho mapách nejsou v těchto končinách vyznačena žádná skaliska? Vždyť dělal, co mohl, aby prozkoumal, kde se *Dream* vlastně ocitl a zda skutečně existují nějaké skály, o kterých se strážný domníval, že je zahlédl na východě.

Domnělé skály bohužel opravdu existují, a kdyby kapitán Turcotte zajel s parní šalupou ještě jen o kousek dál, musel by skály objevit a

uvaroval by loď, sebe i ostatní strašného neštěstí. Ale proč uvažovat, co by kdyby, proč ten návrat do minulosti, když tím nic nespravíš?
Nejnaléhavější po té hrozné události teď bylo zjistit, kde vlastně je. Pro Godfreyho je to otázka života nebo smrti. V které části Tichého oceánu se ocitl, o tom přemýšlet je dost času až později. První, co musí udělat, až se rozední, je vypátrat, jak se dostane ze skály, která ho zachránila. Její vrchol, jak Godfrey zjistil, byla malá plošinka, která neměřila ani celých dvacet kroků na šířku i na délku. Těžko však můžeme odejít z jednoho místa, když nemáme jiné, na které bychom mohli jít. Co když se kapitán v tě tmě mýlil? Co když se kolem tohoto skaliska rozlévá nekonečné moře? Co když ho chtěl jenom utěšit? Co když, až ráno vyjde slunce, uvidí Godfrey kolem dokola jen čáru obzoru, na níž splývají nebe se zemí?

Myšlenky mladého cestovatele kroužily neustále kolem těchto dohadů. Namáhal si oči, aby uprostřed černé noci rozeznal, jestli nějaká neurčitá hmota, seskupení skal nebo strmých břehů, neprokazuje blízkost země na východ od útesu, na který se vyšplhal.

Neviděl samozřejmě vůbec nic. Snažil se postřehnout čichem, zda ucítí hlínu, rostliny. Nic, nic. Nezaslechl ani šelest, který by vydala padající suchá větvička nebo šumot křídel nočního ptáka. Všude jen

ticho, tma i voda byla klidná a zdálo se, že ho neobklopuje nic jiného než rozsáhlá vodní poušť.

Godfrey si nic nenamlouval, ničím se neutěšoval. Věděl, že by mohl vsadit tisíc proti jedné, že je ztracený. Teď už vůbec nešlo o to, konat cestu kolem světa – kam se poděly ty představy a sny – teď bude muset čelit holé, neúprosné smrti. Bude-li to vůbec možné, jak a čím se bude bránit, držet při životě, nevěděl. Nezbývalo mu než čekat do rána a pak, až zjistí, že záchrana je nemožná, odevzdá se do vůle osudu. Bude-li však sebemenší vyhlídka, že si život bude moci uchovat, pak se pokusí a udělá všechno, co bude možné.

Tyhle myšlenky ho konečně trochu uklidnily. Usedl na skálu a svlékl se sebe promočené šaty. Zul si boty, ale byl přitom stále ve střehu – připravený bránit se, kdyby na něho zaútočilo nějaké zvíře, nebo se spasit skokem do vody.

Větší strach než o sebe měl ale Godfrey o kapitána a celou posádku lodi, a především o profesora, Tarteletta. Je vůbec možné, aby se zachránil jako jediný? K jeho skále nedoplaval nikdo, ale neodpojili se a nenaskákali někteří do člunu? Vtáhl je všechny vír do svého smrtonosného jícnu? Poslední, s kým mluvil, byl kapitán Turcotte. Řekl, že neopustí loď, dokud na ní bude jediný člověk. A také hodil Godfreyho do moře, když už mizela paluba *Dreamu* pod vodou.

Co je s ostatními? Pomohl Tartelettovi záchranný pás? Co ubohý Číňan, který byl jistě v podpalubí... Není tu někde nablízku přece jen parní šalupa? A jestli i ta zmizela s *Dreamem* a leží teď na dně oceánu, neznamená to ještě, že je jediný z lodi, kdo zůstal naživu.

Godfrey si uvědomil, že je tma, a tak jako on nevidí nic a nikoho, tak také nemůže vidět nikdo jeho. Ale může křičet! Může volat, hvízdat, halekat a snad jeho hlasu odpoví hlas některého z druhů ...

Zavolal a chvíli vyčkával. Nic. Znovu zavolal. Ticho. Několikrát vykřikl. Opět nic. Ostře zahvízdal na prsty. Klid.

Jediný sebemenší zvuk se neozval, nikdo mu neodpověděl.

Znovu volal, křičel, hvízdal. Obracel se ke všem světovým stranám a opakoval svoji výzvu, svou zprávu: jsem živ, ozvi se, kdo žiješ také! *Po* každém svém, výkřiku čekal, aby zvuk jeho hlasu mohl doletět co nejdál a aby se mohla vrátit odpověď.

Ale všude byl úplný klid.

Sám. Docela sám!" řekl Godfrey temné *noci.*

Marně čekal na odpověď, nikdo se neozval. Ale neuslyšel také ani ozvěnu. Kdyby byl nablízku nějaký strmý břeh, pahorek, skála, kterých bývá při pobřeží rozseto celé desítky, kdyby tu byla jakákoliv překážka, od které by se jeho hlas mohl odrazit a vrátit. Jediná naděje, že se mu podařilo doplavat k pevnině nebo alespoň k malému ostrovu, skoro nadobro zmizela. Snad ještě jiskřička zbývala: že tu přece jen ostrov je, ale tak nízký, že nemůže odrazit žádný zvuk.

Celé tři hodiny týral Godfreyho strach, úzkost, představa, že se ocitl v mořské pustině. Noc byla chladná a Godfrey prokřehl. Pokoušel se o trochu pohybu, aby se zahřál, ale plošinka skaliska byla nepatrná. Udělal pár kroků, a musel se obrátit, aby se nezřítil do nebezpečné tmy. Chvíli chodil, chvíli cvičil, chvíli poskakoval. A když se mu krev zase rozproudila, usedl a čekal.

Konečně se na obzoru objevil lehký přísvit a mraky v zenitu dostaly bělavý nádech. Godfrey, obrácený k východu, tam, kde jedině mohla být země, se namáhal něco rozeznat. Doufal, že uvidí břeh, obrysy ostrova, stín na moři, který bude znamenat, že nezemře na pusté skále hlady a žízní.

Vytoužené jitro přišlo, ale Godfrey neuviděl zase nic. Mlžný opar, který se zvedal z moře, přikrýval i úpatí skály, na které se náš trosečník zachránil. Všechno, co by snad mohl vidět, jako by bylo potopeno v mléce, ani slánce mlhou neprorazilo, ačkoliv se už jistě vyhouplo nad obzor. Alespoň mraky na obloze už měly ozlacené okraje.

Godfrey na sebe dostal zlost. Neustále si něco představuje, pořád se něčím utěšuje, dělá si naděje. Musí přece brát věci tak, jak Jsou, a nezbude-li mu nic jiného, zvolí s klidem smrt na dně moře, rychlejší a milosrdnější, než by byla smrt žízní.

A přece se znova rozhlížel a díval, znovu namáhal oči, jako by to bylo co platné, jako by bylo možné mlhou proniknout, rozehnat ji.

Konečně se jitřní opar začal pomalounku zvedat a rozplývat. Godfrey jako na jevišti za zvedající se oponou spatřoval postupně řadu skal, táhnoucích se od jeho útočiště kamsi do neznáma. Vypadaly jako hřbety nějakých mořských oblud.

Brzy se začaly objevovat skály i po stranách a Godfrey s údivem pozoroval, jak jich postupně přibývá, až uviděl celý dlouhý pruh skalisek, táhnoucí se od severu k jihu. Byly to tmavé, holé skály nejrůznějších tvarů a velikostí. Godfreyho skalisko bylo z nich pravděpodobně nejvyšší a největší.

Neuvidí snad *Dream?* Godfrey se rychle obrátil k západu a zahleděl se do moře. I tady už mlha zmizela, hladinu bylo vidět už na stovky metrů. Ale ani nad vodou, ani pod ní, neuviděl Godfrey nic. Ani památky po krásné velké lodi, ani špička stožáru. Moře tu bylo hluboké, temné, jen z kraje rozeznal Godfrey několik skal, a pak už jen temná hloubka. V místech, kde *Dream* ztroskotal, byla hlubina snad bezedná.

Zmizela loď a s ní všechno živé. Godfrey usedl a zíral chvíli do moře. Pak se otočil zpátky k východu a hlídal svoje skalní stádo, jestli ho dovede do nějakých utěšují cích končin. Skalních oblud s ustupující mlhou přibývalo, některé už skoro splývaly, rozestupy mezi nimi byly menší a menší a naznačovaly, že někde za nimi přece jen bude země. Jestliže se opravdu vynoří nějaké pobřeží, nebude těžké k němu doplavat.

Skal bylo stále víc, ale břeh doposud žádný. Ani známka, že je tu pevnina.

Mlha ustupovala a zvětšovala tak prostor, kam mohl Godfrey dohlédnout. Už viděl téměř na půl kilometru, když objevil mezi několika skalinami náznak písčiny a jakýchsi chaluh. Téměř zajásal. Je-li tu písek, pak tu bude i písčitý břeh. A kde je písčitý břeh, tam je také alespoň kousek země.

Po několika minutách se za skalami objevil písečný svah. A slunce, jako by naráz vysušilo všechny páry, ozářilo pevninu.

„Země! Země!" vykřikl Godfrey.

Jako by chtěl uchopit svou vidinu, vztáhl k pevné půdě ruce. A podklesla mu kolena. Ani nevěděl jak, najednou klečel, jako by děkoval bohu za svou záchranu.

Byla to země, skutečná země. Roztroušená skaliska byla pokračováním jakéhosi malého mysu, který z pevniny vybíhal. Za ním se rozprostíral rozsáhlý písečný břeh s ojedinělými balvany či kusy skal. Godfrey stál na své skále jako na rozhledně. Zjistil, že se ocitl uprostřed zálivu, ohraničeného dvěma daleko většími mysy, než byl „jeho" mys, a že pobřeží má rozlohu asi pěti až šesti kilometrů. I když víc neviděl, neznamenalo to ještě, že všechny tři mysy nejsou pokračováním jednoho velikého, náležejícího k zemi, k pevnině. Ať je tomu ale jakkoliv, naději na záchranu teď už měl. Neznámá země, i když třeba malá, ostrůvek v širém moři, se postará o jeho nejnutnější životní potřeby.

Už hledal místo, kam by mohl skočit do moře bez nebezpečí, že se zraní o skálu, aby plaval k zemi, když si uvědomil, že by měl bedlivěji prozkoumat hlubinu za sebou i povrch moře. Možná že někde pluje šalupa, možná že uvidí nějaké trosky z *Dreamu,* že někde na moři je alespoň jediný z jeho druhů.

Neuviděl však nic. Hladina moře byla dokonalé čistá a prázdná, moře hluboké, temné a tajemné.

Ale co skály? Vždyť jako on sám mohl k některému skalisku doplavat někdo z mužstva, kapitán, jeho pobočník. Jistě tu někteří našli útočiště a čekali do rána, aby se pak vydali na břeh.

Godfrey hledal, pátral, ale neviděl nikoho. Ani na skaliskách, ani na písčině. Břeh byl stejně pustý jako oceán. Nenašel nic ani z toho, čeho se tajně obával – že některého z druhů vyvrhlo moře na břeh – mrtvého.

Je sám. Úplně sám. Co ho čeká v nejbližších hodinách, dnech, týdnech? Jak si poradí, aby se udržel naživu, co udělá pro svou záchranu, jak bude zápasit s nebezpečím, které ho jistě čeká? Je sám a může spoléhat jedině na sebe.

Uvědomoval si to sice všechno, ale neděsil se budoucích okamžiků, neztrácel odvahu, neklesal na mysli. Udělá všechno, co bude možné. Musí ovšem prozkoumat, jak vypadá země, do které se vydává, aby věděl, co může podniknout, s čím může počítat. Do vody neskočil, jak prve chtěl. Vzal svoje svršky, slezl ze skály a pokoušel se dostat ke břehu po skalnatých výstupcích. Měl štěstí. Několikrát musel přeskočit z balvanu na balvan, aby se neumáčel, většinou však našel dost

schůdných míst. Kameny byly slizké, pokryté kluzkými řasami, a tak mu trvalo dost dlouho, než se dostal na břeh.

Sotva se dostal na souš, zarazil se. Kam se vlastně žene? Co je mu platné, že je mrštný a obratný? Neuniká smrti, která by ho čekala na skalisku, aby se hnal vstříc smrti, číhající na vytoužené zemi? Najde tu vodu, aby nezahynul žízní? Bude tu něco, co by mohl jíst – ať už traviny, kořeny, plody, hlízy, nebo nějaká zvěř? Bude mít čím se bránit, jestli ho napadne nějaké zvíře? Čím si uloví rybu, chytí ptáka, zastřelí aguta*, je-li tu vůbec nějaký? Do čeho se převlékne, až roztrhá to, co má na sobě?

Má, co chtěl! Byl zvědavý, jak si poradí v nebezpečí, jak překoná strázně, chtěl měřit své síly s přírodou – a teď má příležitost. Teď je čas zkoušek. Tolikrát četl Robinsona a tolik mu záviděl! Uvidí, co je na Robinsonových osudech záviděníhodné, pozná, jaký je život v pustinách, kdy je člověk odkázán sám na sebe, na svůj důvtip a důmysl, na svou obratnost. Má tolik schopností, aby si dovedl vždycky poradit?

Godfrey stál na břehu, jako by zapomněl, co chce. Uvědomil si najednou, jak pohodlný a příjemný život vedl doma v San. Francisku. Tam bylo všechno, co potřeboval, tam se nemusel starat o nic. A byli tam lidé, lidé mu nejbližší, lidé, které měl rád a kteří milovali jeho. Opustil je a vrhl se do dobrodružství. Představoval si dobrodružství stejně pohodlné, jako byl život doma? Myslel dobrodružstvím jen vzrušení, okamžiky strachu, chvilky nebezpečí, z kterých zase rychle vyvázne? Vzpomněl si na strýčka Willa, na Phinu, na všechny své milé a drahé, na své přátele, které asi už nikdy neuvidí. Jakou má naději, že se vůbec kdy vrátí? Sevřelo se mu srdce a přese všechno odhodlání a odvahu se mu v očích objevily slzy. Nikdo ho neviděl, nikdo ho nemohl ve chvíli slabosti přistihnout, a přece se Godfrey styděl – sám před sebou. Zamžikal, a jako kdyby měl někomu něco vysvětlovat, přemýšlel, proč ho tak znenadání přepadla lítost. Kdyby, nebyl sám, neznámá a hrozivá budoucnost by ho jistě tolik neděsila. Kdyby tu byl jediný člověk, kdokoliv z mužstva, kdo by si byl zachránil život při ztroskotání steameru a dostal se sem, na tento břeh! Ať už to byl kapitán, jeho společník anebo nejposlednější plavčík. Na profesora, Tarteletta si vzpomněl Godfrey až nakonec a nesmíme mu to zazlívat. Profesor byl člověk tak nepraktický a bez pomoci druhých tak nemohoucí, že by v této situaci byl jedině na obtíž.

Nesmí ztrácet naději! Musí doufat! Ze nenašel ani stopy na skaliskách, že neuviděl nikoho na moři, že ani na písku nebylo jediné známky života? To ještě neznamená, že nikdo nedoplaval ke břehu a je teď snad někde dál. A že podobně jako Godfrey hledá druha.

Godfrey se rozhlédl a znovu pátral všude, kam dohlédl, neuvidí-li někoho. Neporušený písek, jen nepravidelně zvlněný roztříštěným

**americký králík – morče*

příbojem, nasvědčoval, že končina je pustá a patrně neobydlená. Nebylo vidět ani náznak lidského příbytku, kouř, který by se zdvihal k nebi, natož nějaký srub nebo chatu.

„Musím se dát na cestu," poručil si Godfrey. A vydal se po břehu směrem na sever. Do nitra neznámé země se mu zatím nechtělo, snad doufal, že při břehu spíš najde nějakou stopu života, který milosrdný osud ušetřil při zkáze *Dreamu.*

Bylo ticho, jen občas se ozval šumot křídel a zachechtání racka. Otisk lidské nohy Godfrey nenašel. Po několika minutách chůze racky spatřil. Proháněli se na pokrají strmé skály a byly to jediné živé bytosti na této mrtvé poušti.

Godfrey tak kráčel dobrou půlhodinku, až uviděl písečný svah, jehož vrchol byl porostlý křovinami. Náhle se zastavil.

Při úpatí skály, vzdálené asi dvě stě metrů, uviděl nějaký beztvarý předmět. Balvan ani skála to nebyla, vypadalo to jako nějaký balík, jako mrtvola mořské obludy, vyvržená při poslední bouři na břeh. Godfrey se rozběhl.

Běžel a čím více se blížil, tím prudčeji mu tlouklo srdce. Ale ne námahou z běhu. Zdálo se mu, že balík má lidskou podobu, rozeznával už hlavu, ruce, nohy. A když doběhl do vzdálenosti asi deseti kroků, na místě se zarazil,

„Tartelett!" vykřikl.

Byl to opravdu profesor tance a společenského chování.

Godfrey se k němu vrhl, aby zjistil, zda chudák ještě dýchá.

Ihned poznal, že podobu mořské obludy nebo neforemného balíku dodával profesorovi záchranný pás. Tartelett tu sice ležel bez hnutí, bez jediné známky života, ale nebyl snad mrtvý! Nafukovací pás ho určitě udržel nad vodou a na břeh ho vyhodil mořský příboj.

Godfrey k němu poklekl, odepnul mu záchranný pás, uvolnil kravatu, rozepnul košili a třel mu prsa. Po chvilce námahy se mu zdálo, že Tarteíett vydechl. Přiložil dlaň na levou stranu hrudníku – srdce tlouklo!

„Tartelette, milý Tartelette!" oslovil ho Godfrey něžně.

Tartelett pohnul hlavou a vydal ze sebe neurčitý chraplavý zvuk.

Godfrey s ním zatřepal.

A Tartelett otevřel oči a nepřítomně se díval. Jako v polosnu si levičkou přejel čelo a pravá ruka zatápala a zdvihla se do výše. Byly v ní housličky a smyčec. Profesorův výraz oživl, vzácný nástroj, který i v bezvědomí pevně svíral, ho neopustil.

„Tartelette, drahý Tartelette!" zavolal Godfrey a podepřel mu hlavu.

Profesorova hlava, bledá, skoro ještě bez života, s rozcuchanými vlasy, se pohnula na znamení, že Tartelett slyší.

„Já jsem tady, Tartelette. Já, Godfrey!"

„Godfrey?" zeptal se profesor.

Najednou se Tartelett obrátil a podepřel se rukama. Nohy si přitáhl k tělu do podřepu. A v téhle podivné pozicí se kolem sebe s nedůvěrou

rozhlížel. Konečně se usmál a vyskočil! Ucítil totiž, že má pod nohama pevnou půdu, pochopil, že už není na palubě lodi. Už není na moři, už netrpí jeho rozmary a zvůlí, už se nemusí bát kolébání a kymácení. Stojí na zemi, na poctivé tvrdé a nehybné zemi!

A profesor Tartelett se vzpřímil, jeho postava najednou přestala vypadat schlíple. Zaujímal pevný postoj, který ztratil už ve chvíli, kdy se dozvěděl o cestě, nohy jako strunky, paty u sebe a špičky od sebe. Pokynul elegantně levičkou, pak do ni vzal housličky, mávl smyčcem a začal hrát. Housličky vydávaly zádumčivé a jakoby promáčené tóny. Tartelett to nepozoroval. Lehce se uklonil a *z* usmívajících se rtů mu vyklouzlo: „Na místo, slečno."

Dobrák nebyl ještě zcela při smyslech a žádal Phinu, aby se připravila k nacvičení taneční figury.

Kapitola devátá,

která dokáže, Jak málo růžový je život robinzonů

Profesor tance a společenského chování si konečně všiml, že tu jeho žačka není. Přestal hrát a rozpřáhl náruč. Godfrey nemeškal a radostně se s ním objal.

„Můj drahý Godfrey?" zeptal se Tartelett.

„Ano, já, můj drahý Tartelette" odpověděl Godfrey.

„Tak jsme tedy konečně v přístavu!" vykřikl profesor nadšeně. Na jeho hlase bylo znát, že už má plavby a nepříjemností s ní spojených až po krk.

Řekl to případně: tak jsme konečně v přístavu.

Godfrey neměl odvahu něco mu vyvracet.

„Odepnul jsem vám váš záchranný pás," řekl

„Skutečně," vyděsil se Tartelett. „Myslíte, že už mi nic nehrozí?" A chystal se, že si ho zase připne.

„Nechte toho," řekl Godfrey, „vždyť vidíte, že jsme na pevnině."

„Skutečně," přikývl Tartelett, „jsme na, pevnině. Mohu tedy pás odložit."

„Půjdeme na výzvědy?" zeptal se Godfrey.

„Zájisté, půjdeme. Ale bude dobře, když se nejdřív zastavíme v hostinci. Umírám skoro hladem a tucet sendvičů, zalitých několika sklenkami vína, mě postaví na nohy."

„Ano," přitakal Godfrey, „zastavíme se v prvním hostinci. Anebo třeba i v posledním, když se vám ten první nebude líbit."

„Až se najíme," řekl Tartelett, „požádáme hospodského; aby nám řekl, kde je telegrafní stanice. Musíme hned poslat telegram vašemu strýci, panu Kolderupovi. Nemáte asi u sebe tak jako já ani cent. Snad

nám pošle peníze na cestu. Už abychom byli zpátky v paláci ve třídě Montgomery, příliš se mi tu nelíbí."

„To se samo sebou rozumí," souhlasil Godfrey. „Odešleme bez prodlení telegram z první pošty, na kterou narazíme. Tak jdeme, Tartelette, nebo se nikam nedostaneme!"

Profesor vypustil ze záchranného pásu vzduch, přehodil si pás přes rameno, sebral svoje housličky a smyčec a vydal se za Godfreym. Stoupali po mírném písečném, svahu vzhůru. Godfrey mířil z míst, kde byla jen voda, skály a písek, ke křovinám. I když keře nevypadaly nijak vábně, přece jen to byly rostliny a dávaly tušit, že je přivedou k dalším.

Vzdalovali se sice pobřeží, ale naděje, která v Godfreym vzrostla, když objevil Tarteletta, mladého muže neopouštěla. Už jsou dva, kdo přežili ztroskotání *Dreamu,* a nic mu nebrání věřit, že druhů je naživu víc.

Nekráčeli příliš dlouho a dostali se na vrchol mírného pahorku. Byl odtud dosti dobrý rozhled. Na východě se objevily ve vzdálenosti dvou až tří kilometrů další pahorky, které prve zdola nebylo vidět.

Směrem k severu pobřeží ubíhalo a bylo vidět výběžek, oblévaný mořem. Jestli se spojuje s pevninou, vidět nebylo. Podobně tomu bylo i na jihu. Hluboko do pevniny zabíhalo moře jako úzký chobot, za ním byl uzoučký pás pevniny a pak už jen širá nedohledná mořská hladina. Prozatím to vypadalo, jako by se naši trosečníci ocitli na nějakém poloostrově. Pokud tomu tak je, pak úžinu, která je přivede na kontinent, budou muset hledat na severovýchodu.

Nejdůležitější bylo, že země, která se před nimi prostírala, byla porostlá zelení. Vyschlá žíznivá křoviska byla za nimi, před nimi se prostírala krásná louka, proťatá bystrou říčkou. V pozadí se zvedal vysoký a hustý les. Godfrey i Tartelett se na šťavnatou zeleň, ozlacenou slunečními paprsky a vydechující jasnou kořennou vůni, dívali okouzleně.

Godfrey ale brzy zapátral po stopách osídlení. Zelený koberec byl neporušený, nebyly tu ani cesty, ani cestičky, nikde nevykukovala střecha nějakého staveni, komín, z něhož by se vinul kouř. Godfrey příliš nerozuměl rostlinstvu, ale poznal, že louka je nepěstěná, přírodní, že ji nespásá dobytek, neošetřuje hospodář. Pátral mezi vrcholky stromů, jestli neobjeví věžičku kostela. Nebylo tu nic, dvůr, stavení, domek, chata, chýška, nic, vůbec nic. Možná že bylo něco dál, ale tady se lidská noha země nedotkla.

„Nevidím žádné město," poznamenal udiveně Tartelett a stoupal si na špičky. „Kde je?"

„Obávám se," řekl Godfrey, „že tu město není."

„Není? Jak je to možné? Tak snad vesnice tu je, ne?"

„Ani vesnice."

„Kde to jsme?"

„Nevím."

„Cože? Vy nevíte, Godfrey, kde jsme? Tak to musíme co nejdřív zjistit, ne?"

„Nevím, Tartelette, kde a u koho."

Tartelett se chvíli na Godfreyho udiveně díval a pak potřásl hlavou.

„Co s námi bude? Co si počneme?" vyhrkl.

„Budou z nás asi robinzoni!"

Profesor udělal přemet; jaký se snad dodneška nepodařil žádnému klaunovi. A spráskl ruce.

Mají se stát robinzony! On a robinzon! Budou z nich následovníci pověstného Šelkirka, který ztroskotal a žil dlouhá léta ha ostrově Juana Fernandeze? Půjdou ve stopách vymyšleného hrdiny Daniela Defoea, jehož dobrodružství tak často četli! Budou žít opuštěni, odloučeni od svých přátel, příbuzných, od svých bližních, v pustině, a budou muset bránit své životy před divokou zvěří a možná i proti divochům, kteří je přepadnou! Budou bez přístřeší, trpět hladem, žízní. Kam se ukryjí, až jim bude hrozit nebezpečí, nemají přece zbraně! Nemají nástroje, aby si něco vyrobili, nemají šaty, do kterých by se převlékli. Jsou vydáni napospas neznámému osudu a nemohou spoléhat na nic jiného než na svoje holé ruce.

Ne, to přece není možné!

„Co to říkáte za nesmysly, Godfrey," vykřikl konečně Tartelett. „Netropte si ze mne žerty, copak jsem vám pro legraci? Jenom

pomyšlení na něco takového by mě mohlo zabít? Chtěl jste se jenom zasmát, že? A tak jste mě vyděsil!"

„Můj milý, hodný Tartelette," povzdechl si Godfrey, „ano, žertoval jsem a myslel jsem, že vás tím pobavím. Uklidněte se. Teď se ale musíme postarat o to nejnutnější."

Co bylo nejnutnější? Oba už měli hlad a žízeň, ale nejdřív se musí poohlédnout po nějaké jeskyni, opuštěném brlohu, po nějaké větší díře, kde by přenocovali. Teprve pak si nasbírají jedlé mušle, aby zahnali nejhorší hlad.

Zamířili ke skalnatému pobřeží, tam se jim nejspíš podaří najít alespoň skalní převis, pod který se na noc schoulí. Godfrey se rozhlížel bystře, prolézal skalami, obcházel je a zkoumal. Zato Tartelett kráčel jako bez ducha, soužil ho strach a neviděl snad ani na deset kroků před sebe.

„Rád bych věděl," řekl si, Godfrey, „jestli je tu nějaká zvěř. Asi sotva, když tu nejsou lidé."

Myslel totiž domácí zvěř, chovná zvířata, ať už srstnatá nebo pernatá. Na divokou zvěř ani nepomyslil, co by si také počal, kdyby tu byla.

Kromě racků, s kterými se už setkal, uviděl ptačí hejna. Byli to bukači, kulíci a kachny. Ptáci poletovali sem a tam a varovně pokřikovali. Asi jim vpád dvou neznámých bytostí do jejich hájenství nebyl vhod.

Kde jsou ptáci, tam jsou také hnízda. A kde jsou hnízda, tam jsou také vejce. Opeřenci obletovali v celých hejnech především skály. Tam tedy asi v děrách budou mít hnízda.

Alespoň o vejce budou mít postaráno. Jak by se zmocnili některého ptáka, to už Godfrey nevěděl. Neměli střelnou zbraň. Ovšem – vejce nemohou jíst syrová, a když se jim přece jen podaří nějakého ptáka chytit, jak si ho připraví k jídlu, jak ho uvaří? Jak si opatří oheň? To je vážná věc, problém, který teď nerozřeší.

Po chvilce chůze spatřil Godfrey břeh, zarostlý trávou. Ne, byly to nějaké vodní rostliny, chaluhy, které se teď vynořily z vody. Běhalo tu několik ptáků a mezi nimi... je to možné? Vždyť jsou to docela obyčejné domácí slepice, a mezi nimi dokonce dva nebo tři kohouti! Godfrey se rozeběhl a táhl Tarteletta za sebou.

Nebyl to klam. Když se přiblížili, rozlehlo se vzduchem pronikavé „kykyriký". Zaznělo to jako hlas polnice.

Godfrey se zastavil a zíral na známé pernatce jako očarovaný. Pak se dychtivě rozhlédl. O něco výš, kde rostly zelené keře a začínala louka, se pásli nějací čtvernožci. Loudali se pomalu, klidně okusovali zelené lupení a spásali trávu. Bylo to pět nebo šest ovcí, několik koz a mezi nimi pobíhali a pásli se aguti. Těch bylo možná deset, možná patnáct.

„Tartelette," zatřásl Godfrey svým druhem, „podívejte se přece! Vidíte?"

Profesor se podíval směrem, kterým Godfrey ukazoval. Neviděl však nic. Byl jako duchem nepřítomný, přemýšlel asi, v jakém se to ocitli postavení.

Godfřeyho napadlo, že domácí zvířata, která tu tak znenadání objevili, jsou asi z *Dreamu.* Kde by se tu jinak vzala, když tu nikde široko daleko není žádné hospodářství? - A měl pravdu. Všechny ty ovečky, kozy, aguti, slepice, kachny a kohouti byli z *Dreamu.* Jak se sem dostali? Ptáci asi přeletěli k břehu, ostatní zvířata přeplavala.

„Tak to vidíte, Tartelette," řekl Godfrey. „Co neudělal nikdo z našich nešťastných, druhů, udělalá tahle prostá zvířata. Zachránil je pud. Ze všeho, co bylo na *Dreamu* živého, se nezachránilo nic, jen tato zvířata."

„Nás v to počítaje!" poznamenal prostosrdečně Tartelett.

Profesor, odmyslíme-li si pud sebezáchovy, se opravdu zachránil jako zvířátko, nevědomky, bez rozumu, námahy a vlastního přispění.

Tartelett se nenamáhal přemýšlet, jak se zvířata dostala z podpalubí na vodu a na břeh. Ale je dost divné, že ani Godfreyho nenapadlo uvažovat, jaká šťastná náhoda pomohla zvířatům na souš. Pukla snad loď právě v místech, kde byla zvířata ustájená? A jak se dostali na břeh slepice a kohouti, kteří neumějí plavat a hned by se utopili, sotva by se ocitli ve vodě?

Kdybychom věděli, kolika historickými daty, chemickými značkami, matematickými vzorci a jinými vědomostmi byla přecpána Godfreyho hlava, udivilo by nás spíš, že vůbec ovce a kozy poznal. Nemůžeme mu tedy zazlívat, že si představil klidně slepici, jak odlétá za noční tmy z vodní hladiny.

Ostatně na tom všem teď málo záleží. Hlavní je, že zvířata jsou tu, ať se sem dostala jakkoliv. Snad se našim trosečníkům podaří sehnat tohle nenadálé stádečko dohromady, sroubit jim nějakou ohradu a chovat je pro vlastní užitek. Kdyby k nim osud byl tak nemilosrdný, že by tu museli zůstat několik let, pak si budou moci vypěstovat opravdové stádo ovcí a koz. Aguti se tak jako tak rozmnoží a slepice, když jim neseberou všechna vejce, přivedou na svět kuřata.

Tyhle úvahy ale patří budoucnosti. Oba naše robinzony soužil teď hlad už tak naléhavý, že se museli po něčem poohlédnout. Jediné, čím se dnes budou moci nasytit, jsou ptačí vejce a mušle. Pustili se tedy do hledání mezi kameny a chaluhami. Profesor Tartelett nebyl tak beznadějný případ. Našel sice sotva desetinu mušlí, než se podařilo Godfreymu, ale i tak jich bylo pro jednoho dost. A syrové jsou výtečná lahůdka. Vysrkli s chutí obsah několika lastur a zbytek si schovali.

Ve skalách se jim pak podařilo najít tolik hnízd s vejci, že kdyby je všechna vybrali, mohli by uspořádat hostinu. Vzali jich jen několik pro nejbližší chvíle.

„Co oheň?" zeptal se profesor, když se vrátili s úlovkem.

„Ano, oheň," odpověděl Godfrey.

Oba si uvědomili, že syrová strava jim příliš dlouho chutnat nebude. Pustili se do prohledávání kapes.

Profesor měl však kapsy prázdné nebo skoro prázdné. Měl v nich jen několik strun na svoje housličky, kousek kalafuny na smyčec a to bylo všechno. Tyhle předměty se sotva hodily k rozdělání ohně.

Godfrey na tom nebyl o nic lépe. Ale k velké své radosti našel v kapse pořádný zavírací nůž, v němž bylo víc, než mohli potřebovat. Kromě obyčejné střenky, zahradnické kudly a pily v něm byla i vývrtka. V téhle situaci to byl nástroj víc než drahocenný. Byla to také jediná věc, kterou měli, s kterou budou moci řezat, obrábět a snad i kuchat. Jinak měli už jen holé ruce. A to ruce, které toho nikdy moc nenadělaly. Profesorovy nebyly na práci zvyklé vůbec, zabývaly se jedině hrou na housle a vysekáváním poklon. Godfrey, pokud někdy něco dělal, tak jen pro zábavu, z dlouhé chvíle. A přece si myslel, že leccos umí a že na svoje ruce může spoléhat. Že by bylo možné nějak zaměstnat Tarteletta, ho nenapadlo.

A přece mu brzy přidělil vážný úkol. Těch pár soust, která prve zhltli, zmizelo v jejich útrobách jako nic. Dostali chuť. na pečená vejce. Musí si rozdělat oheň, dát vejce do horkého popela a bude dobrý oběd.

Tartelett měl rozdělat oheň. Sehnali pár suchých dřívek a Tartelett je měl o sebe třít tak dlouho, až se rozdoutnají a rozhoří. Godfrey šel zatím sbírat zásobu suchého dříví. Brzy našel pár soušek a vracel se, k Tartelettovi. Nouze o suché dříví tu nebude a dělat velkou zásobu je tedy zbytečné.

Profesor už jistě oheň rozdělal. Proč by nedokázal totéž, co dovedou divoši na Polynéských ostrovech? Tartelett si to myslel také. Podle svého mínění byl mnohem dokonalejší tvor než nějaký divoch, a rozdělat oheň bude hračka.

Třel tedy suchá dřívka o sebe se zápalem, který už sám o sobě byl dost velký k rozdělání ohně. Třel a třel bez ustání a vší silou, divže si nevymkl ramenní nebo loketní klouby. Čím déle se pokoušel dřívka zapálit, tím byl zuřivější. Ne ovšem zlostí, ale úsilím. Ale buď to nebylo správné dřevo, nebo nebylo dost vyschlé. Možná že si profesor počínal špatně, možná že neměl dost síly. Obě dřívka se mu podařilo sotva trochu zahřát, zato z jeho těla sálalo teplo mnohem větší. A co tu kouřilo, byl jen pot, který se odpařoval s čela ubohého profesora.

Když se Godfrey vrátil, zastihl Tarteletta v takovém stavu, že ho ani nepoznal. Sebevětší taneční drezúra, několikahodinové tvrdé cvičení by ho tak nezřídilo.

„Nejde to?" zeptal se ho,

„Ne, Godfrey, nejde to," odpověděl zničeně profesor. „Začínám mít obavy, že třením dřeva se oheň nikdy nerozdělá. Prý vynález divochů? Nesmysl, kterým se klame celý svět!"

„Neklame," řekl Godfrey, „divoši to skutečně umějí. Jenže asi jako u všeho ostatního je třeba vědět, jak na to."

„A jak tedy? Jak si vejce upečeme?"

„Možná že by to šlo takhle," odpověděl Godfrey, „uvážeme vejce na konec špagátu a rychle roztočíme. Pak šňůrou trhneme, aby se vejce zastavilo. Možná, že nárazem vznikne takové teplo, že ..."

„… že bude vejce uvařené?"

„Ano, ale jen v případě, že se dost rychle točilo a prudce zastavilo. Má to ale háček – jak vejce rázem zastavit a nerozbít? Myslím, milý Tartelette, že nejjednodušší to bude takhle ...!"

A Godfrey vzal jedno vajíčko, naťukl na obou koncích skořápku a bez okolků je obratně vysrkl.

Tartelett neměl rád ani slepičí vejce syrová. A tak mu nezbylo, než aby si i k obědu vzal ústřice. Godfrey spořádal pěknou hromádku vajec a dostal žízeň. Vydali se spolu proti toku říčky a měli štěstí. V místech, kde se říčka prodírala skalní úžlabinou, našli tenký pramének čisté vody. Oba se s chutí napili.

Spadla z nich nejhorší tíseň. Smrt hladem nebo žízní jim nehrozí. Ale musí se postarat o nějaký přístřešek. Nedělali si příliš starosti, i když dopoledne neměli štěstí a nic nenašli. V krajině tak bohaté na skály určitě nějakou jeskyni najdou.

„Neznám případ," řekl profesor, když se vydali na obhlídku, „že by některý z robinzonů nenašel sluj, z které by si pak nezařídil pohodlné obydlí!"

Jestli měl Tartelett pravdu, pak musím přiznat, že tentokrát výjimka potvrdila pravidlo. Marně prohledávali skalnaté pobřeží, marně prolézali skaliska, marně obcházeli balvany. Nikde nebyla jeskyně, sluj, a ani pouhá díra, do které by mohli vlézt a přenocovat v ní. Kamenný přístřešek nenajdou, to už bylo jasné. Godfrey se rozhodl, že se podívají na návrší. Odtamtud budou mít dobrý rozhled a možná že se jim podaří najít větší strom, pod nímž by mohli přespat.

Vrátili se tedy k lukám a zamířili napříč lučiny k návrší. Zvířata se tu dosud pásla. Aguti byli zalezlí pod keři a slepice se popelily v písku. Všechna zvěř z *Dreamu* se slezla do jednoho místa, jako by věděla, že patří k sobě. Když se Godfrey s Tartelettem přiblížili, zabečela jedna z ovcí a zvířátka se jako na povel vydala za nimi.

Pestré stádečko koz, ovcí, slepic, kachen, kohoutů, agutů se táhlo za svými pány, snad tušilo, že v jejich blízkosti bude mít naději na lepší potravu a pastvu. A snad i pudově cítilo v blízkosti lidí větší bezpečí.

Brzy dorazili na návrší a uviděli několik skupin stromů. Za nimi se táhl hustý les. Po celou cestu spolu Godfrey s Tartelettem nepromluvili. Oba tušili, že neuvidí nic jiného než stromy. A opravdu. Ani tady nebyla stopa po obyvatelích dům, cesta, jediná lidská šlápota, nic. Neobydlená pustina.

Osamělé stromy měly zdravé, pěkné kmeny. V těch sotva najdou nějakou dutinu, do které by se mohli skrýt. Ani jejich vzrůst nedával

naději, že by si mohli v jejich větvích uchystat provizorní lůžka. Vydali se tedy směrem k lesu.

Hledali však marně. Den se chýlil pomalu k večeru a naděje ubývalo. A znova se začal hlásit hlad. Naštěstí měli s sebou ústřice, které odpoledne nasbírali na mořském břehu. S nevalnou chutí se najedli.

Byli už příliš unaveni, než aby mohli pokračovat v cestě a hledání. Uložili se k spánku pod košatým stromem a oba brzy usnuli, jako když je hodí do vody.

Kapitola desátá,

v níž Godfrey udělá to, co by v podobném případě udělal každý

Noc byla klidná, uplynula bez jakékoliv příhody. Oba trosečníci, unavení putováním, hledáním, námahou a neutěšenými dojmy, spali tak klidně, jako kdyby leželi v pohodlných postelích.

Nazítří, dne 27. června, je probudilo hned za prvního ranního rozbřesku kohoutí kokrhání.

Godfrey se okamžitě probral a hned si uvědomil, v jaké jsou situaci. Tartelett ale mžoural, mnul si oči, protahoval se a trvalo mu dost dlouho, než pochopil, že není ani v San Francisku, ani na lodi. O to hůř se ho dotkla nepříjemná Skutečnost.

„Snídaně bude zase taková jako včerejší oběd a večeře?" zeptal se hned.

„Obávám se, že ano," přitakal Godfrey, „doufám ale, že do večera se to změní."

Profesor se zašklebil. Co a jak se změní? Kde jsou sendviče, čaj, máslo, džem, kde je vydatná snídaně, kterou mu přinášeli ihned, jakmile se probudil? A to nebyla ta pravá snídaně, ta ho teprve čekala, když vstal, umyl se, oblékl a čekal na znamení, že v jídelně je prostřeno!

Godfrey si jeho úšklebku nevšiml. Cítil tíhu odpovědnosti, která na něm ležela. Od svého druha nemohl očekávat nic. kloudného, profesorova hlava byla za těchto okolností dokonale prázdnou schránkou. Nic praktického, jediný dobrý nápad v ní nemohl vzniknout. Godfrey musel přemýšlet, usuzovat, vážit, vymýšlet a rozhodovat za oba.

Vzpomněl si na Phinu, svou nevěstu. Připadal si jako dokonalý hlupák – proč jen se s ní neoženil, proč odjížděl! Hned nato mu na mysli vytanul strýc Will. Co si asi ten pomyslí, až se dozví, že *Dream* nedorazil na Nový Zéland, že někde zmizel? Obrátil se k Tartelettovi:

„Takhle jíst už nemůžeme. Zase jen ústřice a vejce."

„Ústřice a vejce. A nic, na čem bychom si je uvařili."

„Zase syrové, br," otřásl se Godfrey. „Ale řekněte mi, co byste dělal, kdybychom neměli ani tohle?"

„Řekl bych, že nic není dost," odpověděl profesor suše.

Co mohli dělat. Jíst museli, a tak se spokojili s tím, co bylo.

Godfrey už jedl jen s vypětím vůle, s dokonalým odporem. Sotva pozřel několik soust, rozhodl se, že bude pokračovat v hledání. Musí najít nějaký příbytek, místo, kde by se trochu zařídili. A kdyby tak bylo možné zjistit, na kterém místě *Dream* ztroskotal, v které části Tichého oceánu jsou, aby mohl vyhledat obydlený kraj a postarat se o dopravu domů. Nebo alespoň zastavit některou loď, která popluje mimo.

Godfrey se domníval, že za návrším, jehož malebné obrysy se zvedaly nad lesem, něco objeví. Sdělil to Tartelettovi.

„Za hodinu, nejvýš za dvě, tam mohu být," řekl, „Vydám se tam raději hned, abych se ještě dopoledne vrátil."

Tartelett neodpovídal. Godfrey se zadíval ke kraji lesa. Jejich stádečka tu pobíhalo, kozy a ovce se pásly, slepice něco vyzobávaly z vysoké trávy.

„Nemůžeme tohle stádo táhnout s sebou," řekl. „A kdybychom šli oba, vydala by se zvířata za námi."'

Tartelett přikývl. Zůstane na místě a na několik hodin se stane pastýřem stáda.

Řekl jen: „A co když zabloudíte, Godfrey?"

„Buďte bez obav," uklidnil ho mladý muž. „Krajina není tak nepřehledná. Musím se dostat lesem k pahorkům. Snad tam nenarazím na nějakou překážku. A jestli vy zůstanete" tady; snadno vás najdu."

„Nezapomeňte poslat strýci Willovi telegram! A požádejte ho o několik set dolarů, potřebujeme peníze!"

„Telegram... peníze! A když ne telegram, tak určitě psaní. Pošlu, určitě pošlu." Godfrey odpověděl Tartelettovi bez nejmenší známky posměchu. Nedělal si nejmenší iluze, nedoufal, že za návrším najde nějakou, osadu, ale nechtěl brát Tartelettovi jeho víru.

Stiskl profesorovi ruku a zmizel pod klenbou stromů. Les byl hustý sotva propouštěl několik slunečních paprsků. A směr těchto paprsků měl vést kroky našeho mladého zvěda k pohoří, které se rýsovalo na východě.

Cesta ani pěšina tu nebyla, půdu však pokrývaly nejrůznější stopy. Godfrey je pozorně prohlížel a usoudil, že jsou to stopy zvěře. Několikrát měl pocit, jako by před ním utíkalo velké rychlonohé zvíře, pravděpodobně wapit, americký jelen. Nebyl si tím ale jistý. Nějakou šelmu, pumu nebo kojota nezahlédl. A také toho nijak nelitoval.

Hustá spleť větví v lese poskytovala útočiště velkému množství nejrůznějšího ptactva. Byly tu snad stovky holubů, zelenožlutí papoušci a docela malinkatí ptáčci, snad kolibříci. Za mýtinkou se mihl velký pták a Godfrey v něm poznal amerického supa, kondora. V mlází zahlédl i krocana a bezděky si vzpomněl, že nemají čím rozdělat oheň.

Godfrey pozoroval i stromy a rostliny. Nevyznal se příliš v přírodě, ale nezdálo se mu, že vidí nějaké zvláštní druhy vegetace – stromy a keře vypadaly stejně, jak je znal z Kalifornie. Rostly tu duby i buky, břízy, magnólie, javory. Hustší porosty střídaly mýtiny a všude bylo možné pohodlně procházet, v nejhorším případě houštiny obcházet. Prales v pravém slova smyslu, který by bylo nutné vymýtit nebo vypálit, aby se utvořila cesta, to nebyl. Od moře vanul lehký větřík a mezi kmeny se občas zaleskla stříbrná plocha. Godfreymu se šlo dobře a využíval toho: rázoval si to dopředu bez pomyšlení, že by měl být trochu opatrnější. Vegetace mu nepřekážela ani ho neohrožovala a neuvědomoval si, že by mu mohla cestu zkřížit nějaká šelma. Spěchal za svým cílem tak, že skoro nic nevnímal. Jediné, co pozoroval, byly sluneční paprsky. Jejich směrem se musel řídit, aby nezbloudil. Nevšiml si ani ptáků, kterým se říká průvodčí. Letělo jich nad ním celé hejno, zastavovali se, vraceli a opět se vydávali před neznámým cestovatelem, jako by mu chtěli ukazovat cestu.

Že byl Godfrey napjatý a nedočkavý, není divu. Za hodinu bude jeho osud i osud Tartelettův rozhodnut. Za hodinu se dozví, jak to vypadá za pahorky, ke kterým mířil, a bude-li možné dostat se tudy do obydlených končin. Byl přesvědčen, že je *Dream* během své sedmnácti denní plavby donesl k japonskému nebo čínskému pobřeží a tady pak ztroskotal. Podle slunce byl přesvědčen, že *Dream* nepřekročil rovník.

Po dvou hodinách chůze urazil Godfrey, jak se domníval, asi pět mil. Víc nepočítal, protože si musel několikrát zajít, aby se nemusel prodírat hustým lesním porostem nebo spletí křovisek. Pahorky už nemohou být daleko.

A opravdu. Les počínal řídnout, stromy rostly opět v osamělých skupinách a krajina byla prozářena sluncem. Půda se tu zdvihala do svahu a tvořila dost příkrou stráň.

Ačkoliv byl už dost unavený, měl Godfrey dostatek pevné vůle, aby nepolevil a nezmírnil svoje kroky. Kdyby svah nebyl tak strmý, byl by snad dokonce i běžel.

Brzy se dostal tak vysoko, že mohl pohodlně přehlédnout celou zelenající se krajinu, kterou nechal za sebou. Ale Godfreyho nezajímalo, co je za ním. Věděl to a pohled na líbezný kraj ho vůbec nevábil. Nespouštěl oči z holých vrchů, které byly před ním a které mu zakrývaly výhled na východ.

Z pahorkatiny vyčníval malý kužel, převyšující ostatní vrcholky. S hrbolatým hřebenem návrší ho spojoval mírný svah. Godfrey se rozhodl, že vystoupí na tento vršek.

„Tam. tam musím jít. Odtamtud budu mít nejlepší rozhled," řekl si polohlasně a přidal do kroku. Co mu pohled z kuželovitého pahorku ukáže? Město? Vesnici? Poušť?

Byl rozčilený a srdce mu tlouklo víc vzrušením než námahou z cesty. Přitiskl si ruce na prsa v domnění, že je trochu utiší. Začalo se mu i

špatně dýchat, přecenil svoje síly. Ale nechtěl se zastavit za žádnou cenu, nepomýšlel na krátký odpočinek. I kdyby měl na vrcholu pahorku padnout únavou, dorazí tam bez zastávky.

Téměř pod cílem byl svah už tak strmý, že po něm nezmohl jít. Musel si pomáhat i rukama, zachycoval se travin, nízkých křovin nebo i kamenů, jak kde to šlo.

Na vrchol kuželovité hory se už jen drápal. Doplazil se na plošinu a chtivě se očima zakousl do vytoužené východní krajiny.

Uviděl moře. Nic než široké a daleké moře, splývající na obzoru s oblohou.

Chviličku zůstal ležet, aby se vydýchal a aby nabral odvahu otočit se a podívat, co je za ním. Ležel na horké skále a cítil strašnou únavu. Snad nebude mít už ani sílu se vrátit.

Sluneční paprsky tak pálily a hřály, že se musel pohnout. Nejdřív se posadil a pak pomalu vstal. Otočil se na svém Mont Everestu k západu a uviděl opět moře. Točil se kolem dokola a všude, kam se podíval, bylo jen moře.

„Ostrov!" vykřikl Godfrey.

Uslyšel vlastní hlas a srdce se mu sevřelo. Copak ho vůbec nenapadlo, že mohou být na ostrově? Tolik si přál, aby byli v neznámém cípu nějakého kontinentu, že si takovou myšlenku vůbec nepřipustil? A přece jsou na ostrově. Na osamělém ostrově uprostřed širého oceánu. Nikde kromě přilehlých skalisek nebyl v moři další ostrov, ostrůvek, skála. Holá vodní pláň svírala ve svém náručí ten kousek země. Godfreymu se zatočila hlava. Připadalo mu, že usnul na lodičce a najednou se probudil a nemá ani veslo, ani plachtu, aby mohl přirazit ke břehu.

Vzpamatoval se ale rychle. Neměl jiné východisko než podrobit se okolnostem. Záchranu zvenčí očekávat nemohl, musí se o ni postarat sám.

A aby to mohl udělat, musí nejdřív vědět, jak vlastně vypadá ostrov, na kterém s Tartelettem strávil svou první noc.

Ostrov byl dost rozlehlý. Godfrey myslel že jeho plocha může být tak šedesát čtverečních mil. Byl podlouhlý, táhl se od severu k jihu.

Uprostřed ostrova byl hustý zelenající se les, táhnoucí se až téměř k úpatí pahorkatiny, na jejímž vrcholu Godfrey stál. Mírné pohoří spadalo dosti příkře na východní straně k mořské hladině.

Jinak všude, kam Godfrey dohlédl, byla prérie s houštinami nebo několika osamělými stromy. Břeh byl většinou skalnatý, těžko přístupný, jen na několika místech ustupoval povlovně do vody a byl písčitý. Skály tvořily řadu výběžků do moře a vypadaly jako malinké mysy nebo rozsochaté předhůří. Do pevniny zabíhalo několik zálivů, ale tak úzkých, že vypadaly jako choboty. Větší loď by do nich vplout nemohla, jedině tak rybářská bárka. Většinu z nich by zaplnily dvě tři loďky. Jedině záliv, na jehož dně odpočívá nešťastný *Dream*, byl rozsáhlý. Teď z dálky

připadal Godfreymu mnohem menší, přece se ale podobal otevřené rejdě a jeho ramena svírala široký úhel. Přístav by to ale nebyl nijak bezpečný, jedině v případě, že by vítr vál od východu a rozrážel se o pahorkatinu ostrova.

Co je to za ostrov? Patří k nějakému souostroví? Nebo je to osamělý ostrůvek, na hladině Tichého oceánu?

Godfrey znovu pátral, jestli neuvidí na moři něco, co by *se* podobalo ostrovu. Měl výborný zrak, a přece neuviděl ani malý, ani velký, ani nízký, ani vysoký ostrov. Na celém kruhu obzoru nespatřil nic. Jestli tu přece někde nějaký ostrov je, tak až za obzorem a to znamená velkou vzdálenost.

Mladý muž se pokoušel shledat všechny svoje zeměpisné znalosti, doufal, že se mu podaří alespoň přibližně určit, který ostrov Tichého oceánu to vlastně je. Přemýšlel chvíli a došel k následujícímu závěru: Jestliže *Dream* plul celých sedmnáct dní jihozápadním směrem, pak při rychlosti padesáti až osmdesáti mil denně mohl přeplout něco kolem padesáti stupňů. Že nepřekročili rovník a nejsou na jižní polokouli, to už poznal. Poloha ostrova je tedy někde mezi šedesátým až sto sedmdesátým stupněm.

Godfrey se domníval, že na mapě by v této části Tichého oceánu nenašel jiné souostroví než Sandwichovo*. Nemohl se však rozpomenout, nejsou-li poblíž nějaké roztroušené ostrovy, které by vedly až k břehům Číny.

Celá tahle úvaha byla ale vlastně zbytečná. Copak má nějaký prostředek, plavidlo, loď, aby se mohl vydat do pohostinnějších končin?

„No," řekl si Godfrey, „nevím, kde jsme, neznám jméno ostrova, a tak ho pokřtím sám. Pojmenuji ho po Phině, na počest dívky, kterou jsem neměl opustit. Chtěl jsem se toulat světem a teď uvíznu tady. Snad alespoň to jméno nám přinese trochu štěstí."

Věděl už sice, že lidský příbytek nenalezne, přece se však pokoušel znovu zjistit, jestli je ostrov obydlený.

Ani z vrcholu nejvyššího pahorku ostrova neuviděl nic, co by prozrazovalo nějaké stopy osídlení. Nebyl tu statek nebo hospodářství v prérii, domek na kraji lesa, rybářská chata na pobřeží.

Ostrov byl dokonale pustý. Ale pusté bylo i moře. Po celou dobu, co tu Godfrey stál, rozhlížel se a uvažoval, se na moři neukázala jediná loď.

Godfrey si uvědomil, že tu už víc nevypátrá a že se musí vrátit. Než se však vydal na cestu lesem k Tartelettovi, rozhlédl se naposledy. A uviděl na severu na konci luk nějaké obrovské stromy, které tu tvořily dost velkou skupinu. Jak se zdálo, byl to kus pravého pralesa. Stromy čněly do výše a jejich kmeny, jak alespoň Godfreymu připadalo, byly nesmírně silné. Takové dosud Godfrey neviděl.

** Nynější Havajské ostrovy*

„Vypadá to na to," řekl si, „že bychom se mohli ubytovat někde tam. Jestli je to opravdu prales, pak tam najdeme nějakou vhodnou dutinu ve stromě. A neklame-li mě zrak, vytéká odtamtud taky potok. Co jiného by se to vinulo prérií než voda? Najdeme tam asi pramen."

Než se vrátí, než si seženou trochu jídla, bude zase večer. Vydají se tedy k vysokému lesu až zítra.

Godfrey se ještě otočil k jihu. Tam to vypadalo docela jinak. Lesy a prérie ustupovaly brzo žlutému koberci písčitých břehů a pobřeží přecházelo v malebné skupiny skal.

Náhle se Godfrey zarazil. Zdálo se mu, že za skalami, na které se právě díval, se zdvihá lehký dým.

„Nejsme tu sami!" zaradoval se. „Určitě tam jsou naši druzi z *Dreamu!* Vlastně to není možné? Jak by se tam dostali? To by museli už včera ujít hezkých pár mil od zálivu. A proč by to dělali? Spíš tam najdu nějakou rybářskou osadu!"

Godfrey pozoroval napjatě kouř, vznášející se za skalnatou hrází. Je to opravdu kouř? Není to jen jemná pára, kterou vítr zvolna sráží k západu? Nemýlí se?

Asi ho jen zmámil zrak. Kouř nebo spíš pára brzy zmizela a nebylo už vidět nic. Bylo po naději. Godfrey se ještě chvíli díval, jestli se pára neobjeví znovu, ale marně. Sesmekl se z vrcholku své rozhledny a spěchal ze svahu směrem k lesu. Brzy se dostal do jeho stínu a za necelou hodinu prošel celým lesem. Zastavil se na pokraji.

Uviděl Tarteletta uprostřed stádečka. Zvířata se pásla a zobala v jeho blízkosti, jako by střežila ona jeho, a nikoliv on je. Ale co to ten paličatý profesor vlastně dělá, čím se to zabývá? Tvrdošíjně a s úsilím na něčem pracuje. Godfrey se musel zasmát. Tartelett držel v rukou dřívka a úporně je o sebe třel. Snažil se je zapálit. Tahle vytrvalost by si zasluhovala jistě lepšího osudu.

Tartelett už z dálky pozoroval blížícího se Godfreyho.

„Tak co?" volal na něho z dálky. „Co pošta? Co telegraf?"

„Měli zavřeno," odpověděl Godfrey. Neměl odvahu profesorovi říci, kde jsou.

„A co domorodci? Řekli vám, kdy přijede nějaká loď?"

„Neviděl jsem je. Jsou asi na lovu. Podívám se tam znova. Ale teď se musíme najíst. Umírám už hlady. Pohovoříme si až potom."

I dnes se musel Godfrey a jeho druh spokojit se skromnou stravou. Jedli totiž – syrová vejce a ústřice.

„Skromnost v jídle zaručuje trvalé a pevné zdraví," opakoval Godfrey při jídle několikrát. Tartelett asi nebyl téhož mínění. Dotýkal se pokrmu skoro štítivě a jen s vypětím vůle polykal.

Kapitola jedenáctá,

v které se vyřeší otázka ubytování

Godfrey dopoledne správně předpokládal, že dnes už nebudou mít dost času na to, aby si našli přístřešek. Den dost pokročil, do hledání se pustí zítra.

Profesor na něho neustále naléhal nejrůznějšími otázkami. Co viděl, co zjistil, koho potkal, jaké zprávy přináší. Godfrey se konečně vzdal.

„Jsme na ostrově," řekl, „na ostrově Phina. Musíme se nejdřív postarat o to, jak tu budeme žít. Jak se odsud dostaneme, to musíme nechat na pozdější dobu."

„Cože? Ostrov? Moře nás vyvrhlo na ostrov?" děsil se Tartelett.

„Ano. Je to ostrov."

„Ostrov obklíčeny mořem?"

„Samozřejmě."

„Ale co je to za ostrov?"

„Řekl jsem vám už, že je to ostrov Phina, Pojmenoval jsem ho tak sám. A jistě chápete proč."

„Ne! To vůbec nechápu," ušklíbl se Tartelett, „Jak vás mohlo napadnout dát ostrovu Phinino jméno? Nevidím v tom žádné podobenství. Slečna Phina, pokud vím, je obklopena zemí, nikoliv oceánem!"

Za jiných okolností by se byli oba asi srdečně zasmáli. Takhle nevypadala Tartelettova poznámka jako vtip, spíš to byla smutná úvaha. Než se přichystali na noc, vydal se Godfrey nasbírat novou zásobu vajec a lastur. Jednotvárná strava jim už nešla ani dost málo k duhu. Godfrey byl dost unavený a usnul u paty jednoho stromu dřív, než se nadál. Tartelett nespal skoro celou noc. Nemohl se smířit s představou, že jsou na osamělém ostrově, a přepadaly ho truchlivé a trpké myšlenky.

Ráno byli oba na nohou dřív, než zakokrhal kohout.

Snídani doslova odbyli. Zkuste jíst tři dny za sebou ráno, v poledne a večer totéž. Nebude vám chutnat, i kdybyste jedli tu nejvybranější lahůdku. Jídelníček si ale přece jenom trochu zpestřili. Godfrey si všiml, že v stádečku je koza s kůzletem, už skoro odstaveným, a tak nejdřív Godfrey Tartelettovi a pak Tartelett Godfreymu nadojil do dlaní trochu mléka. Bylo to o něco lepší než čerstvá voda.

Tartelett vzpomínal na nejrůznější nápoje, které by si mohl kdykoliv koupit v některém hostinci nebo krčmě v San Francisku. Představoval si i všelijaké speciality, koktajly s lákavými názvy, i když je nikdy nepil a nevěděl, jak chutnají. Skoro záviděl ptákům i čtvernožcům, kteří zahánějí žízeň čistou vodou a ani je nenapadne, že pít se dá ledacos a že do nápojů je možné přidávat všelijaké přísady, aby byly lahodnější.

Nemají to na tom světě jednodušší? Obejdou se i bez ohně, nemusejí si svou potravu vařit. Stačí jim syrová tráva, kořínky, zrní – a tady mají jako na zeleném stole všechno neustále prostřeno.

„Na cestu!" vyrušil ho ze smutných úvah Godfrey.

Vykročili. Družina domácích zvířat se vydala za nimi, - aniž by ji pobídli.

Mířili na sever, tam, kde včera večer Godfrey objevil z vrcholu kúželovité hory skupinu obrovských stromů. Nešli ale nitrem ostrova. Godfrey se rozhodl jít tam podél pobřeží. Možná že při pobřeží něco uvidí. Snad sem příliv vyvrhl nějaké trosky z lodi. Možná že se tu setkají s někým z *Dreamu.* A jestli moře vyplavilo na břeh mrtvolu některého z jejich druhů, pak musí ubožáka pohřbít. Uvažovali spíš o této možnosti, že potkají někoho živého, už nedoufali. Ostrov nebyl tak rozlehlý a za tu řadu hodin, které od katastrofy uplynuly, už by se navzájem našli.

Přešli několik písečných vyvýšenin a dostali se do míst, kde sbírali vejce a lastury. Nic nového se tu neobjevilo. Pro každý případ si udělali novou zásobu ústřic a vajec. Co kdyby na severu ostrova neměli ani tuhle hubenou stravu? Poslední odliv tu nechal chaluhy, vystoupili proto výš, aby měli pohodlnější cestu. A také, aby měli lepší rozhled, aby mohli zkoumat větší úsek pobřeží. Kromě mořských řas tam však moře nevyneslo nic. Neštěstí, které oba naše cestovatele potkalo a udělalo z nich robinzony, bylo k nim zřejmě ještě příkřejší, než ke všem jejich předchůdcům. Těm vždycky něco zůstalo. Mohli z lodi vynést nejrůznější věci pro první potřebu, měli k dispozici i trosky. Na nějaký čas jim vystačily zásoby potravin, šatstvo. Měli nástroje a zbraně, aby si mohli opatřit nejnutnější životní potřeby. A tady nic. Za oné tragické tmavé noci zmizela loď v hlubinách moře beze stopy a nezanechala na pobřeží ani jedinou třísku. Nic, ani sirku ne – a právě o tu sirku tolik šlo, právě tu by tolik potřebovali!

Vím, že lidé, kteří sedí v příjemném teple u hořícího krbu, klidně řeknou:

„Není nic snadnějšího než rozdělat oheň! Je na sta možností! Stačí dva křemeny, trochu vyschlého mechu. Nebo kousek suchého plátna. Střenka nože může posloužit jako ocílka! Dva pouhé kousky suchého dřeva! Zkuste je třít, jako to dělají obyvatelé Polynésie!"

No tak to zkuste!

Godfrey si uvědomoval, jak lidé umějí poradit – v představách, skoro se bavil. Kráčel a přemýšlel, že si možná někdy i on sám, když prohraboval krb plný žhavého uhlí, myslel totéž. Četl cestopisy a představoval si všechno tak lehké. Ale teď, když to měl prakticky udělat smýšlel docela jinak. A ne bez starostí uvažoval že oheň, živel pro člověka tak nepostradatelný, není možné ničím nahradit.

Tartelett šel za ním a neustále se ohlížel po stádečku. Volal na zvířata, sháněl je dohromady, pečoval, aby se jim žádné neztratilo. A docela zbytečně, zvířátka šla ochotně sama.

Porost na svazích se trochu změnil. Přibylo listnatých keřů a Godfrey je prohlížel. Na několika uviděl malé kulaté plody. Nevěděl, jak se keře jmenují, ale poznal, že ovoce nazývají Indiáni „manzanila" a rádi je pojídají. V některých krajích Kalifornie rostou celé houštiny těchto ovocných keřů.

„Tak přece jenom změna v jídelníčku," otočil se k Tartelettovi radostně, „podívejte, čím si zpestříme to věčné pojídání vajec a ústřic."

„Tohle se taky jí?" podivit se Tartelett.

„Samozřejmě," přisvědčil Godfrey.

A natrhal si několik manzanil. S chutí se do nich "zakousl.

Byla to sice pláňata, ale měla příjemnou chuť, i když byla poněkud kyselejší. Profesor se nerozpakoval a napodobil svého společníka. Nezdálo se, že by byl nálezem nespokojen. Často se v posledních dnech ušklíbal, ale teď mu trpká chuť ovoce vyloudila na tváři blažený výraz. Plody byly šťavnaté a Godfrey přemýšlel, že by bylo možné vyrobit z nich i nápoj. Jen co si pořídí nějaké dřevěné nádoby. Bude jim určitě chutnat líp než čistá voda.

Počínali si jako kluci v cizí zahradě, trhali a kousali ovoce a naplnili si jím i záňadří. Pak se vydali na cestu. Úpatí svahu se brzo změnilo v prérii, kterou protékala malá říčka, nebo spíš bystře proudící potok. Byl to tentýž, který včera Godfrey viděl z nejvyšších vrcholku východního pohoří.

V pozadí se tyčily obrovské stromy. Cesta k nim byla trochu delší, než si Godfrey představoval Vzdálenosti nelze tak dobře odhadnout, díváme-li se z kopce. Šli téměř čtyři hodiny, než k stromům dorazili. Bylo už po poledni.

Místo ale stálo za tu námahu. Zasluhovalo vyhledání, návštěvu a prohlídku. Bezpochyby bude rozumné usadit se tady.

Na konci rozsáhlé divoké lučiny, prérie, tu a tam porostlé manzanilami a jinými keři, vypínalo se do výše asi dvacet obrovitých stromů. Velikostí, výškou i silou kmenů se vyrovnaly obřím stromům, rostoucím v kalifornských lesích. Stály tu v polokruhu, jako by je někdo takhle úmyslně vysadil. U jejich úpatí se prostíral hebký zelený koberec, který se táhl dál ještě několik set kroků podél řečiště potoka. Pak ustoupil písčitému dlouhému břehu, posetému oblázky, kameny a kusy skal. Břeh končil v moři dlouhým výběžkem ostrova na severní straně.

Tyto obrovské stromy, kterým se v západní Americe říká většinou „big-trees" – tlusté stromy – byly sekvoje, tisovcovité rostliny nevídaně velikého vzrůstu, na nichž podobně jako na jehličnatých stromech rostou šištice. Kdybyste se zeptali Angličana, má-li tento strom nějaké zvláštní jméno, bez váhání by vám odpověděl: „Wellington." A kdybyste tutéž otázku položili Američanovi, řekl by: „Washington".

Je v tom, trošku rozdíl, že?

Ale ať strom už pojmenovali jedni na počest „železného vévody", chladnokrevného vítěze bitvy u Waterloo, nebo druzí z úcty k zakladateli Spojených států amerických, jsou to vždycky ty nejohromnější rostliny kalifornské a nevadské flóry.

V obou státech, Kalifornii i Nevadě, jsou celé lesy těchto velikánů a některé stromy mají v obvodu šedesát až osmdesát stop* a jsou vysoké asi tři sta stop. Jeden z nich, strmící u vstupu do Yosemitského údolí, má objem více než sto stop. Dokud stál – teď už je bohužel poražený a leží na zemi – dosáhl by větvemi do stejné výše, do které se tyčí štrasburský chrám. Byl vysoký více než čtyři sta stop. Některé z těchto stromů mají svá jména, jako například „Matka lesů", „Krása lesů", „Zákopníkova chatrč", „Dvě stráže", „Generál Grant", „Slečna Ema", „Brigham Young a jeho žena", „Tři grácie", „Medvěd" a podobně. Jsou to doslova fenomenální zjevy rostlinné říše. Na pařezu jednoho z těchto stromů vystavěli kiosk s parketem, na kterém může pohodlně tančit šestnáct až dvacet lidí čtverylku. Avšak obrem mezi těmito obry uprostřed státní rezervace je „Otec lesa", prastará sekvoje, jejíž stáří se odhaduje na

** Stopa— asi 30 cm*

čtyři tisíce let. Vypíná se do výšky čtyř set padesáti dvou stop, a sahá tedy výš než kříž na chrámu sv. Petra v Římě, je vyšší než pyramidy u Gizy, vyšší než zvonice na katedrále v Rouenu. Je považována za nejvyšší „pomník" světa.

Naši skupinu asi dvacíti těchto rostlinných obrů rozesel rozmar přírody na ostrově snad v době, kdy král Šalomoun stavěl Jeruzalémský chrám, který je už dávno v sutinách. Nejvyšší stromy dosahovaly možná výšky skoro tři sta stop, nejmenší ne méně než dvě stě padesát.

Godfrey zůstal stát údivem. Tyto ojedinělé přírodní zjevy rostou obvykle jen ve výši pěti až šesti tisíc stop nad mořem. Jen podívaná na ně stála za cestu sem. Kmeny stromů vypadaly jako kulaté, jasně hnědé sloupy, spíš jako vytesané než vyrostlé, protože se jejich průměr od úpatí až k prvním větvím téměř nezmenšoval. A tyto válcovité sloupy, podobně jako umělá stavba, nesly ve výši osmdesáti až jednoho sta stop klenbu, v našem případě ovšem rostlinnou, ze spletených větví.

Jedna ze sekvojí, největší z celé skupiny, upoutala Godfreyovu pozornost. V jejím kmeni hned u úpatí byl široký a dostatečně vysoký otvor, kterým bylo možné pohodlně vstoupit do dutiny stromu. Kmen byl uvnitř zpráchnivělý a zdálo se, že se strom svých kořenů drží už jen silnou kůrou. Byl ale ještě živý, zelený a mohl i tak růst snad ještě celé věky.

„Nepodařilo se nám najít jeskyni nebo nějakou jinou skrýš," řekl Godfrey „a tak si uděláme obydlí tady. Budeme mít krásný dřevěný dům i s věží, jaký hned tak někdo nemá! Tady budeme pod dokonalým přístřeškem. Pojďte, Tartelette, půjdeme se tam podívat."

A mladý muž popadl svého druha za ruku, bez okolků ho vlekl do vnitřku sekvoje.

Na zemi ležela silná vrstva rostlinného prachu. Dutina byla dost prostorná, vypadalo to tu jako v docela pohodlné kruhovité místnosti. Jak je dutina stromu vysoká, vidět nebylo, bylo tu příliš tma. Tma v našem případě Vítaná. Nepronikaly sem sice sluneční paprsky, nevnikalo sem denní světlo, ale to zároveň znamenalo, že tu nejsou nikde štěrbiny nebo skuliny, kterými by mohl dovnitř vniknout déšť nebo vítr. Náhoda našim dvěma robinzonům přála. Nalezli tu útulek, v kterém budou moci za snesitelných podmínek přebývat a v klidu spát, kam se budou moci utéci, až se obloha zachmuří a spustí se déšť. Těžko si mohli přát něco lepšího.

„Tak co říkáte našemu přírodnímu domečku, Tartelette?" zeptal se Codfrey.

„Domeček s trochu vysokou střechou, hm. Ale dobrý," odpověděl Tartelett. „Jenže mi dělá starosti komín."

„Komín?" podivil se Godfrey tomu praktickému nápadu. Jednou budou něco takového opravdu snad potřebovat „Teď se zatím o komín starat nemusíme," poznamenal, „nejdříve musíme mít oheň, aby k něčemu komín byl."

Tartelett to uznal bez námitek.

Godfrey se vydal na výzvědy. Chtěl zjistit, jak vypadá nejbližší okolí obrovských stromů. Jak jsem už řekl, prérie se táhla až ke skupině těchto velikánů. Jejím zeleným kobercem, poněkud bujnějším, než se dalo čekat, protékal potok a udržoval zeleň svěží. Příjemné bublání a tříšť vodních kapek, které se rozbíjely o kamenité dno, osvěžovaly vzduch. Kolem břehů rostly nejrůznější keře, mezi nimi i plané manzanily, které slibovaly sklizeň ovoce.

Proti proudu potoka rostly skupiny jiných stromů, dubů, buků a javorů. I když to byly pěkné, urostlé, stromy, vypadaly přece poblíž „mammoths-trees" – mamutích stromů – jako pouzí trpaslíci. Prérií se táhly klikatiny tmavší zeleně, pravděpodobně tu tekly uzoučké pramínky vody. Při nich byly tu a tam rozesety různé keře a všelijaké traviny. Jaké druhy rostlin to jsou, prozkoumá Godfrey zítra.

Jestli se líbila krajina jemu, líbila se také, jak se alespoň zdálo, domácím zvířatům. Kozy, ovce i aguti se tu rychle zabydleli, jako by to tady dávno znali. A jak by také ne, měli tu šťavnatého lupení, zelené trávy a všelijakých rostlin takovou hojnost, že ji snad nikdy nespasou. Však se už také s vervou pustili do hryzání, oškubávání a ožírání. Tlamičkami jen mleli. Kachny se cachtaly v potůčku, slepice a kohouti vyzobávali chtivě nějaká zrnka a snad i červíky při jeho břehu. Zvířata tu pobíhala, poskakovala, poletovala, bekala, kdákala a káchala. V těchto končinách to byl bezesporu nevídaný a neslýchaný jev.

Po krátké obchůzce se Godfrey vrátil k sekvojím. Prohlížel si důkladně strom, který si zvolili za 'obydlí. Peň stromu byl téměř hladký, nebylo na něm nic, čeho by bylo možné se přichytit. Šplhat po něm pro jeho tloušťku nebylo možné a dostat se až k větvím jinak by také nešlo. Godfrey uvažoval, že v případě nebezpečí by bylo nejrozumnější hledat útočiště v hustém větvoví, které se vznášelo vysoko nad jeho hlavou. Jak se tam ale dostat? Napadlo ho, že dutina stromu se možná táhne do značné výšky a že by v ní bylo možné upravit jakési stupně. Zatím to ale zjistit nemohl, protože přírodní sklepení ovládala tma. Snad se zatím nepřihodí nic, co by je nějak vážně ohrozilo. O bezpečný úkryt se postarají později, zatím si mohou vchod do dřevěné jeskyně zatarasit suchými větvemi.

Godfrey nechal opět stádečko v péči Tartelettově a vydal se na „lov" soušek. Našel jich dost, než se mu ale podařilo dovléci potřebné množství na místo, stálo už slunce nízko nad obzorem. Moc toho už tedy dnes ne udělá, důkladnější přípravy na bezpečnější ubytování musí odložit na zítřek.

I tak ale měli lože na noc přichystáno. Když se najedli a večeři si zpestřili planým ovocem – zalehli bez rozpaků do rostlinného prachu, který pokrýval vnitřek sekvoje. Poležení v něm bylo docela pohodlné, jen se nesměli moc vrtět, aby ho nevířili. Byl úplně suchý.

Ještě než se uložil k spánku pod ochranu přírody, vykonal Godfrey malý obřad. Za asistence profesora Tarteletta pojmenoval na počest

strýce Williama W. Kolderupa sekvoji „Will-Tree"*. A tak podobně, jako obrovité sestry jejích sekvoje v lesích Kalifornie i sousedních států mají jména slavných občanů, dostal své jméno i tento strom.

Kapitola dvanáctá,

která končí bleskem a šťastnou hromovou ranou

Proč by se k tomu nepřiznal: Godfrey byl připravený stát se v novém, neobvyklém postavení úplně jiným člověkem. Dosud žil téměř svévolně, lehkomyslně, tak málo rozvážlivě. Nemusel se o nic starat, všechno přicházelo tak přirozeně, jakoby samo sebou. Nejmenší starost si dělal o vlastní život, nenapadlo ho, že by o něj musel někdy dbát. Nepřemýšlel, co bude zítra, bylo tak samozřejmé, že příští den se bude podobat předchozímu, a tak ho nic nevyvedlo z klidu. Ani jeho spánek, kterého si doma dopřával bohatě – spával bez přerušení až deset hodin denně – nic nerušilo. Obrazně řečeno, neobtěžoval ho ani šelest růžových lístků.

S tím je už ale konec. Byl na neznámém ostrově, úplně odloučený od ostatního světa, a musel spoléhat jenom na svoje vlastní síly. A okolnosti, v kterých se ocitl, nebyly příliš příznivé. Bude mít co dělat, aby uhájil, život svůj i Tartelettův.

Je sice velmi pravděpodobné, že zpráva o zmizení *Dreamu* dorazí brzy do San Franciska a že strýc bude po jeho posádce pátrat. Ale bude to něco platné? Čím jsou oba trosečníci na malém ostrově uprostřed obrovského oceánu. Nejspíš znamenají tisíckrát míň než jehla v otýpce sena, než zrnko písku na dně moře. A hledej si je! Možná že celé ohromné jmění strýce Kolderupa by padlo na pátrání, a zbytečně.

Tentokrát, ačkoliv měl útulek na noc víc než pohodlný, si s Tartelettem vyměnil role. Profesor spal jako dřevo a Godfreyho soužily nejrůznější myšlenky. Spal povrchně, s nepokojem, mozek mu pracoval na plné obrátky i v dřímotě. Vzpomínal na minulost a trpce litoval, jak se lehkomyslně vzdal klidného života, uvažoval o přítomnosti, přemýšlel, co všechno bude muset udělat, myslel na budoucnost. Ta ho znepokojovala nejvíc.

Godfrey docela obyčejně, lidsky trpěl, Poznal něco, o čem neměl až dosud tušení. Trpké zkoušky, kterými v minulých dnech prošel, alarmovaly jeho rozum a nutily ho soudit, kombinovat, předvídat, tvořivě přemýšlet. Bylo to dost těžké, schopnosti k tomu sice měl, ale

* *Vilémův strom.*

nepotřeboval je, až doteď v něm jen klidně dřímaly. Godfrey byl odhodlaný zápasit se zlým osudem, zabezpečit nejbližší dny co nejlépe a využít všech možností, aby odsud vyvázli. Jestli se mu to podaří, pak bude mít dobré ponaučení pro budoucnost.

Vstal brzy ráno s úmyslem postarat se o snesitelnější život. Co všechno je k tomu třeba udělat! Poohlédnout se po nějakých potravinách, zdravějším a pestřejším jídle, než které museli dosud jíst, pokusit se znovu o rozdělání ohně, aby si mohli upéci maso, rybu. Vyrobit nějaké nádoby, v nichž by mohli uchovávat vodu, mléko a ovocné šťávy, připravit si pro případ nebezpečí zbraně, opatřit si nějaký oděv, aby nechodili brzy oblečeni podle módy Polynésanů.

Tartelett ještě spal. Ve tmě ho vidět nebylo, slyšet ale ano. Odfukoval spokojeně při dospávání ranního snu. Ubožák, tak neschopný vést namáhavý život, byl jediný, koho osud při katastrofě *Dreamu* uchránil. Byl i v pětačtyřicátém roce svého života stejně lehkovážný, jako byl jeho žák do posledních dnů. Spal, jako by se nechumelilo, a nestaral se, že Godfrey nebude na všecko stačit sám, že by mu měl pomáhat. Nešika, jak by mu mohl pomáhat, víc by pokazil, než udělal. Je vlastně přítěží, břemenem, které potáhne Godfrey navíc, bude se muset o něho starat jako o malé dítě. Ale Godfrey to udělá rád, je to přece jeho druh a jediný člověk, s kterým se mohl stýkat. Byl to lidský tvor, který uměl mluvit, s kterým bylo možné hovořit. I když mluvil většinou bez rozmyslu a říkal věci, které tu byly směšné, nesmyslné. Hovořil o všem možném, ale vesměs o věcech podružných, málo důležitých. Uměl i naříkat, a jak. A to dělal skoro pořád. Ale bylo to lepší, než kdyby tu byl Godfrey sám. Kdoví jak by snášel úplnou osamělost, kdyby neslyšel lidský hlas. Tartelettova přítomnost byla Godfreymu mnohem milejší, než by uvítal přítomnost papouška Robinsona Crusoea! S Tartelettem, ať je to jak chce, není sám. A samota by ho děsila nejvíc.

„Robinzon bez Pátka nebo Robinson s Pátkem?" myslel si. „Tohle není ta pravá robinzonáda, jakou bych si přál!"

Onoho jitra, dne 29. června, se Godfrey ani v nejmenším nehněval, že je sám, že Tartelett ještě spí. Doufal, že mu bude štěstí přát a že najde nějaké plody, ovoce, jedlý kořen, něco, čím profesora překvapí a potěší. Zanechal svého druha libým snům a odešel.

Pobřeží a mořskou hladinu pokrývala ještě lehká ranní mlha. Sluneční paprsky se ale do ní už opíraly a na severu i na východě ji zdvihaly. Za chvíli ji slunce rozežene docela. Vypadalo to na krásný slunný den. Godfrey si uřezal silnou větev, upravil se ji jako hůl a dal se na cestu. Asi po dvou mílích došel k pobřeží, které dosud neznal a kde ostrov Phina vybíhal v úzký mys.

Tam posbíral několik škeblí a nasnídal se. Našel tu i docela malé ústřice výtečné chuti. Bylo jich tu obrovské množství.

„Tak hladem nezemřeme," zaradoval se. „Těch ústřic jsou tu snad tisíce kusů. A tohle už je věru lahůdka i pro ten nejzhýčkanější jazýček. Jestli bude Tartelett i teď naříkat, tak jenom proto, že ústřice vůbec nerad. Ale on jim přijde na chuť!"

Třebaže ústřice nemohou nahradit maso a chleba beze zbytku, přece je to velmi výživné a vydatně jídlo, zvlášť když se jich člověk dokáže najíst dosyta. Maso těchto měkkýšů, je lehce stravitelné a člověk je může bez nebezpečí nejen jíst, ale dokonce se jím i přejídat.

Godfrey sebral po snídani svou hůl a vydal se k jihovýchodu. Šel trochu oklikou, podle pravého břehu potoka. Mířil napříč prérií ke skupině stromů, kterou spatřil včera za roztroušenou řadou keřů a které si chtěl zblízka prohlédnout.

Odhadoval, že stromy jsou ve vzdálenosti dvou mil. Šel po břehu potoka, pokrytém hustou nízkou trávou. Při břehu hnízdili vodní ptáci, kteří teď, vyrušeni neznámým vetřelcem, znenadání v hejnech a s křikem vyletovali ze sítin. Na dně potoka viděl Godfréy rejdit i různé druhy ryb. Brzy se koryto potoka rozšířilo, voda v něm tekla v šíři téměř čtyř až pěti metrů, takže potok vypadal spíš jako říčka.

Godfrey pozoroval ptáky i ryby. Při trošce obratnosti se mu jistě podaří některého, ptáka chytit nebo ulovit rybu. Jak je ale bez ohně připraví k jídlu, to nevěděl. Když došel k prvnímu pásu keřů, byl příjemně překvapen. Poznal mezi nimi dva druhy rostlin, které plodily i jedlé hlízy. První z nich se musely buď uvařit, nebo upéci, aby byly chutné a poživatelné, druhé se mohly jíst syrové. Američtí Indiáni se živí dodnes plody obou těchto rostlin.

První druh patřil ke keřům, nazývaným „camas", které rostou i v nejhorší půdě, v níž se jinak nic nedaří a která se nehodí k obdělávání a k pěstování užitečných rostlin. Mezi jejími kořínky vyrůstají kulaté hlízy, které obsahují hodně výživných látek, především škrobu. Mohou se jíst celé, nebo se z nich vyrábí mouka, ale v obou případech je třeba hlízy dřív uvařit nebo upéci. Syrové jsou odporné. Podobají se vzhledem i chutí bramborám

Druhý keř plodil podlouhlé hlízy, kterým Indiáni říkají, „yamph". Ty obsahují daleko méně živin než „camasy", ale v našem případě jim dáme přednost: mohou se jíst i syrové.

Godfreyho objev nesmírně potěšil. Vytahal si několik těchto hlíz, omyl je ve vodě a bez okolků je snědl. Pamatoval ovšem i na Tarteletta. Nasbíral tolik plodů, že si je musel naložit na rameno a spěchal zpátky k Will-Tree.

Je snad zbytečné říkat, že ho Tartelett uvítal přívětivě. Pustil se do „yamphů" tak chtivě, že žák musel svého profesora napomínat, aby se mírnil.

„Ale co," mávl Tartelett rukou a cpal se dál, „dnes máme k jídlu tyhle dobré kořínky a kdopak ví, co bude zítra."

„Zítra je můžeme mít také," zasmál se Godfrey, „i pozítří a v dalších dnech. A dokonce můžeme jíst i tyhle," vytáhl z kapsy jeden „camas".

„Copak je to?" zeptal se Tartelett a chtivě po hlíze sáhl. Zakousl se do ní, ale hned se otřásl odporem. „Co mi to dáváte? Vždyť to není vůbec k jídlu," šklebil se.

„Takhle ne," přisvědčil Godfrey, „ale můžeme si z nich připravit mouku a upéct placky, až budeme mít oheň."

„Oheň," potřásl Tartelett hlavou. „Oheň! A jak ho chcete rozdělat?"

„To ještě nevím," odpověděl Godfrey. „Ale musíme se o to pokoušet, nějaký způsob snad najdeme."

„Nebesa ať se nad vámi smilují, drahý Godfrey!" vykřikl profesor. „Když si jen pomyslím, že stačí škrtnout kousíčkem dřeva o podešev střevíce a oheň rozdělat, jsem pěkně dopálený! Ne, nikdy mě ani nenapadlo, že mě zlá náhoda přivede do takovéhle bídy! V ulicích San Franciska nemusíš udělat ani tři kroky a potkáš džentlmena s doutníkem v ústech. A ten ti ochotně připálí, požádáš-li ho. Ale tady ..."

„Nejsme ve městě, Tartelette! A předpokládám, že by bylo trochu dětinské spoléhat tady na úslužnost chodců!"

„Řekněte mi, hrome," řekl profesor společenského chování, „proč se vlastně musí maso vařit a těsto péct. Proč nás příroda neuzpůsobila tak, abychom se mohli živit vzduchem?"

„Jednou tomu tak bude," usmíval se Godfrey.

„Myslíte?"

„Nemyslím, vím. Učenci se touhle otázkou alespoň zabývají."

„Copak je něco takového možné? Prosím vás, jak by mohli něco podobného vyřešit? Mohl byste mi to trochu vysvětlit?"

„Proč ne? Dýchání a trávení jsou životní pochody, které jsou si dost podobné. Alespoň u rostlin je přijímání vzduchu totožné s přijímáním potravy. Jestli se chemikům podaří docílit, aby i člověk mohl asimilovat dechem, bude problém rozřešený. Zdá se mi to dost jednoduché, nejde o nic jiného, než učinit vzduch výživným, lépe řečeno, dokázat, aby si z něho člověk dokázal živiny brát. Pak budeme pokrm vdechovat, místo abychom ho pojídali. To je všechno!"

„Je dost mrzuté," pokýval hlavou profesor, „že tenhle vynález už není hotový. Jak rád bych teď do sebe vdechl půl tuctu sendvičů, libru dobrého hovězího a trochu vína, abych dostal na skutečné jídlo chuť."

A Tartelett se do představ tak vžil, že snad viděl šťavnatá vzdušná jídla. Otevíral bezděky ústa a dýchal z plných plic. Docela při tom zapomněl, že má sotva co dát do úst, aby se nasytil obyčejným způsobem Godfrey ho vyrušil a připomněl mu skutečnost „Pojďte, musíme myslet na důležitější věci" Ze soušek, které včera Godfrey přivlekl, si upravili jakási košťata. A z velkých kusů kůry něco jako lopaty. Pustili se do vyklízení rostlinného prachu, který pokrýval podlahu jejich příbytku a snadno se vířil. Za dvě hodiny klopotné námahy zbavili konečně dutinu stromu té nepříjemné vrstvy, která se při nepatrném pohybu zdvihala v mracích.

Půda tu byla pevná, tvrdá, jakoby vydlážděná. Široké kořeny sekvoje tu tvořily pevnou spleť. Povrch byl sice hrbolatý, ale suchy a pevný. Na dnešek spali v prachu jako v peřinách. Pro příští noc si musejí připravit lože, na tomhle tvrdém podloží by je sotva spánek navštívil.

Rozložili si proto na slunce několik otepí suché trávy, kterou natrhali ve stepi. Do večera bude krásně vyschlá a upraví si z ní pohodlná lůžka.

Pamatovali i na ostatní „nábytek". Godfrey měl výtečný nůž a jeho pomocí vyrobí postupně lavici a stůl, aby za nepohody mohli zůstat doma, uvnitř stromu, a jíst tady i pracovat. Denního světla sem širokým otvorem vchodu proudilo dost. A kdyby snad museli někdy vchod zatarasit před nějakým nebezpečím, pokusí se Godfrey vydlabat ve stěně sekvoje jeden nebo dva otvory, které jim poslouží jako okna.

Godfreyho stále zajímalo, jak je dutina asi vysoká. Pořídil si tyč dlouhou deset až dvanáct stop a pokoušel se nahmatat pomocí ní strop. Ať se ale natahoval sebevíc, bodal tyčí jen do prázdna. A tak toho zase nechal, není to věc tak naléhavá.

Den míjel a s prací nebyli do západu slunce ještě hotovi. Lože však měli v pořádku. Oba si nastlali v koutech příbytku svoje postele, ale čeho se nenadáli! Slepice se chtěly s nimi o jejich lože podělit. K večeru vletěly do Will-Tree a oběma mužům dalo dost práce, než je zase vyhnali. Godfrey si uvědomil, že drůbež nemá kde hřadovat a že jí bude

muset zřídit kurník v některé jiné sekvoji. Čtvernohá zvířata naštěstí podobný útok nepodnikla, ovce, kozy a aguti spokojeně ulehli k spánku venku.

Na noc si ke vchodu přitáhli opět soušky a v klidu spali až do rána.

V následujících dnech pilně pracovali. Stůl i lavice byly hotové, Godfrey vyrobil i polici na nádobí. Nádobí! Zatím se nezmohli na jiné než z velkých lastur – ty jim sloužily i jako talíře, i jako sklenice. Zásobili se potravou. Nasbírali vejce, mušle, hlízy, natrhali si ovoce.

Těžší práci vykonával většinou Godfrey, Tartelett jen sbíral a ukládal plodiny, čistil příbytek, myl lastury. . A přece dělal i namáhavější věci, například pral. Ovšem kolik měli prádla! Dvě košile, dvoje spodky, dva páry ponožek! S tím byl i nešikovný Tartelett brzy hotov. Když se u obyvatel Will-Tree pralo, chodili naši trosečníci naboso a svrchní kalhoty měli navlečeny přímo na těle. Počasí jim ale naštěstí přálo, na horkém slunci prádlo rychle schlo, a tak se mohli zase brzo pořádně obléknout. Ale jak dlouho? Na ponožkách už bylo znát, že mnoho nevydrží.

Tak žili v poměrném blahobytu a bez nehody až do 3. července. Na tu bídu, s kterou uvnitř, sekvoje začínali, byli už pohodlně zařízeni.

Nezapomínali ale ani na to, že bez pomoci zvenčí se z ostrova nikdy nedostanou. Oba každou chvíli pátrali po mořské hladině, jestli neuvidí nějakou loď. Godfrey chodil také každý den do zátoky, neobjeví-li se tam rybářská loďka, bárka, plachetnice nebo neuvidí-li nad obzorem dým, který by ohlašoval plující parník. Moře však bylo stále pusté, a zdálo se, že ostrov Phina leží někde mimo všechny dráhy obchodních i cestovních lodí. Vracel se zklamaný, ale naděje se nevzdával.

Oba pamatovali i na oheň. Sbírali houby, které se jim zdály vhodné, a dávali je sušit na slunce, aby získali něco na způsob zápalných hubek. Když houby vyschly a skoro se rozpadaly na prach, pokoušel se Godfrey vykřesat pomocí svého nože z křemene jiskry, které by hmotu zapálily. Ale námaha byla marná. Houbovitá hmota se nevzňala, jiskry do ní zapadly a zhasly. Zkusili totéž s rostlinným prachem z vnitřku sekvojí, Ale úspěchu se zase nedočkali. Ani mořská houba, kterou Godfrey našel na útesu a dal vyschnout, se k rozdělání ohně nehodila.

Godfrey i Tartelett byli už skoro zoufalí. Bez ohně to bylo hrozné. Ovoce, hlízy, ústřice, všechno, co jedli, jim už dávno přestalo chutnat, žaludek se vzpíral přijímat stále jen syrovou a jednotvárnou potravu. Kolikrát se zadívali na svoje stádečko, prohlíželi si ovce, aguty i drůbež a představovali si pečínku. Profesor pozoroval zvířata očima mnohem lačnějšíma než Godfrey, sledoval jejich pobíhání kolem Will-Tree a útroby se mu svíraly krutým hladem. Pojídal asi to živoucí maso očima!

Na pomoc jim přišla právě včas neočekávaná událost, kterou jim snad seslala sama prozřetelnost.

V noci z 3. na 4. července se změnilo počasí. Už několik dní trvala téměř nesnesitelná horka a poslední den trpěli doslovnou sluneční výhní. Horký vzduch se tetelil i ve stínu, naplnil jejich příbytek a nemohl ho ochladit

ani vánek, přicházející od moře. Než ulehli, pozorovali, že se chystá k bouři.

Asi o jedné hodině v noci se Godfrey í Tartelett probudili hřímáním, které provázelo velkolepý ohňostroj blesků. Nepršelo, ale liják byl na spadnutí. Z nebes se spustí brzy celé vodopády.

Godfrey vstal a vyšel ven, aby se porozhlédl po obloze.

Nad korunami stromů se zuřivě křižovaly blesky, oblaka byla plná ohnivých jazyků. Blesky ozařovaly téměř nepřetržitě nízká mračna a listí stromů se na ohnivém pozadí rýsovalo jako linie jemné stínové kresby.

Najednou, uprostřed neutuchajícího burácení hromu, rozsekl blesk, mnohém intenzivnější než byly předešlé, ovzduší. Zemí otřásla hromová rána.

Godfrey, sražený napolo úlekem, napolo strašlivou ranou, klesl k zemi. Kolem něho pršely déšť s ohněm. S údivem pohleděl vzhůru, co se děje. Blesk zapálil suché větve ve vrcholku stromu a na zem teď v lijáku padaly jiskry, kousky hořícího dřeva i celé větve jako plápolající pochodně.

„Oheň! Oheň!" vykřikl Godfrey a volal svého druha.

„Oheň!" opakoval Tartelett a vyběhl ven. „Požehnána buďte nebesa za to, že nám ho sesíláte!"

Oba se vrhli k plápolajícím větvičkám. Rychle je posbírali a vnesli do vnitřku sekvoje. Přihrnuli k nim soušky, kterými si na noc zakrývali vchod.

Právě včas. Déšť se změnil v úplný příboj vod, který rychle uhasil oheň ve vrcholku stromu. Kdyby si nepospíšili, udusil by i jejich naději, kterou nalezli v planoucích oharcích.

Kapitola třináctá,

v níž Godfrey opět uvidí lehký dým na druhém konci ostrova

Ta bouřka přišla vhod! Godfrey ani Tartelett se nemuseli tak jako Prométheus odvážit mezi bohy, aby jim ukradli oheň. Nebesa jim ho poslala sama. Tartelett jim znovu a znovu děkoval a nakonec poznamenal, že to udělala ze zdvořilosti. Poslala jim oheň po blesku, aby se nemuseli trmácet do nebeských výšin. Teď je jenom na nich, jestli si ho udrží.

„Nesmíme ho nechat vyhasnout, stůj co stůj!" vykřikl Godfrey.

„Zvlášť když budeme mít dostatek dřeva, abychom ho udrželi," poznamenal věcně Tartelett. Byl tak nadšený, že blaženě pokřikoval.

„Toho máme dost. Ale kdo bude oheň udržovat?"

„Já přece! Budu bdít dnem i nocí, bude-li toho třeba," jásal Tartelett a mával nad hlavou hořící větví.

Godfrey nalámal ze suchých větví hraničku a podpálil ji. A ze soušek připravil Tartelettovi zásobu, která by stačila nejen do rána, ale na dva tři dny.

Tartelett opatrně přikládal, a kdykoliv se mu zdálo, že hranička uhasíná, podpálil větev a točil s ní, aby znovu oheň rozdmychal.

A tak to dělal až do rozbřesku.

O dříví nouzi neměli. Kdyby neměli nic jiného, vystačila by jim zásoba uschlých stromků, které před časem přivlekl Godfrey, na několik dní. Ale pod klenbou sekvojí bylo dřeva dost a dost: úlomky dřev, větvičky i celé větve důkladně proschlé. Pokud je namočil noční liják, tak jen svrchu, dříví zase rychle osychalo a brzy jím mohli topit.

Plápolající krb, tak šťastně v noci zapálený, přenesli z vnitřku sekvoje k úpatí jednoho stromu. Mezi dvěma kořeny, spojujícími se ve výši prsou dospělého muže, našli příhodné místo. Oheň tu plápolal jasně a vesele. Tartelett u něho klečel, nadechoval zhluboka do plic vzduch a dmýchal do ohně, ačkoliv to bylo úplně zbytečné. Oheň hořel sám.

Oheň, o který se tolikrát marně pokoušeli, který si tolik přáli, nebyl ale na to, aby se mu obdivovali. Byl to pro ně div „ale div," který musí sloužit, který udělá tečku za jednotvárnou stravou. Už nebudou pojídat syrové mušle a „yamphy", teď poznají, jak chutnají hlízy pečené v popelu nebo vařené ve vodě. A další a další pečená jídla, maso! Pustili se hned do příprav.

„Mohli bychom sníst jednu nebo dvě slepice," rozvíjel svoje představy o budoucím jídelníčku Tartelett a jeho čelisti se přitom pohybovaly, jako by už žvýkal „k nim přidáme kýtky z aguta, skopovou kýtu, pěkně tučnou, ovčí, kus kozího masa, několik kousků zvěře, která běhá po prérii, dvě tři sladkovodní ryby a několik mořských ryb."

„Ne tak zhurta," napomínal ho Godfrey a usmíval se. Tartelettovo menu, ani dost málo skromné, ho rozveselilo. „Chcete si pokazit žaludek, abyste si vynahradil dřívější půst? Jen šetřme zásobami, Tartelette! Jděte pro dvě slepice, každý si vezmeme jednu. To bude až dost. A chleba si nahradíme pečenými „camasy", doufám, že budou tak dobré jako brambory.

Na první hostinu obětovali svůj život dva nevinní opeřenci. Profesor se projevil jako obratný kuchař. Obě slepice zručně oškubal, očistil, vykuchal, napíchl na hůlky, a už se otáčely na rožni nad praskajícím ohněm.

Godfrey mezitím připravoval „camasy", které byly vlastně nejdůležitějším jídlem, z něhož se skládala první opravdová snídaně na ostrově Phina.

Aby byly poživatelné, bylo třeba počínat si jako Indiáni. Tento způsob by měli znát všichni Američané, vždyť mohli na prériích západní Ameriky často pozorovat, jak se to dělá.

Godfrey nasbíral na pobřeží několik plochých kamenů a vsunul je do řeřavého uhlí, aby se rozpálily. Možná že Tarteletta napadlo, že je škoda v tak pěkném ohni péci pouhé kameny. Protože to ale přípravě jeho slepic nevadilo, nic neříkal.

Zatímco se kameny pálily, vyhrabal Godfrey širokými mušlemi v zemi dosti hlubokou jámu. Na dno jámy naskládal suché dříví a zapálil je. Oheň udržoval, dokud se dno i stěny jámy důkladně neprohřály. Když všechno dříví shořelo, vyhrabal rychle popel a na dno jámy rozložil hlízy „camasy". Na ně položil tenký drn, ten přikryl rozžhavenými kameny a na nich opět zapálil oheň.

Postavil tak jakousi malou pekárnu, a to v čase "podivuhodně krátkém. Netrvalo mu to snad všechno ani. hodinu.

Slepice se dopékaly, pekárna pomalu vychladla. Když Godfrey odstranil kameny a drn, našel pod nimi „camasy" v docela jiném stavu, než v jakém je sem ukládal. Kdyby je, až vychladnou, rozdrtil, získal by mouku na placky nebo na chleba. Mohly se ale jíst, tak jak byly. Chutnaly jako ty nejvýtečnější brambory.

Samozřejmě že další přípravou se už Godfrey nezdržoval. Můžeme si snadno představit, s jakou chutí se oba přátelé pustili do jídla. Slepice ohryzaly až na kost a k nim přikusovali výborné „camasy". S těmi šetřit nemuseli, rostlo jich tady habaděj. Stačilo se jen na pravém místě sehnout, a sesbíral jsi jich na sta.

Když skončili snídani, pustil se Godfrey do přípravy mouky. Ta se nekazí, dá se dlouho udržet a podle potřeby se z ní může péci chléb, kdykoliv je třeba.

Den se zdál oběma mimořádně vydařený a šťastný. S chutí vykonávali nejrůznější práce, ale na krb nezapomínali. Stále přikládali na oheň, palivo, aby neuhasl. Zejména na noc ohniště důkladně opatřili. Tartelett se však obával, že jim krb vyhasne, v noci se budil vstával, přikládal a rozdmýchával oheň. Lehl si na chvíli, ale hned se mu zdálo, že oheň skomírá, a zase vstal. Vůbec necítil, že minulou noc probděl, vstával čile a ošetřoval oheň až do svítání.

Noc uplynula v klidu. Kokrhání kohouta vzbudilo nejdřív Godfreyho a pak i jeho společníka, který přece jen nakonec usnul.

Pojednou Godfrey ucítil jakýsi průvan. Táhlo na něho odněkud shora, z vnitřku Will-Tree. Napadlo ho, že kmen je dutý až nahoru, k prvním větvím, a tam že je někde otvor. Budou ho muset zacpat, aby na ně netáhlo nebo netekla voda, až bude zase pršet.

„Ale to je přece zvláštní!" řekl si Godfrey. „Jak to, že tu dřív průvan nebyl? Nebo to způsobil blesk?"

Vyšel ven, aby si důkladně prohlédl kmen stromu. A uviděl něco, na co pro bouřku, starosti s ohněm, s přípravou jídla ani nevzpomněl.

Blesk zasáhl strom mnohem víc, než se zdálo. Na vrcholu byla sekvoje rozťata vedví, a blesk pak sjel po kůře až ke kořenům. Zanechával za sebou hlubokou stopu: oloupal ze stromu kůru od

vrcholku až téměř k úpatí. Stopa se táhla na hnědém kmeni jako bělostná jizva. Kdyby byl blesk sjel do vnitřku stromu, byl by zabil Tarteletta. Kdyby jen o něco uhnul ze své dráhy, byl by zasáhl Godfreyho, pozorujícího starostlivě oblohu. Neměli ani tušení, v jakém nebezpečí oba za hromobití byli.

„Doporučuje se," řekl Godfrey, „neschovávat se za bouřky pod stromy. Je to dobré ponaučení pro ty, kteří se mohou při bouři stromům vyhnout. Ale jak si máme poradit my, když ve stromě bydlíme? No, uvidíme!"

Prohlížel si znovu sekvoji a zadíval se na místo, kde začínal dlouhý pruh způsobený bleskem.

„Zdá se," uvažoval, „že strom je dutý po celé své výšce. Tamhle ve vrcholu způsobil blesk rozsedlinu a jedině tudy může do vnitřku stromu proudit vzduch. Ubohý strom. Žije už jen v okrajích svého kmene a v koruně. Ještě se o tom přesvědčím!"

Godfrey vyhledal několik smolných větví, které by mu posloužily jako pochodeň. Našel je u skupiny borovic. Vytékala z nich pryskyřice, a když jednu z větví zapálil, jasně svítila. Godfrey vešel s hořící větví do dutiny sekvoje. Tmu rychle vypudilo světlo a ozářilo vnitřek Will-Tree.

Asi patnáct stop nad zemí spatřil Godfrey klenbu. Byla nepravidelná, jako vyhlodaná živly.

Zdvihl pochodeň a zpozoroval, že v klenbě je úzký otvor, který vypadal jako komín. Jeho pokračování se ztrácelo ve tmě, vnitřek komína nebylo vidět. Strom byl tedy asi opravdu dutý po celé své délce. Jestliže ale stěny otvoru jsou shnilé, možná že se mu podaří dostat se otvorem nahoru. Jeho nepravidelné okraje mu poslouží jako stupně.

Godfrey se rozhodl, že věc prozkoumá hned. Uložil si dva úkoly: za prvé ucpat nežádoucí komín, aby tudy nevnikala do jejich obydlí voda a aby sem nevanul vítr. Jinak by Will-Tree přestal být útočištěm. A za druhé se chtěl přesvědčit, jestli by při případném útoku zvenčí, ať už domorodců nebo divoké zvěře, nebylo možné dostat se otvorem nahoru a najít úkryt ve větvích sekvoje.

Co by mu bránilo? Jestli se nahoře setká s nějakou překážkou, může se zase vrátit.

Zastrčil pochodeň do mezery mezi dvěma silnými kořeny v zemi a začal se drápat vzhůru. Byl silný, obratný a mrštný, zvyklý tělocviku jako všichni mladí Američané. Lehce se dostal až k ústí úzkého otvoru, do kterého se doslova vsoukal. Opíral se o jeho stěny zády i koleny a lezl vzhůru jako kominík. Jen se bál, aby se otvor nezúžil tak, aby už nemohl dál.

Zatím to šlo však dobře, i když ne bez námahy. Kdykoliv narazil na nějaký výstupek, usedl, aby trochu vydechl.

Po několika minutách byl Godfrey ve výšce asi šedesáti stop. Ještě dvacet a dostane se do výše prvních větví.

Cítil, že mu do tváře vane čerstvý vzduch. O něco níž uvnitř sekvoje nebyl vzduch příliš svěží, a tak jej teď chtivě vdechoval.

Chvíli odpočíval, setřásl se sebe prach, který na něho se stěn napadal, a zase pokračoval v cestě dutinou. Stále se zužovala.

V tomto okamžiku uslyšel nějaký lomoz, který se mu právem zdál podezřelý. Uvnitř stromu něco škrábalo. A hned nato se ozvalo syčení.

Godfrey strnul.

„Co to?" divil se. „Má tu doupě nějaké zvíře? Tak vysoko? Není to snad had? To snad ne, na celém ostrově jsme žádného ještě neviděli. Bude to asi nějaký pták, kterého jsem vyrušil."

Nemýlil se. Když vystoupil ještě o něco výš, zaslechl vyděšený krákot, provázený bitím křídel. V dutém stromě se uhnízdil nějaký pernatec a teď chce prchnout.

„Kšá, Kšá!" zavolal Godfrey několikrát. Byl vetřelcem on, nebo pták? Z Godfreyova hlediska byl vetřelcem okřídlenec. „Kšá! Kšá!" – a pták byl pryč.

Godfrey zatím nic neviděl, ale domyslel si, že to byla kavka. Pták vylétl otvorem a zmizel v koruně stromu.

Za několik okamžiků na to prošla týmž otvorem Godfrey ho hlava. A brzy seděl náš robinzon pohodlně na silné větvi stromu. Od země ho dělilo dobrých osmdesát stop.

Obrovský kmen sekvoje nesl ve své koruně vpravdě celý les. Co říkám les, byl to skoro prales, taková tu byla spletenina větví. A těžko si představit, že by tímhle pralesem mohl někdo proniknout.

Godfreymu se to ale podařilo. Ne bez námahy, samozřejmě. Šplhal z větve na větev a dostával se tak postupně do vyšších a vyšších pater obrovského stromu. Vyplašil přitom celá hejna ptáků. Odlétali odsud s křikem a usazovali se na okolních stromech, o mnoho nižších, než byl Will-Tree.

Godfrey pokračoval ve výstupu takřka bez umdlení a ustal teprve, když se horní slabé větve začaly pod tíhou jeho těla ohýbat. Stejně už byl ve vrcholku stromu a stál tu na větvi jako na rozhledně.

Rozhlédl se kolem sebe. Uviděl širé moře. A pod jeho nohama se rozkládal ostrov Phina jako plastická mapa.

Pátral, jak už byl zvyklý, kdykoliv pohlédl na moře, neuvidí-li nějakou loď. Samozřejmě zase nic. Godfrey si povzdechl — pokolikáté už. A pak si prohlížel nevelký kus země, na kterém byl odsouzen žít. Na jak dlouho? Možná navždycky.

S překvapením zpozoroval, tentokrát na severu ostrova, lehký dým podobný tomu, který už jednou viděl na jihu. Tenkrát si myslel, že se mu něco zdálo. Proto teď hleděl s mnohem větší pozorností.

Jemný kouř, dole sedavý a na konci tmavě modrý, stoupal klidně přímo vzhůru do čistého vzduchu.

„Tak přece mě zrak neklamal!" vykřikl. „Je tam kouř! A kde je kouř, tam je taky oheň! A kdo umí rozdělávat oheň? Jedině člověk! Na ostrově je nějaký člověk!"

Godfrey se snažil zjistit předně místo, odkud dým vycházel. Bylo to na severovýchodě ostrova, šikmo přes prérii. Až se tam vydá, musí pak sejít k pobřeží. Skály, nad kterými se vinul průhledný dým, nemůže minout.

Celý se chvěl, když sestupoval po zeleném lešení až k první větvi nad zemí. Tam se na chvíli zastavil, aby si naloupal mech. Našel ho tu dost. Potom konečně vklouzl do otvoru, ucpal ho mechem, jak nejlíp dovedl, a spustil se komínem dolů.

Krátce se zastavil u Tarteletta, aby mu řekl, že se nemá znepokojovat. A rychle zamířil na severovýchod k pobřeží.

Šel téměř dvě hodiny, i když skoro běžel. Cesta vedla nejdřív zelenou prérií, pak minul skupinu stromů a křoviska kručinek. Konečně se dal po břehu, až došel ke skalám.

Dým však zmizel. Marně hledal Godfrey kouř, který uviděl z vrcholku stromu. Ovzduší bylo čisté. Godfrey si však polohu místa, odkud dým vystupoval, zevrubně určil a dobře zapamatoval. Došel až na místo, kde mělo být ohniště. Ale nenašel je. Spletl se snad, bylo to kousek dál? Godfrey hledal, prozkoumával pečlivě celé pobřeží, A volal...

Nikdo na jeho volání neodpovídal. Žádná lidská bytost se neukázala na břehu. A dokonce tu ani nebylo jediné stopy po ohni, teprve před chvílí vyhaslém.

„To není možné," žasl Godfrey, „přece jsem se nemýlil. Byl to určitě kouř, co jsem viděl. Byl to dým! A přece tu není nic, co by svědčilo, že tu před dvěma hodinami hořel..."

Godfrey byl natolik při rozumu, že bylo těžké připustit nějaké mámení smyslů. Rozhodně nepodlehl klamu, co viděl, to viděl. Není tu snad někde pramen horké vody, nějaký gejzír, který se objevuje jen občas, a proto ho teď nemůže najít?

Vyloučené to nebylo. I když byl Godfrey přesvědčený, že viděl prve skutečný dým, trochu se uklidnil. Jak by mohlo ohniště takhle beze stopy zmizet? Byla to asi pára!

Godfrey si nezapíral, že je zklamaný. Opustil pobřeží a vracel se k Will-Tree. Šel pomaleji a prohlížel si krajinu trochu bedlivěji, než když spěchal ke skalám. Uviděl několik jelenů wapitů. Byla to ale plachá zvířata, prchala tak rychle, že by bylo nemožné je dohonit.

Ke čtvrté hodině odpoledne byl Godfrey zase zpátky. Na několik kroků před svým obydlím uslyšel skřípavé zvuky housliček. A brzy uviděl profesora Tarteletta Dobrý muž stál nad ohněm jako vestálka, zbožně hlídal posvátné plameny, svěřené jeho dozoru, a vyhrával si k tomu na housličky.

Kapitola čtrnáctá

Godfrey najde bednu která jemu i jeho druhu udělá velkou radost

Zásada stoické filosofie, že máme s klidem snášet to, čemu není možné se vyhnout, nevede sice k nijak významným činům, ale je praktická. Godfrey se jí chtěl řídit a podrobit jí všechno své konání. Poněvadž si nemohl vybrat a musel žít na tomto ostrově, bylo nejmoudřejší zařídit se tu, pohodlně a klidně vyčkávat, až bude příležitost odejet.

Protože se sháněním potravy neměli mnoho práce, měli vybudovanou pekárnu a stále hořící krb, obrátili svou pozornost na vylepšení vnitřku Will-Tree. Nebylo tu sice nijak skvělé pohodlí, ale zato čisto. Často si vyměňovali trávu na svých ložích, nádobí, rozmnožené teď o několik dřevěných misek a primitivní džber, vydlabaný z kusu kmene, se skvělo větší čistotou než nejkrásnější talíře a mísy leckterého amerického hostince. Byla to zásluha profesora Tarteletta, umýval stolní náčiní s obdivuhodnou péčí. První provizorní stolek, byl nahrazen pohodlným širokým stolem, k lavici přibyly židle vyrobené z pařezů. Už zapomněli, jak nepohodlné bylo, když museli při jídle klečet.

Největší starost jim působilo šatstvo. Šetřili ho, jak nejvíce mohli. Bylo stále teplo, a tak chodili většinou polonazí. Ale někdy se přece jen museli obléknout, a až košile, spodky, kazajky roztrhají, co pak? Budou

se muset odívat kožemi? Patrně ano. Proto také kůže zvířat, která zabili, pečlivě sušili a mnuli, aby byly použitelné. Tartelett těch několik kousků oděvu, které měli, stále pral. V čistém oděvu se oba cítili líp.

Godfrey sháněl většinou potravu. Naučil se chytat ryby holýma rukama, podařilo se mu lapit i několik holubů, nastražil past v zemi, a ulovil tak dokonce i jelena. Pomohl si stejně jako jeho dávní předkové: vykopal hlubokou jámu, zakryl ji větvemi a jednoho dne v ní wapita skutečně nalezl. Časem vyrobil z vodních rostlin jakési sítě, které nastražil v říčce nebo v moři, a vždycky tu nějakou rybu pak našel. Upletl dokonce zvláštní dvojitý koš, který jednou viděl u rybářů, živočich, který do něho jednou vlezl, už nemohl ven. Pak stačilo denně obejít a prohlédnout všechny nástrahy a pasti a pokaždé něco přinesl. Ušetřil tak jejich stádečko, které se začalo pomalu, ale jistě zmenšovat. Jen drůbeže přibylo, takže si mohli občas dopřát kuřata. Aguti se snad množili bez ustání, ačkoliv je často jedli, neubývalo jich.

I když jim tedy skoro nic nechybělo, přece jen jednu věc postrádali dost naléhavě: obyčejný kuchyňský hrnec! S jakou chutí by někdy rádi vypili horký nápoj z bylinek, snědli uvařený brambor nebo zhltli doušek polévky. Tartelett, nedávno tak okouzlený ohněm, začínal už zase naříkat: chybělo mu to i ono, a to především v jídle.

Godfrey se o tyhle neuskutečnitelné potřeby málo staral. Zařídil slepicím kurník, aby byly na noc v bezpečí. A přemýšlel, kde a jak zřídí pro stádo ovcí, koz a agutů chlév. Zatím toho nebylo třeba, počasí bylo dobré.

Jednoho dne se dvěma ovcím a jedné koze narodila mláďata! To bylo radosti. Mléka měla mláďata dost a měli ho dost i Godfrey s Tartelettem. Koze. která přišla na ostrov s kůzletem, mléka ve vemeni po pilném dojení stále přibývalo. Kůzle zatím vyrostlo v malou kozičku a bylo odstaveno.

V okolí Will-Tree bylo stále živo. Zvířata netrpěla nedostatkem potravy a držela se poblíž. V horkých dnech přicházela ulehnout do stínu a bylo milé pozorovat je, jak odpočívají. Protože se jim ani jediné zvíře až dosud neztratilo usoudili, že na ostrově není dravá zvěř a nemají se tedy čeho obávat.

Tak míjel v klidu a dobré pohodě den za dnem. Přítomnost byla zajištěna, horší ale bylo pomyšlení na budoucnost.

A tu se přihodila neočekávaná věc, která znamenitě zlepšila situaci našich dvou mužů.

Stalo se to dne 29. července.

Godfrey kráčel po břehu zátoky, kterou před časem pojmenoval na Dream-Bay*. Už dlouho tu nebyl a chtěl zjistit, je-li tu také tolik měkkýšů jako při severním pobřeží. Možná že také ještě doufal, že tu najde něco z

** Záliv Dreamu*

lodi. Stále mu vrtalo hlavou, jak je možné, že příboj nevynesl na břeh ani jedinou trosku z *Dreamu.*

Mířil toho dne k severnímu cípu, který končil písčitým břehem. Náhle jeho pozornost upoutal kámen podivně pravidelných tvarů, který vyčníval z písku.

Popohnala ho jakási předtucha. Přidal do kroku. Jaké bylo jeho překvapení, jaká ho popadla radost, když poznal, že to, co považoval za kámen, je bedna, napůl zasypaná pískem.

Pochází z *Dreamu?* Leží tu od chvíle, kdy loď ztroskotala? Nebo se tu snad odehrála nějaká tragédie" a tohle je jediný svědek případu? Těžko říci. Lodní kufr je vítanou kořistí, ať pochází odkudkoliv a ať obsahuje cokoliv.

Godfrey si ho zevrubně prohlížel. Nebyl na něm žádný nápis. Nenasel na něm ani štítek se jménem nebo destičku s iniciálami jména majitele, které zdobívají zavazadla amerických cestovatelů. Možná že uvnitř najde nějakou listinu, která mu pomůže rozpoznat původ, národnost a jméno vlastníka.

Kufr byl neprodyšně uzavřen, a byla tedy naděje, že jeho obsah neutrpěl mořskou vodou. Bedna byla vyrobena ze silného dřeva, potažena tlustou kůží a měla na všech rozích měděné kování. Byla pevně opásána širokými řemeny.

Godfrey sice hořel zvědavostí, co je uvnitř, ale bednu rozbít nechtěl. Pokusí se otevřít její zámek. Aby ji mohl přenést ze zálivu až k Will-Tree, na to neměl dost sil, bedna byla příliš velká a těžká. Ani kdyby přivolal Tarteletta, nepodařilo by se jim kufrem pohnout,

„Vyprázdníme ji na místě," řekl si Godfrey, „a vykonáme cestu tolikrát, kolikrát bude zapotřebí, abychom odnesli všechno, co obsahuje."

Od konce mysu, kde bedna ležela, až k sekvojím byly asi čtyři míle. Odnášením věcí a návraty ztratí oba hodně času a dá jim to dost námahy. Ale času měli dost, a co se týče námahy, tu podstoupí oba rádi.

Co ale ta bedna obsahuje? Dřív než se vrátí k Will-Tree, aby zalarmoval Tarteletta, chtěl Godfrey bednu otevřít a její poklady prohlédnout.

Začal tedy odepínat řemeny. Když se mu to podařilo, odstranil ze zámku měděný chránič. Ale jak se dostat pod zámek? Klíč neměl, neměl ani předmět, kterým by mohl zámek vypáčit. Pokusit se ho otevřít nožem, k tomu neměl dost odvahy. Co kdyby si nůž zlomil?

Čekala ho nejtěžší práce. Hledal tvrdý plochý kámen, kterým by zámek urazil.

Na břehu bylo kamenů dost, mezi nimi i tvrdé křemeny nejrůznějších tvarů. Mohl si mezi nimi vybrat nejvhodnější. který mu poslouží jako kladivo.

Godfrey vzal kámen veliký jako pěst a udeřil jím do zámku.

K jeho největšímu překvapení se zámek ihned otevřel. Buď se mu ho podařilo jedinou ranou přerazit, anebo nebyl zámek zamknutý. V Godfreym se srdce jenjen tetelilo, když zdvihal víko kufru.

Kdyby býval musel bednu rozbít, nešlo by to jen tak lehko. Byla to pravá pokladna. Vnitřní stěny byly vyloženy zinkovým plechem, takže do kufru nemohla vniknout ani kapka mořské vody. Proto také všechno, co bedna obsahuje, bude určitě v neporušeném stavu, ať by to byl předmět sebechoulostivější.

A co bedna obsahovala: Když z ní Godfrey věci vyndával, neudržel se, aby nevykřikoval radostí. Kufr asi patřil náramně praktickému člověku, zvyklému cestovat. A neznámý cestovatel mířil nejspíš do krajiny, kde nebyli lidé a kde měl být odkázán jen na svoje schopnosti a sílu. Nahoře bylo prádlo: košile, spodky, vlněné i bavlněné punčochy, prostěradla, ubrousky, pokrývky. Pak následovaly obleky: vlněné vesty, pevné kalhoty z režného plátna" i soukenné, trička, kabáty ze silné a pevné látky. Konečně tu byly dva páry loveckých bot, dva páry střevíců a dva plstěné klobouky.

Pod šatstvem a prádlem kuchyňské nádobí a náčiní a toaletní potřeby. Godfrey našel hrnec – tolik vytoužený hrnec! – kotlík na vaření, byly tu i dvě konvice na kávu a na čaj, několik lžic, vidliček, nožů, hrnečky, talíře, malé, zrcadlo, kartáč na šaty i kartáčky na zuby, mýdlo a spousta jiných užitečných drobností. Našel tu i tři láhve pálenky, balík čaje a balík kávy.

Dál tu bylo několik nástrojů: lopata, rýč, kladivo, pilka, sekera, širočina, dláto, zásoba hřebíků, nebozez atd. atd.

Godfrey tu nalezl i zbraně: dva myslivecké nože v kožených pouzdrech, karabinu a dvě ručnice, tři šestiranné revolvery, asi deset liber, střelného prachu, několik tisíc kapslí a nepočítanou zásobu olova a kulí – všechny tyto zbraně pocházely z Anglie. Byla tu malá příruční lékárnička, dalekohled, busola a hodinky.

Dole leželo několik anglických knih, svazky čistého papíru, tužky, pera, inkoust, kalendář. Mezi knížkami byla i bible vydaná v New Yorku a kniha snad nejdůležitější, která měla název: Příručka dokonalého kuchaře.

Kdyby byla bedna naplněná až po okraj zlatem, nebyl by to takový poklad.

Godfrey radostí div netancoval a nekřičel. Z ubožáků, kteří neměli skoro nic, se stali rázem boháči: měli úplný výběr nejrozmanitějších a nadmíru užitečných věcí. Godfrey rozložil celé to bohatství na břehu a znovu a znovu je zkoumal a prohlížel. Opravdu snad nechybělo nic, našel v bedně dokonce i věci, kterých by se byl nikdy nenadál. Když se s každým jednotlivým předmětem znovu potěšil, začal věci prohledávat. Otvíral knížky, prohlížel čisté papíry, šahal do kapes oděvů, jestli nenajde nějakou listinu, doklad, který by patřil majiteli, označoval původ kufru nebo sděloval, na kterou loď byla bedna naložena. Hledal marně.

Ani v celém okolí nebylo vidět nic jiného, jediný zbytek lodi, kousek prkna, troska, která by naznačovala, že tu ztroskotalo další plavidlo. Břeh byl holý, moře nevyneslo nic ani na skály. Godfrey se domníval, že bednu vynesl na břeh příboj vln, na kterých snad delší dobu plula. Neuvědomil si, že je příliš těžká na to, aby se udržela nad vodou. Snad tu byla v písku už dávno předtím, než tu ztroskotal *Dream,* a naši trosečníci si jí nevšimli, protože byla celá zakrytá pískem. Vlny snad z jejího povrchu písek odplavily a tak se objevila. Kdo ví?

Jediní dva obyvatelé ostrova Phina měli najednou postaráno na dost dlouhý čas o všechny možné životní potřeby: zbraně, nástroje, nářadí, nádobí, oděv. Šťastná náhoda je obdařila vším možným.

Godfrey uložil větší část předmětů opět do bedny a zavřel ji. S sebou bral pušku, revolver, trochu prachu a olova, myslivecký nůž, dalekohled, a hlavně – hrnec. To bylo všechno, co si chtěl odnést. Bednu opásal pečlivě řemeny, utáhl, posbíral pák věci, které se mu nevešly do kapes, a spěchal k domovu.

Měli byste vidět, jak ho Tartelett přivítal! Profesor tance a společenského chování křepčil kolem svého žáka jako divoch, smál se a

tleskal radostí. A jak teprve vyváděl, když mu Godfrey vypravoval, jaké poklady na ně ještě v bedně čekají.

Ovšem do největšího vytržení přivedl Tarteletta hrnec. Popadl ho za obě ucha a předvedl Godfreymu tanec přímo galantní: hrnec v jeho rukou byl jako vznešená dáma.

Blížilo se poledne a Godfrey se chtěl hned po jídle vrátit k zálivu. Byl by rád, kdyby co nejrychleji dopravili všechny věci do bezpečí ve Wili-Tree.

Tartelett se na cestu těšil. Nebude už muset hlídat oheň – teď mají prach" a můžou si kdykoliv rozdělat nový. A kromě toho se už naučili udržovat oheň po celé dlouhé hodiny, aniž by potřebovali přikládat. A jak ho příroda učila praktickým věcem, prohlásil, že mohou dát nad oheň vařit maso. Než se vrátí, může být měkké.

Naplnili hrnec sladkou vodou, dali do něho celou čtvrtku aguta, několik „yampů", které měly nahradit zeleninu, a trochu soli. Zapomněl jsem vám říci, že o sůl na ostrově nouze nebyla. V skalních rozsedlinách při březích byla téměř všude usazena sůl. A kdyby nebyla, Godfrey by si byl poradil: stačilo by nanosit mořskou vodu do kamenných prohlubní a slunce by se už o sůl postaralo samo.

Tartelett zamnul nad dílem rukama: už se těšil na polévku a vařené maso. To, co před chvílí v chvatu zhltli, nemůže se rovnat lahůdce, která na ně bude v hrnci čekat, až se vrátí.

Nejkratší cestou zamířili k zátoce. Bedna byla na svém místě. Godfrey ji opatrně otevřel. Obsah byl neporušený, nebylo tu na ostrově živáčka, aby se jim v jejich pokladech hrabal a něco odnesl. Tartelett křičel údivem a obdivem, když Godfrey vyjímal věci, které odnesou nejdřív.

Na zpáteční cestě se Godfrey a jeho druh proměnili v nákladní muly. Táhli všechny zbraně, střelivo a šatstvo. K Will-Tree dorazili právě včas, aby si mohli nabrat kouřící masitou polévku. Zdála se jim vynikající. A vařené maso bylo podle profesorova tvrzení vůbec to nejlepší, co kdy jedl. Zajímavé, jak nedostatek povzbudí chuť!

Vykonali ještě jednu pouť a na další cestu už nebylo pomyšlení. Dorazili s nákladem už skoro za tmy.

Nazítří, dne 30. července, vyšli hned s úsvitem. Cestu k zátoce vykonali ještě třikrát a bedna byla prázdná. Celý její obsah byl přenesen a uschován. Než nastal večer, bylo všechno nářadí, nádobí, zbraně, šatstvo, knihy a další věci ve Will-Tree.

V prvním srpnovém dnu se vydali i pro bednu. Včerejší den trávili výrobou polic, věšáků a doháněli jídlo. Při přenášení věcí neměli dost času na vaření a pěkně vyhládli. Bednu snadno přivlekli podél pobřeží, prázdná plula lehce vodou. I po stepi ji snadno dosmýkali až k příbytku. A tady se velký lodní kufr proměnil v šatník.

Vrtošivému Tartelettovi připadala teď budoucnost úplně růžová. Myslel, že už nebudou mít žádné starosti. A tak se jistě nebude nikdo

divit, že přišel za svým žákem s housličkami v ruce a řekl mu prostoduše, jako kdyby byli v salóně Kolderuppva domu:

„Nuže, drahý Godfrey, není už zase čas začít s tanečními hodinami?"

Kapitola patnáctá,

v níž se přihodí přesně to, co se stane každému robinzonovi, ať skutečnému, nebo vymyšlenému

Život našich trosečníků byl teď mnohem příjemnější a ani budoucnost se už nezdála tak hrozivá. Ale zatímco Tartelett žil jenom přítomným chvílím a ve všech darech, které jim přineslo moře, viděl jen prostředky k usnadnění života na ostrově, zabýval se Godfrey vážnějšími myšlenkami. Uvažoval, jestli by nebylo možné ostrov Phinu opustit. Copak nemá teď dost vhodných a potřebných nástrojů, aby vystavěl loď? Troufal si vyrobit lodici, která by byla dost velká a pevná, aby se mohla vydat na moře a dorazit k nějaké sousední zemi, nebo alespoň k velké lodi, která by plula kolem ostrova.

Tartelettovi se však nesvěřil.

Z bedny byl brzy ve Will-Tree zařízen dokonalý šatník. Godfrey v něm na žádost Tarteletta udělal několik přihrádek a zatloukl do vnitřku několik hřebíků, které sloužily jako věšáky. Ovšem že bednu postavili na bok, takže se otvírala jako skutečná skříň. Roztřídili a uložili do ní všechno šatstvo, obuv i prádlo. Ale Godfrey stanovil pravidla, podle kterých se obsahu šatníku mohlo užívat.

„Nač to?" zlobil se profesor. „Nezdá se vám, že trochu škrtíte? Proč bychom se nemohli pořádně obléknout? Copak jsme divoši, abychom chodili polonazí?"

„Prosím, odpusťte mi, že to říkám, Tartelette," odpověděl Godfrey, „ale nejsme opravdu nic jiného než divoši'"

„Ano, když chodíme takhle," ukázal profesor s nechutí na svůj zevnějšek. „Ale když se slušně oblékneme, budou z nás zase lidé!"

„A na jak dlouho, Tartelette?"

„Ujišťuju vás, že se z tohoto ostrova dostaneme dřív, než se nám podaří cokoliv z těchto věcí roztrhat!" tvrdil profesor.

„Nevím nic o tom, že bychom měli z ostrova odejít. Ale i kdyby. Není lepší, aby nám něco přebývalo, než aby nám to chybělo?"

„Jak myslíte," vzdával se profesor. „Alespoň v neděli bychom se však mohli trochu upravit."

„Může být," přisvědčoval Godfrey. „A nejen v neděli, ale i ve svátek." Nechtěl svému lehkomyslnému společníku příliš odporovat. „Teď je ale právě pondělí, takže uplyne skoro celý týden, než se budeme moci vyfintit!"

Godfrey měl pravdu, když tvrdil, že je pondělí. Od chvíle, co se dostali na ostrov, zaznamenával si každý den. Kalendář, který před krátkým časem našel v lodním kufru, mu dosvědčil, že se nemýlí Bylo opravdu pondělí. Tartelett se tvářil celý den uraženě.

O denní práci se teď podělili trochu jinak. Oheň už nemuseli hlídat a ve dne v noci opatrovat. Mohli si ho rozdělat kdykoliv. Tartelett se starosti o oheň vzdával dost nerad, připadala mu nejdůležitější ze všeho, co na ostrově dělal. Teď měl sbírat „yamphy", a „camasy" – ty především, protože si z jejich mouky pekli chleba. A tak chodil denně jednu až dvě míle přes prérii za Will-Tree ke křoviskům sbírat hlízy. Cesta se mu zdála zpočátku dlouhá a namáhavé, ale brzy jí uvykl Občas chodíval také sbírat mušle a ústřice a jiné měkkýše, kterých snědli ze všeho nejvíc.

Godfrey pečoval o domácí zvěř a o obyvatele kurníku. Řeznické řemeslo se mu příliš nezamlouvalo, ale záhy svůj odpor přemohl. Jeho zásluhou se teď na stole objevovala často polévka, většinou masová, a rozmanitě upravené pokrmy. Denní stravu měli nyní pestrou, nemohli si stýskat. I Tartelett byl spokojený. V lesích ostrova Phiny bylo dost zvěře a Godfrey vždycky když mu to trochu dovolil čas, vycházel na lov. Měl pušku, prach a broky, a tak se vracíval vždycky s úlovkem.

Nezapomínal ale ani na zařízení domácnosti. Uvnitř Will-Tree přibylo několik lavic. Povrch stolu byl stesán do hladké plochy a daleko lépe se na něm vyjímaly mísy, talíře a ubrousky, které na něj s nevšední péčí kladl Tartelett. Godfrey vyrobil i lavici a stůl před vchodem do Will-Tree, aby mohli vysedávat a jíst na čerstvém vzduchu. Hromady suché trávy, které sloužily oběma obyvatelům dřív jako lůžka, vystřídaly skutečné dřevěné postele. Chyběly jim sice ještě žíněnky a podhlavníky, ale to jim nevadilo. Uvykli spát na slámě a pokrývky už měli. Každý kousek nádobí a nářadí měl své místo na policích. Zbraně a nástroje visely na hřebících nebo kolících. Šatstvo a prádlo, jak už víme, měli uloženo ve skříni.

I primitivní zátaras u vchodu do obydlí zmizel, Godfrey pomocí nářadí vyrobil bytelné dveře, které na noc zavírali. Nebáli se, že je někdo přepadne, ale někdy vlezlo některé z domácích zvířat dovnitř a rušilo je ve spánku. Teď budou mít klid. Godfrey vydlabal i dvě okénka, na která pomýšlel hned zpočátku. Ve dne jimi vnikalo dovnitř světlo, na noc je zavírali okenicemi. Zatím byly dny ještě dlouhé a nebylo nutné večer svítit. Ale brzy nastanou zimní večery a Godfrey nevěděl, jak to udělá, aby nemuseli používat smolných pochodní, které hodně čadily. Možná že se mu podaří zhotovit několik svící z ovčího loje možná že bude umět připravit dokonalejší svíčky z pryskyřice.

Další starost mu dělal krb, který zamýšlel vystavět uvnitř Will-Tree. Dokud potrvá hezké počasí, postačí jim krb zřízený venku. Nepotřebují ho zatím na nic jiného než na přípravu jídel. Ale až nastanou deštivé dny, až se ochladí, až přijdou mrazy, pak budou potřebovat oheň uvnitř obydlí. A nebude to tak snadné: bude muset odvádět kouř, aby se v příbytku neudusili. A čím, když tu nemají nic jiného než dřevo a to tak lehce vzplane?

Godfrey také vyrobil most přes říčku. Zarazil do dna několik ostrých kůlů, přibil na ně trámy a most byl hotový. Teď už mohli přecházet na severní pobřeží po mostě, nemuseli se plahočit brodem a nezmáčeli se.

Ale i když se oba, především samozřejmě Godfrey, starali, aby život na ostrůvku ztraceném v Tichém oceánu byl co nejpříjemnější, přece mysleli neustále na to, jak se zachránit, jak odtud odplout. Byli už sice docela dobře zařízeni, že by tu snad mohli žít do smrti, ale Godfrey se naděje nevzdával.

Ostrov Phina ležel, jak už víme, mimo tratě, kterými se ubíraly obchodní a cestovní lodě. Bylo to až příliš zřejmé. Jednak se po celou dobu, co se na ostrově ocitli, neobjevila na obzoru ani plachetní, ani parní loď, ani malá loďka. Ostrov neměl bezpečný přístav a také nebylo možné nakoupit tu čerstvou potravu, doplnit si zásoby. Co tedy mohlo lodě lákat, aby si ho přišly prohlédnout? Přece však nebylo pravděpodobné, že by se v blízkosti, neobjevila vůbec nikdy žádná loď. Mohla přece některá zabloudit! A co válečné lodě, ty brázdí oceánem bez ohledu na to, zda a jaké pohodlí nebo nepohodlí najdou, musí hlídkovat, zkoumat!

Protože ani Godfrey, ani Tartelett nemohli pozorovat nepřetržitě moře, usmyslel si Godfrey, že vyrobí něco, čím by míjející .loď upozornil, že je ostrov obydlený.

Na konci mysu, táhnoucího se, k severu, vztyčil vysoký stožár s vlajkou. Obětoval na to jedno z prostěradel, která nalezl v lodním kufru. A protože se, obával, že bílá barva nebude z větší dálky dost zřetelná, vlajku obarvil. Barvu mu poskytli plži, které našel na pobřeží. Při výpravách za potravou jednou zjistil, že tito plži sice nemají dobrou chuť, ale zato jsou plni jasně červeného barviva. Potřísnil si jím košili a barva to byla dost stálá. Tartelett se dlouho marně pokoušel skvrnu vyprat. A i kdyby i vlajka časem vybledla, může ji Godfrey obarvit znova.

Zmiňuji se o vlajce, jako by to byla poslední věc, na Godfrey pamatoval. Ve skutečnosti to byla první práce, do které se pustil hned, jak získal nářadí a plátno. Prapor vlál na mysu už 2. srpna.

Nejdůležitější a také nejnamáhavější práce skončil kolem 15. srpna. Už, několik týdnů byla obloha neustále jasná, přepadly je jenom dvě nebo tři neobyčejně prudké bouřky. Vychrlily přitom velikou spoustu vody, kterou do sebe země chtivě vsála, a zase se vyjasnilo. Po polovině srpna se Godfrey začal zabývat víc lovem. Uměl s puškou zacházet už dřív, cvičil se ve střelbě, a tak byl obratný lovec. Tartelett se střelných zbraní bál a nemohl s ním tedy při lovu počítat. Ale střílet ho naučit musí, co kdyby jednou sám onemocněl anebo se přihodilo něco, kdy by se museli bránit?

Godfrey vycházel tedy několikrát v týdnu na lov a přinášel zvěř srstnatou i pernatou. Nenosil nijak velké úlovky, ale pro jídelnu ve Will-Tree to bohatě stačilo. Profesor Tartelett, třebaže neměl na úlovcích zásluhu, si rád pochutnával na různě]upravené zvěři. Teď už si na jed-

notvárný jídelní lístek nemohl stěžovat. Vůbec se zdálo, že je na ostrově spokojený. Přestal hubovat a naříkat a často hrával na svoje skřipky. Godfrey ho několikrát přistihl, jak tančí, cvičí a trénuje. Divil se tomu, ale neřekl profesorovi, že jeho cvičení nemá pravděpodobně nejmenší význam.

Při lovu využíval Godfrey příležitosti, aby si prohlédl co nejzevrubněji celý ostrov. Vnikal do hloubi lesů, do houštin, stoupal podél toku říčky až k jejím pramenům, které vyvěraly na západním svahu pahorku. Vydrápal se znovu na vrchol kuželovité hory a sestoupil po protilehlé stráni k východnímu pobřeží, kde dosud nebyl. Sestup byl namáhavý, byl to skoro horolezecký výkon.

Průzkumy a pátrání Godfreyho ujistily, že na ostrově Phina není jediné nebezpečné zvíře. Neuviděl ani šelmu, ani hada, ani ještěra.

„Kdyby tu nějaká taková zvířata byla," pomyslel si, „pak by je určitě střelné rány vyplašily. Máme štěstí. Nevím, jak by to, dopadlo, kdyby šelmy zaútočily, na Will-Tree!"

A jak takhle uvažoval, došel k dalšímu přirozenému závěru:

„Znamená to taky, že ostrov není obydlený. Domorodci nebo nějaký zbloudilec by už dávno přiběhl, rány je přece slyšet po celém ostrově! Není tu živé duše. Jen ten nevysvětlitelný dým, který jsem dvakrát viděl. Nebo jsem se jen domníval vidět. ..?"

Godfrey prolezl za tu dobu ostrov křížem - krážem a nenalezl nikde zbytky ohniště. Ale nenašel ani horké prameny, kterým by mohl přičítat vznik par. Ostrov Phina nebyl sopečného původu a těžko by tu takové vřídlo bylo. Stal se tedy dvakrát za sebou obětí stejného přeludu.

Víckrát už dým nespatřil. Ani když znova vystoupil na nejvyšší pahorek ostrova, ani když se vyšplhal do vrcholku Will-Tree. Nakonec na celou věc zapomněl.

Tak míjely týdny při práci v hospodářství a na lovu. Život na ostrově se stal docela příjemný

Když přišla neděle, vrhal se Tartelett hned ráno k šatníku a oblékl se, jak nejlépe mohl. Toho dne se také o nic nestaral, nechával všechno na Godfreym. Procházel se většinou pod vysokými stromy a hrával na housličky. Ve všední den se před Godfreym s housličkami skrýval, hrál jen, když myslel, že je jeho druh dost daleko, aby ho nemohl slyšet nebo vidět. Ve svátečních dnech ale hrál a poskakoval a mnohokrát nutil svého žáka, aby také cvičil. „Nač?" odmítal Godfrey profesorovo naléhání. „Představte si, jestli to vůbec jde, jak se robinzon učí tanci a společenskému chování!"

„A proč ne?" divil se upřímně Tartelett. „Proč by se zrovna robinzon neměl chovat uhlazeně? Člověk se přece nemá chovat dobře a slušně jen kvůli "ostatním lidem, ale hlavně sám pro sebe!"

Godfrey nevěděl, co by na to odpověděl, ale vzdoroval dál. A tak musel profesor tancovat sám.

Dne 13. září zažili největší a nejsmutnější zklamání, jaké může potkat nešťastníka, který ztroskotal a byl vyvržen na pustý ostrov.

Godfrey už nikdy nespatřil v řádné části ostrova dým nebo páry, jejichž původ by si mohl nějak vysvětlit, a nenašel taky stopy po ohništi, z kterého kouř unikal, nebo průrvu, z níž by stoupala pára. Tohoto dne ke třetí hodině odpoledne uviděl pruh kouře; o jehož původu nemohl mít nejmenší pochybnost.

Zašel procházkou až na konec Flag-Pointu – jak pokřtil mys, na němž vztyčil stožár s vlajkou. Díval se dalekohledem na moře a najednou uviděl dým, který hnal západní vítr směrem k ostrovu.

Godfreyovo srdce se prudce rozbušilo.

„Loď!" vykřikl.

Přiblíží se tato loď, tento steamer, k ostrovu Phina? A popluje-li mimo, bude tak blízko, aby bylo z lodi vidět stožár s vlajkou nebo slyšet výstřely, kterými chtěl dávat Godfrey znamení? Nebo snad kouř, sotvaže se nad obzorem objeví, zase zmizí i s lodí za obzorem ?

Celé dvě hodiny Godfrey nedočkavě vyhlížel, kdy se loď objeví, a naděje i strach ho tak soužily, že se to nedá ani vyslovit, ani popsat. Parník plul stále těsně pod obzorem.

Konečně dým trochu zhoustl a byl zřetelnější. I když několikrát ztmavěl a valil se v hustších kotoučcích a zase pak zřídl, přece se blížil. Rozdíl vznikal pravděpodobně tím že na lodi přikládali pod kotle, a než se uhlí rozhořelo, parník víc dýmal. K páté hodině odpoledne se konečně loď ukázala na obzoru.

Byl to velký parník a mířil k severovýchodu. Jestli se z tohoto směru neuchýlí, pak se určitě přiblíží k ostrovu.

Godfrey měl sto chutí sebrat se a utíkat k Will-Tree pro Tartaletta. Ale k čemu by to bylo? Jestliže z lodi uvidí na ostrově jednoho muže, jak dává znamení, bude to totéž, jako kdyby viděli dva. Zůstal tedy a dalekohledem sledoval loď, aby mu neunikl jediný její pohyb.

Steamer plul stálé stejným směrem. Příď nebyla ale obrácena přímo k ostrovu. Brzy poté už Godfrey rozeznal na lodi tři stožáry. A viděl také vlajku, která vlála na přídi.

Byla to americká vlajka. „Já vidím jejich vlajku," řekl si Godfrey, není tedy možné, aby z paluby nebylo vidět naši! Je vítr a poletuje tak, že by ji snad mohli zpozorovat pouhým okem, natož dalekohledem!"

Nezdálo se ale, že by, loď brala červený prapor na vědomí.

„Musím jim dát znamení! Několikrát ji spustím a zase vytáhnu. Možná že je nenapadlo, že je to trosečnický prapor!"

Godfrey seběhl ke stožáru a vlajku spustil. Několikrát s ní zamával a pak ji zase vztyčil. Námořníci vědí, že je to znamení, kterým žádá trosečník o pomoc.

Steamer se stále blížil, už byl jen tři míle od pobřeží, ale jeho vlajka na malém stěžni vlála klidně ve větru. Vlajce na Flag-Pointu neodpovídala!

Godfreymu se sevřelo srdce. Je to možné, aby ho neviděli? Nejspíš, z jakého důvodu by loď nereagovala?

Parní loď už nebyla dál než na dvě míle od konce mysu a stále se k němu blížila. Bylo půl sedmé a začalo se smrákat. Slunce zmizelo za obzorem. Jakmile se setmí bude konec všem nadějím.

Godfrey znovu vztyčoval a stahoval vlajku. Zase bez odpovědi.

Popadl pušku a několikrát vystřelil. Nedoufal příliš, že výstřely na lodi uslyší, vítr nevál směrem k ní. Na lodi nikdo nevystřelil, neslyšeli ho tedy.

Soumrak houstl a začínala přicházet noc. Trup steameru už nebylo dobře vidět. A loď se pomalu, ale jistě vzdalovala. Za hodinu zmizí z dohledu ...

Zoufalý Godfrey horečně přemýšlel co podniknout. Musí zapálit oheň, udělat požár, ten snad loď upozorní, že z ostrova někdo žádá o pomoc.

Zapálil prachem na pánvičce suché listí, naházel na ně větve, a když dříví chytlo, podpálil skupinu borovic. Stromy se rozhořely ve chvilce jako obrovská pochodeň..

Na lodi se rozsvítila světla. Ale byla to jen obvyklá, světla, která na lodi planou, když pluje tmou. Oheň se na palubě neobjevil. Oheň, který měl odpovědět Godfreyovu ohni.

Godfrey viděl, jak se světla lodi vzdalují, stávají se stále méně a méně zřetelnými. On vidí pouhé lampy, a loď nevidí jeho požár!

Konečně světélka zmizela. Byla už tma a Godfrey nezvěděl, jestli je nevidí pro velkou vzdálenost lodi nebo jestli už steamer zmizel za obzorem. Ještě dlouho stál u svého ohně a díval se do tmy.

A pak se vzdal. Smutně klopýtal tmou, smutně se vracel do Will-Tree. Připadal si opuštěnější než kdy předtím.

Kapitola šestnáctá

s příhodou, která čtenáře nepřekvapí

Nešťastná příhoda s lodí Godfreyho skoro dorazila. Bude ještě někdy takováhle příležitost? Mohl vůbec doufat? Ne! Bylo jasné, že nezájem, který dávala loď plující kolem ostrova Phina najevo, není náhodný. Co by ji mohlo na ostrově zajímat! A je jasné, že podobně se budou chovat všechny lodě, které kdy zabloudí do těchto končin. Proč by se sem měly hnát, co by tu hledaly... Věděly jistě, že je to pustý, ztracený ostrov, že nemá přístaviště, že tu není kde kotvit.

Godfrey trávil neklidnou a smutnou noc. Každou chvíli se znenadání probudil a zdálo se mu, že to byla dělová rána, která ho vyrušila ze sna. Není možné, aby Steamer přece jen zpozoroval oheň a k ostrovu se vrátil? A teď oznamuje svou přítomnost výstřely?

Napjatě poslouchal. Ale byl to jen klam předrážděných smyslů. Znovu usínal a v polosnu si představoval, že loď zakotvila a vyslala k

ostrovu loďku s námořníky, ti teď pátrají na ostrově po neznámém trosečníku...

Nastal nový den a Godfrey byl ze svých snů a představ tak pomatený, že už nevěděl, co viděl opravdu a co se mu jenom zdálo. Nezačal už včera odpoledne snít sen, který mu přinesl vidinu lodi? Netoužil tolik po tom, aby nějaká loď k ostrovu připlula, že podlehl klamu?

Ne! Tolik zdravého rozumu ještě měl, aby věděl, že skutečně viděl včera loď. Přiblížila se na pouhé dvě míle k ostrovu, ale k břehu nepřirazila. Zmizela zase v dálce.

O svém zklamání neřekl Godfrey Tartelettovi ani slovo. Proč by mu to také vyprávěl? Možná že by mu ani nepřidělával starosti, profesor byl bezstarostný a neviděl dál jak na dvacet čtyři hodiny dopředu. A snad dokonce už ani nepřemýšlel o tom, že by se jim mohla naskytnout příležitost ostrov opustit. Stejně bylo zbytečné o věci s ním hovořit.

Profesor si opravdu nepředstavoval, že by mu budoucnost mohla přinést nějakou závažnější událost. Zapomínal na dřívější život, z paměti mu mizely vzpomínky na San Francisko. Neměl nevěstu, která by na něho čekala, neměl strýčka Willa, s nímž by se opět rád shledal. Kdyby mohl na tomto kousku země někoho vyučovat tanci a společenskému chování, splnilo by se jeho jediné přání. A stačil by mu jeden jediný žák!

Tartelett nepomýšlel ani na cestu, ani ho nenapadlo, že by jim hrozilo nějaké nebezpečí. Žili si tu klidně, bez potíží, a co by je tedy mohlo, ohrožovat? Nejsou tu ani divoši, ani šelmy

Ale ještě téhož dne čekala Tarteletta zkouška.

Jako obvykle odcházel odpoledne na pobřeží nasbírat ústřice a mušle. A najednou ho Godfrey viděl uhánět úprkem zpátky k Will-Tree. Vlasy se mu ježily hrůzou a zdálo se, že se nedovažuje podívat za sebe. Co strašného spatřil?

„Co se děje?" volal znepokojeně Godfrey a běžel mu vstříc.

„Tam,-tam ...!" ukazoval Tartelett na úzký pruh moře na severu, který prosvítal mezi kmeny sekvojí.

„Co se děje? Mluvte!" křičel Godfrey.

Tartelett zalapal po dechu a vyrazil ze sebe: „Lodice!"

„Lodice?" podivil se Godfrey. A skoro se zaradoval. Jenže Tartelett zasadil jeho radosti okamžitě ránu.

„Plné divochů," vyhrkl. „Celé loďstvo divochů je u břehu . . .! Jsou to asi lidožrouti...!"

Godfrey vyběhl na pokraj porostu.

Celé loďstvo divochů, řekl Tartelett. Byl asi pekelně vyděšený, protože se pořádně zmýlil.

Na moři se vznášela jediná malá loďka. Plula asi půl míle od břehu a mířila k Flag-Pointu.

Godfrey se uklidnil. „Proč by to měli být zrovna lidožrouti?" zeptal se profesora.

„Copak nevíte?" odpověděl Tartelett. „Na ostrovech robinzonů nepřistane nikdy jiná loď než s lidožrouty! Dřív nebo později."

„To máte z toho, že čtete dobrodružné romány," zasmál se Godfrey. „Kde by se tu vzali lidožrouti. Není to spíš člun z nějaké obchodní lodi?"

„Člun z obchodní lodi?" podivil se Tartelett.

„Ano. Třeba zrovna ze steameru, který včera odpoledne minul náš ostrov."

„Cože? Vždyť jste mi o tom nic neřekl!" zlobil se Tartelett.

„A proč bych to říkal?" zeptal se klidně Godfrey. „Loď zmizela, jak se objevila. Nenapadlo mě, že by nás mohla zpozorovat: Tenhle člun k ní pravděpodobně patří. Však to brzy poznáme!"

Godfrey vběhl do Will-Tree, popadl svůj dalekohled a vrátil se.

Mohl si teď dobře prohlédnout loďku, mířící k Flag-Pointu.

Dalekohled mu klesl.

„Divoši!" vykřikl. „Jsou to opravdu divoši!"

Tartelett, už trochu uklidněný, se celý roztřásl. Zdálo se mu, že má nohy z tvarohu. Zachvátilo ho zděšení.

Sám teď viděl, že je to skutečně loďka s divochy. Vypadala jako indiánská piroga, měla. dost velkou plachtu, upletenou z bambusového listí. Na levém boku měla vahadlo, které ji v prudším větru udržovalo v rovnováze.

Godfrey si bedlivě prohlížel dalekohledem tvar lodi. Není to malajská loďka? Snad ano. Je tedy ostrov Phina někde poblíž malajských ostrovů? Ale co lidé uvnitř lodi? To přece nejsou Malajci? Jsou to Melanésané, černoši! Černoši, téměř nazí, měli na sobě jen válečnické ozdoby, jaké jsou zvyklí nosit při svých slavnostech. Jak je to možné? Jak se sem dostali? Nebo kde vlastně ostrov Phina je?

V lodi jich bylo asi tucet.

Godfrey byl zmatený, nemohl celou věc pochopit. A zmocnila se ho hrůza skoro nachlup stejná, jaká lomcovala Tartelettem.

Jestli je divoši uvidí, bude zle. Teď Godfrey litoval, že vztyčil na mysu vlajku. Obchodní loď ji neviděla, ale černá posádka v loďce je příliš blízko, než aby unikla její pozornosti. Godfreym trhlo pokušení vlajku stáhnout. Ale bylo už příliš pozdě.

Divoši pravděpodobně pokládali ostrov za neobydlený a chtěli se tu buď usadit, nebo lovit. Ostrov také skutečně obydlený nebyl, dokud u něho neztroskotal *Dream.* Ale vlajka na mysu teď podávala zprávu, že na ostrově je nejméně jeden člověk. Jak uniknout, jestli přistanou a budou ostrovem slídit?

Godfrey nevěděl, co má dělat, jak se rozhodnout. Snad bude nejlepší počkat, co budou divoši dělat. Vystoupí na ostrov, nebo ne? Pak teprve zařídí, co bude třeba.

S dalekohledem na očích sledoval loď. Zahnula právě kolem mysu, obeplula ho, ubírá se podél pobřeží a míří k ústí říčky, která o dvě míle výš teče kolem Will-Tree. A nyní přirazila.

S lodí plout dál divoši nemohli. Koryto říčky bylo příliš mělké. Vystoupí snad? Budou prohledávat ostrov? Bylo by možné jim v tom zabránit?

Godfrey s Tartelettem zmizeli rychle z dohledu lodi. A vraceli se kvapem do svého příbytku. Musejí udělat řadu opatření, aby je nic nezaskočilo a aby se mohli včas připravit k obraně.

Na tohle myslel ale jen Godfrey. Profesorovy úvahy se braly docela jinými cestami.

„Je to snad osud," říkal si, „osud, kterému není možné se vyhnout. Tolikrát jsem to četl a příliš tomu nevěřil, jen jsem se tím bavil. A hle, je to snad pravda Není možné tomu ujít. Každý, kdo prožije osud podobný Robinsonovu, musí asi zažít i tohle. Není možné být robinzonem ani na papíře, ani ve skutečnosti, aby dřív nebo později nepřistála u jeho ostrova nějaká piroga. My jsme sice dva robinzoni a měly by tedy přistát dvě lodi. Ale jedna asi bude stačit. Dvanáct lidožroutů na nás dva je až dost. Jsou to přece lidožrouti. Jsou to určitě lidožrouti, jak jinak? Ale my jsme tu teprve tři měsíce a už jsou tady. Pan Defoe nenadsazoval. Staňte se pak robinzonem!"

Milý pane Tartelette, být robinzonem není jen tak! Musíte si prožít své, nedá se nic dělat. Ale neměl jste tak docela pravdu, když jste přirovnával svoji situaci k postavení hrdiny anglického romanopisce.

Hned jak se vrátili k Will-Tree, pustil se Godfrey do práce. Rychle uhasil oheň v krbu, rozmetal popel a místo zakryl hlínou, aby nebylo vidět, že tu bývalo ohniště. Drůbež už byla v kurníku, aby tu trávila noc, a Godfrey zamaskoval jeho vchod křovím. Ostatní zvířata rozehnal po prérii. Bylo mrzuté, že jim ještě nepřipravil chlév, kam by je mohl zavřít. Všechno nářadí a nástroje vnesli do příbytku, odstranili i lavici a stolek u vchodu. Nemělo tu zůstat nic, co by svědčilo o přítomnosti nebo pobytu lidí

Nakonec se Godfrey s Tartelettem uzavřeli uvnitř Will-Tree. Dveře u vchodu byly pokryty kůrou sekvoje, Godfrey už předtím pamatoval na možnost přepadení a doufal, že tak ujdou pozornosti divochů. Snad si je nebudou příliš zevrubně prohlížet. Okna zavřeli okenicemi. Uvnitř obydlí zavládla pustá tma.

Byla to dlouhá noc! Godfrey i Tartelett naslouchali i nejnepatrnějšímu šelestu, který přicházel zvenčí. Zahvízdnutí větru, praskot suché větvičky je přiváděly k šílenství. Zdálo se jim, že slyší kroky, že někdo obchází Will-Tree. Godfrey to nevydržel a vyskočil k oknu. Nadzdvihl opatrně okenici a úzkostlivě se díval do tmy.

Nedělo se nic.

Najednou však uslyšel dupot. Tentokrát ho sluch určitě neklamal. Vyhlédl opět a v temném nočním světle spatřil jednu z koz. Vrátila se z prérie, aby si našla útulek pod stromy. Godfrey se hrozil, že to učiní i ostatní zvířata. Byla zvyklá líhat na noc kolem sekvoje a první zvíře jim mohlo dát znamení k návratu. Kdyby tu divoši našli celé ,stádo, byla by věc úplně jasná ...

Ale rozhostil se znovu klid, stádo klidně odpočívalo v křovinách.

Ostatně kdyby se divochům podařilo vypátrat obydli, ukryté v obrovské sekvoji, rozhodl se Godfrey, že vytáhne Tarteletta do dutiny a donutí ho vylézt až k prvním větvím. Tartelett byl tělesně obratný a ze strachu poleze bez pobízení. Ve větvích budou bezpečnější.

K ruce si Godfrey připravil pušky, revolvery a zásobu střeliva. Kdyby divoši podnikli na Will-Tree útok, jistě se jim ubrání. A nejen to, může nad nimi i zvítězit. Nemají přece střelné zbraně. I kdyby útočili šípy, není dost pravděpodobné, že by zvítězili proti pušce, mířící shora.

A kdyby vypáčili dveře a pokusili se dostat na strom vnitřkem, pak je situace ještě jednodušší. Otvorem mohou prolézat jen po jednom a Godfrey by si už poradil.

Tartelettovi ale nesvěřil, na co myslí. Ubohý profesor byl už dost vyděšený jenom tím, že loďka přirazila ke břehu. Kdyby věděl, že bude muset utíkat do větví stromu jako do orlího hnízda, jistě by se neuklidnil. Jestli to bude nutné, odvleče ho Godfrey k otvoru dřív, než bude mít čas něco si rozmyslet.

Noc míjela, strach s nadějemi se střídal. Přímý útok divoši nepodnikli. Buďto bloudi ostrovem a ke skupině sekvojí se ještě nedostali, anebo vyčkávají rána.

„Určitě budou ostrov prohledávat," uvažoval nahlas Godfrey. „Naše vlajka jim prozradila, že na ostrově někdo je, že je ostrov obydlený. Nevědí ale, kolik je tu lidí, a jednají tedy opatrně. Je jich jenom dvanáct. Jak by mohli vědět, že my jsme tu pouze dva? Počítám, že se neodváží podniknout něco dřív, než se, rozední. Jen aby se tu neusadili!"

„Já myslím, že zase nasednou na člun a odjedou," řekl Tartelett.

„Usednou na člun a odjedou? A proč by tedy jezdili k ostrovu? Jenom tady přespat?"

„Nevím," pokrčil profesor rameny. „Mám jen takový dojem." Chtěl snad Godfrey ho utěšovat? Vždyť v jeho představách příchod divochů neznamenal nic jiného než hody, přišli se najíst lidského masa?

„No, doufat můžeme," přitakal Godfrey. „A jestli zítra ráno nepřijdou k Will-Tree, pustíme se na výzvědy."

„My?" zhrozil se Tartelett.

„Ano, my! Nemohli bychom udělat větší hloupost, než kdybychom se rozdělili. Kdoví, jestli se nebudeme muset skrývat někde v lesích, dokud loď zase neodpluje. A vy jste se dosud nenaučil střílet! Co byste si počal, kdyby vás přepadli. Musíme být stále spolu."

„Pššt" zašeptal profesor rozechvěle, „zdá se mi, že se venku něco děje!"

Godfrey spěchal k oknům. Ani na jedné ani na druhé straně se nic strašného nedělo.

„Jen klid," řekl, „není to nic podezřelého. Vracejí se jen naše zvířata."

„Co když je někdo honí?" strachoval se Tartelett.

„Nezdá se, vypadají velmi klidně," ujišťoval ho Godfrey. „Přišli se spíš ukrýt před ranní rosou." Neřekl Tartelettovi, že z návratu stáda velkou radost nemá.

„Ach, ach," zavzdychal Tartelett tak žalostně, že by se byl Godfrey rád zasmál, kdyby situace nebyla tak vážná, „něco podobného by se nám nikdy nemohlo přihodit v domě pana Kolderupa!"

„Svítá," oznámil Godfrey. „Asi tak za hodinu, jestli se do té doby divoši neobjeví, vyjdeme ven a pustíme se na výzvědy. Jste schopen alespoň držet pušku tak, aby to vypadalo, že míříte?"

„Držet? ... Držet.., ano!"

„A střílet?"

„Ne, to ne! Nevím ...! Ještě jsem nikdy nestřílel, vždyť to víte. A i kdyby se mi podařilo vystřelit, moje koule určitě nic netrefí!"

„Kdo ví, jestli nepostačí jen rána, aby divochy zahnala!"

Godfrey pootevřel okenici, „aby bylo trochu vidět, a ukazoval Tartelettovi, jak si má s puškou počínat. Ubohý profesor se chvěl, jako kdyby měl postřelit sebe.

Uplynula hodina a téměř se rozednilo.

Godfrey opět nadzvedl opatrně jednu z okenic a vyhlédl veh. Uviděl všední obrázek. Domácí zvířata pobíhala pod stromy a některá se už pásla v prérii. Nezdálo se, že by byla nějak postrašena. Druhým oknem bylo vidět až na pobřeží, do míst, kde byl Flag-Point. Ale ústí řeky, kde včera divoši přistáli, vidět nebylo.

Godfrey se díval nejdřív bez dalekohledu. Všude vláíd1 úplný klid. Pak si vzal na pomoc dalekohled, ale dojem mel stejný. Na ostrově divoši nebyli, alespoň je nespatřil. Možná že, jak řekl Tartelett, strávili na pevnině ostrova jen noc. Bylo to sice nepravděpodobné, ale vypadalo to skutečně, jako by se nestarali, zda a kým je ostrov obydlen, jako kdyby nasedli zase na loď a odjeli.

Kapitola sedmnáctá,

v které puška pana Tarteletta udělá zázrak

Najednou Godfrey vykřikl. Profesor sebou až trhl. Zdání, že divoši ostrov opustili, bylo klamné. Vlajka, která ještě před chvílí vlála na stožáru na konci mysu, najednou zmizela.

Musejí tedy podniknout to, co v noci zamýšleli. Vypátrat, kde domorodci jsou a co tam dělají.

„Tak jděte už," pobízel Godfrey svého druha.

„Jít? Ale ...!" namítal profesor.

„Copak tu chcete zůstat?"

„S vámi ano, Godfrey!"

„To byste tu zůstal sám!"
„Cože, sám? Ne, to nikdy!"
„Tak pojďte tedy!"
Tartelett věděl, že Godfrey provede svou, že ho nic neodvrátí od jeho úmyslů. A protože se samoty ve Will-Tree hrozil, musel jít s ním.
Než vyrazili, přesvědčil se Godfrey, jestli jsou jejich zbraně v pořádku. Nabil obě pušky a jednu dal profesorovi. Ten držel pušku jako klacek a byl nad ní v takových rozpacích, že se Godfrey bezděky zasmál; Kromě toho si Tartelett musel k pasu připevnit jeden z mysliveckých nožů. Napadlo ho, že by si měl vzít také housličky – snad si myslel, že divoši při zvuku jeho skřipek zkrotnou. Bláhový Tartelett! Čistý tón z tohoto nástroje by se nepodařilo vykouzlit už ani virtuosovi, a žalostné fidlání by divochy spíš popudilo. Godfrey měl co dělat, aby mu tenhle nápad, stejně směšný jako nepraktický, vymluvil..
Vrcholky sekvojí se už leskly v prvních slunečních paprscích, bylo šest hodin ráno. Godfrey pootevřel dveře a chvíli naslouchal. Nic podezřelého. Vykročil ven a rozhlédl se.
Nikde nikdo.
V prérii se už pásla všechna zvířata. Na vzdálenost čtvrtiny míle bylo vidět, že jsou docela klidná, nic nesvědčilo o nějakém nepokoji.
Godfrey dal Tartelettovi znamení, aby vyšel za ním. Profesor se ve své bitevní výstroji pohyboval nemotorně. Ne bez váhání vykročil z obydlí.
Potom zavřel Godfrey dveře, přesvědčil se jestli dobře přiléhají, a hodil k úpatí stromu náruč dříví. Pak zamířil k řece. Chtěl jít podél jejich břehů až k ústí, bude-li to možné.
Tartelett šel váhavě za ním. Téměř před každým krokem se nepokojně rozhlédl. Když ale zjistil, že se Godfrey vzdaluje, přidal, aby nezůstal sám.
Vyšli na pokraj lesa a zůstali stát. Poněkud krytí stromy, rozhlíželi se po krajině. Godfrey si vzal dalekohled a nejbedlivěji prohlížel tu část pobřeží, která se táhla od Flag-Pointu až k severovýchodnímu záhybu ostrova.
Neukázala se tam jediná lidská bytost, nikde nestoupal dým, který by označoval tábořiště.
I kraj mysu byl pustý, nebylo na něm nic vidět. Až se tam vydají, najdou jistě stopy kročejů. Vlajka skutečně zmizela. Stožár sice trčel na skále, ale vlajka byla pryč. Divochům se asi červená látka líbila, a tak ji sebrali. Pak se zřejmě vrátili ke své loďce do ústí řeky.
Godfrey se obrátil, aby si prohlédl západní pobřeží. Nikde, kam dohlédl, nikoho neviděl, od Flag-Pointu až po Dream-Bay se táhly pusté břehy.
Ani na hladině moře nebylo vidět nějakou loďku. Jestli se tedy divoši vrátili ke své lodi, avšak neodpluli, pak se asi přidržují blízko břehů a jsou zakryti skalisky. Spíš ale odpluli.

Godfrey neměl nejistotu rád. A tak se vydali tak, jak zamýšleli jít hned za svítání: až k samému ústí řeky, tam, kam, včera divoši dorazili se svou lodí.

Břehy říčky byly porostlé kravinami. Keře byly dosti vysoké, takže mohli postupovat podél břehů klidně, beze strachu, že budou od ústí řeky zpozorováni. Šli však i tak opatrně, protože není vyloučené, že, divoši postupují podél řeky opačným směrem, proti proudu. A setkání by asi nebylo příliš příjemné.

Godfrey počítal i s další možností. Černoši podnikli v předešlých dnech jistě dlouhou a namáhavou plavbu a ještě neopustili svoje kotviště. Jsou unavení a možná že ještě spí. Vlajky na mysu se mohl zmocnit jen jeden z nich a zase se vrátit k lodi. Jestli je tomu tak, pak by se mohli pokusit je přepadnout, vyplašit a odehnat. Bude to rozhodně lepší než, čekat, až divoši přepadnou je. Útok bývá nejlepší obrana a větší naději na vítězství má ten, kdo dá první ránu.

Znovu se přesvědčil, zda jsou zbraně v pořádku, revolvery i pušky nabité, prach na pánvičce. A vykročili na další cestu.

Okolí bylo klidné. Ptáci, už dávno uvyklí na jejich přítomnost, klidně poletovali nad řekou, seděli u břehů nebo sháněli potravu. Chovali se, jako by tu nikdo nebyl.

Godfrey šel první. Kráčel sice opatrně, ale přece dost svižně, a tak není divu, že se jeho druh brzy unavil, když se snažil udržet s ním krok. Postupovali od stromu ke stromu, prodírali se keři, jinde je kryla vysoká tráva: Pohybovala se sice, když tu prolézali, ale pohyb travin svědčil, že tudy jde spíš nějaké zvíře než člověk. Nespoléhali však na to. Šíp z luku nebo kámen z praku mohl každou chvíli znenadání přiletět.

Tartelett byl už hodně unavený. Jednak mu překážely zbraně, neuměl se s nimi pohybovat ani ve volném prostoru, natož tady, v hustém porostu. Jednak mu sama nepohodlná cesta, působila mnohem víc námahy než obrat němu Godfreymu. Klopýtal, a dokonce v nejméně vhodnou chvíli upadl. Godfrey litoval, že ho vzal s sebou. Když se bude takhle pohybovat, tak se prozradí. Že by mu Tartelett byl co platný, tomu nevěřil, a bylo by snad bývalo lepší, kdyby ho byl nechal ve Will-Tree. Anebo, kdyby se Tartelett vzpěčoval, mohl ho ukrýt v nějaké houštině. Teď už ale bylo pozdě.

Trvalo jim celou hodinu, než urazili jednu míli. Cesta byla opravdu obtížná, většinou se prodírali a plazili, jen občas mohli kráčet. Ani jeden, ani druhý dosud nespatřil nic podezřelého.

V malé vzdálenosti, na prostoře asi jednoho sta kroků, byly břehy řeky holé. Nerostly tu ani stromy, ani keře a tráva byla mnohem nižší. Krajina tu byla otevřenější a přehlednější.

Godfrey se zastavil a prohlížel si prérii po obou březích říčky.

Nikde nic, co by je mohlo znepokojit, co by svědčilo o blízkosti divochů. Je pravda, že ti už také věděli, že ostrov není pustý, a pokud se vydali na cestu, tak rozhodně ne bez opatrnosti. A možná s lepším

postřehem, protože se pohybovali v přírodě odjakživa. A mohlo by se tedy stát, že postupují proti proudu říčky s ještě větší obezřetností než Godfrey s Tartelettem po jejím proudu. Godfrey si to znovu uvědomil a snažil se být, co nejméně nápadný.

Docela jinak se choval Tartelett. Bylo to dost zvláštní a vůbec ne přirozené: protože po celou cestu neuviděl nepřítele, strach z něho pomalu opadal. A začal mluvit dokonce s pohrdáním o těch „směšných lidožroutech". Godfrey ho napomenul. Donutil ho, aby se přikrčil a přes prázdné prostranství přešli skoro v podřepu při korytu říčky

Brzy se ocitli v místech, kde křoviska řídla a kde ubývalo i trávy. Tady už bylo dost těžké skrývat se, mohli by se jedině plazit po zemi. Godfrey přilehl k zemi a nuti! Tarteletta, aby to udělal také.

„Žádní divoši tu nejsou! Nejsou tu lidožrouti! Odešli už!" tvrdil profesor.

„Tiše," zasykl Godfrey, „jsou tady. Musejí tu být. Rychle k zemi Tartelette, nebo s námi bude zle. A připravte se ke střelbě! Ale nestřílejte ještě, počkejte, až vám řeknu!"

Godfrey mluvil tak vážně, že, profesorovi podklesla kolena. Pochopil, že jim hrozí nebezpečí, a ocitl se na zemi bez vlastního přičinění.

Stalo se tak včas. Godfrey měl dobré důvody k obavám.

Z místa, kde leželi, nebylo vidět ani ústí řeky, ani pobřeží. V rozhledu jim vadil křivolaký říční břeh. Ale nad břehem se přímo vzhůru vznášel hustý kouř.

Godfrey, natažený v trávě, držel prst na spoušti své pušky a pozoroval pobřeží.

„Vypadá to jako kouř, který jsem už dvakrát viděl. Přistáli snad už divoši na ostrově, jednou na severu a podruhé na jihu? A rozdělali tam oheň? Ale ne, to je nesmysl," uvažoval nahlas Godfrey, „přece jsem ani v jednom, ani v druhém případě nenašel nikde zbytky ohniště, ani trochu popela, ani kousek ohořelého dřeva! Tentokrát si ale už dám pozor, zjistím, jak se věci mají."

"Odplazil se po břehu kousek blíž tak obratně, že to ne bylo ani znát. Tartelett ho napodobil, jak nejlépe uměl.

Brzy se jim otevřel pohled na část pobřeží, kterým protékala a do něhož ústila říčka.

Divže nevykřikli!

Profesor se podivně pohnul a Godfreyho ruka mu sevřela rámě. Naznačila mu, že se nesmí ani hnout. Bylo zbytečné, aby se plazili dál. Viděli to, co vidět chtěli. Na břehu mezi skalinami plápolal veliký oheň a nad ním se zdvihal k obloze kouř. Kolem ohně obcházeli divoši, kteří včera připluli v lodici, a přihazovali na oheň náruče dřeva. Měli ho poblíž složenou celou hromadu. Jejich člun byl připoután k velkému kameni. Stoupající příliv ho kolébal na nízkých vlnách.

Co se děje na břehu, bylo vidět pouhýma očima, Godfrey si ani nevzal dalekohled. Byli tak blízko, že slyšeli i praskot ohně. Přepadení z týlu se nemuseli bát. Všichni černoši, kteří byli včera v loďce, byli tu.

Obcházeli teď kolem ohně či dělali nějakou práci. Bylo tu všech dvanáct, nikdo nechyběl.

Deset černochů pilně pracovalo. Někteří se zabývali udržováním ohně, jiní připravovali kůly, které pak zaráželi do země. Pravděpodobně si připravovali rožeň podobně, jak to dělají Polynésané. Jedenáctý, nejspíš náčelník, se procházel po břehu a pozoroval, jak práce pokračuje. Často se zadíval na ostrov, jako by čekal, že se z něho někdo vynoří, jako by se obával nějakého útoku.

Na ramenou měl náčelník přehozenou červenou látku z vlajky. Ozdobil se červeným prostěradlem.

Dvanáctý muž ležel na zemi. Když se Godfrey pozorněji zadíval, zjistil, že je svázaný. Pochopil hned, co ubožáka čeká. Rožeň připravují pro něho! Má být napíchnut na kůl a upečen nad ohněm. Tartelett se včera tedy nemýlil, když tvrdil, že se k ostrovu blíží lidožrouti! Vypadalo to možná jako předtucha. Ale Tartelett soudil daleko spíš podle toho, čeho se dočetl v dobrodružných románech. A tak se nemýlil, když Godfreymu vysvětloval, proč to musí být lidožrouti. Osudy všech

robinzonů, ať jsou skutečné nebo vymyšlené, se sobě navzájem podobají jako vejce vejci.

A teď se stane totéž, co zažil hrdina Daniela Defoea, když přistáli divoši k jeho ostrovu. Podobně jako Robinson měli být oba, Godfrey i Tartelett, svědky podobného lidožroutství.

Godfrey se rozhodl, že bude jednat stejně jako Robinson Crusoe. Ne, nedopustí, aby zavraždili ubohého zajatce a aby ho upekli. Žaludky lidožroutů čekají zbytečně. Byl dobře ozbrojený. Jeho dvě pusky znamenaly čtyři rány a revolvery dvanáct, celkem šestnáct ran. To znamená, že těch jedenáct lotrů snadno zvládne, jestli je už jediný výstřel nezažene na loď. Uklidnil se a čekal, kdy bude muset zasáhnout.

Netrvalo to dlouho, i když to vypadalo jako věčnost.

Uplynulo sotva dvacet minut a náčelník přistoupil k ohni. Posunkem ukázal divochům na zajatce

Godfrey vstal. Tartelett snad ani nevěděl proč a vztyčil se také. Nechápal, co jeho druh zamýšlí, poněvadž mu , o svých záměrech nic neřekl.

Godfrey se asi domníval, že divoši, jakmile ho uvidí, udělají něco neočekávaného. Buď utečou do svého člunu, nebo se vrhnou proti nim.

Ale nic takového se nestalo. Ani se nezdálo, že by je byli zpozorovali. Jen náčelník udělal znova posuněk směrem k svázanému ubožáku, tentokrát mnohem zřetelnější. Tři muži z jeho družiny zamířili k zajatci, zručně ho rozvázali a vlekli k ohni.

Ubohý odsouzenec byl mladý muž. Věděl, že nadchází jeho poslední chvilka, a pustil se do zápasu. Bude-li muset svůj život obětovat, pak ho prodá draze! Jednoho z černochů odkopl, druhému dal ránu do žaludku a s třetím se začal prát. Už tu ale byli ostatní, podrazili mu nohy a vrhli se na něho. Náčelník popadl kamennou sekeru a čekal, až se klubko černých těl rozmotá, aby mohl odsouzenci rozbít hlavu.

Godfrey vykřikl. A současně s jeho výkřikem zazněl výstřel. Godfrey vystřelil. Vzduchem zasvištěla kule a náčelník padl k zemi. Byl pravděpodobně smrtelně zraněn.

Když výstřel práskl, zarazili se divoši tak, jako kdyby ještě nikdy neslyšeli ránu z pušky. Překvapeně se podívali směrem, odkud výstřel zazněl. Spatřili Godfreyho s Tartelettem a uskočili od svého zajatce jako uštknutí.

Chudák hned vyskočil na nohy a utíkal k svým osvoboditelům.

V témže okamžiku se ozval druhý výstřel.

Tentokrát vystřelil Tartelett. Nemířil, zavřel totiž oči, a vystřelil. Pažba pušky mu dala na pravou tvář takový políček, jaký profesor tance a společenského chování v životě nedostal.

A zvláštní věc! I když Tartelett vůbec nemířil, přece padl druhý černoch jako podťatý. Svalil se vedle náčelníka a už se ani nepohnul.

Mezi divochy se strhl zmatek. Snad se domnívali, že na ně z ostrova vyrazil zástup domorodců, ozbrojených neznámými strašnými

zbraněmi, které zabíjejí bouchavými ranami. Možná že je vyděsil pohled na dva bělochy, kteří mají v holích skryté smrtící blesky. Popadli rychle oba raněné, uložili je do lodě, sami co nejrychleji naskákali do lodice a začali zuřivě veslovat. Aby se co nejrychleji dostali z malého nebezpečného zálivu, rozvinuli plachtu a vítr je odnášel směrem k Flag-Pointu. Brzy za mysem zmizeli.

Godfrey by možná ještě stačil doběhnout na mys a poslat za nimi další výstřely, než se octnou tak daleko, aby je kule už nemohly zasáhnout. Ale nechtěl je pronásledovat. Proč by je vraždil. Stačilo mu, že zachránil jejich oběť a zahnal je. Lidožrouti byli tak překvapení a vyděšení, že se sotva znovu odváží objevit se na ostrově Phina.

A tak všecko dobře skončilo. Mohli se radovat z vítězství, na němž měl Tartelett – ale jen podle svého míněni – lví podíl.

Zajatec mezitím doběhl ke svým osvoboditelům. V běhu před chvílí na okamžik ustal, patrně v něm neznámé bílé bytosti vyvolávaly strach. Ale hned se zase vydal dál – co ho také čekalo, Nevěděl, co se za jeho zády odehrává, jak jeho krutí druhové zběsile prchají. A neměl na vybranou.

Jakmile doběhl, uklonil se černoch před oběma muži až k zemi. Pak si Godfreyho a Tarteletta bystře prohlédl, hádal asi, který z těch dvou je náčelník. Uhodl správně. Poklekl před Godfreym a položil si jeho nohu na svou hlavu na znamení, že se stává jeho poddaným.

Godfrey se na sebe s Tartelettem překvapeně podívali. Je to možné? Zná tento černoch dobrodružství Robinsona Crusoea? A ví, co udělal Pátek?

Málem by tomu uvěřili, kdyby byli před chvílí neviděli, že patří k lidožroutům.

Kapitola osmnáctá

vypráví o duševních i tělesných kvalitách prostého divocha

Ubožák ležel chvíli natažený před Godfreym. Godfrey se k němu sklonil a pozvedl ho. Podíval se mu do tváře.

Byl to chlapík, nanejvýš pětatřicetiletý, oblečený v jakýsi ubohý cár, který mu přikrýval jen boky. Jeho rysy, tvar hlavy a stavba těla nasvědčovaly, že je to typ afrického černocha.

Jak se dostal africký černoch do rukou divochů *z* ostrovů Tichého oceánu, to si neuměl vysvětlit. Byl by se rád černocha zeptal, ale ten nerozuměl ani jedné z řečí, které Godfrey ovládal. Nešťastník dával posuňky najevo, že nerozumí, a odpovídal, nebo spíš vysvětloval, že Hovoří jediným jazykem, který Godfrey ani Tartelet neznali.

Pochopil však brzy, že ubožák mluví jazykem ostrovanů, k nimž se pravděpodobně dostal nějak už v raném dětství.

Godfrey se snažil dát mu, a to ne bez námahy a obtíží, na srozuměnou, že by rád věděl, jak se jmenuje.

Po několika marných pokusech černoch konečně odpověděl. Měl inteligentní a poctivou tvář a zřejmě pochopil. Řekl:

„Carefinotu."

„Carefinotu?" podivil se Tartelett. „Kdo kdy slyšel takové jméno? Myslím, že bychom mu měli říkat Středa! Dnes je totiž středa a podobně se dálo na ostrovech robinzonů. Je vůbec dovoleno jmenovat se Carefinotu?"

„Je-li to jeho jméno," odporoval Godfrey, proč by si je neměl nechat?"

Ani nedomluvil a ucítil na prsou ruku nenadálého hosta. Celá černochova bytost vyjadřovala otázku, jak se jmenuje on.

„Godfrey," odpověděl.

Černoch se pokoušel jeho jméno opakovat, ale nepodařilo se mu to. Marná byla Godfreyho snaha, zbytečně svoje jméno několikrát zřetelně vyslovil, Carefinotu vždycky jen něco nesrozumitelného zahuhlal. Pak se obrátil k profesorovi s podobně vyjádřeným dotazem.

„Tartelett," odpověděl líbezně profesor.

„Tartelett," opakoval bez obtíží Carefinotu. Zřejmě bylo Tartelletovo jméno složeno ze slabik, jaké byl černoch zvyklý vyslovovat.

Profesorovi, jak se zdálo, to velice zalichotilo.

Godfrey chtěl využít černochových znalostí a pokoušel se mu říci, že by chtěl znát jméno ostrova. Ukazoval na lesy, prérie, kopce, pobřeží, a to víc očima než rukama.

Carefinotu hned nepochopil, o co mu jde, a opakoval Godfreyho pohyby. Stejně tak se rozhlížel po ostrově. Pak se radostně zasmál.

„Arneka," řekl.

„Arneka?" podivil se Godfrey. Pro jistotu zadupal nohou na zemi, aby svou otázku doplnil.

„Arneka," opakoval černoch s určitosti

Odpověď Godfreymu nic neřekla. S podobným názvem ostrova se při studiích nesetkal, nebo si jej nezapamatoval, a tak nemohl ani soudit na jeho polohu v Tichém oceáně. Ostrov tak jmenovali zřejmě místní obyvatelé.

Zatímco tak Godfrey uvažoval, prohlížel si Carefinotu oba bělochy. V jeho pohledu byl údiv i trocha zděšení, asi dosud neviděl oblečené lidi. Přesto však bez ostychu zíral hned na jednoho, hned na druhého, přicházel k nim blíž, snad aby zjistil i nejmenší rozdíly mezi oběma. Usmíval se, aby naznačil, že jim je nakloněn. Jeho bílé zuby v tmavé tváři překrásně svítily. Tartelett však na ně hleděl s jakousi ostražitostí.

„Jestli tyhle zuby řekl, „nikdy nekousaly lidské maso, ať mi puknou mé milované housle."

„Co na tom záleží, Tartelette," uklidňoval ho Godfrey, „teď je ubožák, kterému hrozilo, že bude upečen a sněden. Jistě pozbyl chuť na něco, čím měl být sám."

Carefinotovu pozornost vábily nejvíce Godfreyho a Tartelettovy zbraně, a to jak pušky, které dosud, drželi v rukou, tak revolvery zastrčené za pasem.

Godfrey si toho všiml a uhodl, že divoch ještě nikdy neviděl střelné zbraně. Tušil snad, že z těchto rour vyšel blesk, který ho osvobodil? To sotva, zápasil o svůj život a neslyšel možná ani výstřely.

Jistě nebude zbytečné, když se přesvědčí, jakou moc má běloch. Godfrey nabil pušku, ukázal Carefinotuovi koroptev, poletující ve vzdálenosti asi padesáti kroků, a vystřelil. Pták ihned padl.

Černoch učinil při výstřelu tak mohutný skok, že to překvapilo zejména Tarteletta jako tanečního mistra. Carefinotu se však svého zděšení rychle zbavil. Uviděl ptáka, jak tluče postřeleným křídlem v trávě, a rozběhl se. Utíkal jako lovecký pes, popadl koroptev, a teď už víc veselý než postrašený ji přinesl svému pánovi.

Tartellett nechtěl zůstat pozadu. Ukáže Carefinotuovi, že i jeho obdařil Velký duch mocí metat smrtící blesky. Namířil na ledňáčka, sedícího klidně na velkém kameni u řeky.

„Ne," odvrátil hlaveň jeho pušky Godfrey, „nestřílejte!"

„Pročpak ne?"

„Uvědomte si, co by se stalo, kdybyste nešťastnou náhodou ptáka chybil. Co by si pak černoch myslel?"

„Proč bych chybil?" zeptal se, Tartelett mrzutě. Copak jsem netrefil na vzdálenost víc jak sto kroků jednoho z těch lidožroutů?"

„Postřelil jste ho, nepochybně," přitakal Godfrey. „Upadl po vašem výstřelu. Ale žádám vás ve vašem vlastním zájmu, abyste štěstěnu po druhé nepokoušel."

Profesor se uraženě mračil, ale dal si říci. Přehodil, si pušku přes rameno a vykročil směrem k Will-Tree. Godfrey se k němu připojil a za nimi šel Carefinotu.

Nový obyvatel ostrova Phiny byl nesmírně překvapený, když uviděl domácnost a její zařízení ve vnitřku sekvoje. Velice ho zajímaly všechny předměty a žadonil, aby mu vysvětlili, k čemu ty rozličné nástroje, nářadí a zbraně slouží, nač je potřebují. Všemu se divil, žil pravděpodobně u divochů, kteří vedli úplně primitivní život, neznal totiž ani železo. Nemohl pochopit, jak je možné, že hrnec, postavený na žhavém uhlí, neshoří a chtěl ho zachránit. Tartelett z toho měl samozřejmě velkou radost, protože právě vařil polévku. Když podali Carefinotuovi zrcadlo, strnul doslova údivem. Hleděl dlouho do jeho hladké plochy, pak za ně hmatal rukou a nakonec je obracel, patrně aby se podíval, kdeže ten druhý černoch vlastně vězí. Nakonec na ně poklepal prstem. „Je to sotva opice," ušklíbl se Tartelett. „Ale kdepak, Tartelette," smál se Godfrey, „viděl jste někdy opici, aby takhle zacházela se zrcadlem? Carefinotu pochopil, že vidí svůj obraz."

,,Ať si," odsekl Tartelett, „i když připustím, že to není opice, jsem moc zvědavý, jestli nám tahle bytost bude k něčemu dobrá!" Nezdálo se, že

by byl o lidských schopnostech Carefinotuových nějak zvlášť přesvědčený. „Uvidíme," řekl klidně Godfrey.

Carefinotu nebyl v jídle nijak vybíravý. Když mu dali jíst, černoch pokrm nejdřív očichal, pak jej opatrně okusil konečky svých zubů a teprve pak jedl. Spořádal po lávku z aguta, koroptev, skopové plecko s pěknou dávkou „camasů" a „yamphů" a zdálo se, že sotva ukojil hlad.

„Jak se zdá, chuť má výbornou, smál se Godfrey.

„Ano," poznamenal suše Tartelett, „a bude dobře, když ohlídáme lidožroutské sklony tohoto chlapíka."

„To znamená, že ho máme hodně krmit, aby nedostal chuť na lidské maso, že? Pokud ho vůbec kdy jedl."

„Moc bych za to nedal," odpověděl Tartelett. „Sázel bych se, že ví, jak chutná."

Carefinotu jejich hovoru pozorně naslouchal. Měl chytré oči a bylo na nich vidět, že by rád věděl, co si povídají. Začal sám mluvit, jazyk se mu jen kmital, ale jeho řeči nebylo rozumět, byla to jen řada malebných zvuků a citoslovcí, v nichž převládaly samohlásky.

Ať už byl jaký chtěl, jeho přítomnost znamenala větší společnost a tím i jistotu. A šťastně zachráněný černoch dával srozumitelně najevo, že jim nebude na obtíž, naopak, že jim chce ochotně pomáhat a sloužit, ba dokonce být jejich otrokem. Že bude užitečný, bylo téměř jisté. Byl silný, obratný, čilý, a zřejmě zvyklý pracovat. Velmi dovedně napodoboval všechno, co viděl dělat druhé, a Godfrey věřil, že ho snadno všemu naučí. A nemýlil se. Sotva mu ukázali, jak se co dělá, hned to pochopil a vykonával všechno s podivuhodným zdarem. Naučil se sbírat ovoce a hlízy, ošetřovat a hlídat stádo, zabíjet a stahovat nebo škubat zvěř, lisovat šťávu, čistit a péci hlízy, drtit mouku. Za několik dní bylo na něho úplné spolehnutí, vykonával svěřené práce rychle a bez chyby.

Tartelett o něm asi stále myslel svoje, Godfrey však neměl nejmenší důvod nedůvěřovat mu, a zdálo se, že své důvěry také nikdy nebude litovat. Co ho znepokojovalo, byl jedině možný návrat lidožroutů, kterým Carefinotu tak šťastně unikl. Znají polohu ostrova, vědí, že jim tu zmizela kořist, a je možné, že se pokusí získat ji zpět ...

Hned první den si Carefinotu podle Godfreyho návodu připravil ve Will-Tree lože. Spával tu však málokdy, jen když pršelo. Jinak trávil noc venku pod některým z blízkých stromů, jako kdyby chtěl hlídat příbytek. Během prvních čtrnácti dnů svého pobytu na ostrově provázel Carefinotu už několikrát Godfreyho na lov. Nemohl se však nikdy zbavit údivu a překvapení, když viděl, jak padá postřelená zvěř. Snad nechápal, jak je možné zabít zvíře z takové dálky. Ale vždycky se rychle vzpamatoval a běžel pro úlovek. Proplétal se houštinami, přeskakoval potok nebo běhal po balvanech s takovou hbitostí a obratností, že snad nebylo překážek, které by mu mohly vadit. Godfrey si ho velmi oblíbil, doslova k němu přilnul.

V jediné věci byl však Carefinotu neuvěřitelně tupý. Nemohl se naučit anglicky. Ať se namáhal, jak se namáhal, nepodařilo se mu správně vyslovit ani to nejjednodušší slůvko, kterému ho Godfrey, a zejména Tartelett učili. Tartelett vynakládal hodně úsilí, ale nakonec se vzdal. Stačilo, že Carefinotu alespoň trochu začínal jejich jazyku rozumět.

Čas pomalu míjel. I když se jim celkem dobře vedlo, potkalo je několik Šťastných náhod, jako bylo získání ohně, objev bedny a záchrana Carefinotua, a třebaže jim nehrozilo žádné bezprostřední nebezpečí, neměl Godfrey stání. Musí přece pomýšlet na návrat domů, na způsob, jak se dostat z ostrova! Nebylo dne, aby si nevzpomněl na strýce Willa, nebylo chvilky, aby se mu nezastesklo po Phině. A s tajenými obavami přemýšlel, že brzy nastane špatné počasí, které naděje na návrat domů ještě zmenší, které mezi něho a jeho rodinu i přátele postaví nepřekonatelnou překážku.

Dne 27. září se událo něco, co přidalo všem práci, co však slibovalo zajistit jim zpestření, a hlavně hojnost potravy.

Godfrey a Carefinotu právě sbírali měkkýše na cípu Dream-Bay, když spatřili na moři obrovské množství malých pohyblivých ostrůvků. Kolébal je příliv a zvolna je poháněl k břehům ostrova. Bylo to jakési plující souostroví, nad nímž poletovali a na jehož drobné ostrůvky občas usedali ptáci s mohutnými křídly, kterým se někdy říká mořští krahujci.

Co to je za podivnou hmotu, která tu pluje, jako malé oblé pahorky v tak nesmírném množství a která se zdvíhá a klesá zároveň s vlnami?

Godfrey nevěděl, co si má myslet, ale Carefinotu to zřejmě brzy pochopil. Když viděl Godfreyho rozpaky, vrhl se k zemi, pak zatáhl hlavu mezi plece a ohnul pod sebe ruce i nohy. A napodoboval pohyby zvířete, které se pomalu sune po zemi. Godfrey ani teď nevěděl, nepochopil, proč černoch provozuje ten podivný tělocvik. „Želvy!" vykřikl najednou.

Ano, byly to želvy. Na ploše asi jedné čtvereční míle pluly po moři tisíce želv. Nedaleko od břehu se začaly želvy ponořovat do vody. Krahujci ztráceli oporu a vzlétali do výše. Po chvíli se objevilo na břehu několik želv a za nimi se soukaly další. Godfrey odhadl, že jich je dobrá stovka. Ostatní zřejmě obeplouvaly ostrov, na souš už nevylezla žádná.

Godfrey a Carefinotu běželi k břehu. Želvy se zastavovaly, otáčely a chtěly se vrátit do moře. Jediný způsob, jak jim v tom zabránit, bylo obracet je na hřbet. Oba se hned pustili do práce. Nebylo to nijak snadné, želvy byly pořádně velké, některé z nich byly téměř metr dlouhé. A přece zpátky do vody uniklo jen několik kusů.

Následující dny sbírali nedobrovolní zajatci ostrova cennou kořist. Želví maso je výborné, ať už čerstvé nebo naložené, a dost dlouho vydrží. Největší část úlovku nasolili a uložili, aby měli dostatek zásob na zimu. Dlouho si pak pochutnávali na výtečné želví polévce i Čerstvém mase a tyto vynikající lahůdky ocenil náležitě nejen Tartelettův zhýčkaný jazyk. Chutnalo všem.

Jednotvárný život, stále se opakující denní práce a povinnosti nic jiného neporušilo. Godfrey uvažoval, jak smutně asi budou žít, až je zimní doba přinutí trávit většinu času ve Will-Tree. Myslel na to, kudy chodil, a často pociťoval úzkost. A začal s Carefinotuovou pomocí uskutečňovat myšlenku, kterou mu vnukl objev bedny, nebo spíš nástrojů v ní uložených. Pustili se do výroby lodi.

Nedostali se však daleko. Práce přerušila událost, která jejich starosti obrátila jiným směrem.

Godfrey vycházel stále na lov, nebylo možné spokojit se zásobami a se stádem, do jara by nevydrželi, nepodaří-li se jim odplout. Na lovu ho provázel většinou Carefinotu. Tartelett o tuto čest příliš nestál. Vyzkoušel si tajně svoje střelecké umění a byl otřesen. Jeho první výstřel byl mistrovský asi jen pouhým zázrakem. Tartelet netrefil ze vzdálenosti dvaceti kroků ani široký kmen sekvoje!

Na jedné z výprav zažili lovci příhodu, která varovala. Nedařilo se jim. Ve vysokém lese, prostírajícím se pod úpatím hlavního pohoří ostrova Phina, sice spatřili dva nebo tři kusy vysoké zvěře, ale ty se jen mihly v tak velké vzdálenosti, že střílet bylo zbytečné. Drobné zvířectvo lovit nechtěli, měli ho dostatek, a Godfrey se rozhodl vrátit se s prázdnou. Nebylo mu ani tak líto masa, jako spíše kůží, které budou brzo potřebovat.

Bylo již ke třetí hodině odpoledne, když se dali na zpáteční cestu k Will-Tree, aby přišli včas k hlavnímu jídlu. Carefinotu právě v tom okamžiku, kdy měli opustit les a vykročit do prérie, uděšeně vyskočil. Pak se vrhl k Godfreymu, popadl ho za ruce a táhl trochu hlouběji do lesa, Godfrey se nevzpečoval, a přece ho Carefinotu téměř vláčel: tak byl silný a rychlý.

Ukryli se za kmenem a Carefinotu ukázal na obrovské zvíře, které stálo ve vzdálenosti asi padesáti kroků, nehnutě na pokrají lesa.

Byl to bílý medvěd. Stál tu na zadních, předními tlapami objímal kmen stromu a pokyvoval mohutnou hlavou směrem k oběma mužům. Vypadalo to, jako by přitakával svému rozhodnutí vrhnout se na oba lovce.

Bez rozmýšlení, a dřív než tomu mohl Carefinotu zabránit, nabil Godfrey pušku a vystřelil.

Byl obrovský ploskochodec zasažen, nebo ne? Pravděpodobně ano. Ale zasáhla ho rána smrtelně? To byla otázka. V každém případě se medvěd pomalu svezl dolů a klesl k úpatí stromu.

Nebylo by rozumné otálet na místě. Za okamžik se mohl medvěd zvednout a vrhnout se s daleko větší zuřivostí na lovce. Boj s bílým medvědem není hračka ani pro nejobratnější muže, otužilé lovce z dalekého severu.

Carefinotu se sotva kdy s bílým medvědem setkal, ale nebezpečí vytušil. Popadl Godfrey ho za ruku a odváděl ho rychle z místa. Godfrey věděl, že nic chytřejšího udělat nemohou, a nebránil se.

Kapitola devatenáctá,

v které se povážlivá situace zamotává víc a víc

Přítomnost tak hrozného zvířete na ostrově Phina byla na pováženou. Událostí se rozhodně, to připustí každý, musejí zabývat nešťastníci, které na ostrov uvrhla zlá náhoda.

Godfrey možná neudělal dobře, ale byl přesvědčený, že Tartelettovi nesmí zatajit, co se právě stalo.

„Medvěd!" vykřikl profesor a začal se poděšeně rozhlížet, Jako by na ostrově bylo celé stádo těchto šelem a jako by už obklíčilo Will-Tree. „Proč právě medvěd?" ptal se nechápavě. „Copak tu nějaký medvěd někdy byl? Neviděli jsme dosud žádného. A jestli je tu jeden, pak tu může být druhý, třetí – kdoví kolik! A můžou tu být také jiné šelmy! Jaguáři, panteři, tygři, hyeny, lvi-..!"

Tartelett snad už viděl ostrov zaplněný a vydaný napospas celému zvěřinci nejrůznějších divokých šelem ze všech koutů světa.

Godfrey se pokoušel uklidnit ho. Jak by se sem taková zvířata dostala? Je sice pravda, že viděl a snad i zabil medvěda, ale ...

Jak je možné, že se tu medvěd najednou objevil, kde se tu vzal, když přece Godfrey prochodil ostrov křížem krážem a nikdy ho nespatřil? To vysvětlit neuměl, nechápal to ani v nejmenším. Proč ale hned usuzovat, že se lesy a prérie ostrova najednou hemží šelmami? To je snad zbytečné, i když bude správné vycházet od nynějška jen se zbraní a mít se na pozoru.

Ubohý Tartelett. Od tohoto osudného dne se jeho život naplnil hrozivým nepokojem, nesmírnými obavami, úzkostí a strachem. Popadl ho stesk po klidném životě ve vlasti, v rodném městě.

„Ne," opakoval, kudy chodil, „ne, ne, ne! Jestli je tu divoká zvěř, šelmy, mám toho tady dost! A žádám, abychom odtud bez meškání odešli!"

Jenomže jak?

Godfrey sice započal s přípravami lodi, ale práce museli přerušit, vidina návratu se oddálila. Museli teď uvažovat o obraně, aby se chránili před útokem. Kdokoliv z nich mohl být napaden v lese, na prérii, na pobřeží, kdekoliv. Ani ve skupině sekvojí si teď nemohli být jisti, Will-Tree, přestal být bezpečným obydlím. Pustili se rychle do opevňovacích příprav. Vyrobili nové důkladné dveře do vchodu sekvoje. Kolem stromu vystavěli dřevěnou hradbu s úzkým vchodem a důkladnými vraty. Zvířata by potřebovala nějaký pevný chlév, ale na jeho stavbu nebylo zatím pomyšlení. Aby stádo udrželi pokud možno v blízkosti Will-Tree, vyrobili alespoň provizorní ohradu ze silných větví,

odkud se domácí zvířata nemohla rozběhnout. Ohrada však nebyla dost vysoká, aby ji nemohla silnější šelma zničit nebo přeskočit.

Přes všechno přemlouvání i zákazy spal Carefinotu i nadále venku. Měl lehký spánek, snad tedy zpozoruje nebezpečí včas a obyvatelé Will-Tree budou moci útoku zabránit.

Carefinotu jako noční strážce Will-Tree si bezpochyby zahrával s vlastním životem. Ale zřejmě chápal, že jedině takhle může svým osvoboditelům prospět, a nedal si vyvrátit, že je jeho povinností bdít nad společným bezpečím.

Minul týden, v okolí se však neukázal ani jediný z obávaných hostí. Málo teď vycházeli z příbytku, leda za nejnutnější prací: aby získali dřevo, ohlídali stádo, nasbírali plody nebo ulovili rybu či ptáka. Stádo pásl nejčastěji Carefinotu. Zbraně si s sebou nebral, dosud nepochopil, jak se vlastně s puškou zachází. Připjal si však lovecký nůž a nosil s sebou neustále ostrou sekeru. Považoval to za dostatečnou výstroj, aby se mohl vrhnout na medvěda nebo jakékoliv jiné divoké zvíře.

Poněvadž od nebezpečné příhody už uplynula dost dlouhá doba, neukázal se ani medvěd, ani jiná šelma, pomalu se Godfrey uklidňoval. Pustil se zase na své obvyklé pochůzky, na lov i na průzkumy, příliš daleko do vnitřku ostrova se však ještě neodvažoval. Když šel

Carefinotu s ním, zalezl Tartelett do Will-Tree, kde se důkladně obednil. Nebyl by se odvážil vytáhnout paty, ani kdyby ho potkalo ta nesmírné štěstí, že by měl dávat hodinu tance! Někdy odcházel Godfrey sám, a tehdy měl Tartelett společníka, kterého snad aby zapudil myšlenky na nebezpečí – začal tvrdošíjně vzdělávat a vychovávat.

Ano, opravdu! Tartelett se nejdřív vrátil k pokusům naučit Carefinotua anglicky. Zkoušel to znovu s jednoduchými, nejobyčejnějšími slůvky, ale nadarmo. Carefinotu projevil naprostou neschopnost, a tak se Tartelett brzy vzdal.

„No dobrá," rozhodl se, „když se mi nedaří jako učiteli, pak se stanu žákem!" Vzal si do hlavy, že se naučí jazyku, kterým mluvil Carefinotu.

Marně mu Godfrey domlouval, že z toho nic nekouká. Co si jednou Tartelett umínil, od toho neupustil. A dal se do učení. Vysvětlil Carefinotuovi, co od něho chce, a Carefinotu to pochopil dřív, než se Tartelett nadál.

Tartelett byl žák zřejmě velmi nadaný, za čtrnáct dní ovládal přesně čtrnáct slov. Věděl, že když Carefinotu řekne „birsi", pak tím myslí oheň, chce-li označit nebe, pak řekne „aradu", „mervira" že znamená moře, „dura" strom a tak podobně. Byl na svoje znalosti neznámé řeči tak hrdý, jako by zvítězil v nějakém velikém a významném zápase.

Domníval se pravděpodobně, že čtrnáct slov dostačuje k tomu, aby se považoval za znalce jazyka, a dal se znovu do výuky Carefinotua. Rozhodl se, že ho naučí pravidlům tanečního umění, uhlazeným mravům a společenskému vystupování.

Godfrey ho jednou přistihl, jak dává svému novému žáku lekci. Nehorázně se rozesmál. A přece, když neměl nic jiného na práci, rád přihlížel učení slavného profesora Tarteletta ze San Francíska.

Však také bylo na co se dívat! Ubohý Carefinotu doslova potil krev, prvopočátky tanečního umění byly asi to nejstrašnější, co kdy zažil. Byl nesmírně poslušný, plný dobré vůle. Měl však bohužel jako všichni jeho krajané propadlý hrudník, vystouplé břicho, kolena stočená dovnitř a chodidla jakbysmet. Udělejte pak Vestrise* z divocha takhle rostlého!

Profesor ničeho nedbal a oddával se výuce s nesmírnou horlivostí. A Carefinotu, ačkoliv ho učení mučilo, podlehl profesorovu nadšení a učil se velice pilně. Nikdo si nedovede představit, co si musel vytrpět, aby přinutil nohy do předepsaných pozic.

Tartelett se při vyučování rozčiloval. „Podívej se na mě, darebáku," křičel a teoretický výklad provázej praktickými ukázkami. „Chodidla od sebe! Paty k sobě! Narovnat kolena, mizero. Vypneš ten hrudník, nebo ne, lotře! Hlavu zpříma! Ruce pokrčit!"

„Vždyť po něm chcete nemožné," upozorňoval Godfrey.

„Co na něm chci nemožného?" divil se Tartelett. „Ta tvrdá palice prostě nechce!"

** Slavný tanečník z rozhraní 18. a-19, století*

„S tímhle tělem? Vždyť byste mu musel zpřerážet nejdřív kosti. To se nepoddá!"

„I poddá, poddá se ten jeho vzrůst! Musí se poddat. A brzy mi bude tenhle divoch vděčný za to, *ze* se bude moci objevit v kterémkoliv salóně!"

„Ale Tartelette! Copak bude mít někdy příležitost?"

„Co vy o tom víte," bránil se profesor. „Budoucnost nám to ukáže!"

Debaty na toto téma končíval Tartelett vždycky stejnými slovy. Budoucnost nám to ukáže! Pak vzal svoje housličky a začal hrát. Krátké ostré tóny působily Carefinotuovi velkou radost. Při hudbě nebylo nutné ho povzbuzovat. Skákal, kroutil se, otáčel, podupával a vůbec se nestaral o nějaká pravidla tanečního umění.

Opustíme však profesora tance a společenského chování i s jeho snahami a úvahami a vrátíme se k naléhavějším a vhodnějším záležitostem.

Během svých pochůzek lesem nebo prérií, ať šel sám nebo s Carefinotuem, neuviděl Godfrey už jediné dravé zvíře. Nenašel nikde ani stopu nějaké šelmy. Břehy říčky, k níž by musela zvěř chodit, aby zahnala žízeň, nenesly jediný otisk šlépěje nebezpečného zvířete. Ani zvuky na ostrově, ať už ve dne nebo v noci, se vůbec nepodobaly řevu šelem. A domácí zvířata byla stále klidná, nezdálo se, že by je něco znepokojovalo.

„To je divné," myslíval si Godfrey. „Přece jsem se nemýlil! A Carefinotu tím méně. Medvěda mi ukázal on! Byl to pořádný medvěd, kterého jsem střelil. Možná že jsem ho zabil. A snad to byl poslední medvěd, který tu na ostrově žil!"

Věc však byla ještě záhadnější. Jestliže Godfrey medvěda skutečně zabil, jak je možné, že nenašel někde jeho mrtvolu? Prohledával celé široké daleké okolí bez výsledku. Zalezl snad smrtelně raněný medvěd do svého brlohu, aby tam dodýchal? To je možné. Ale jak to, že u stromu, kde byl postřelen, nebyla ani stopa krve?

Godfrey si tím marně lámal hlavu. „Co se dá dělat," pomyslel si konečně, stejně nic nezměním. Ale opatrní musíme být stále!"

S prvními listopadovými dny se rychle pokazilo počasí. Citelně se ochladilo a déšť, také už pěkně studený, padal denně několik hodin. Brzy přijdou pravděpodobně nepřetržité lijáky trvající celou řadu týdnů a typické pro zimní deštivé období na této rovnoběžce.

Bylo na čase zabývat se zřízením krbu ve Will-Tree. Bez ohniště se v příbytku neobejdou, trpěli by v zimě přílišným chladem. A krb bude sloužit také jako kuchyně, chráněná před větry a deštěm.

Krb měl být postaven v jednom koutě obydlí z velkých kmenů, které si nanosili z pobřeží. Jeho stavba nebude nijak obtížná, horší je, jak odvádět kouř ven. Budou muset *z* něčeho sestrojit kouřové roury a jímač, který by dým do roury přiváděl. Godfrey původně myslel, že se mu podaří kouř odvádět průrvou uvnitř sekvoje, ale pokus se nezdařil.

Byl by to sice přirozený komín, bohužel jím však proudil studený vzduch a rozháněl kouř po příbytku.

Museli tedy kouřovou rouru sestavit z kůry stromů. Nebyl to lehký úkol, přece se však za vydatné pomoci Carefinotuovy podařil. Postavili samozřejmě nejdřív krb přímo proti dveřím na opačné straně obydlí. Sestrojili pak jímač a vymazali ho důkladně, stejně jako potom roury, hlínou. Krb obestavěli do značné výšky kameny a jímač umístili dostatečně vysoko, aby nevzniklo nebezpečí ohně. Pak zapálili v krbu slavnostně oheň. Dopadlo to na výbornou. Roura byla dost dlouhá, aby nahradila komín s dobrým tahem, a rozumně udržovaný a opatrovaný oheň jímač i vnitřek roury jen nepatrně ohřál. Krb vesele plápolal a uvnitř Will-Tree nebylo ani stopy po dýmu.

Udělali dobře, že si s prací pospíšili. Od 3. až do 10. listopadu lilo jako z konve, déšť padal bez přestání, z nebes se valila proudem voda. Oheň pod širým nebem by nebylo možné udržet, a také jak by asi vypadal kuchař, než by se mu podařilo něco ukuchtit? Zdržovali se většinou doma, vycházeli jen v nejnutnějších případech, zejména když bylo třeba přikrmovat domácí zvířata senem a „camasy". Teprve nyní si Godfrey uvědomil, že píce mají sice dost, ale že zapomněli na drůbež. Zásoba hlíz byla dostatečná na výrobu chleba, ale kdyby jimi měli celou zimu krmit i slepice a kachny, pocítili by všichni brzy hlad.

Jako kdyby tušil, že déšť druhého dne ustane, rozhodl Godfrey, že se musí vydat hned, jakmile to počasí jen trochu dovolí, sbírat „camasy" a „yamphy". Vezmou, s sebou koše, které upletli už v létě, a vaky z kůží zvířat, uzpůsobené k nošení na zádech.

Tartelett nijak netoužil brodit se rozmoklou prérií a nabídl se, že bude hlídat dům.

Ještě téhož večera se začala obloha rozjasňovat, těžké mraky, které se ploužily nad zemí od počátku měsíce, se zvolna rozplývaly. Déšť pomalu ustával, a dokonce se na několik okamžiků ukázal neduživý svit zapadajícího slunce. Zdálo se, že příští den zavládne pohoda, které bude dobré využít.

„Tak tedy zítra, už zítra," řekl Godfrey. „Vyjdu hned ráno a Carefinotu půjde se mnou!"

„Ujednáno," přisvědčil Tartelett.

Po večeři se rychle smrákalo a na nebi se objevilo několik hvězd Carefinotu se chystal přespat opět venku. Godfrey se mu to snažil rozmluvit. Noci jsou studené, země ještě příliš mokrá a nebezpečí jim nehrozí. Copak se tu ukázal nějaký dravec? Pokoušel se však Carefinotua přemluvit zbytečně. Černoch trval na svém a ulehl k spánku na místo, které musel za předešlých deštivých dnů opustit.

Druhého dne, jak se dalo předpokládat, nepršelo. Godfrey vyšel z Will-Tree a sluneční paprsky už zlatily vrcholky stromů, Carefinotu byl vzhůru a čekal. Oba muži se dobře ozbrojili, vzali koše i vaky, rozloučili

se s Tartelettem a zamířili k řece. Po jejím levém břehu se pak vydali ke camasovým a yamphovým keřům.

Za hodinu byli na místě. Cestou se nepřihodilo nic, co by je nějak vyrušilo z klidu.

Oba horlivě vytrhávali hlízy, až měli koše i vaky plné. Při takovém množství se práce nezdála tak lehká – skončili za více jak tři hodiny pilného sbírání. Vrátili se domů, hlízy uložili, trochu se posilnili a vydali se na skli zeň znovu. Kdoví, zda a kdy budou mít zase příležitost domácnost zásobit!

A při druhém návratu se to stalo.

Došli k záhybu malé říčky do míst, kde tvořily stromy nad vodou jakési, přirozené loubí. Godfrey se náhle zastavil a pustil koše.

Tentokráte popadl on za ruce Carefinotua a odtáhl ho do úkrytu. A ukázal na nehybné zvíře, které stálo u jednoho stromu. Oči šelmy zářily neobyčejným leskem.

„Lev!" zašeptal Godfrey. - Nemýlil se. U stromu stál americký stříbrný lev, puma. Zvíře bylo připraveno ke skoku. Pušku měl tentokrát Godfrey nabitou, stačilo jen strhnout ji s ramene, zalícit a střelit.

„Hurá, hurá!" vykřikl.

Puma byla zcela určitě zasažena. Uskočila dozadu a zůstala stát. Je nebezpečné zvíře raněno smrtelně, nebo se chystá, rozzuřeno poraněním, vrhnout na lovce?

Godfrey namířil znova pušku, aby za šelmou poslal druhou ránu. Příliš pozdě zpozoroval, k čemu se chystá Carefinotu. S loveckým nožem v ruce vyrazil černoch k pumě.

„Stůj, stůj, budu střílet," křičel Godfrey, ale marně. Carefinotu se bezhlavě vrhal do nebezpečného boje se zákeřnou šelmou a snad slyšel, snad neslyšel. Godfrey vystřelit nemohl, Carefinotu kryl pumu svým tělem.

Godfrey se tedy rozběhl za ním.

A spatřil hrůzné divadlo. Carefinotu zápasil se lvem holýma rukama. Nůž sice držel, nechtěl však zřejmě zvíře bodat, chtěl je skolit jedinou ranou.

Ani teď nemohl Godfrey střílet. Zápas byl tak urputný a prudký, že sotva Godfrey zalícil, už měl na mušce místo pumy černého přítele.

Konečně se Carefinotuovi podařilo šelmě zvrátit hlavu a jediným mocným švihnutím ponořil nůž hluboko do jejího těla. Puma okamžitě klesla. A než Godfrey udělal krok, aby si mrtvého lva prohlédl zblízka, skutálela se mrtvola šelmy břehu. Zmizela v tůňce, kterou tu ohyb říčky tvořil.

Medvěd! Lev! Teď už nemohl mít Godfrey ani nejmenší pochybnost: na ostrově jsou nebezpečné šelmy.

Plný starostí o zdraví svého přítele se Godfrey. obrátil ke Carefinotuovi. Ale o černochově mrštnosti a obratnosti svědčilo jen několik škrábanců, které v zápase se zuřivým zvířetem utržil.

Z Godfreyho sice bezprostřední hrůza a strach spadly, ale naplnily ho vážné starosti o budoucnost. Do Will-Tree se s Carefinotuem vrátil velmi zasmušilý.

Kapitola dvacátá,

v níž Tartelett neustále opakuje, že by už raději odešel

Jakmile se Tartelett dozvěděl, že na ostrově jsou nejen medvědi, ale i lvi, začal naříkat tak, jak ho ještě nikdo neslyšel. Teď už se neodváží z Will-Tree vystrčit ani ruku. Šelmy přece jednoho dne objeví Will-Tree a jeho obyvatele! Co potom? Dřevěná hradba je k smíchu! Je potřeba navršit val a opatřit ho palisádami, vyhloubit, příkop a postavit parkánovou zeď, za ní vystavět kamenné hradby, a, a . . . Sám věděl, že žádá nemožné, a proto chtěl stůj co stůj okamžitě odejít.

„Já chci také," odpovídal na jeho žadonění Godfrey.

Podmínky, za jakých dosud obyvatelé ostrova žili, se podstatně změnily. Zápasili zpočátku s nedostatkem všeho, neměli co jíst, kde spát, nemohli se chránit před nepohodou, zimou. Teď už měli všechno, co k uhájení holého života v nepřátelské přírodě potřebovali, ba měli i víc. Ale na to, aby mohli žít s nebezpečnými šelmami na malém ostrově, neměli nic. Co byly Tartelettovi nebo i Carefinotuovi platné střelné zbraně. A k čemu byly koneckonců i Godfreymu, když na něho mohlo zákeřné zvíře skočit dřív, než je vůbec zpozoruje? A co si počnou, zaútočí-li šelmy na Will-Tree?

Tak jako Tartelett bez ustání omílal, že chce odejít, tak Godfrey neustále opakoval:

„Jak je možné, že jsme na ostrově za celé čtyři měsíce nespatřili ani jediné nebezpečné zvíře, a teď, během pouhých čtrnácti dnů, se tu objevili medvěd a puma? Co to má znamenat?"

Zdálo se to absurdní, nesmyslné, nevysvětlitelné. Ale byla to věc až příliš jasná, jak se dozvíme později.

Godfrey měl naštěstí výbornou vlastnost: čím větší nebezpečí hrozilo, tím byl chladnokrevnější a odvážnější. Neklesal na mysli. Rozhodl, že je třeba co nejrychleji učinit všemožná opatření, aby ochránili sebe i obydlí před napadením.

Předně nevyjde nikdo z nich z Will-Tree sám a beze zbraně. Také budou samozřejmě vycházet jen v nevyhnutelných případech. Dále je přece jen nutné důkladně opevnit Will-Tree, i když samozřejmě ne tak, jak žádal Tartelett. A vystavět i pořádnou ohradu pro stádo domácích zvířat. Rovněž zabezpečit lépe kurník. A konečně zajistit i dostatečné zásoby potravin, a zejména vody.

Když si všechno pořádně promyslel, rozhodl Godfrey, že nejrozumnější bude spojit pět velkých sekvojí, které obklopovaly Will-Tree, důkladnou hradbou z kůlů. Tak znemožní nejen přístup šelmám k obydlí, ale vznikne i dost velká ohrada pro stádo a uvnitř této ohrady bude i kurník.

Snadná práce to nebude. Ohrada bude dlouhá nejméně dvě stě kroků, a má-li opravdu sloužit jako hradba, pak musí být sroubena z pevných a dlouhých kmenů. Kolik jen na to padne stromů, jak dlouho bude trvat, než vyberou vhodné, porazí je, nařežou na potřebnou délku, dopraví k Will-Tree$_r$ přitešou a postaví? Kdyby tušili, kolik námahy je čeká, neměli by snad ani odvahu se do práce pouštět.

Hned druhého dne ráno se vydali proti proudu k lesíku borovic, jejichž kmeny se hodily na zamýšlenou stavbu nejlíp. Byli důkladně ozbrojeni, a přece Tartelett žehral:

„Tyhle výpravy se mi nelíbí! Nejradši bych odtud odešel!"

Godfrey mu samozřejmě už neodpovídal. Nemělo smyslu o věci debatovat, bylo nutné perně pracovat. I Tartelett bude muset dřít jako soumar, protože to vyžadoval společný zájem.

K lesíku dorazili brzy a nezpozorovali nic podezřelého. V prérii se klidně pásla domácí zvířata, ptáci nevzrušeně poletovali. Necítili žádné nebezpečí.

Godrrey usoudil, že bude nejvhodnější nejdřív potřebné množství stromů pokácet a teprve pak je dopravovat k Will-Tree. Pustili se hned do práce. Carefinotu se projevil jako neobyčejně zdatný a rychlý pracovník. Pracoval téměř bez oddechu, plný síly ještě ve chvílích, kdy už Godfrey musel odpočívat a kdy si Tartelett foukal na zkrvavené mozoly Profesor tance a společenského chování proměněný v drvoštěpa, měl údy brzy jako zmlácené a zdálo se mu, že neuzvedne už ani svoje housličkv. A přitom konal nejlehčí práci, oklesťoval stromy od nejmenších větví. Kdyby měl na sebe touhle prací vydělat, zahynul by asi brzy hlady.

Takhle pracovali všichni tři plných šest dní, od 12, až do 17 listopadu. Přicházeli s úsvitem a do Will-Tree se vraceli až za tmy. Jídlo si nosili s sebou. Počasí jim příliš nepřálo. Na obloze se většinou kupily šedivé mraky, několikrát se strhla vichřice, zakusili i déšť, ale v práci neustávali.

18 listopadu ráno už ležely všechny stromy, zbavené korun i nižších větvi, na zemi připraveny k dopravě k Will-TreeBěhem té doby se v blízkosti neukázala jediná šelma. Nebylo jich snad na ostrově víc než ty dvě, které Godfrey skolil? Možná. Ale srub postaví stejně. Kde je jaká záruka, že tu další dravá zvěř není? Nebo že je nepřepadnou divoši? Přece nepřeruší započatou práci, nemají-li jistotu.

Ovšem jak dopravit teď kmeny k Will-Tree? Pokusili se nejprve vyrobit z kmenů malé vory a dopravit je po říčce až ke skupině sekvojí. Ale i když byl potok po minulých deštích dost rozvodněný, doprava po vodě nebyla možná. Vory neustále narážely do úzkých břehů a do

kamenitého dna, zasekávaly se v zátočinkách, a vyprošťovat je dalo tolik práce, že by snad bylo jednodušší a lehčí odnášet stromy jeden po druhém. Godfrey připadl na šťastnější řešení. Vyrobí sice vory, nebudou je však dopravovat po vodě ale prérií. Tráva na louce nebyla samozřejmě tak hladká, aby po ní mohly vory sjíždět samy.

Rozložili proto v krátkých vzdálenostech od sebe kmeny několika stromů tak, aby se po nich mohly vory valit. Při prvních dvou pokusech sjížděly svázané kmeny nežádoucím směrem, ba mohlo několikrát dojít i k nehodě, ale při třetí „plavbě" už Carefinotu ovládal svážení kmenů tak dokonale, že to téměř vypadalo, jako by vezl stromy na voze.

Ani ne za dva dny byli s dopravou hotovi. A už 20. listopadu začali zarážet do země první kmeny. Carefinotu, jako nějaký Samson, vzal jeden z kmenů do rukou a jako obrovským kyjem zatloukal jím jeden kůl vedle druhého. Aby hradba byla jistější, přitesával. Godfrey vrcholky zatlučených kmenů do špice a Tartelett je spojoval ohebnými větvemi.

Godfrey pracoval s neobyčejnou chutí a s radostí pozoroval, jak hradby přibývá.

„Až bude hotová," řekl Tartelettovi, „budeme opravdu doma."

„To sotva," odpověděl Tartélett suše. „Doma budeme opravdu teprve, až budeme v místnostech domu pana Kolderupa!"

Na to nemohl Godfrey nic říci.

Dne 26. listopadu byl srub už víc jak ze tří čtvrtin hotový. V nedokončené ohradě už byl Will-Tree i kurník, a dokonce i sekvoje, v níž chtěl Godfrey zřídit chlév. Za dva tři dny budou s prací hotovi a zbude jim už jen vyrobit ke vchodu do ohrady důkladná vrata. Pak budou konečně v bezpečí, odděleni od vnějšího nepřátelského světa.

Ale druhý den museli práce přerušit pro určité neočekávané události, které musím vyprávět podrobněji, protože patří k nevysvětlitelným věcem, tak typickým pro ostrov Phina.

V noci Godfrey zpozoroval, že do jejich obydlí vniká opět chladný vzduch otvorem ve vnitřku sekvoje. Buď nějaké zvíře, nebo pták, možná i vítr, shodil mech, kterým byl otvor ucpaný. Ráno kolem osmé hodiny se tedy vyšplhal nahoru Carefinotu, aby otvor ucpal. Samozřejmě že se přitom také porozhlédl po krajině a najednou vyrazil výkřik překvapení.

Godfrey pracoval na srubu a podíval se do koruny sekvoje. To už stál Carefinotu na větvi a pokynem Godfreyho vybídl, aby rychle vystoupil za ním. Kdyby neměl důvod, asi by mě z práce nevytrhoval, pomyslel si Godfrey a běžel pro dalekohled. Pak se vsoukal do otvoru ve stropě jizby a šplhal za Carefinotuem. Protáhl se ústím dutiny a obkročmo si sedl na jednu z větví.

Carefinotu beze slova vztáhl ruku a ukázal na výběžek ostrova. Vznášel se tam načechraný obláček, který zvolna stoupal vzhůru.

„Zase!" vykřikl Godfrey.

Zamířil na záhadnou páru dalekohledem a zjistil, že je to kouř. Z ohniště, které nebylo vidět, vystupoval v kotoučcích bělavý dým. Podle

toho, jak se točil, stoupal a rozplýval, bylo poznat, že mýlka tentokrát není možná. Na ostrově někdo rozdělal oheň.

Godfrey se tázavě podíval na černocha.

Carefinotu něco vykřikoval a obličejem i pohyby rukou naznačoval, že je objevem překvapený možná víc, než Godfrey.

Divili se právem, protože u ostrova nepřistála loď, člun, nezpozorovali nic, co by svědčilo o tom, že na ostrov vkročil člověk.

„Tak tedy oheň!" řekl Godfrey. „Ale tentokrát ho najdu za každou cenu!"

Vysvětlil Carefinotuovi, že se vydá záhadu prozkoumat. Carefinotu ihned pochopil a dal najevo, že s průzkumem souhlasí.

„Musíme konečně zjistit, kdo to tady vlastně je. Že je to člověk, to je nesporné. Ale jak se sem dostal, odkud přišel? Je tu od té doby, co jsem spatřil kouř poprvé, nebo přijíždí občas na ostrov? A co tu vlastně dělá? Proč se skrývá? Vždyť nám může být i nebezpečný!" uvažoval' Godfrey nahlas.

Sestoupili dolů. Godfrey zpravil Tarteletta o nálezu a požádal ho, aby je provázel na výzvědách.

Tartelett však potřásl hlavou. Vymluvil se, že mu chůze nedělá dobře, a vydat se na takovou dálku by ho zmohlo.

Tvrdil, že jeho nohy mají vznešenější poslání, než se vláčet prérií, prodírat houštinami a prolézat skalisky. Zůstane raději doma ve Will-Tree.

„Tak půjdeme sami," souhlasil Godfrey, „ale před večerem nás nečekejte."

Vzali si s sebou trochu jídla a rozloučili se s profesorem. „To je docela zbytečná cesta," snažil se jim domluvit Tartelett, „uvidíte, že zase nic nenajdete!"

Godfrey měl pušku a revolver, Carefinotu lovecký nůž a sekeru; to byly jediné zbraně, na které černoch spoléhal. Přešli po můstku přes potok na druhý břeh a vydali se na cestu.

Oheň hořel někde směrem na východ od místa, kde Godfrey objevil před časem kouř podruhé a kde pak marně hledal ohniště nebo jeho zbytky.

Šli rychle, ale opatrně. V křovinách a na nepřehledných místech se mohlo skrývat nebezpečné zvíře, před jehož útokem se museli chránit.

Nezaskočilo je však nic.

Kolem poledne se při chůzi trochu najedli. Nechtěli ztrácet čas. Přišli až k první řadě skalisek při břehu a uviděli kouř. Vznášel se nedaleko, snad nějakých pět nebo šest set kroků přímým směrem.

I když už byli unaveni, téměř se rozběhli. Běželi poklusem, ale přikrčeni, a kryli se za skalisky, aby je neznámý nemohl objevit.

Ani ne za dvě minuty poté však dým zmizel, jako kdyby někdo oheň uhasil. Malou výpravu to ale nezmýlilo. Oba věděli, že oheň hořel za

skálou podivného tvaru. Vypadala jako malá, trochu křivá pyramida. Směr tedy nemohli ztratit.

Posledních pár kroků a byli u skály. Oběhli ji a tam .... Nikdo! A přece uviděli něco, co svědčilo o tom, že tu nějaký člověk byl a skryl se.

Bylo to ohniště. Bylo ještě teplé, i když bylo mokré, a jemně v něm praskaly kusy ohořelého dřeva. Oheň ulil neznámý vodou.

„Tak přece tu někdo je!" vykřikl Godfrey. „Někdo je na ostrově! A nemůže být daleko, před chvilkou byl ještě tady, v těchto místech? Musíme ho najít!"

Zavolal na neznámého. Znovu. Žádná odpověď. Carefinotu vyrazil tak pronikavý výkřik, že ho snad bylo slyšet po celém ostrově. Nikdo se neozval, natož aby se objevil.

Pustili se do hledání. Je tu snad někde nějaká sluj, jeskyně, díra, která by mohla sloužit za přístřešek nějakému samotáři, domorodci, divochu?

Prohledali kde co, ale neobjevili nic. Nebyl tu tábor, doupě, nic, co by svědčilo o přítomnosti člověka. Ba nikde tu nebyla ani stopa, náznak, že se tu nějaký člověk pohyboval.

„Oheň se přece nerozdělal sám," bručel mrzutě Godfrey. „Bojí se nás ten člověk, nebo nám něco zlého chystá, že se ukrývá?"

Hledali skoro dvě hodiny. Rozmrzelí a znepokojení se vraceli odpoledne do Will-Tree.

Jistě se nikdo nebude divit, že Godfrey o záhadě přemýšlel, až ho rozbolela hlava. Zdálo se mu, že ostrov ovládají nějaké temné síly. Už třikrát se tu objevil tajemný kouř a jeho původce nikde. Po celé měsíce tu nebyla jediná šelma a najednou dvě dravá zvířata! Není to trochu divné?

Událost příštího okamžiku mu dala plně za pravdy. Šli právě prérií a Godfrey uslyšel jakýsi zvláštní lomoz, divný, suchý chřestot. Carefinotu ho dřív, než se mohl podívat, co to ten podivný zvuk vyluzuje, odtáhl.

V trávě se výhružně tyčil had. Bytost, na kterou chtěl útočit, právě zmizela z jeho dosahu. Znovu se ozval podivný chřestot a Carefinotu se vrhl mezi Godfreyho a hada.

Byl to chřestýš, nebezpečný jedovatý plaz, podle velikosti snad obr mezi chřestýši. Na konci ocasu měl suché šupiny, chřestidlo.

Carefinotu ze sebe vydal jakýsi skřek a vrhl se za hadem. Ten se však najednou ztratil. Podle zvuku zmizel někde v křoví. Černoch nemínil nechat chřestýše uniknout. Pronásledoval ho a jedinou ranou sekery mu uťal hlavu. Godfrey se vzpamatoval z leknutí a rozběhl se. Našel už jen zmítající se hadí tělo bez hlavy.

Po cestě domů na té části prérie, kterou dělila říčka od Will-Tree, se setkali ještě s několika hady, o nic méně nebezpečnými.

Učinili snad plazi náhlý nepřátelský vpád na ostrov? Měl se stát ostrov Phina hadím rájem? A příšerným peklem pro jeho lidské obyvatele?

Godfrey považoval Carefinotuovu snahu vyvraždit všechna ta odporná zvířata, ať už je ohrožovala nebo ne, za zbytečnou. Uviděli jich pět, ale co když jsou na ostrově hadů celé desítky. Godfreyho se zmocnilo neblahé tušení.

„Pojďme, pojďme," naléhal, „tohle nemá cenu. Musíme být rychle zpátky, kdoví co se děje ve Will-Tree!"

Neohlíželi se už na nic a spěchali domů.

Předtucha Godíreyho nezklamala. Když se přiblížili k mostku, zježily se Godfreymu hrůzou vlasy.

Od Will-Tree k nim doléhal zoufalý křik. Volání o pomoc bylo tak plné děsu, že nebylo pochyb.

„Tartelettovi hrozí nebezpečí!" křičel Godfrey. „Ubožák, asi ho někdo napadl!"

Přeběhli most a uviděli Tarteletta, jak zděšeně prchá od říčky. Najednou klopýtl a padl…

Z vody vylézal a k ubohému profesorovi se sunul – krokodýl. Tartelett, snad šílený strachem, snad proto, že si polámal nohu, se nezvedal. Zmítal se na místě a krokodýl se blížil… Ubohý učitel tance a společenského chování je ztracen!

Godfrey neztratil hlavu. Strhl pušku a zamířil přímo na oko strašlivého zvířete.

Vyšla rána, netvor sebou trhl a klesl k zemi. Už se nepohnul.

Carefinotu doběhl k Tartelettovi a pomohl mu na nohy. Profesorovi nic nechybělo, obě nohy měl zdravé, sotva se však držel. Třásl se jako osika a jen s úsilím ho dopravili do Will-Tree.

Byl už večer, rychle se setmělo. Smutná a vyděšená trojice polkla jen několik soust k večeři, nikomu nechutnalo.

Co je teď čeká? Jak budou vypadat příští dny? Spikla se proti nim celá příroda? Podaří se jim dostavět hradbu, dokážou se ubránit nástrahám, která se na ně valí ze všech stran? Zamhouří po tomhle strašném dni alespoň někdo z nich na chvíli oči? Asi ne. ...

Tartelett celou noc opakoval:

,,Já už bych raději šel odtud!"

Druzí dva mu neodpovídali, ale slyšeli ho.

Kapitola dvacátá prvá,

která končí nanejvýš překvapivě slovy černocha Carefinotua

Ačkoliv byli nevyspalí, plní strachu a nerudných myšlenek, dokončovali stavbu hrazení tak rychle, že je to až samotné překvapilo. Počítali, že jim práce bude trvat ještě nejméně dva dny, podařilo se jim ale hrazení dostavět ještě tentýž den a připevnit i vrata. Skončili až za

úplné tmy. Tartelett musel svítit loučemi. V blízkosti Will-Tree se zatím nic podezřelého neodehrávalo, pracovali tedy celý den nerušeně.

Udeřily však mrazy. V následujících dnech bylo stále chladněji, a tak se všichni zdržovali téměř neustále doma Vycházet ven jim nedovoloval nejen strach, ale i nepohoda.

Oheň v krbu uvnitř sekvoje byl teď jejich jedinou radostí.

Byli skoro uvězněni. Napadal sníh, obrovskými sekvojemi lomcovaly vichřice a shazovaly do primitivního hradiště celé náruče větví. Kdyby to byli věděli, nemuseli si ani dělat zásobu dříví. Lov nebyl skoro možný. Sníh zůstával ležet, přibývalo ho a Godfrey přemýšlel, nejsou-li někde v končinách nehostinného Ledového moře. Příležitostí k tomu, aby se mohli opatřit čerstvou potravou téměř nebylo, naštěstí měli zatím zásob dost. I teplé prádlo a šatstvo, uložené ve skříni, přišlo teď vhod.

Plynuly dny, týdny, a tak uběhlo šest neděl. Počasí se nelepšilo, a ke všemu ještě Godfrey onemocněl. Ležel čtrnáct dní v horečkách a za tu dobu bylo vidět, že jeho téměř ojedinělé výpravy za lovem přece jen znamenaly pro kuchyni významný přínos.

Začalo rychle ubývat naloženého želvího masa i ostatních zásob. Museli porazit několik kusů domácích zvířat. V prvých dnech vypadala Godfreyho nemoc hrozivě. Tartelett byl neschopný ošetřovatel, neuvědomil si ani, že v bedně, kterou kdysi objevili, byla i příruční lékárnička, s léky. Godfrey blouznil v horečkách se obviňoval z neštěstí, které je postihlo, volal Phinu a naříkal, že ji už nikdy neuvidí. Loučil se se strýcem a proklínal život robinzonů, o kterém si jeho chlapecká fantazie učinila kdysi tak ideální představy. Už se nikdy nevrátí, zemře ubohou smrtí na slámě ve Will-Tree.

V polovině týdne se mu však trochu ulevilo a zeptal se, proč mu nedávají léky Carefinotu ho sice ošetřoval, jak mohl ale o lécích nevěděl. Tartelett zazoufal. Snad není pozdě!

Godfrey však byl otužilý, měl zdravé jádro, a léky mu rychle pomáhaly. Ležel sice ještě více jak deset dní, ale očividně sílil a chutnalo mu jíst. Ke konci druhého týdne se už pokusil poprvé vstát.

Tartelett byl z nějaké zvláštní milosti stále zdravý jako rybička, nemoc o něho ani nezavadila. Zato si stěžoval víc než Godfrey v horečkách. Co nářků a jeremiád se ozývalo z jejich obydlí, Tartelett si dost nelogicky připadal jako Odysseus v zajetí nymfy Kalypsó, jen místo zpěvu, v jeho případě spíš místo hraní na housličky, kvílel. Na svůj milovaný hudební nástroj. Tartelett snad docela zapomněl, i na to, že mu býval vždycky největší útěchou.

I když se Godfrey konečně docela uzdravil tělesně, přece jen ještě hlodala nemoc na jeho duchu. Trpěl neustálými obavami z útoku šelem, hadů, nejvíc se ale strachoval, že se na ostrov vrátí divoši. A bude jich nejen dvanáct, ale celá stovka! A proti takovému útoku se neubrání, dřevěnou palisádu divoši lehce zničí.

Co si pak počnou? Nebude pak nejjistější útočiště v koruně sekvoje? Jistě, tam budou moci utéci. Při nejmenším Godfrey a Carefinotu. Ale co Tartelett? Neochromí ho zase strach, bude dost hbitý, aby unikl včas?

A tak Godfrey za pomoci Carefinotua trochu rozšířil dutinu stromu a vyrobili spolu provazový žebřík. A hned ho také do dutiny zavěsili. Až se po něm vyšplhají nahoru, vytáhnou ho za sebou. A kdyby se přece za nimi útočníci drápali, nebudou moci lézt více jak po jednom a v takovém případě bude obrana poměrně snadná. A zrovna tak bude daleko snadnější udržet útočníky v uctivé vzdálenosti střelbou z koruny stromu. Naproti tomu šípy divochů té výšky, ve které se naše trojice ukryje, těžko dosáhnou.

Když skončili, dostal Godfrey zase po dlouhé době dobrou náladu. „Tak, teď máme," usmíval se, „dva byty. Dole městský a nahoře venkovský!"

„Mně by byl milejší obyčejný sklep," mrzoutil se Tartelett, „jen kdyby byl v pořádném domě v pěkné ulici velkého města!"

Uplynuly vánoce a oni neměli nic, čím by je oslavili. A brzy přišel první den nového roku, v němž se vzpomíná na dětství, na uplynulá léta, a kdy lidé uvažují, co a jak budou dělat dál. Jaké měli vyhlídky oni? Pošmourný chladný den s mokrým, ustavičně padajícím sněhem pokazil i náladu naší trojice. Jak budou vypadat další dny, když hned ten první je tak mizerný, jak je jen možné?

Uplynulo už půl roku od chvíle, kdy se naši cestovatelé octli v pustinách, bez jakéhokoliv spojení s ostatním světem. A naděje na zlepšení žádná. Naopak, přijdou ještě krutější chvíle, hroznější zkoušky.

Uskladněnou píci zvířata už spotřebovala a začala trpět hladem. Naštěstí padal 18. ledna sníh naposledy, byl dost mokrý a brzy sešel. Vypustili tedy stádo, aby si šlo hledat do prérie potravu samo.

Bylo zataženo, ani k večeru se nevyjasnilo, naopak celý ostrov zahalila hustá mlha. Brzy bylo tma a citelně se ochladilo.

Stádo se navečer do ohrady nevrátilo. Snad se zvířatům nepodařilo vyhledat místo, kde by se dosyta napásla, nebo nezpozorovala že se blíží noc. Snad se jim podaří bez nehody přenocovat venku.

Tartelett si s tím starosti nedělal, ale Godfrey i Carefinotu nemohli usnout. Neklidně se převalovali na svých ložích. Godfrey si zapálil smolnici a pokoušel se při nejasném světle přečíst několik stránek z knížky.

Kolem desáté, hodiny se ozval venku lomoz. Hluk se pomalu blížil.

Mýlka nebyla možná. V okolí se potulují šelmy. Bylo slyšet vytí kojotů, brzy nato zaznělo hrozné řvaní lvů a do toho se mísily hlasy jiných, podle výrazu nijak mírumilovných zvířat. Chvílemi splývalo řvaní šelem v jeden jediný hrůzyplný koncert.

Tartelett se probudil a vyskočil z lože. Začal úzkostlivě naříkat. Godfrey i Carefinotu rovněž vstali. Všechny je zachvátila nesmírná hrůza. Vpád divokých zvířat byl nevysvětlitelný a Carefinotu, jinak tak

klidný a rozvážný, byl zděšený možná ze všech nejvíc. V jeho tváři se zračil nejenom panický strach, ale i podivné překvapení a údiv. Setkání s medvědem a lvem ve volné přírodě ho před časem nevyvedlo zdaleka tolik z míry.

Úplynuly dvě nekonečně dlouhé hodiny. Chvíli se řev s vytím ozýval docela blízko, brzy se vzdaloval, několikrát docela utichl. Šelmy jako by neznaly krajinu. Bloudily ostrovem a dávaly najevo svou nespokojenost a zuřivost. Jestli se vzdálí, snad Will-Tree unikne jejich útoku.

„Musíme je ve dne vyslídit," řekl tiše Godfrey. „A do jednoho vybít. Jinak je po nás veta!"

Nedlouho po půlnoci se řev znovu přiblížil a zesílil. Zvěř se opět hnala k Will-Tree.

Godfrey v hrůze přemýšlel, odkud se šelmy vynořily. Copak je někdo dopravil na ostrov? To je vyloučené, proč by to dělal? Musely tu, být už dřív, dávno před příchodem trosečníků. Ale jak se mohlo takové množství líté zvěře po celou tu dobu tak dobře skrývat, že je nikdy nezahlédl ani on, ani Tartelett a ani Carefinotu? A jak to, že po sobě šelmy nezanechávaly stopy? Godfrey prošel přece celým ostrovem, znal všechna místa, prérie, lesy, skaliska, vršky, doliny, říčky, lovil po celém ostrově a nikdy nespatřil jediné nebezpečné zvíře, ostrov Phina byl idylický, mírumilovný. Kde se skrývá ten tajemný kout, ten hrůzný brloh, který najednou vysoptil stádo krvežíznivých šelem? Ze všech nevysvětlitelných událostí, které se tu odehrávaly, byla tahle nejméně vysvětlitelná.

Carefinotu vypadal, jako by nevěřil svým uším. Jeho údiv byl tak veliký, že byl patrný i přes všechno zděšení, které jeho obličej vyjadřoval. Černoch se tvářil, jako by se tu odehrávalo něco ďábelsky zákeřného.

Tartelett se skrčil v koutku u svého lože a tam sténal a bědoval. Několikrát se obrátil na Godfreyho s otázkami, Godfrey ho ale nerudně odbyl. Co by mu také mohl vysvětlit? A co jsou tady platné debaty. Kdyby ten bláznivý Tartelett raději vzal rozum do hrsti a pomáhal hledat nějaké, řešení!

Godfrey vyšel za noci dvakrát do ohrady. Neměl jistotu, že pořádně zajistili vrata, a musel se přesvědčit. Teď, když řev pomalu zase utichal, se odvážil ven potřetí. Carefinotu ho provázel.

Uprostřed ohrady oba strnuli. S hrozným dusotem se sem valila jakoby lavina zvířat. Se strachem čekali, co se bude dít. Avšak zvěř se před palisádou zastavila a ze stáda bylo slyšet ustrašené bekání a mekání.

Jejich stádo se vrátilo! Ulehlo na noc někde v prérii ke spánku, á teď je probudil řev a pobíhání šelem. Domácí zvířata se chtěla vrátit do bezpečí.

„Musíme jim otevřít!" řekl Godfrey. Carefinotu přisvědčil. Otevřeli vrata a stádo se vevalilo do ohrady. Vedle poslední ovce se však mihl

nějaký podivný stín a za ním další. Carefinotu uskočil od vrat jako uštknutý, popadl Godfreyho a vlekl ho do Will-Tree. Vrata ohrady zůstala otevřená. Carefinotu přirazil dveře příbytku a zděšeně se díval na Godfreyho. Celá námaha se stavbou palisády byla zbytečná. Jakmile do ohrady vniklo několik prvních šelem, je konec. Začnou rdousit stádo a pach krve přiláká ostatní …

A už se také ozval zoufalý bekot. Stádo domácích zvířat bylo v otevřené ohradě vydáno napospas útočníkům.

Godfrey i Carefinotu vystoupili k oběma okénkům a snažili se postřehnout, co se venku v té tmě děje. I když nic neviděli, bylo to jasné. Podle zvuků, které k nim doléhaly, se šelmy vrhly na stádo a započaly svou žeň.

Tarteletta zachvátila panika. Popadl pušku a chtěl nazdařbůh vystřelit do vzduchu. Godfrey ho zadržel

„To nedělejte," varoval ho. „Střílel byste zbytečně v té tmě bych ani já nic netrefil. Musíme šetřit náboje. Počkáme, až se rozední."

Mel pravdu. Střelbou by se teď ničeho nedocílilo. Naděje spočívá jedině v tom, že se šelmy nasytí a odtáhnou. Výstřely by jen vystupňovaly zběsilost dravé zvěře a šelmy by mohly napadnout Will-Tree.

Tartelett však tyhle důvody nechápal. Chystal se znovu vystřelit, a tak mu Godfrey pušku musel vyrvat. Profesor se vrhl na lůžko, vzlykal, naříkal, proklínal nápad s cestováním, proklínal všechny cestovatele, robinzony, blázny, kteří se plahočí po světě v tisícerém nebezpečí, místo aby zůstali v klidu u domácího krbu!

Oba jeho druhové si ho nevšímali. Stáli u okének a naslouchali zvukům, přicházejícím zvenčí. Nářek ovcí i koz slábl. Buď už byla zvířata vyvražděna, nebo se jim podařilo z ohrady uniknout. Zachrání se, nebo je potká stejně hrozný osud venku?

I když stádo domácích zvířat bylo skoro už jen to jediné, s čím mohli v případě hladu počítat, nepomyslil Godfrey ani v nejmenším na to, že by obyvatelům Will-Tree mohl hrozit hlad. Bezprostřední nebezpečí bylo tak veliké, že nebylo možné myslet na nic jiného.

Po jedné hodině zuřivé vytí na chvíli utichlo. Ale byla to, jen chvilka. Za okamžik se do ohrady přihnaly další šelmy. Z domácího stáda nezbylo už asi nic, protože divoká zvířata s temným a zlověstným řevem obcházela Will-Tree. Šelmy asi cítily, že se uvnitř skrývá kořist.

Ani Godfrey, ani Carefinotu se nehýbali. Strnule vyčkávali, až šelmy zase odtáhnou. Bude-li uvnitř klid, přestane snad divá zvěř slídit a zmizí. Najednou se ozval výstřel.

Tartelett se snad pomátl. Zdálo se mu asi, že se na něho řití tygr nebo že se na něho sápe medvěd, popadl revolver a vystřelil. Koule vylétla dveřmi ve Will-Tree a vzápětí se ozval strašlivý řev, Střela měla pravděpodobně ještě dost síly, aby zranila šelmu, která čenichala venku.

Rozzuřené zvíře se opřelo do dveří. Zapraštělo v nich.

„Nešťastníče?" zazoufal Godfrey a skočil k Tartelettovi. Zbraň už ale pomatenému profesorovi vyrval Carefinotu.

Útok pokračoval. Vzteklý řev se nyní ozýval už z několika krvežíznivých hrdel přímo za dveřmi. Šelmy cítily pach obydlí, přítomnost lidí. Bylo slyšet, jak zvířata zatínají do dveří strašlivé drápy, dveřmi otřásaly hrozné rány. Odolají takovému náporu?

„Musíme se bránit!" rozhodl Godfrey. Vzal si pušku – kulovnici měl zavěšenou na rameni – a vystoupil k jednomu z okének.

A k jeho velikému údivu udělal černoch totéž! Ano, Carefinotu vzal druhou pušku, zbraň, s kterou doposud neuměl zacházet, naplnil si kapsy patronami a obsadil druhé okénko.

Stříleli sice směrem ke dveřím nazdařbůh, ale podle řevu, který se po většině výstřelů ozýval, bylo, poznat, že šelem je tu nespočetně. Téměř každý výstřel znamenal zásah. A v záblescích výstřelů bylo vidět mohutná těla nebezpečných zvířat. Byly jich tu celé desítky.

Ze smečky byla smrtelně zasažena snad jen dvě nebo tři zvířata. Ostatní byla jen postřelena a o to vzteklejší.

Řvaní přilákalo další šelmy. K Will-Tree se blížila nová smečka s hrozivým vytím. Z ostrova se snad stal obrovský zvěřinec lítých šelem!

Tartelett nebyl k ničemu. Choulil se v koutě a bědoval. Godfrey a Carefinotu si ho nevšímali, pokoušeli se zachovat si chladnokrevnost a stříleli jen tehdy, když se domnívali, že zásah bude jistý. Snad se jim to podařilo. Jakmile vyšla rána, ozvalo se bolestné zařvání.

Asi po čtvrt hodině, nápor na chvíli ustal, řvaní a vytí utichlo. Unavily se snad šelmy, nebo jich většina padla? Odtáhly, zastrašeny masakrem, který je postihl? Nebo jen vyčkávají, až nabudou nových sil, aby mohly podniknout další útok?

Godfrey i Carefinotu zůstali u okének, nechtěli svá stanoviště opustit. Godfrey si teď uvědomil, jak obratně černoch zachází s puškou.

Udělal z něho vynikajícího střelce strach, pud sebezáchovy, dokázal v nebezpečných chvílích to, co se mu nedařilo v dobách klidu? Jeho střelecké umění bylo překvapující.

Ke druhé hodině po půlnoci nastal nový poplach. Nápor a útok byl daleko prudší než všechny předešlé. Nebezpečí vrcholilo, postavení uvnitř Will-Tree bylo už, nesnesitelné. Útočící zvířata se teď soustředila na dveře, smečka jako by pochopila, že tady je nejslabší místo obydlí. Oba střelci snad ztratili nervy, snad už byli unaveni – jejich kule vyrážely nazdařbůh, nápor na dveře neustával, naopak byl stále mohutnější. Hrozilo, že šelmy vchod do Will-Tree co nejdříve prolomí.

Godfrey i Carefinotu seskočili, a pokusili se dveře podepřít a zahradit. Přisunuli k nim stůl, ve zmatku popadli i postele a snažili se vzepřít je proti dveřím. Marně, dřevo praštělo, útok byl stále prudší, bylo už slyšet i cítit dech rozzuřených zvířat skulinami pukajících dveří.

Godfrey zkřížil ruce na prsou. Viděl, jak dveře povolují, a pochopil, že vchod do Will-Tree neubrání. Zdálo se mu, že se o něho pokoušejí mdloby. Přejel si rukou čelo…

Najednou však do něho vjel nový život. Vzpamatoval se a zavolal:

„Nahoru! Rychle nahoru! Všichni, honem ..." Sebrali všechny zbraně, pobrali co nejvíce nábojů a rozhlédli se, kam se poděl Tartelett.

Profesor tu nebyl. Krčil se předtím u své postele a když mu ji vzali, pochopil, že je konec. Někam se ukryl.

Godfrey i Carefinotu ho zběsile volali, hledali. Musí ho donutit, aby vystoupil do koruny sekvoje, jinak zahyne ve spárech zuřivých šelem. Musí ho donutit, aby vystoupil do výšky, které se tak hrozil, kam se doposud neodvážil.

Po novém volání se konečně ozvalo shůry hlasité zasténání.

Tartelett zřejmě nečekal a utekl do dutiny sám, bez pobízení.

„Nahoru," zavelel znovu Godfrey.

Bylo to poslední útočiště. Po kmeni se za nimi nedostane ani to nejobratnější zvíře. A jestliže některé vyčenichá otvor, kterým kořist unikla, pak zaplatí životem...

Godfrey a Carefinotu se nedostali ještě ani do výše desíti metrů a vytí se ozvalo uvnitř Will-Tree. Kdyby se byli zdrželi jen několik okamžiků, bylo by pozdě...

Vystupovali rychle po žebříku, až konečně dosáhli ústí otvoru. Žebřík vytáhli, i když nebylo pravděpodobné, že by po něm některé zvíře dokázalo vyšplhat, a přehodili ho přes jednu z větví. Protáhli se ústím a tady je přivítal výkřik zděšení. Tartelett se domníval, že vidí šelmy. Třásl se jako sulc, i když ho uklidňovali, a bědoval, jako by byl raněný. Ubožák se držel křečovitě a zoufale se bál, že spadne dolů. Carefinotu mu našel pohodlnější pozici. Usadil ho na silné větvi, ukázal mu, že se má opřít o postranní větev a připoutal ho, aby se nemusel držet.

Godfrey se usadil u otvoru, aby mohl pozorovat a slyšet, co se děje dole, a případně zneškodnit útočníka, kdyby se sem nějaký vysoukal. Carefinotu usedl proti němu a čekali.

Tady snad jsou v bezpečí a ubrání se. Doufali, že jakmile se rozední, budou moci většinu šelem postřílet a vrátit se dolů.

Co se děje pod stromem, vidět nebylo, noc byla příliš tmavá. Ale vytí, které se neustále rozléhalo krajinou, se neslo i vzhůru a prozrazovalo, že útočné šelmy se nemíní vzdát.

Najednou asi k páté hodině ranní, se dole rozlila jasná záře Světlo pronikalo vyraženými dveřmi i oběma okénky. Otvorem, u něhož Godfrey s Carefinotuem hlídali, se začal valit štiplavý kouř.

„Co je tohle zase?" vykřikl Godfrey. Will-Tree hořel. Rozzuřená smečka se pravděpodobně bezhlavě vřítila do příbytku a rozmetala krb. Řeřavé uhlíky se rozletěly po vnitřku sekvoje, nejdřív doutnaly a pak zapálily nějaké, hořlavé předměty. Oheň se pomalu rozrůstal, až zachvátil i zpráchnivělý kmen obrovitého stromu. Jejich sekvoje, Will-Tree, hoří, dole zuří požár!

Neštěstí, které zoufalou trojici postihlo, vrcholilo. Co stane, až celá sekvoje vzplane jako jediná obrovská pochodeň?

Dívali se s hrůzou dolů a viděli, jak zvířata, obíhající ještě před chvílí jejich strom, zděšeně prchají. Zahnal je strach z ohně. Dole bylo teď už tedy bezpečněji, ale seskočit z té výšky znamenalo jistou smrt.

Dřív než si uvědomili, že mají s sebou provazový žebřík, ozval se strašný výbuch. Sekvoje se hrozivě otřásla kořenů až po nejvyšší ratolesti ve vrcholu koruny.

Vybuchla zásoba prachu, kterou měli ve Will-Tree uloženou. Ústím otvoru v koruně vyrazil prudce vzduch a málem smetl Godfreyho i Carefinotua. Kdyby Tartelett nebyl pevně přivázaný, určitě by spadl pouhým leknutím.

Požár rozpoutaný výbuchem se rychle šířil. Spodek sekvoje už byl v jednom plameni a oheň stoupal vzhůru

po povrchu stromu i jeho vnitřkem.

Konečně si Godfrey vzpomněl na žebřík. Mohou přece *po* něm sešplhat na zem! Vzal ho, aby ho připevnil, ale jejich jediná naděje na spásu byla téměř z poloviny zničená. Žebřík v dolní části ohořel.

Mocný požár osvětloval celou krajinu kolem, v jeho světle bylo vidět nejenom celou skupinu sekvojí, ale i říčku, kus prérie ...

Brzy vzplanuly i první suché větve v koruně stromu. Plameny už ohrožovaly naši trojici. Budou se muset vrhnout z obrovské výšky dolů, aby unikli plamenům? To by znamenalo jistou zkázu. A zůstanou-li, uhoří. Strašná smrt jim hrozila v obou případech!

Godfrey marně přemýšlel, mají-li nějakou možnost zachránit se. Nebyla. Jediné řešení bylo zvolit rychlejší a milosrdnější konec...

Náhle se ozval ohlušující praskot. Sekvoje, jejíž kmen byl v úpatí už téměř strávený ohněm, praskala, nahýbala se a padala. Její koruna se zřítí dolů a naše trojice s ní.

Sekvoje ale nedopadla. Její mocné větve, ohněm ještě skoro neporušené, se zaklesly do kmene sousední sekvoje a strom zůstal viset nad zemí.

Když Will-Tree začal padat, považovali se Godfrey i jeho druhové za ztracené. Teď je od pevné země dělila vzdálenost mnohem menší a mnohem méně nebezpečná.

„Devatenáctý leden!" promluvil najednou, hlas, který Godfrey ihned poznal.

Byl to Carefinotu. Ano, Carefinotu řekl plynně anglicky: „Devatenáctý leden!" řekl to jazykem, kterému ho tak dlouho a marně učili a z něhož nedokázal vyslovit ani to nejjednodušší slovíčko. „Co to povídáš?" zeptal se Godfrey překvapeně. „Povídám," řekl klidně Carefinotu, „že je dnes devatenáctý leden. A to je den, kdy má připlout na ostrov váš strýc, pan Kolderup. Jestli nepřijede, je po nás veta."

Kapitola dvacátá druhá

končí vysvětlením všeho, co se doposud zdálo nevysvětlitelné

Dřív než mohl Godfrey něco říci, ozvaly se rány, podobající se výstřelům.

A v témže okamžiku se strhl ukrutný liják. Vypadalo to, jako by se dalo do deště na povel ran z pušek, nebo to snad bylo nějaké zvláštní hromobití? Přívaly vod se řinuly z nebes jako vodopády, takové nesmírné běsnění nebes obyvatelé ostrova Phina ještě nezažili.

Voda chrstala, jako by ji někdo vyléval z obrovských nádob, a začala dusit požár. Plameny, které už hrozily přeskočit na vedlejší sekvoje, odumíraly. Postupně se dusil i oheň na Will-Tree, jen vnitřek stromu ještě plápolal a hořel.

Godfrey připevňoval zbytek provazového žebříku k silné větvi, aby se pak spustil dolů. Teď už délka žebříku stačila. Pokynul Carefinotuovi a Tartelettovi, aby ho hned následovali. Doufal, že divá zvěř, zastrašená strašlivým požárem, se k Will-Tree tak hned nevrátí.

Liják pomalu ustával, ale zdálo se, že má ještě dost , síly, aby uhasil i poslední zbytky ohně.

Za chvíli přestalo pršet docela.

Ale co to říkal prve Carefinotu. Jak je možné, že mluvil bezvadně anglicky, téměř jako Angličan z Londýna a že sděloval neuvěřitelnou věc: dnes má přijet strýc Willi. Co si jenom o tom myslet?

Zbláznil se snad Godfrey ze všech těch, hrůz a má mámení smyslů?

Godfrey seskočil z konce žebříku na zem. Za chvilku přistál Carefinotu vedle něho. A ukazoval nahoru: „Pro fesor se bojí," řekl. „Odvázal jsem ho, ale nechce se ani hnout!"

„Co to má znamenat?" zeptal se Godfrey užasle.

„No,má strach," odpověděl Carefinotu.

„Ne,- ptám se, jak to, že mluvíš anglicky?"

„Všecko se brzy vysvětlí," usmál se Carefinotu, „neslyšel jste střelbu? Už je vidím přicházet!" A ukázal průhledem pod klenbu stromů, kde se objevil zástup námořníků.

Godfrey zapomněl na všecko, i na Tarteletta, a běžel příchozím naproti. V půli cesty ho však kdosi popadl za rameno a zastavil. Godfrey *se* obrátil.

Strýčku! Phino! Kde se tu berete? Vy jste tady... Jak jste se sem dostali? Jak jste nás objevili?"

Nastalo takové objímání, že se raději na chvíli podíváme jinam.

Oddíl námořníků pod velením kapitána Turcotta mezitím dorazil k Will-Tree. Dva plavci vylezli hned na sekvoji osvobodit Tarteletta. I když už byl odyázaný, přece ho museli oba muži doslova utrhnout. Profesor se pevně držel a snad nezpozoroval, co se děje. Domníval se asi, že jediné bezpečné místo je větev Will-Tree.

Pak ubohého profesora snesli jako malé dítě na zem.

A konečně je čas otázek a odpovědí, vyptávání a vysvětlování.

„Jste to opravdu vy?"

„Jak vidíš, jsme!"

„Ale jak jste našli ostrov Phina?"

„Lehko. Copak jste nám nesvítili na cestu?" zasmál se William W. Kolderup. „Ale co to říkáš? Ostrov Phina? Chceš snad říci ostrov Spencer!"

Godfreyho strýcova poznámka o svícení zamrzela. Ale je dost času vylíčit mu, jak hrozný to byl požár.

„Ostrov Spencer?" řekl jen, „to mi něco připomíná!"

Správně. Je to ostrov, který jsem před půl rokem koupil"

„Ty jsi tento ostrov koupil.. „" zamžikal Godfrey.

„A ty jsi mu dal moje jméno," řekla Phina.

„To jméno se mi líbí," usmál se strýc, „a budeme tak ostrovu říkat. Ovšem jen mezi sebou. Pro zeměpisce je to ostrov Spencer vzdálený od San Franciska tři dny plavby"

„A my jsme sem pluli sedmnáct dní," nevycházel Godfrey z úžasu.

.„Není divu," řekl William W. Kolderup. „Nechtěl jsem, abys dorazil na místo, kde si prožiješ svoji nefalšovanou robinzonádu, tak brzo!"

„Proto to kličkování?" zasmál se Godfrey. „Nerozumím plavbě, ale bylo mi to divné. Ovšem *Dream* bohužel ztroskotal... a ..

„Kdepak," přerušil ho strýc. „*Dream* neztroskotal. Je zkonstruován tak, že se může potopit pod vodu. Loď byla ukryta pod hladinou, a když kapitán druhý den ráno periskopem zpozoroval, že se ty i profesor Tartelett procházíte po břehu, odplul v hlubině za obzor. Za tři dny byl zpátky v San Francisku a dnes nás zase přivezl."

„Loď je tedy v pořádku? A z mužstva nikdo nezahynul"?

„Kdepak. Všichni se vrátili. Až na jakéhosi Číňana, kterého jste prý objevili v podpalubí."

„Chudák," povzdechl Godfrey. „Ten se asi utopil. Víš, že máme také svého Pátka?" zeptal se po chvíli mlčení, „jmenuje se Carefinotu."

„Kdepak Carefinotu," zahlaholil Wiíliam W. Koiderup. „Je to Jup Brass, můj věrný Jup. Úlohu Pátka sehrál, jak vidím, znamenitě!"

„Vždyť ho přivezli divoši na piroze! A chtěli ho .., byli to lidožrouti...!"

„Piroga, lidožrouti, Pátek. To všechno vám mělo trochu zpestřit život na tomhle nudném ostrůvku. Nemysli si ale, vaše kule moje lidi nezasáhly. Zranění jen předstírali!"

„Nudný ostrůvek?" skoro se pohoršil Godfrey. „Přepadl nás medvěd. A lev! A . .."

Nedokončil, do řeči mu zase vpadl strýc: „To byly hračky. Vycpaná zvířata!"

„Vždyť se obě ty šelmy hýbaly! A chystaly se ke skoku!"

„Pomocí péra! Jup Brass, váš Carefinotu, je v noci, několik hodin před setkáním, nastražil a nepozorovaně natáhl péro."

„Tak takhle to všechno bylo? Takhle?" opakoval několikrát za sebou Godfrey a trochu se styděl, že tak naletěl.

„Tak, tak, přikyvoval strýc, „Zjistil jsem, že se ti tu vede příliš dobře, tak jsem ti chtěl trochu pocuchat nervy.."

„Když jsi nás chtěl zkoušet, proč jsi nám poslal taky bednu? Bylo v ní víc, než jsme mohli potřebovat!"

„Bednu?" teď se divil William W. Kolderup. „Já jsem žádnou bednu neposílal...!" A obrátil se s otázkou v očích na kapitána Turcotta.

Ten se nehorázně rozesmál. „Bedna, ano, bedna! Vám pane Kolderupe, dokážu ještě někdy odporovat. Ale slečně Phině ... Ne, to nešlo. Když jste mě před čtyřmi měsíci poslal k ostrovu na výzvědy, vynesli jsme na břeh lodní kufr."

„Turcotte." zrudla Phina v rozpacích, „slíbil jste mi přece, že to neprozradíte!"

William W. Kolderup se však nezlobil. Podívali se spolu s Godfreym na sebe a Godfrey stiskl Phině vřele ruku.

Profesor Tartelett naslouchal celému rozhovoru, a i když se všichni usmívali, kabonil se. On, profesor tance a společenského chováni, že by se stal obětí takové mystifikace? Vykročil k hloučku a roztrpčeně řekl:

„Krokodýl který mě pronásledoval, byl snad také z lepenky a na péro?"

„Krokodýl?" zeptal se strýc.

„Ano, pane Kolderupe, krokodýl," vmísil se do debaty Carefinotu, jemuž ale budeme teď už říkat jeho pravým jménem – Jup Brass. „Z říčky se vynořil krokodýl a pan profesor na útěku před ním upadl tak nešťastně, že by ho snad bylo to hrozné zvíře pozřelo. Naštěstí jsme se právě vrátili k Will-Tree."

Godfrey pak vypravoval, co se všechno na ostrově odehrávalo. Že se tu objevili jedovatí hadi a obrovská smečka skutečné dravé zvěře, divých šelem, po kterých předtím nebylo na ostrově ani vidu, ani slechu.

William W. Kolderup zamyšleně naslouchal. Ostrov Spencer nebyl nikdy obydlen divou zvěří, a kupní smlouva to dokonce zaručovala. Kde se tu šelmy vzaly?

Mátl ho také dým, o kterém mu Godfrey vyprávěl. Jak je možné, že nešlo všechno podle plánu, který připravil? Kdo se mu pletl do jeho záměrů? Kdo si troufal vnikat na ostrov, který byl jeho majetkem, a působit tu takové nepřístojnosti?

Tartelett poslouchal, jak se dohadují, a už se do debaty nemísil. Věděl své! Ták! Přepadení lítými šelmami bylo nefalšované. Ale ztroskotání, divoši na ostrově, první dva dravci to byla jen hra? Kdepak! Kdepak! Jedinou ranou přece skolil náčelníka – teď už to byl dokonce náčelník v jeho představách! – náčelníka krvežíznivých lidožroutů, a tuhle slávu by mu chtěli vzít.

William W. Kolderup ještě chvílí uvažoval, kdo mohl na ostrově zakládat .ohně a kdo sem dopravil šelmy. Ale byl praktický muž. Věděl, že záhadu hned nerozřeší, a tak věc odsunul na pozdější dobu.

„Godfrey," řekl, „ty jsi vždycky miloval ostrovy a myslím, že ti bude milé, když bude tenhle ostrov tvůj. Dávám ti ho darem. Můžeš si s ním dělat co chceš, bavit se na něm, jak se ti líbí. A jestli ti život na ostrově přirostl k srdci, můžeš tu i zůstat a prožívat si tu svoje dobrodružství dál. Vždycky jsi tak toužil po neklidném životě, můžeš tedy v robinzonádě pokračovat...!"

„Já...?" řekl dost nejistě Godfrey. „Já ... tady ... po celý život?"

„Kdybys tu chtěl zůstat," přistoupila ke Godfreymu Phina, „tak ..."

„Raději zemřu!" vykřikl Godfrey.

Ale hned si to rozmyslil.

„Dobrá, zůstanu tady," řekl a vzat Phinu za ruku. Ale jen za tří podmínek: že tu zůstaneš se mnou ty, Phino; za druhé, že tu s námi bude také strýček Will. A konečně, že nás ještě dnes přijde oddat kazatel z *reamu."*

„Na *Dreamu* není kazatel," smál se William W. Kolderup „to přece, Godfrey, dobře víš. Ale v San Francisku jsou jich desítky a některý z nich jistě ochotně pojede s námi sem. Určitě najdeme kněze, který tě na tvém ostrově s Phinou rád oddá. Ale nebudeme žertovat – na ostrov se vrátíme teprve, až se tu šelmy navzájem požerou. Až bude zase klidný a

tichý. A myslím, Godfrey že tě nezklamu, když ti oznámím, že se na cestu domů vydáme hned zítra!"

Tartelett zajásal. „Nemohl bys nás na svém ostrově pohostit?" zeptala se Phina Godfreyho.

Tartelett zbledl.

„Pojďte," řekl Godfrey."

Přišli k Will-Tree. Sekvoje byla vyvrácená, její vnitřek už úplně vyhořel. Nebylo, vůbec poznat, že tu ještě včera bylo pohodlné obydlí pro tři lidi.

Takhle teď vypadá naše domácnost," poznamenal Godfrey.

Phině se v očích zaleskly slzy.

„Je mi líto, že to takhle dopadlo," řekl Godfrey. „Hlavně kvuli tobě, strýčku. Byl to krásný strom a tak jako jsem pojmenoval ostrov po Phině, tak jsem dal sekvoji tvoje jméno Will-Tree."

„Nevadí," odpověděl strýc. „Vezmeme, semena a brzy vyroste nový Will-Tree v mé zahradě ve Frisku."

V prérii se v dálce ukázalo několik šelem. Zvířata však neměla odvahu přiblížit se. Početný zástup lidí je odstrašoval.

Tartelett se pochlubil „svým" krokodýlem. Mrtvola zvířete ležela dosud na břehu říčky, konzervovaná mrazem. Profesor tance považoval obludu za svou trofej a prosil, aby si ji mohl vzít s sebou. William W. KoMerup svolil.

Námořníci stáhli opatrně kůži z celého těla šupinatého netvora a dopravili ji na loď.

Večer se pořádala na *Dreamu* hostina. Oslavovalo se setkání, šťastný konec všech hrůz, které Godfrey se svými druhy na ostrově zažil, a slavily se zásnuby Godfreyho s Phinou.

Druhého dne, bylo to 20. ledna, vyplul *Dream* za velení kapitána Turcotta na širé moře. Godfrey stál na zádi lodi a díval se, jak pomalu mizí z dohledu ostrov, který mu byl po řadu měsíců životní školou. Ponaučení, která si odsud odvážel, nikdy nezapomene.

Plavba ubíhala rychle, moře bylo klidné, vítr příznivý, a *Dream* plul i za pomoci plachet. A loď také mířila přímo k svému cíli, nekličkovala, nemusela nikoho klamat! Neprováděla záhadné rejdy, nevracela se a neztrácela v noci to, co přes den urazila.

A tak, dorazila už dne 23. ledna k San Francisku. Proplula Zlatou branou a zakotvila v přístavu.

Ale co to?

Z podpalubí se vynořil muž. Byl to člověk, který musel na loď vniknout, když *Dream* kotvil ještě u ostrova Phiny, a tajně se plavit s nimi.

Kdo to byl?

Číňan. Tentýž Číňan, který se vloudil na loď před půl rokem, když se *Dream* vydával na cestu kolem světa. Seng-Vu.

Černý pasažér přistoupil k Williamu W. Kolderupovi, uklonil se a velmi zdvořile řekl:

„Račte mi laskavě odpustit. Když jsem kdysi vstoupil na *Dream*, myslel jsem, že se dostanu lodí do Šanghaje. Chtěl jsem se vrátit domů, do Číny. Teď, když loď přijela do San Franciska, nemám tu co dělat. Vystupuji."

Kolem se utvořil udivený hlouček. Všichni zírali na Číňana, jako by spadl z nebe, a nevěděli, co říci.

„Předpokládám," řekl konečně William W. Kolderup, „že jsi nebyl v podpalubí ukrytý celých šest měsíců!"

„Nebyl," přisvědčil Seng-Vu.

„A kde ses tedy ukrýval?"

„Na ostrově!"

„Ty jsi byl na ostrově?" podivil se Godfrey.

„Ano, byl jsem tam."

„Ten dým, tedy, tos ty…?"

„Ano. Musel jsem rozdělávat oheň, abych mohl žít."

„Proč jsi se ale ukrýval? Proč jsi se s námi nesblížil, abychom sdíleli společný život?"

„Číňan žije rád sám," odpověděl Seng-Vu klidně. „Stačí si a nikoho nepotřebuje."

A pak se ten podivný člověk uklonil, pozdravil Wiliiama W. Kolderupa a zmizel z lodi.

„Podívejme se, z jakého materiálu jsou praví robinzonil" zvolal strýc Will. „Tenhle dokázal žít na ostrově, šest měsíců docela sám!"

„Dobrá, dobrá," řekl Godfrey. „Vysvětlilo se, odkud se bere na ostrově dým. Seng-Vu zapaloval ohně. Ale co divá zvířata?"

„A můj krokodýl!" doplnil Tartelett. Čekám, kdo mi vysvětli, jak se na ostrov dostal můj krokodýl!"

William W. Kolderup mávl rukou. Tyhle dotazy mu byly, dost nepříjemné, nevěděl, co by odpověděl.

„To se uvidí. Všecko se jednou dozvíme!" řekl. Za několik dní nato se slavila svatba Godfreyho s Phinou. Byla to samozřejmě slavná svatba a nejvíc se na ni pyšnil Tartelett. Krásné vystupování a uhlazené chování novomanželského párn je jeho zásluha, jeho dlouholeté dílo."

Tartelett si asi potrpěl na to, aby byl uznávaným a obdivovaným člověkem. Jeho šestiměsíční pobyt na ostrově musel také dostat trvalou připomínku. Aby si někdo nemyslel, že jen tak mluví, rozhodl se, že si dá svého krokodýla vycpat.

Za několik dní přinesli vycpaný důkaz Tartelettovy statečnosti do Kolderupova domu.

„Víte, odkud to zvíře pocházelo?" zeptal se doručitel zvěčnělého krokodýla,

„To nevím," přiznal William W. Kolderup.

„Podívejte se," natáhl vycpávač ruku. Ležel na ní malý kovový štítek. Na něm byla vyražena písmena:

Odesílá Hagenbeck z Hambuuku příjemci J, R. Taskinarovi ve Stocktonu, USA.

William W. Kolderup se dal do nehorázného smíchu. Teď je to všechno jasné! Jeho zavilý nepřítel, dávný sok, naposledy soupeř při dražbě ostrova, se mstil! Kupoval šelmy, plazy a jiná škodlivá zvířata a dopravoval je na ostrov Spencer, aby dal Kolderupovi co proto. Vylodil tam celý ten nebezpečný náklad najednou, anebo musel vykonat víc cest? Teď už je to jedno, ale vynaložil asi hezký kapitálek, aby zaneřádil tichý a klidný ostrůvek, který mu unikl.

Doslechl se snad Taskinar o pověsti, podle které zanešvařili kdysi Španělé ostrov Martinique dřív, než ho odevzdali Francouzům?

Poslední záhada ostrova Spencer se vysvětlila!

„Já bych možná provedl Taskinarovi stejný kousek," řekl docela vážně William Kolderup, „kdyby ostrov získal on!"

KONEC

STÁLE ŽIVÝ JULES VERNE

Dne 8. února 1828 narodil se ve francouzském městě Nantes soudci Pierru Vernóvi a jeho ženě Sophii prvorozený syn Jules Gabriel. Při křtu, jehož se zúčastnila řada příbuzných, padlo hodně slov o budoucnosti novorozence. Ale nikdo z přítomných by byl nedokázal odhadnout skutečnost.

Malý Jules měl v sobě odmalička touhu po dalekých krajích, po tajemných dobrodružstvích. A své sny se už v jedenácti letech rozhodl změnit ve skutečnost.

V nantském přístavu tehdy kotvila loď *Coralia,* která měla vyplout do Indie. (Jak podnětné jméno a jak svůdný cíl cesty?) A malý Jules, tehdy trochu zamilovaný do své sestřenky Karolíny, rozhodl se odplout s *Coralií* do Indie a přivézt Karolíně šňůru korálů. Seznámil se s mladým plavčíkem, který měl právě nastoupit na *Coralii* službu, vyměnil si s ním smlouvu a šaty a odebral se na loď.

V rodině nastal poplach. Malý Jules se ztratil! Naštěstí byl spatřen nějakým námořníkem ve chvíli, když na člunu odplouval od přístavního mola ke *Coralii.*

Zoufalý otec po této zprávě a po zjištění, že *Coralia* se má ještě zastavit v nedalekém přístavu Paimboefu, odjel tam ihned s lodí pobřežní plavby, aby synovi v neuvážené pošetilosti zabránil.

Jules zatím velmi rychle počal na lodi litovat svého činu. Práce plavčíka byla nesmírně těžká a pro chlapce Nezvyklého tělesné námaze neúnosně tvrdá. Kapitán *Coralie* ostatně Julesův podvod brzy odhalil a přikázal nepravého plavčíka v Paimboefu vysadit na břeh. Tam už kajícného uprchlíka čekal otec, aby si syna odvezl domů. Rodina si oddychla, Jules dostal pořádný nářez, musil slíbit, že se už nikdy o nic podobného nepokusí a sestřenka Karolína zůstala bez korálů.

Otec rozhodl, že Jules bude studovat práva. A ten se roku 1848 vydává dostavníkem do francouzského hlavního města (železnice z Nantes do Paříže ještě nejezdila).

V Paříži se Jules seznamuje s Victorem Hugem a s Alexandrem Dumasem otcem. Prožívá tam vzrušující politické události, povstání francouzského proletariátu roku 1848. Revoluce byla rozdrcena, utopena v krvi, ale Verne si mohl říci: „Dýchal jsem se vzduchem republiku; byla možná!" Chodí často do Dumasova divadla, nadchne se pro dramatickou tvorbu a začne skládat divadelní hry (Některé se dokonce hrají — a s reprízami!). Stává se tajemníkem jednoho pařížského divadla a zkouší štěstí i na burze. Roku 1859 se žení a roku 1861 se stává otcem syna Michela.

Roku 1863 se seznamuje s nakladatelem J. Hetzlem a z Verna divadelníka se definitivně stává Verne romanopisec.

Hetzel mu vydává román Pět neděl v balónu. Kniha má obrovský úspěch a zajišťuje Vernovi pověst nejčtenějšího francouzského spisovatele. Hetzel, vzdělaný knihkupec a nakladatel, je také dobrý obchodník, který dovede předvídavě odhadnout úspěchy nového typu literatury — fantastického románu. Zajišťuje si smlouvou s Vernem právo na vydávání všech dalších Vernoých děl.

To bylo v době, kdy se před Vernem odvíjely dějiny druhého císařství, vlády neschopného a hloupého Napoleona III., podle Verna „období hlouposti a hanby". Toto období končí prusko-francouzskou válkou v letech 1870-71. I Verne do ní zasáhl. V čele posádky dvanácti veteránů vyzbrojených třemi křesacími puškami a dělem „velikosti pudla měl na malé plachetnici chránit normandské pobřeží před německými nájezdníky. Pak prožívá obležení Paříže a krvavou likvidaci Pařížské komuny. V té době se seznamuje s Pascalem Groussetem, žurnalistou, spisovatelem, zaníceným republikánem a socialistou. Grousset se činně účastní povstání pařížského proletariátu za Pařížské komuny, v její vládě vede zahraniční záležitosti a po krvavém potlačení revoluce je odsouzen k smrti. Tento trest je později změněn v doživotní žalář. Když byl Grousset amnestován, vrátil se do Paříže a stal se Vernovým spolupracovníkem pod jménem André Laurie.

Vernovým přítelem byl i Félix Tournachon, známý spíš pod jménem Nadar. Byl to karikaturista, vzduehoplavec, autor mnoha fantastických projektů, a především fotograf, který z nedávného Daguerrova vynálezu učinil záležitost uměleckou. Svého přítele Nadara představil Verne svým čtenářům v osobě Michela Ardana (Nadar = Ardan) z románu Do Měsíce, účastníka fantastické cesty na Měsíc.

Verne sám byl vášnivý cestovatel. Znal dobře všechna moře při západních březích Evropy. Procestoval Skandinávii, Anglii, Skotsko, Španělsko, Itálii. Byl i v Africe a v Americe. Vlastnil malý plachetní člun St. Michel (na počest svého syna Michela), s nímž konal dlouhé plavby dokonce i na širém moři.

Nezajímal se však jen o cestování. Ve středu jeho zájmu byl technický pokrok a nejnovější objevy ve všech vědních oborech. A nové poznatky vtěloval do svých románů. Nepředvídal a nepopisoval přesně, jak budou vypadat třeba suchozemské, vodní i vesmírné dopravní prostředky, ale v ě d ě l , že se bude létat i mezi hvězdami a plout až na mořské dno. Není důležité, zda odhadl přesně vzhled strojů budoucnosti, ale je důležité, jakou cestu určoval technickým vynálezům ve svých románech.

Lze si to ověřit na jeho knize Dvacet tisíc mil pod mořem. Ponorky existovaly již dávno před vydáním tohoto románu. Jedna z nich se dokonce jmenovala Nautilus jako ponorka Vernova. Ale všechny ponorky, o nichž Verne přirozeně věděl, měly sloužit, a mnohé skutečně sloužily, válečným účelům jako ničivé prostředky.

Proč však nás Vernův román o kapitánu Nemovi tak vzrušuje i dnes, kdy hlubinami oceánů proplouvají stovky ponorek skutečných? Snad právě proto, že Vernova ponorka není nástrojem ničení a smrti, nýbrž nástrojem života, vědeckou laboratoří, pomocníkem při díle lidskosti. Kapitán Nemo není velitel válečné ponorky, ale inženýr, zeměpisec a přírodovědec, člen utlačeného národa, člověk, jehož životním cílem je pomoc všem utlačeným a porobeným a nesmiřitelný boj proti tyranům a utlačovatelům.

„Máte asi moře velmi rád, kapitáne," říká Nemovi jeho nedobrovolný společník Aronax.

„Ano, miluji je. Moře nepatří žádným tyranům. Jen na jeho povrchu mohou tyrani prosazovat svá pochybná práva, bojovat tam, navzájem se požírat a vyvolávat tam všechny pozemské hrůzy. Ale deset metrů pod hladinou jejich práva zanikají."

A když kapitán Nemo zachraňuje potápěče z tlamy žraloka, prohlašuje: „Byl to Ind, příslušník utlačeného národa. A já budu do posledního dechu na straně utlačených a každý porobený člověk jest a bude mým bratrem?"

A když odevzdává poslu řeckých vzbouřenců proti cizí nadvládě truhlici s obrovským pokladem sebraným na dně moře, říká:

„Myslíte, že si tohle bohatství shromažďuji pro sebe? Kdo vám řekl, že ho nevyužiji dobře? Myslíte, že nevím o existenci trpících nešťastníků, o utlačených národech na zemi, o všech chudácích a o obětech násilí, kteří potřebují pomoc?"

Stejné přesvědčení projevuje Verne, když vyzdobuje, kabinu kapitána Nema portréty bojovníků za svobodu: bojovníka za svobodu Polska Koszciuszka, bojovníka za nezávislost Irska 0'Connella, presidenta Lincolna, padlého kulí fanatického otrokáře, a mučedníka za věc osvobození černochů z otroctví — Johna Browna.

Tyto názory a myšlenky najdeme ve všech Vernových spisech. A těch nebylo málo. Lze se opravdu pozastavit nad výčtem jeho děl. Vždyť Verne v

rozmezí padesáti let napsal přes sedmdesát románů! Jak to bylo možné? Jedině přísným dodržováním pracovního režimu.

Verne vstával ve své arménské vile denně v pět hodin a po lehké snídani se postavil k psacímu pultu, u něhož do devíti hodin psal. Po přesnídávce v devět hodin už nic nového nepsal, jen přepisoval a opravoval už napsané. V poledne vycházel na pravidelnou procházku, opíraje se o hůl, kterou mu s věnováním poslali angličtí školáci, jeho nadšení čtenáři. Přesně v půl jedné seděl už v sále knihovny Průmyslové společnosti, kde už měl připraveny čerstvé vědecké, technické, zeměpisné a přírodovědné knihy. Verne vše pročítal, dělal si výpisky a přesně v pět hodin odcházel. Dvakrát týdně navštěvoval zasedání Amienské akademie. Někdy navštěvoval se ženou divadlo (nezapomínejme, že začínal jako dramatický spisovatel). Jinak v osm hodin večer odcházel na lože.

Možná že přesně odměřený život by leckomu připadal nudný. Byla to však ideální podmínka práce a práce byla Vernovi životem.

Jednomu italskému spisovateli řekl: „Práce je mi potřebou. Je mou životní funkcí. Nepracuji-li, necítím, že žiji."

Čteme-li dnes Vernovy romány, nacházíme časté rozpory mezi jeho líčením a dnešní skutečností. Ale to je zcela přirozené. Vždyť nás od doby napsání jeho románů dělí šedesát až sto let! Svět se však neustále mění, přírodní, etnografické a politické podmínky procházejí neustálou proměnou. Nemění se však kouzlo a půvab Vernových dobrodružství, nemění se zajímavost a originalita jeho románových postav, nemění se napínavost jeho líčení, vtipnost jeho zápletek a nečekanost dějových zvratů, nemění se prostě to, co učinilo Verna otcem nového literárního žánru, fantastického románu.

Václav Netušil

KA RA VA NA

JULES VERNE • ŠKOLA ROBINZONŮ

Svazek č. 71

Z francouzského originálu L'école des Robinsony vydaného nakladatelstvím J. Hetzel v Paříži, přeložila a upravila Marie Slavíková. Doslov napsal Václav Netušil. Ilustroval Jaroslav Lukavský. Obálku navrhli Václav Kabát a James Janíček. Graficky upravil Jan Hejda. Vydal jako svou 4434. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1974. Odpovědný redaktor Josef Šubrt. Výtvarný redfktor Jaromír Zápal. Technická redaktorka Jitka Pavlíková. Ze sazby písma Brno Z vysadila a vytiskla Severografia, n. p., závod 1, Liberec. 11,38 AA (text 9,86, ilustrace 1,52), 11,60 VA. Náklad 68 000 výtisků. 1. vydání. 13-751-74 14/54 Brožovaný výtisk 7 Kčs

Translation © Marie Slavíkova, 1974 Illustrations © Jaroslav Lukavský, 1974

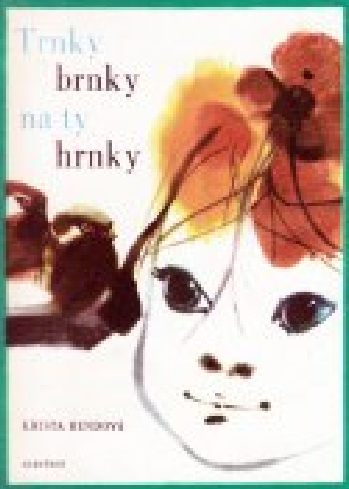

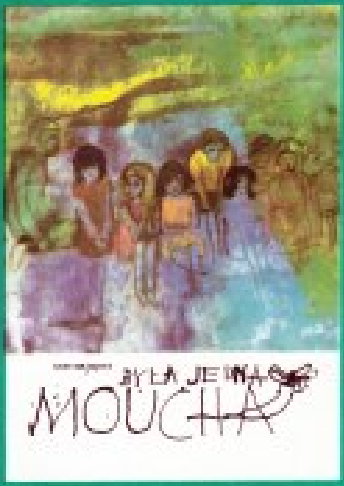

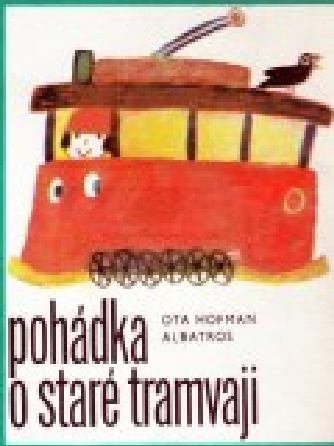

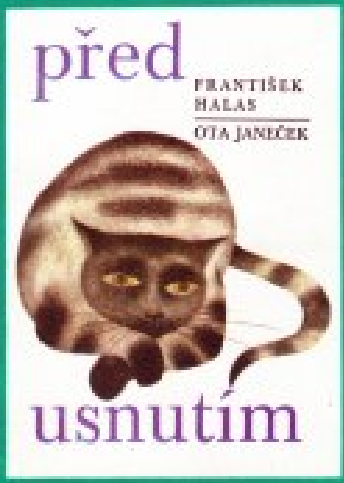

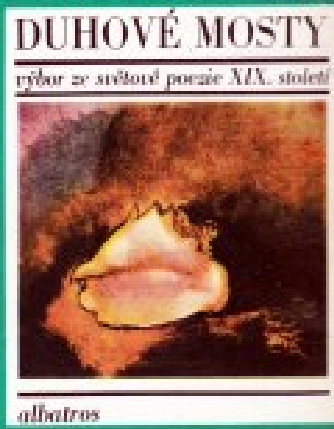

Krista Bendová
Trnky brnky na ty hrnky ●
Daisy Mrázková
Byla jedna moucha ●
Ota Hofman
Pohádka o staré tramvaji ●
František Branislav
Básně dětem ●
František Halas
Před usnutím ●
Duhové mosty
výbor ze světové poezie XIX. století

albatros

Kčs 7